

STORTINGET

Dokument 15:20

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2851–2959
13.09.–30.09.2024**

Innhold

2851. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. mindre organisasjoner som driver aktiv nødhjelp overfor den ukrainske befolkningen, besvart av utenriksminister.....	11
2852. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. 8 TWh solenergi innen 2030, besvart av energiminister	12
2853. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. beslutningen om å slå sammen Flytoget med Vy, besvart av samferdselsminister.....	13
2854. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. provenyeffekten av å avvike tiltaket 12 timer gratis SFO for 1-3. trinn, besvart av kunnskapsminister.....	13
2855. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. sanksjonar mot Israel, besvart av utenriksminister	15
2856. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. formueskatten for lokale eiere av små og mellomstore bedrifter, besvart av finansminister	16
2857. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. Betanien hospital i Skien, besvart av helse- og omsorgsminister.....	16
2858. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. skeive flyktninger som nå oppholder seg i Tyrkia, besvart av utenriksminister.....	17
2859. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. nullfiskeområder i Oslofjorden, besvart av fiskeri- og havminister.....	18
2860. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. politiårsverkene, besvart av justis- og beredskapsminister	19
2861. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. utvisning av afghansk mann, besvart av justis- og beredskapsminister.....	20
2862. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. private aktører til å bidra med å få ned ventelistene, besvart av helse- og omsorgsminister	20
2863. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. linjenettet Skaidi-Melkøya, besvart av energiminister	22
2864. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. elevundersøkelsen, besvart av kunnskapsminister	23
2865. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. at kremasjon blir et reelt alternativ i alle kommuner, besvart av barne- og familieminister.....	24
2866. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. god samfunnsutvikling, besvart av kommunal- og distriktsminister	25
2867. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. arbeidet med å gi servicehunder et generelt unntak fra båndtvang, besvart av landbruks- og matminister	26
2868. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. helikopterruten Bodø-Værøy, besvart av samferdselsminister.....	27
2869. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. bomstasjonene på E6, E16 og Rv 3/25, besvart av samferdselsminister.....	27
2870. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Sauland Kraftverk, besvart av næringsminister.....	28
2871. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. «hurtigarbeidende» utvalg som skal se på tiltak som kan settes i verk ovenfor gruppen unge som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	29
2872. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. universell utforming i nye fjerntog, besvart av samferdselsminister.....	30
2873. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. ambulansetjeneste i Lofoten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	31
2874. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. ambulansetjenesten i Lofoten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	31
2875. Fra stortingsrepresentant Erna Solberg, vedr. ventetidene både for ventende og for påbegynt helsehjelp for alle sektorer samlet, besvart av statsminister.....	32
2876. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ikke-kommersielle boliger, besvart av kommunal- og distriktsminister	34
2877. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	34
2878. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. planlagde kutta i helsetilbud innanfor rus og psykiatri i Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister.....	35
2879. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	36

2880. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. datasentre som kan bygges ut i Rogaland, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	37
2881. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. BPA-utvalget, besvart av helse- og omsorgsminister	38
2882. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. solkraftverk, besvart av energiminister	39
2883. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. vannkraft, besvart av energiminister.....	40
2884. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. dagpendling med helikopter, besvart av energiminister	41
2885. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. strømforbruket, besvart av energiminister.....	41
2886. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. utlendingemyndighetenes ansvar for å levere tilbake originaldokument som asylsøkjere har levert, besvart av justis- og beredskapsminister.....	42
2887. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. menneskeskapt pandemi, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
2888. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. regelverket for medlemskap i folketrygden for personer ansatt i hotell- og restaurantvirksomhet på turistskip registret i norsk internasjonalt skipsregister, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	44
2889. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. sykemeldinger som arbeidsgivere bestrider, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	45
2890. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. prioriteringer og strategi for Norges periode som gjesteland i G20 i 2024, besvart av utenriksminister.....	46
2891. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. nedleggelse navigasjonsanlegg som VOR og LLZ, besvart av samferdselsminister.....	47
2892. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. helseforetakenes oppfølging av styringssignal gitt og vedtatt i foretaksmøtene 20. april 2021 om rehabiliteringstilbud innen spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	47
2893. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. havbruk, besvart av klima- og miljøminister	49
2894. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. testsenter mot akutt forurensning, besvart av fiskeri- og havminister.....	50
2895. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. utfasing av gummigranulat, besvart av klima- og miljøminister	51
2896. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. innleiereglar, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	52
2897. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. gassrørledninger, besvart av energiminister	53
2898. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. nettselskaper, besvart av energiminister.....	54
2899. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. kunstig intelligens, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	55
2900. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. utviklingsporteføljen i Nasjonal transportplan, besvart av samferdselsminister.....	59
2901. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. misbruk av klasselister, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	59
2902. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. donasjonen av tog til Ukraina, besvart av samferdselsminister.....	60
2903. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. åpenhetsloven, besvart av barne- og familieminister	63
2904. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. okkupasjonen av Palestina, besvart av finansminister	64
2905. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. saksbehandlerårsverk i NPEs Team ekspress i perioden 2019 og 2023, besvart av helse- og omsorgsminister	65
2906. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. utbygging av Sauland kraftverk, besvart av energiminister	67
2907. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Kunnskapsdepartementet i Omstilling i Statped Delrapport 3, besvart av kunnskapsminister.....	67
2908. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. integreringsloven, besvart av kunnskapsminister.....	68
2909. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. app-tjeneste EN-TUR, besvart av samferdselsminister.....	70
2910. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. eksport av blått hydrogen, besvart av energiminister.....	71
2911. Fra stortingsrepresentant Terje Helleland, vedr. behandlingstider, besvart av energiminister.....	72

2912. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. formueskatten for lokale eiere av små og mellomstore bedrifter, besvart av finansminister.....	72
2913. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. beredskapssykehus i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsminister.....	73
2914. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. at Bane NOR har brutt med Stortingets vedtak om å skille ut kommersiell televirksomhet, besvart av samferdselsminister.....	74
2915. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. torskeoppdrett langs kysten, besvart av fiskeri- og havminister.....	75
2916. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. oversikt over antallet utlendinger som oppholder seg illegalt i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	76
2917. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. straffesaker opprettet mot personer som har fått avslag på asyl- eller oppholdstillatelse, besvart av justis- og beredskapsminister.....	77
2918. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. E45, besvart av samferdselsminister.....	78
2919. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. arrestasjon av mindreårige i Agder, besvart av justis- og beredskapsminister.....	78
2920. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. voksendvaksinasjonsprogram, besvart av helse- og omsorgsminister.....	79
2921. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. regelverk for refusjon av MVA for utenlandske turister, besvart av finansminister.....	80
2922. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. fagprøven på engelsk, besvart av kunnskapsminister.....	81
2923. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. bistand til en kvinne og hennes barn for å komme til Norge, besvart av utenriksminister.....	81
2924. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. tilbud om bredbånd med minst 1 Gbit/s nedlastningshastighet innen 2030, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	83
2925. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. mindreårige i arresten, besvart av justis- og beredskapsminister.....	83
2926. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. tildelingskriteriene til Helsedirektoratet sin årlige tilskuddsordning «styrking av legevaktjenesten i distriktskommuner», besvart av helse- og omsorgsminister.....	84
2927. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. oljenæringen, besvart av energiminister.....	85
2928. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. analyser som viser om maksforbruket på strøm, besvart av energiminister.....	86
2929. Fra stortingsrepresentant Erlend Svoldal Bøe, vedr. opphevelsen av de midlertidige paragrafene 6a-c i vaksinasjonsforskriften, besvart av helse- og omsorgsminister.....	87
2930. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Statsbygg, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	88
2931. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. karakterkrav på lærerutdanningene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	89
2932. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. læreplaner for blinde og sterkt svaksynte, besvart av kunnskapsminister.....	90
2933. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. havvind, besvart av energiminister.....	91
2934. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Trønderbanen, besvart av samferdselsminister.....	92
2935. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. nasjonalt senter for yrkesfag, besvart av kunnskapsminister.....	93
2936. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Bastøy fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	94
2937. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. apotekregelverk, besvart av helse- og omsorgsminister.....	94
2938. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. energieffektivisering, besvart av energiminister.....	95
2939. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Brannsjansen, besvart av barne- og familieminister.....	96
2940. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Frelsesarmeen, besvart av barne- og familieminister.....	97
2941. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. de 500 fagskolestudentene som etter AOF-konkursen og Akademiets overtakelse/problemstillingen rundt akkreditering nå står uten faktisk godkjent studietilbud, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	98

2942. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. transmisjonsnett mellom Nord og Sør, besvart av energiminister	99
2943. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. fagskoletilbud, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	100
2944. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. gyldigheten av «Plakaten på veggen» for tidligere befal som ikke inngår i Forsvarets styrkestruktur, besvart av forsvarsminister.....	100
2945. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. hvor mye kommunene samlet brukte på betaling av kabelpåvisninger på egen grunn i 2022, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	101
2946. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. formuesskatten på aksjer og driftsmidler, besvart av finansminister.....	102
2947. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. årsverk er bunden opp i regjeringen sine reetablerte politistasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister	106
2948. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	107
2949. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. 2G, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	108
2950. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. ruspolitikk, besvart av helse- og omsorgsminister	109
2951. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. dekning av de ekstraordinære kostnadene etter ekstremværet nyttårshelgen 2023/2024, besvart av kommunal- og distriktsminister	110
2952. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. eksport av blått hydrogen til Europa, besvart av energiminister	111
2953. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. personer med diabetes type 2 som har fått utlevert kontinuerlige glukosemålere (CGM) i spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister	112
2954. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. helikopterruten Bodø-Værøy, besvart av samferdselsminister.....	113
2955. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. artikkel 19 i CRPD (funksjonsevnekonvensjonen), besvart av helse- og omsorgsminister	114
2956. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. kommuneøkonomien, besvart av kommunal- og distriktsminister	115
2957. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. asylanter som kommer uten identifikasjonspapirer, besvart av justis- og beredskapsminister.....	116
2958. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. store hull i skattesystemet, besvart av finansminister	118
2959. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. drift av Trandum, besvart av justis- og beredskapsminister.....	118

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2851 - 2959) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Asheim, Henrik (H)	2958
Aydar, Seher (R)	2923
Bastholm, Une (MDG)	2852, 2858, 2895
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2887, 2896
Bøe, Erlend Svardal (H)	2929
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	2955
Elvenes, Hårek (H)	2944
Elvestuen, Ola (V)	2897
Eskeland, Liv Kari (H)	2872, 2909
Fagerås, Mona (SV)	2873, 2874
Farahmand, Mahmoud (H)	2856, 2857, 2906, 2912
Fiskaa, Ingrid (SV)	2855
Foss, Ingunn (H)	2919
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2870, 2952
Gulati, Himanshu (FrP)	2941
Hagerup, Margret (H)	2922
Halleland, Terje (FrP)	2911, 2935
Haltbrekken, Lars (SV)	2884, 2885, 2927, 2928
Hansson, Rasmus (MDG)	2915
Helleland, Trond (H)	2853, 2902
Helleland, Linda Hofstad (H)	2924
Hjemdal, Silje (FrP)	2865, 2939, 2940
Hoksrud, Bård (FrP)	2905, 2920, 2937, 2953
Hussein, Marian (SV)	2892
Johnsen, Tor André (FrP)	2869
Jønnes, Kari-Anne (H)	2864
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2904, 2946
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2886, 2959
Kristjánsson, Mímir (R)	2880, 2881, 2888, 2889
Larsen, Erlend (H)	2891, 2949
Lie, Kathy (SV)	2867
Linnestad, Anne Kristine (H)	2866, 2868, 2899, 2945, 2954
Lund, Tobias Drevland (R)	2861, 2876
Lønseth, Mari Holm (H)	2860
Marhaug, Sofie (R)	2863, 2938
Melby, Guri (V)	2931, 2932
Mølberg, Anna (H)	2950
Mørland, Tellef Inge (A)	2930, 2951
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2882, 2883, 2933, 2942
Njåstad, Helge André (FrP)	2871, 2877, 2926, 2936, 2947, 2948
Nyholt, Hege Bae (R)	2879
Ojala, Irene (PF)	2859, 2913, 2918
Orten, Helge (H)	2900

Raja, Abid (V)	2862, 2901, 2943
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2854, 2898, 2903
Skjelstad, André N. (V)	2934
Solberg, Erna (H)	2875
Steffensen, Roy (FrP)	2921
Stordalen, Morten (FrP)	2914
Søreide, Ine Eriksen (H)	2890
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2893, 2894
Thorsvik, Ingvild Wettrhus (V)	2878, 2925
Trellevik, Ove (H)	2910
Wiborg, Erlend (FrP)	2916, 2917, 2956, 2957
Wold, Morten (FrP)	2851
Wold, Grete (SV)	2907, 2908

STORTINGET

Dokument 15:20

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2851

Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 26. september 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva vil utenriksministeren gjøre for å sikre at mindre organisasjoner som aktivt driver nødhjelp overfor den ukrainske befolkningen ikke skal måtte innstille aktiviteten som følge av manglende ressurser, og vil utenriksministeren vurdere om Norad kan åpne opp for å gi bidrag til slike?

BEGRUNNELSE:

Mange små hjelpeorganisasjoner er samlet under paraplyen Norse Aid, som er et grasrotinitiativ. I 2023 fikk de transportert mat, medisiner og teknisk utstyr som for eksempel datamaskiner – til sammen 71 tonn med en verdi på 26 millioner kroner – til Ukraina. Det klarte man å generere med et driftsbudsjett på kun 1,8 millioner kroner. For 2024 ser verdien på hjelpen ut til å bli på cirka 25 millioner kroner, med samme driftsbudsjett. Norse Aid hjelper der nøden er størst, men merker at det er vanskeligere enn tidligere å samle inn penger til å drive hjelpearbeidet. Mange små hjelpeorganisasjoner sliter, mange må legge ned siden de ikke er en del av Nansen-programmet.

Svar:

Russlands brutale krig mot Ukraina og konsekvensene for den ukrainske befolkningen, har skapt stort engasjement i Norge. Regjeringen verdsetter det viktige arbeidet som gjøres av ideelle organisasjoner som NorseAid, bl.a. gjennom innsamling av midler og utstyr som kan komme den

krigsrammede befolkningen til gode. Den norske dugnadsånden er noe vi kan være stolte av.

I februar 2023 sluttet alle partiene på Stortinget seg til den politiske avtalen som la grunnlaget for Nansen-programmet. Partiene ble der enige om det femårige støtepakken til Ukraina på 75 mrd. kroner. I forrige uke la regjeringen fram et forslag for partiene på Stortinget om en omlegging av Nansen-programmet. Dersom alle endringene regjeringen åpner for blir vedtatt, vil programmets samlede økonomiske ramme økes fra 75 mrd. kroner til minst 134,5 mrd. kroner i perioden 2022 til og med 2030.

I den politiske avtalen ble det enighet om at Ukrainas behov skal ligge til grunn for innretningen av støtten, at norsk sivil støtte i hovedsak skal gå gjennom et begrenset antall avtaler med etablerte og internasjonalt anerkjente organisasjoner som har dokumentert leveringsevne, tilstrekkelig kapasitet og solide kontrollsystemer. Dette er også nedfelt i Prop 44 S (2022 – 2023) og Meld St 8 (2023 – 2024) om Nansen-programmet for Ukraina. Bakgrunnen for disse prinsippene var bl.a. behovet for god koordinering av den samlede, internasjonale støtten til Ukraina, den høye risikoen forbundet med å gi støtte til et land i krig, samt ønsket om å unngå å bygge en stor forvaltningssorganisasjon på norsk side.

Gjennom Nansen-programmet har Norge etablert to nye tilskuddsordninger for sivilsamfunnsinnsats i Ukraina. Et mål for disse ordningene er at de skal bidra til å støtte ukrainske sivilsamfunnsorganisasjoner og friemedier. Disse ordningene administreres av Norad.

SPØRSMÅL NR. 2852**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 26. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Regjeringens tiltaksplan for kraftproduksjon fra sol som kom før sommeren, vil ifølge en rapport fra Thema Consulting kun bidra til 3-4 TWh solkraft i 2030, og hvilke nye tiltak vil regjeringen lansere i løpet det neste året for å komme i rute med å nå Stortingets vedtatte mål om 8 TWh solenergi innen 2030?

BEGRUNNELSE:

I fjor var kraftproduksjonen fra sol på ca. 0,5 TWh, og dette må oppskaleres kraftig, dersom regjeringen skal nå Stortingets vedtatte mål om 8 TWh innen 2030. Regjeringens tiltaksplan for kraftproduksjon fra sol som kom før sommeren, vil ifølge en rapport fra Thema Consulting kun bidra til 3-4 TWh solkraft i 2030.

NHO Elektro har regnet ut at for å nå målet, så må minst 5,5 TWh sol være installert på bygg. Det innebærer solkraft på 250.000 private hus og næringsbygg. I dag er det installert solceller på omtrent 30.000 bygg. Skal regjeringen nå målet, må det installeres solceller på nesten 37.000 bygg hvert år frem mot 2030.

Tendensen går imidlertid feil vei. I 2023 ble Enova-støtten til solenergi redusert. Sammenlignet med 2023 har tempoet i utbygging av solkraft på hus falt med rundt 75 prosent. Mens det nasjonalt ble installert rundt 10.000 solcelleanlegg på privatboliger i 2023, ligger det an til rundt 1500 i 2024.

Svar:

Regjeringen har tatt en rekke grep som kan bidra til mer solkraft, og vil fortsette arbeidet med å legge til rette for solkraft og lokal energiproduksjon, herunder følge opp forslag som Energikommisjonen og Strømprisutvalget har pekt på. Samtidig ser vi at særlig i husholdningsmarkedet har veksten i installert effekt solkraft avtatt i senere tid, etter en kraftig vekst de siste årene. Årsaken til dette er trolig sammensatt, der både rentenivå og forventninger til framtidige strømpriser må antas å virke inn på investeringstakten.

Økt innfasing av solkraft krever mer kunnskap, blant annet om systemvirkninger og potensial for utbygging på allerede utbygde arealer. Som et ledd i dette har Energidepartementet nå gitt Statnett et oppdrag om å vurdere systemvirkninger og tiltak for å håndtere økende innfasing av solkraft i det norske kraftsystemet.

For bakkemonterte anlegg vil endringer i virkemiddelbruk som gjennomføres i dag i første rekke legge til rette for økt utbygging over tid. Viktige grep for mer nettilknytning er allerede presentert i regjeringens handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet.

Regjeringen har nylig gjennomført høring av foreslåtte endringer i energiloven og energilovforskriften. Disse endringene er ment å forenkle og effektivisere konsesjonsprosesser, samtidig som innføring av en effektgrense for konsesjonsplikt for solkraftanlegg vil unnta de minste anleggene konsesjonsplikt og behandling hos NVE. Videre har det de siste årene vært en betydelig satsing på økte ressurser til energimyndighetene. Satsingen gir mer kapasitet til konsesjonsbehandling av kraftproduksjon og kraftledninger. Satsingen innebærer også en styrking av digitaliseringsarbeid som vil kunne effektivisere konsesjonsprosesser på sikt.

For bygningsmontert solkraft finnes det i dag virkemidler som plusskundeordningen, investeringsstøtte fra Enova og Husbankens støtteordninger videreført i 2024. Med delingsordningen for fornybar energi som regjeringen innførte 1. oktober 2023 er plusskundeordningen også tilrettelagt for eiendommer med flere strømabonnenter. Regjeringen ønsker å legge til rette for ny fornybar kraftproduksjon i tilknytning til næringsområder. RME har, på oppdrag fra Energidepartementet, utredet en løsning som legger til rette for deling av fornybar strøm i næringsområder. Regjeringen er opptatt av rask fremdrift og vil komme tilbake til saken så snart som mulig. Etter dagens regler er inntekt fra salg av egenprodusert strøm skattepliktig inntekt, men regjeringen ønsker å skjerme husholdningene fra dette, og Finansdepartementet har derfor hatt på høring et forslag til særregler for slike inntekter.

Regjeringen vil fortsette å legge ambisjonen om 8 TWh til grunn for videre arbeid, men fordeler og ulemper ved tiltak og virkemidler som iverksettes må veies opp mot andre samfunnsmessige hensyn.

Energidepartementet vil i forbindelse med Prop. 1 S (2024-2025) legge frem en samlet gjennomgang av oppfølgingen av Energikommisjonen og Strømprisutvalget, inkludert arbeid med tiltak for økt utbygging av solenergi og lokal energiproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 2853**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 25. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til beslutningen om å slå sammen Flytoget med Vy.
Hvilke kostnader anslår man fusjonen vil medføre i 2024 og 2025?

Svar:

Sammenslåingen skal i utgangspunktet ikke kreve bevilgninger, ettersom dette skal skje gjennom å skyte Flytogets aksjer inn som tingsinnskudd i Vy. Sammenslåing vil

derimot kreve administrative ressurser fra selskapene, og kostnadene knyttet til dette er ikke estimert. Selskapene må utarbeide planer for hvordan sammenslåingen skal gjennomføres og ev. også utarbeide dokumentasjon til Konkurransetilsynet, dersom sammenslåingen må godkjennes av tilsynet. Videre må selskapene, som en del av sammenslåingsprosessen, utarbeide felles mål og planer for virksomhetene frem mot 2028, når de planlagte tilbudsforbedringene trer i kraft.

SPØRSMÅL NR. 2854**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 26. september 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Jeg viser til mitt skriftlige spørsmål av 12. juni 2024, besvart av kunnskapsministeren 19. juni, om provenyeffekten av å avvikle tiltaket 12 timer gratis SFO for 1-3. trinn og i stedet innføre en behovsprøvd moderasjonsordning.

Hva er svaret på spørsmålet av 12. juni 2024, dersom vi legger til grunn at tiltaket avvikles, og den nye moderasjonsordningen innføres, enten 1.1.2025 eller 1.8.2025?

BEGRUNNELSE:

Det bes om å få oppgitt hvor mange barn og husholdninger som vil bli berørt av moderasjonsordningen.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at alle elever som ønsker å gå i SFO skal ha mulighet til det. Regjeringspartiene og SV har derfor prioritert å innføre gratis SFO-tilbud for å redusere sosiale forskjeller og å legge til rette for SFO som en inkluderingsarena for alle. Foreldrebetaling i SFO skal ikke være et hinder for deltakelse og tidligere undersøkelser har vist at pris er en viktig årsak til at barn ikke får delta i SFO.

Høsten 2022 ble det innført 12 timer gratis SFO i uken for alle 1. klassinger. Ordningen ble utvidet til 2. klassinger fra høsten 2023, og fra høsten 2024 ble ordningen utvidet til alle 3. klassinger. Dette har ført til at mange flere elever nå går i SFO enn tidligere. I tillegg er det en moderasjonsordning for elever på 1.-4. trinn i SFO, som sikrer at man ikke skal betale mer enn 6% av husholdningens inntekt for en plass i SFO.

For å anslå provenyeffekten av å avvikle ordningen med 12 timer gratis SFO på 1.-3. trinn, har departementet tatt utgangspunkt i beløpene som ble bevilget i perioden 2022-2024 ved innføring av ordningen på de ulike trinnene. Videre er det i beregningene forutsatt at Stortinget bevilger midler for å dekke helårseffekten av innføringen av gratis 12. timer i SFO på 3. trinn i statsbudsjettet for 2025. Avvikling av ordningen innebærer at kommunene ikke lenger vil være finansiert for å tilby SFO til alle elever på 1.-3. trinn. Det vil trolig medføre at antall plasser i SFO reduseres og at flere av elevene som går i SFO i dag ikke lenger vil få plass i SFO.

Avvikling av ordningen med 12 timer gratis SFO krever forskriftsendring og endret bemanning i SFO. Departementet legger til grunn at det først vil være praktisk mulig å gjennomføre en slik omlegging fra skoleåret 2025-2026, dvs. fra 1.8.2025.

Departementet anslår at halvårseffekten i 2025 av å avvikle dagens ordninger på 1.-3. trinn er om lag 2 430 mill. kr, med en helårseffekt på 5 610 mill. kr i 2026. Departementet understreker at det er usikkerhet knyttet til anslaget.

For å anslå provenyeffekten av å innføre inntektsgraderte moderasjonsordninger for å motta 12 timer gratis på 1.-3. trinn, har departementet lagt til grunn tilsvarende forutsetninger som i svaret datert 19. juni. Departementet har tatt utgangspunkt i nasjonale gjennomsnittstall for elever i grunnskolen, SFO- deltakelse og foreldrebetaling i SFO fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI), inntektsstatistikk fra SSB og KOSTRA-tall. Beregningene er særlig sensitive for tallene for foreldrebetaling som er lagt til grunn. Kostnadsanslagene i dette svaret bygger på de siste tilgjengelige tallene for foreldrebetaling fra skoleåret 2023-2024.

Det er i anslagene lagt til grunn at alle elevene på 1.-3. trinn som kvalifiserer for den nye moderasjonsordningen vil delta i SFO, dvs. 100 % deltakelse i SFO. Beregningene hensyntar kommunenes egne utgifter knyttet til opprettelse av plasser. Dette er samme beregningsmetode som ble brukt ved innføring av 12 timer gratis for alle på 1.-3. trinn. Effektene den nye ordningen vil ha for dagens 6%-regel for moderasjon er ikke hensyntatt i beregningene.

Tabellen under viser hvor mange elever og husholdninger som vil bli omfattet av den nye moderasjonsordningen. Videre viser tabellen provenyanslag for den nye moderasjonsordningen og den samlede provenyeffekten av avvikling av dagens universelle 12 timers-ordning og innføring av nye ordninger der elever på 1.-3. trinn fra husholdninger med inntekt opp til hhv. 1 mill. kr, 1,5 mill. kr og 2 mill. kr mottar 12 timer gratis SFO i uken. Anslagene er oppgitt i 2025-kr.

	Inntektsgrense 1 mill. kr	Inntektsgrense 1,5 mill. kr	Inntektsgrense 2 mill. kr
Antall elever på 1.-3. trinn omfattet av ordningen	68 000	98 000	198 000
Andel av alle elever på 1.-3. trinn	28 %	40 %	81 %
Antall husholdninger omfattet av ordningen	28 000	37 000	170 000
Halvårseffekt kostnad ny moderasjonsordning	570 mill. kr	820 mill. kr	1 670 mill. kr
Helårseffekt kostnad ny moderasjonsordning	1 280 mill. kr	1 840 mill. kr	3 740 mill. kr
Halvårseffekt i 2025 ved avvikling av dagens ordning og innføring ny ordning (innsparing staten)	-1 860 mill. kr	-1 610 mill. kr	-760 mill. kr
Helårseffekt i 2026 ved avvikling av dagens ordning og innføring ny ordning (innsparing staten)	-4 330 mill. kr	-3 770 mill. kr	-1 870 mill. kr

Jeg understreker at det er usikkerhet knyttet til beregningene, særlig knyttet til foreldrebetalingstallene som er lagt til grunn. En eventuell gjennomføring av tiltaket vil kreve nærmere vurdering av forutsetningene som er lagt til grunn i beregningene.

SPØRSMÅL NR. 2855**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 27. september 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Korleis vil Noreg følgja opp FN-resolusjonen som oppfordrar til å innføra konkrete sanksjonar mot Israel, som Norge har stemt for i generalforsamlinga?

GRUNNGJEVING:

FNs generalforsamling vedtok 18. september, med stort fleirtal, ein resolusjon fremma av Palestina som krev at den israelske okkupasjonen blir oppheva. Generalforsamlinga oppfordra statane til å avstå fra å anerkjenna Israels nærvære i territoriet som lovleg og å sikra at dei ikkje gir hjelp eller støtte til å oppretthalda okkupasjonen. Dette inkluderer å setja i verk tiltak for å hindra innbyggarane og selskapa deira i å delta i aktivitetar som støttar eller opprettheld Israels okkupasjon.

Vidare oppfordrar resolusjonen statane til å innføra sanksjonar, som reiseforbod og frysing av eigendelar, mot individ og einingar som er involvert i å oppretthalda Israels ulovlege nærvære i territoriet. Dette inkluderer å sikra at valdelege busettarar møter juridiske og økonomiske konsekvensar.

Svar:

18. september røysta Noreg for ein resolusjon lagt fram av Palestina i Generalforsamlinga. I tillegg til Noreg, stemte 123 land for resolusjonen. Noreg var også medframleggss-tillar til resolusjonen, som er den fyrste resolusjonen Palestina sjølv legg fram i FN. Dette har dei høve til etter at Generalforsamlinga 10. mai røysta for å styrka deira status.

Resolusjonen byggjer på og følgjer opp Den internasjonale domstolens (ICJ) rådgivande fråsegn av 19. juli, der domstolen mellom anna slår fast at Israels vidare nærvære i Det okkuperte palestinske området er ulovleg og må opphøyra. Resolusjonen stiller ei rekkje krav til Israel, mellom anna at Israel innan eitt år avsluttar det ulovlege nærværet i Det okkuperte palestinske området, og at dei overheld alle sine folkerettslege forpliktingar, som mellom anna presisert av Den internasjonale domstolen. Resolusjonen kjem også med ei rekkje oppmodingar til det internasjonale samfunnet.

Ei av oppmodingane er at statar, i samsvar med sine internasjonale forpliktingar, gjennomfører sanksjonar mot fysiske og juridiske personar som bidreg til at Israels ulovlege nærvære i Det okkuperte palestinske området vert oppretthalde. Resolusjonen her refererer

til gjennomføring av sanksjonar som statane ifølgje sine folkerettslege forpliktingar har plikt til å gjennomføre. Palestina-resolusjonen som vart vedteken 18. september inneholder ikkje i seg sjølv ei rettsleg plikt til å vedta nye sanksjonar.

Regjeringa sitt syn er at det er multilaterale, globale og tvingande sanksjonar vedtatt av Tryggingrådet eller andre tiltak som det er brei internasjonal oppslutning om, som har størst legitimitet og effekt for å påverke ein stat til å endre åtferd. Verken FN's tryggingråd eller EU har p.t. vedteke sanksjonar mot Israel eller israelske leiarar knytt til krigen i Gaza.

Noreg har allereie i to omgangar, i april og i juli, slutta seg til EUs listeføringar av valdelege busettarar på Vestbreidda, i samsvar med EUs restriktive tiltak mot alvorlege menneskerettsbrot og overgrep. Eg har også vore tydeleg på at Noreg vil fortsetje å vurdere relevante tiltak, sist i mi [fråsegn](#) 29. august om den alvorlege situasjonen på Vestbreidda.

Regjeringa tek resolusjonen og Den internasjonale domstolens rådgivande fråsegn på største alvor. Noreg og alle andre land har eit stort ansvar for å følgje opp i praksis. Vi vurderer fortløpande korleis vi på best mogleg måte kan følgja opp resolusjonen, mellom anna i diskusjonar med andre land.

SPØRSMÅL NR. 2856**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 26. september 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Senterpartiet tar nå til ordet for å redusere formuesskatten for lokale eiere av små og mellomstore bedrifter.

Er finansministeren enig med sitt eget programutkast om at formuesskatten er blitt for høy for eiere av små og mellomstore bedrifter i Norge, og finnes det eiergrupper i Norge som betaler formuesskatt men ikke er lokale?

Svar:

Regjeringen gikk til valg på å gjøre skattesystemet mer omfordelende. Formuesskatten er blitt mer progressiv under denne regjeringen. Verdsettelsen har økt for flere

eiendeler, og det er innført et nytt trinn på særlig høye formuer. Regjeringen har også innført en større verdsettingsrabatt på driftsmidler som eies direkte fremfor gjennom selskap. Det har kommet selvstendig næringsdrivende til gode. Samtidig er bunnfradraget økt, noe som isolert sett bidrar til at personer med mindre formuer ikke betaler formuesskatt. Det er gjennomført lettelsener ved å øke kalkulasjonsrenten for næringseiendom som er lokalisert utenfor storbyene, for å bidra til at formuesskatten legges på et mest mulig riktig grunnlag.

Det har særlig redusert skatten for næringsdrivende i disse områdene.

SPØRSMÅL NR. 2857**Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 24. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Helse Sør-Øst RHF har gitt Betanien hospital i Skien avslag på stiftelsens planer om økt behandlingsskapasitet for grå stær-operasjoner og ortopedisk kirurgi slik at pasienter i Telemark, i tråd med ventetidsløfte, får kortere ventetid og bedre helsetilbud.

Hvilke vurdering gjør statsråden av dette avslaget, og er dette i tråd med statsrådets lovnad om å at i bruk ideelle og private i tillegg til det offentlige helsevesenet for å redusere helsekøene?

BEGRUNNELSE:

I mai 2024 uttalt statsråden at man skulle gjennom samarbeid med ideelle og private aktører innen helse redusere helsekøene. Betanien Hospital i Skien har planer om å øke behandlingsskapasiteten for grå stær-operasjoner og ortopedisk kirurgi. Begrunnelsen som gis er bekymringer for situasjonen med ST skien. Det er vanskelig å vurdere hva som er grunnlaget for denne bekymringen all den tid Betanien ikke er direkte konkurranse med ST Skien mht. rekruttering, ei heller er mangel på pasienter et godt nok

motargument all den tid behandlingsskøene er lange inne de nevnte behandlingssområder.

Svar:

Stortingsrepresentant Bård Hoksrud stilte 9. september om lag samme spørsmål til meg, jf: [Skriftlig spørsmål - stortinget.no](#) Det er derfor ikke innhentet ytterligere informasjon fra Helse Sør-Øst RHF og mitt svar på dette spørsmålet er i tråd med svaret av 16. september.

Min viktigste oppgave som helse- og omsorgsminister er å sørge for at folk i hele landet kan være trygge på at de får helsehjelp av høy kvalitet når de trenger det. Da må ventetidene i spesialisthelsetjenesten markant ned.

Derfor er sykehusbudsjettene styrket med hele 2,1 mrd. kroner i 2024 etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett. Midlene skal legges til rette for aktivitet og investeringer som målrettet og effektivt bidrar til å redusere ventetidene raskt. I budsjettet for 2025 vil også prioritering av spesialisthelsetjenesten og reduserte ventetider stå sentralt.

I Ventetidsløftet er det tre hovedspor for tiltak: helsepersonell, innovasjon og samarbeid. I tilleggsdokumentet til oppdragsdokument for 2024 er jeg tydelig på at jeg forventer at de regionale helseforetakene tar i bruk alle tiltak som er beskrevet i Ventetidsløftet. Jeg er tydelig på at det er flere tiltak som er aktuelle og som de regionale helseforetakene må vurdere, herunder kjøp fra private.

Så har jeg tillit til at de regionale helseforetakene selv gjør gode vurderinger og prioriterer de rette tiltakene, og forutsetter at tiltak velges slik at vi ser en markant nedgang i perioden for Ventetidsløftet.

Representanten ber også om min vurdering av avslaget på Betanien hospital Skien sin søknad om utvidelse av kapasiteten. Jeg har bedt Helse Sør-Øst RHF om en redegjørelse.

Helse Sør-Øst RHF oppgir at gjeldende avtale mellom Helse Sør-Øst RHF og Stiftelsen Betanien Hospital Skien er en videreføring av avtalen Betanien Hospital Skien hadde med Telemark fylkeskommune før helsereformen. Avtalen gjelder øye, revmatologi og revmakirurgi, og er videreført i tråd med de føringer som er gitt i ot.prp. 66 (2000-2001) og uten konkurranse. Helse Sør-Øst RHF sin vurdering er at den aktivitetsøkningen Betanien Hospital Skien nå har ønsket, er av en slik art og omfang at det ikke kan forankres i eksisterende avtale – og i så tilfelle vil

måtte underlegges konkurranse i tråd med anskaffelsesregelverket. Helse Sør-Øst RHF har opplyst at de har formidlet vurderingen til Betanien Hospital Skien, og oppga i samme svar at det regionale helseforetaket stilte seg åpent for dialog om andre alternativer til hvordan Betanien Hospital Skien kan bidra til oppfyllelsen av det samlede sørge for-ansvaret. Helse Sør-Øst RHF opplyser at Betanien Hospital Skien er tildelt sin relative andel av den økte basisrammen som fulgte av revidert nasjonalbudsjett.

Helse Sør-Øst RHF oppgir at de prioriterer arbeidet med å redusere ventetider høyt og har igangsatt flere tiltak. Helse Sør-Øst RHF oppgir blant annet at de har utvidet kjøp av eksterne helsetjenester og utvidet eksisterende avtaler innen hjertesykdommer og koloskopi. I tillegg er det gjennomført en geografisk avgrenset anskaffelse innen koloskopi. Helse Sør-Øst RHF oppgir videre at de foretar løpende vurdering av kapasitet opp mot behov. Øyefeltet oppgis å være et av områdene hvor det kan være aktuelt å gjennomføre en ny anskaffelse.

De regionale helseforetakene rapporterer månedlig status for ventetider, tiltak og ressursbruk til departementet i tråd med tillegg til oppdragsdokument for 2024. Bruk av private aktører er et av områdene det rapporteres på.

SPØRSMÅL NR. 2858

Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 26. september 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Tyrkia er oppholdssted for flere millioner flyktninger. De fleste fra land som Iran, Afghanistan og Syria. Flere av flyktningene tilhører seksuelle minoriteter som er særlig i risiko for vold og trakassering i flyktningeleire og i tyrkiske byer. Seksuelle minoriteters rettigheter har hatt en negativ utvikling i Tyrkia de siste ti årene.

Vil regjeringen ta opp den utviklingen for skeive flyktninger i Tyrkia overfor tyrkiske myndigheter, og er dere åpne for å ta imot skeive flyktninger som nå oppholder seg i Tyrkia?

Svar:

Vi er oppmerksomme på at mange av flyktningene i Tyrkia er i en vanskelig situasjon, og at situasjonen er særlig

krevende for seksuelle minoriteter. Tyrkia har tatt imot flere millioner flyktninger, og står i en krevende situasjon som vertsnasjon.

Norge har en dialog med Tyrkia om menneskerettighetsspørsmål, i tråd med våre felles forpliktelser under FN, Europarådet og OSSE. Å sikre alle personer lik og effektiv beskyttelse mot diskriminering og overgrep er en del av disse forpliktelsene.

Spørsmålet om hvilke flyktninger fra Tyrkia som Norge eventuelt skal ta imot blir vurdert i den rammen vi har for kvoteflyktninger. Norge har tatt imot syriske og afghanske kvoteflyktninger fra Tyrkia i 2023 og 2024, herunder personer som tilhører seksuelle minoriteter.

Justis- og beredskapsdepartementet koordinerer arbeidet med årlige kvoteflyktninger og prioriteringer for gjenbosetting med flere departementer og underliggende etater. I Norge skal det ved sammensetning av kvoten tas

hensyn til sårbare flyktninger, for eksempel utsatte kvinner og barn samt LHBT+-personer. Disse vurderingene gjøres i dag for uttak av alle kvoteflyktninger.

Utenriksdepartementet har overordnet ansvar for utenrikspolitikken og den humanitære politikken. I den sammenheng spiller Norge en aktiv rolle internasjonalt for å bekjempe vold og diskriminering av LHBT+-personer. Universell avkriminalisering av homofili er et

viktig mål. Samtidig støtter Norge initiativer for å fremme inkludering av LHBT+-personer i innsats for menneskerettigheter og bærekraftig utvikling i tråd med at 2030-agendaen og prinsippet om at ingen skal utelates. Vi er også opptatt av å videreføre norsk politikk som innebærer at flyktninger med LHBT+-bakgrunn er en særskilt sårbart gruppe som skal hensyntas i den internasjonale innsatsen for flyktninger og fordrevne.

SPØRSMÅL NR. 2859

Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 27. september 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

«Alle» må bidra dersom man igjen skal få økosystemet i Oslofjorden i balanse.

Kan da statsråden svare på om det er noen veg utenom og blant annet etablere nullfiskeområder i Oslofjorden hvor alt fiske stanses, slik det mest radikale faglige rådet til Fiskeridirektoratet går ut på, og vurderer statsråden å innføre kompensasjonsordninger for fiskerinæringen i Oslofjorden dersom det blir fiskeforbud i flere områder i fjorden?

BEGRUNNELSE:

Naturverninteressene, friluftslivsinteressene, fiskerinæringen i Oslofjord-område, forskningsmiljøene og miljøvernmyndighetene er enige om at økosystemet i Oslofjorden er i ubalanse.

Årsaken til denne ubalansen er utslipp av nærings-salter fra husholdninger, industri og landbruk, samt klimaendringer og hardt fiske på bestandene i fjorden både av yrkesfiskere og fritidsfiskere.

Nærings- og fiskeridepartementet ga tidligere i år Fiskeridirektoratet følgende oppdrag:

«I samarbeid med Miljødirektoratet levere faglige råd om nye tiltak innen fiskeri i Oslofjorden for å bygge opp fiskebestandene og et velfungerende økosystem. Rådene skal inkludere vurderinger av både yrkesfiske og fritidsfiske...»

Fiskeridirektoratet kom i sommer med tre råd-alternativer.

Alternativ 1 er å beholde dagens regler fra 2019. Reguleringene fra 2019 ble innført for å stanse den nega-

tive utviklingen i Oslofjorden, og retter seg mot yrkes- og fritidsfiskere.

Alternativ 2 er å styrke tiltakene fra 2019 ved å øke artsselektiviteten i yrkesfisket og forby fritidsfiske med alle andre redskaper enn teiner, stang eller håndsnøre

Alternativ 3 er det klart strengeste, men også det som vil gi størst positiv effekt på økosystemet i Oslofjorden, ifølge Fiskeridirektoratet.

I Alternativ 3 innføres tre større nullfiskeområder hvor alt fiske stanses: Område én i indre del av fjorden innenfor en linje mellom Horten og Moss, område to i Færder nasjonalpark og område tre i Ytre Hvaler nasjonalpark.

Fiskeridirektoratet understreker imidlertid at tiltakene for fiskeri ikke kan forventes å gi større effekt hvis ikke effektive tiltak som reduserer de andre påvirkningene på fjorden også blir iverksatt.

Grovt sett mener naturvern- og friluftslivsinteressene at det ikke er noen veg utenom å gå inn for Alternativ 3 om Oslofjorden skal reddes fra en økokatastrofe. Alternativ 3 støttes også av Miljødirektoratet som har samarbeidet med Fiskeridirektoratet om de faglige rådene.

Yrkesfisket i Oslofjorden er i all hovedsak reket-råling. Ifølge Sør-Norges Fiskarlag utgjør rekefisket mer en 90 prosent av førstehåndsomsetningen i Oslofjorden. Rekefisket i fjorden foregår med bunntrål. I Alternativ 3 vil store områder bli forbudt for reketrålne.

Leder i Indre Skagerrak Fiskerlag, Jan Henrik Bred-sand, sier at alternativ 3 vil være drastisk for fiskeriene her i sør.

Svar:

Økosystemet i Oslofjorden er i ubalanse, og det er grunn til bekymring for blant annet fiskebestandene. Oslofjorden er derfor høyt prioritert av regjeringen, og det arbeides på tvers av sektorer med å følge opp Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv.

I 2019 ble det innført strenge fiskeritiltak i Oslofjorden for å beskytte torskebestanden. Så langt har vi ikke observert de ønskede effektene. Derfor ga regjeringen Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet i oppdrag å vurdere tiltak for å bygge opp fiskebestandene og et vel fungerende økosystem. Stortingetsrepresentanten viser til Fiskeridirektoratets tre alternative pakker med fiskeritiltak i Oslofjorden som ble lagt frem i juni, som oppfølging av dette oppdraget fra regjeringen.

Både Alternativ 2 og 3 innebærer å prioritere miljø og bærekraft høyere enn i dagens reguleringer (Alternativ 1). Fiskeridirektoratet tar ikke stilling til hvilket av alternativene som er foretrukket.

Fiskeridirektoratet er trygge på at Alternativ 2 vil gi noen positive effekter i økosystemet. Det kan med en rimelig grad av sikkerhet tallfestes at de foreslåtte endringene i yrkesfisket vil gi effekt, mens det er større usikkerhet knyttet til fritidsfisket.

Som stortingsrepresentanten påpeker, vil Alternativ 3 trolig gi størst positive effekter i økosystemet. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til disse effektene. Dette alternativet innebærer også svært inngripende tiltak for både yrkes- og fritidsfiskere.

Det pågår nå et arbeid i departementet og i Fiskeridirektoratet for å kartlegge konsekvensene av de foreslåtte tiltakene og styrke det faglige beslutningsgrunnlaget. Dette inkluderer samfunnsøkonomiske konsekvenser, vurdering av eventuelle behov for kompensasjonsordninger, samt biologiske effekter. Aktuelle tiltak vil sendes på høring når dette arbeidet er ferdigstilt. Jeg vil deretter ta stilling til hvilke tiltak som skal gjennomføres.

I denne saken er det mange ulike hensyn som skal vektet opp mot hverandre, og jeg ønsker ikke å forskuttere utfallet av denne vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 2860

Innlevert 19. september 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 30. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange av de 373,2 midlertidige politiårsverkene som ble ansatt i juni og juli 2024 har blitt ansatt i fast stilling, og hvor mange av de 315 sommervikarene har blitt ansatt i fast stilling?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål dokument nr. 15:2608 (2023-2024). I svaret bekrefter statsråden at samtlige nye 370 politifolk ansatt i juni og juli i år er midlertidig ansatt, hvorav 315 av disse var sommervikarer. Undertegnede har merket seg at statssekretær ved statsministerens kontor har uttalt til Aftenposten at "Nå får flere av sommervikarene fast jobb, og vi forventer at politibemanningen vil øke mer i månedene fremover". Statssekretæren forteller at en "betydelig andel" av sommervilkårene vil gå over i fast stilling.

Svar:

Spørsmålet er forelagt Politidirektoratet som opplyser at innenfor den gitte svarfristen til Stortinget, er det ikke mulig å sammenstille hvor mange av de midlertidige politiansettelsene i juni og juli som har fått fast stilling. Totalt har det imidlertid blitt 65,8 flere faste politiårsverk i etaten fra juli til august i år.

Sommervikarene er i stor grad nyutdannede med kort fartstid i politiet. I likhet med andre statlige virksomheter følger politiet kvalifikasjonsprinsippet i staten, noe som i praksis innebærer at søkere med erfaring prioriteres før de nyutdannede.

Videre er det viktig å påpeke at prosesser knyttet til faste ansettelser tar lenger tid enn midlertidige ansettelser, og ifølge Politidirektoratet vil det bli flere i faste stillinger utover høsten.

SPØRSMÅL NR. 2861**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 26. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er det forholdsmessig å utvise et godt integrert menneske for en feil som ble begått for 10 år siden, da den det gjelder var mindreårig?

BEGRUNNELSE:

Avisa Hordaland kunne denne uken fortelle om en ung afghansk mann, bosatt i Voss, som risikerer å bli kastet ut av Norge. Grunnen er at han, da han kom til Norge som enslig mindreårig asylsøker, oppgav at han kom fra Afghanistan. Sannheten var at han vokste opp i en afghansk flyktningleir i Pakistan. Mannen som nå er 23 år gammel er i ferd med å ta fagbrev, er godt integrert i sitt lokalmiljø på Voss og en ressurs for Norge. Likevel mener staten og utlendingsmyndighetene at lønnen hans er såpass alvorlig at han skal kastes ut. Dette til tross for at norske myndigheter er kjent med forholdene for afghanske flyktninger i Pakistan og situasjonen i Afghanistan. Mannen har dessuten verken afghansk eller pakistansk statsborgerskap.

I paragraf 70 i utlendingsloven stilles det krav til forholdsmessighet:

“En utlending kan ikke utvises dersom det i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn”.

Svar:

Vedtak om utvisning er en forvaltningsmessig reaksjon som innebærer en plikt til å forlate landet. Det skal i henhold til utlendingsloven § 70 gjøres en konkret vurdering i hver enkelt sak av blant annet forholdets alvor og persons tilknytning til Norge, før vedtak om utvisning fattes.

Utvisingssaker kan i mange tilfeller reise vanskelige avveiningsspørsmål når hensynet til utlendingen skal veies mot samfunnets behov for å reagere med utvisning. Som utgangspunkt for representantens spørsmål vises det til en enkeltsak som jeg, som kjent, ikke kan kommentere. Den konkrete avveiningen i den enkelte sak er overlatt til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda, og jeg har tillit til at utlendingsmyndighetene gjør grundige vurderinger i tråd med gjeldende regelverk i alle enkeltsaker de behandler.

SPØRSMÅL NR. 2862**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 27. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Helsekøene har økt i løpet av de tre årene Ap og Sp har hatt regjeringsmakt. Helseministeren har nå varslet at «at alle gode krefter skal tas i bruk» for å få ned helsekøene. Samtidig opplever private aktører som ønsker og har kapasitet til å bidra, å bli holdt på en armlengdes avstand.

Hvor raskt og i hvilken grad ser statsråden for seg at de private aktørene vil få anledning til å bidra med mer av sin kapasitet for å kunne få ned ventelistene?

BEGRUNNELSE:

Nylig mottok regjeringen rapporten fra Avkommersialiseringsutvalget, som skisserer hvordan kommersielle aktører kan fases ut av velferdstjenestene. Det vi etter spørsmålsstillers syn derimot trenger, er en strategi for hvordan vi best kan utnytte kapasiteten hos private og ideelle aktører for å redusere køene og forberede oss på fremtidens helsetjeneste, der vi er helt avhengige av å levere mer velferd med færre hender. Private aktører har lenge ønsket å bidra mer til dette, men blir holdt på armlengdes avstand på områder der de kunne ha bidratt betydelig mer enn de gjør i dag.

En forskningsrapport fra BMC Health Services Research fra 2022 viser at pasienter i den offentlige helsetjenesten ventet i gjennomsnitt over 14 uker på MR-undersøkelser av bekken, mage, hode, rygg, armer og ben. Til sammenligning var den gjennomsnittlige ventetiden hos de private aktørene mindre enn 6 uker. Et annet eksempel ser vi i Troms, der ventetiden hos Unilabs for undersøkelser innen MR av ekstremiteter (armer og ben) kun er 3 uker, mens de offentlige sykehusene i regionen (UNN Harstad Sykehus og UNN Tromsø universitetssykehus) bruker så mye som 18 og 21 uker.

Svar:

Min viktigste oppgave som helse- og omsorgsminister er å sørge for at folk i hele landet kan være trygge på at de får helsehjelp av høy kvalitet når de trenger det. Da må ventetidene i spesialisthelsetjenesten markant ned.

Den negative utviklingen i ventetidene har pågått siden 2017, men har tiltatt de senere årene etter pandemien. En slik trend tar tid å snu. Regjeringen har prioritert sykehusbudsjettene og har lansert tiltak i Nasjonal helse- og samhandlingsplan for å redusere ventetidene.

Samtidig erkjenner vi at det er behov for en ny giv, samarbeid og nytenkning for å få ned ventetidene. Det er derfor vi har inngått et partnerskap gjennom Ventetidsløftet. I Ventetidsløftet inngår arbeidstakerorganisasjoner og arbeidsgiverorganisasjoner for både offentlige, ideelle og private virksomheter i tillegg til de regionale helseforetakene. Organisasjonene som representerer de private aktørene, har en aktiv rolle i så vel partnerskapet som i arbeidsgrupper.

Vi har sørget for en kraftig styrking av sykehusbudsjettene i revidert nasjonalbudsjett for 2024. Midlene skal legge til rette for aktivitet og investeringer som målrettet og effektivt bidrar til å redusere ventetidene raskt. I tilleggskildet til oppdragsdokument for 2024 er jeg tydelig på at jeg forventer at de regionale helseforetakene tar i bruk alle tiltak som er beskrevet i Ventetidsløftet, etter en prioritering av hva som virker mest effektivt for å nå målene for de ulike delene av spesialisthelsetjenesten.

Det er flere aktuelle tiltak regjeringen, de regionale helseforetakene, ansattes organisasjoner og arbeidsgiverorganisasjoner i offentlig og privat sektor er enige om for å redusere ventetidene. De tre hovedsporene for tiltak er helsepersonell, innovasjon og samarbeid. Samarbeid med private aktører, blant annet gjennom kjøp av ledig kapasitet etter avtale med og prioritering av det offentlige, er blant tiltakene. Andre eksempler på tiltak er arbeid for bedre oppgavedeling, kvelds- og helgeåpne poliklinikker, samt digitale løsninger og innovasjoner som frigjør arbeidstid. I tillegg kan god forebygging og lavterskeltjenester i kommunene også redusere ventetidene i spesialisthelsetjenesten.

I Ventetidsløftet tar vi til ordet for samarbeid som en del av løsningen. Private aktører, både ideelle og kommersielle, kan også bidra til å redusere ventetidene. Regjeringen har hele veien vært tydelig på at de regionale helseforetakene har et utstrakt og godt samarbeid med private, men at det er viktig at det skjer på den offentlige helsetjenesten sine premisser. Det er viktig at innsatsen er offentlig finansiert, prioritert og organisert og at det er helseforetakene med sørge-for-ansvaret som beslutter eventuelt kjøp fra private aktører.

Jeg vil også understreke at det er et godt og utstrakt samarbeid mellom de regionale helseforetakene og private aktører allerede. I 2024 har de regionale helseforetakene planlagt kjøp fra private tilsvarende 17 mrd. kroner.

I begrunnelsen til spørsmålet vises det blant annet til ulike ventetider for MR-undersøkelse av ekstremiteter gjengitt på Helsenorge.no. Det som registreres på Helsenorge.no er maksimal ventetid for de lavest prioriterte pasientene. Det er ikke en garantert ventetid for hver enkelt pasient. Pasienter med samme diagnose kan oppleve ulike ventetider, avhengig av sykdommens alvorlighetsgrad og andre faktorer som er spesielle for den enkelte. Målet er at pasientene blir forespeilet en realistisk ventetid, som ikke skaper forventninger om kortere ventetid enn det som er aktuelt for de lavest prioriterte pasientene. Ventetiden som vises på Helsenorge.no skal heller ikke settes til et mye høyere antall uker enn det som er aktuelt for de lavest prioriterte pasientene.

Oversikten stortingsrepresentanten viser til, illustrerer at forventet ventetid for aktuelle MR-undersøkelser varierer. Blant aktørene med kortest forventet ventetider, finnes det også offentlige og private ideelle aktører, og ikke bare kommersielle virksomheter. Forventede ventetider må forstås som veiledende og skal være et grunnlag for å skille mellom behandlingssteder, slik at pasientene selv kan velge et behandlingssted blant annet basert på informasjon om forventet ventetid.

SPØRSMÅL NR. 2863**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 25. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke andre, faglige anbefalinger lener statsråden seg på, om noen, når han trosser anbefalingene fra både Sametinget og Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE) om ikke å bygge linjenettet Skaidi-Melkøya, grunnet fare for nytt folkerettsbrudd?

BEGRUNNELSE:

I Altaposten (19. september 2024) refereres «Bakgrunn for innstilling. Ny 420 kV Skaidi-Hammerfest» (22. september 2022), ført i pennen av Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE). Der advares det svart på hvitt mot forhåndstiltredelse for byggingen av Skaidi-Hammerfest, ikke bare fra Sametinget, men også fra NVE:

«Sametinget påpeker i konsultasjonsmøte med NVE at de mener at det ikke bør gis tillatelse til forhåndstiltredelse i denne saken. Sametinget ser ikke behovet for at Statnett trenger forhåndstiltredelse, siden kraftforsyningen i dag dekker dagens behov med unntak av elektrifisering av Melkøya. Sametinget poengterer i møtet at selv om NVE i denne innstillingen konkluderer med at bygging av ledningen ikke vil medføre at tålegrensen etter SP art 27 overskrides, kan likevel andre instanser vurdere dette annerledes enn NVE. I så fall mener Sametinget det vil det være uheldig å meddele Statnett forhåndstiltredelse i denne saken. NVE understreker at forhåndstiltredelse gis først etter at departementet eventuelt har gitt konsesjon til tiltaket og videre etter at Statnett har begjært skjønn til skjønnsretten. NVE er enig i resonnementet til Sametinget, og anbefaler derfor Olje- og energidepartementet å ta dette i betraktning når det skal vurderes å gi samtykke til forhåndstiltredelse dersom tiltaket får konsesjon.»

Til Altaposten svarer statssekretær Elisabeth Sæther at:

«etter departementets vurdering veier behovet for å komme i gang med tiltaket tyngre enn ulempene utbyggingen vil ha for reindriften».

Dette er oppsiktsvekkende lesning. Det tyder på at hastverk har vært førende heller enn klare anbefalinger fra både Sametinget og NVE. Det skremmer spørteren at statsråden ikke har tatt større lærdom av Fosensaken enn dette.

Svar:

Departementet mottok ved brev av 22. september 2022 Norges vassdrags- og energidirektorats bakgrunn for innstilling til vedtak om konsesjon til bygging av ny 420 kV kraftledning Skaidi-Hammerfest, utvidelse av Skaidi transformatorstasjon og bygging av ny Hyggevatn trans-

formatorstasjon, samt tillatelse til ekspropriasjon for nødvendig grunn og rettigheter.

I innstillingen vurderte NVE flere forhold. Innstillingens kapittel 4.5 omhandler tiltakets påvirkning på reindriften, der NVE vurderte om tiltaket ville være i strid med reindriften folkerettslige vern. NVE konkluderte med at kraftledningen ikke ville hindre reinbeitedistriktenes utøvelse av reindriften, og heller ikke bryte med tålegrensene i folkeretten, herunder SP art. 27. Videre vurderte NVE i kapittel 5.5 at det var grunnlag til å gi samtykke til ekspropriasjon for de omsøkte anleggene. NVE tilrådet derfor departementet å gi samtykke til ekspropriasjon.

Spørsmålet om forhåndstiltredelse omtales i innstillingens kapittel 5.4. NVE foretok ikke en vurdering av om departementet burde gi samtykke til forhåndstiltredelse. I omtalen av forhåndstiltredelse skriver NVE at andre offentlige instanser kan vurdere spørsmålet om tålegrensen etter SP art. 27 annerledes enn NVE, og at departementet burde ta dette i betraktning ved den senere vurderingen av om det bør gis samtykke til forhåndstiltredelse. Jeg kan ikke se at dette er en anbefaling om ikke å gi samtykke til forhåndstiltredelse. Sametingets posisjoner og synspunkt om forhåndstiltredelse, både generelt i saker om energituttbygginger og konkret for denne saken, er godt kjent for departementet, blant annet gjennom gjennomførte konsultasjoner.

Det er ikke grunnlag for å hevde at NVE anbefalte å ikke bygge kraftledningen mellom Skaidi og Hammerfest på grunn av fare for folkerettsbrudd. Tiltakets innvirkning for berørte reinbeitedistrikter og reindriften folkerettslige vern er grundig vurdert i denne saken. Samtlige vedtak i sakskomplekset for ny kraftledning mellom Skaidi-Hammerfest er fattet med grunnlag i et bredt og grundig kunnskapsgrunnlag, der berørte parter har fått uttrykt sine synspunkter og vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2864**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 26. september 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre oppfølging av de alvorlige resultatene som framkommer av elevundersøkelsen?

BEGRUNNELSE:

Ferske tall fra elevundersøkelsen viser urovekkende økning i mobbing. Hele 33 % av elever som oppgir at de identifiserer seg utenfor de tradisjonelle kjønnskategoriene rapporterer at de blir mobbet. Dette er alarmerende og krever handling. Fra før vet vi at elever med annen seksuell orientering enn heterofil systematisk kommer dårligere ut på flere områder. De rapporterer om lavere tilfredshet, høyere ensomhet, dårligere helseindikatorer og en større risiko for å bli utsatt for mobbing og seksuelle overgrep. Vi ser også et alvorlig signal i at flere av de som er involvert i hatkriminalitet rettet mot skeive er unge. Dette er en trist realitet som viser at mer må gjøres for å forebygge intoleranse og hat blant de yngste av oss.

Som samfunn har vi et ansvar for å beskytte alle elever, uavhengig av hvem de er eller hvem de forelsker seg i. Det finnes gode løsninger, men de må støttes og videreutvikles. Regjeringen har selv i handlingsplanen for skeive, uttrykt et ønske om å styrke arbeidet med å bekjempe diskriminering og fremme inkludering. Mobbing av skeive barn og unge er ikke et spørsmål om tilfeldige enkelthendelser, det er et strukturelt problem som krever helhetlig tilnærming.

Svar:

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Skolen har plikt til å arbeide kontinuerlig for at elevene skal ha et trygt og godt skolemiljø og skal ikke godta krenkende oppførsel, som for eksempel mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Høsten 2023 fikk elevene for første gang mulighet for å krysse av for annen kjønnskategori enn gutt og jente i Elevundersøkelsen. Forskere fra NTNU Samfunnsforskning har utarbeidet en egen rapport som analyserer resultatene fra undersøkelsen. I denne peker forskerne på at elever som har krysset av for annen kjønnskategori, ser ut til å være en sårbar gruppe som står i stor risiko for å oppleve et skolemiljø som ikke er trygt og godt og som ikke fremmer helse, inkludering, trivsel og læring.

Dette er funn som vi må ta på alvor. Den viktigste jobben skolen gjør for at elevene skal ha det bra på skolen,

er det kontinuerlige og systematiske arbeidet med å skape trygge og gode skolemiljø som forebygger mobbing og utenforskap. Dette arbeidet må derfor være en integrert del av den daglige pedagogiske praksisen på hver skole, i hvert klasserom og i hvert fag.

I Meld. St. 34 (2023-2024) En mer praktisk skole beskrives flere tiltak som skal hjelpe skoler og kommuner i arbeidet med å utvikle og vedlikeholde trygge og gode skolemiljø. Blant annet framgår det at regjeringen vil lage en helhetlig strategi for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø som skal beskrive utfordringsbildet, se de ulike tiltakene og støtteordningene i sammenheng og tydeliggjøre hvordan de bør brukes i sammenheng med hverandre. Målet er å gi ansatte og ledere i barnehage og skole bedre støtte til å bygge trygge og gode miljø, til å oppdage og stoppe mobbing og andre krenkelser, og å gjøre gode, kvalitetssikrede tiltak bedre kjent for elever, foreldre, barnehager, skoler og lokale skolemyndigheter.

Det er også viktig at elevene får kunnskap om hva diskriminering og trakassering er. Læreplanverket legger rammer for innholdet i skolen, og læreplanene i samfunnsfag, historie, samfunnskunnskap, norsk, musikk og KRLE har kompetansemål som bidrar til at elevene gjennom hele skoleløpet får helhetlig kunnskap om diskriminering og utenforskap. Helheten bidrar også til at de får innsikt i demokratiske verdier og spilleregler. Gjennom skolegangen skal elevene lære om hvordan vi lever sammen med ulike perspektiver, holdninger og livsanskuelser. Elevene skal øve seg på å tenke kritisk, ta ulike perspektiv og håndtere meningsbryting gjennom refleksjon, dialog og diskusjon.

Gjennom seksualitetsundervisning og undervisning om kjønn og likestilling skal elevene få den kunnskapen og kompetansen de trenger for å være trygge på egen kropp, på kjønn og seksualitet og respektere andres uttrykk og grenser. I det gjeldende læreplanverket er seksualitetsopplæring et tema som behandles i flere fag og på ulike trinn. Læreplanverket har en bred tilnærming til seksualitetsopplæringen, og den handler også om tema som identitet, seksuell orientering, grensesetting, kultur og teknologi. I grunnskolen møter elevene kompetansemål knyttet til seksualitetsopplæringen i hele opplæringsløpet.

For å støtte dette arbeidet har Utdanningsdirektoratet laget en ressurs til undervisning om kjønn og seksualitet. Ressursen handler blant annet om tema som kjønn og identitet, seksuell orientering, grenser og gjensidig respekt, selvbestemmelse og selvbylde. Dette kom-

mer i tillegg til andre tiltak som blant annet veiledningstilbud til skoler og kompetansepakker som gir støtte til ansatte og ledere i arbeidet med å utvikle trygge skolemiljøer og motvirke mobbing.

Innsatsen mot seksuell trakassering skal også styrkes gjennom en egen melding til Stortinget som etter planen skal legges fram i 2024. Et overordnet mål med meldin-

gen er å bidra til å konkretisere hva seksuell trakassering er og bidra til å opplyse om hva som faktisk er terskelen for at en handling er seksuell trakassering etter loven. Meldingen vil kartlegge omfanget av seksuell trakassering og foreslå forebyggende tiltak i arbeidsliv, opplæringssektoren og på kultur- og fritidsarenaer. Meldingen skal også ha et barne- og ungdomsperspektiv.

SPØRSMÅL NR. 2865

Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 27. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at kremasjon blir et reelt alternativ i alle kommuner?

BEGRUNNELSE:

I Trønder-Avisa 14.09 d.å. kommer det frem at Steinkjer krematorium, på grunn av miljøkrav, ikke har kapasitet til det reelle behovet. Derfor må mange kremasjoner utføres i andre kommuner (for tiden i Trondhjem). Dette medfører økt betaling for de etterlatte.

I Nordre Follo kommune må etterlatte betale 7-8 tusen kroner hvis de velger kremasjon. Samtidig er det kostnadsfritt å velge gravferd. Dette fordi Nordre Follo ikke har krematorium i kommunen og de etterlatte selv må betale transport til og fra krematoriet.

Jeg har selv besøkt krematoriet på Møllendal i Bergen for å lære mer om og å få innspill fra dem. Der påpekte de at det er uheldig at kremasjonsavgiften varierer såpass mye mellom ulike kommuner, og at enkelte må avstå fra den løsningen de ønsker for sine nærmeste av økonomiske hensyn. Kremasjonsavgiften bør reduseres og gjøres lik for alle, uavhengig av bostedskommune. Det bør også bygges flere krematorier for å få ned reisevei og kostnader.

Kremasjon kan åpne for løsninger som er langt mindre plasskrevende enn tradisjonelle begravelser. Det er derfor dårlig økonomisk politikk å kreve en så høy avgift på kremasjon all den tid flere gravsteder allerede har kapasitetsproblemer.

Flere partier, inklusive FrP, har tidligere tatt til orde for å tillate privat kremasjonsdrift. Det vil kunne hjelpe på kapasitet og kostnadsnivå.

Svar:

Representanten reiser eit viktig spørsmål om kremasjon og at dette skal vere eit reelt alternativ i alle kommunar slik at alle kan velje gravferdsforma dei ynskjer, uavhengig av privatøkonomi. I spørsmålet blir det vist til både at det er kapasitetsproblem i nokre kommunar og at kommunar prioriterer ulikt når det gjeld å ta i bruk moglegheita som er i dagens lovverk om å innføre kremasjonsavgift. Kremasjonsavgifta blir fastsett av kommunen, sjå gravplasslova § 21 andre ledd. Vi har lokalt sjølvstyre, og kremasjonsavgifta kan difor variere mellom kommunane. NOU 2014:2 Lik og likskap foreslo å oppheve heimelen som kommunane har til å krevje kremasjonsavgift. Det forslaget vart ikkje følgt opp av Solbergregjeringa.

Vi har ikkje offentleg statistikk for kremasjonsavgifta. I gravplassundersøkinga til Hovudorganisasjonen KA frå 2023 kom det fram at det ikkje blir kravd kremasjonsavgift i 41 kommunar. Dette omfattar eit knippe store kommunar med mange avlidne per år. Den høgaste kremasjonsavgifta som blir kravd var 8400 kroner, men hovudvekta av kommunane har ei kremasjonsavgift mellom 4 000 og 8 000 kroner. Fordi mange kommunar subsidierer kremasjon, må ein skilje mellom kva krematoriet krev i betaling og kva dei etterlatne blir fakturert for tenesta. Dersom ein skal gjere noko med kremasjonsavgifta, må kommunesektoren kompensereast for eventuelt inntektstap

Eg vil no vurdere dette på nytt, og at dette må sjåast i samanheng med behovet for auka krematoriekapasitet. Med tilskot frå departementet har Hovudorganisasjonen KA nyleg utarbeida ein rapport om behovet for krematorium og kjølerom. Rapporten viser at både talet på dødsfall og talet på kremasjonar vil auke i åra som kjem. Det er difor behov for å auke krematoriekapasiteten. Rapporten

blir viktig for departementet sitt vidare arbeid på dette feltet.

Eg vil opplyse om at etterlatte ikkje er nøydd å betale båretransport til krematoriet sjølv. NAV gir tilskot til båretransport utover 20 kilometer til næraste krematorium. Difor skal det vere mogleg å velje kremasjon uansett kvar i landet avlidne budde, sjå folketrygdlova § 7-3. Ein betre krematoriekapasitet i framtida, kan redusere beho-

vet for lange båretransportar, det er viktig av ulike omsyn. Når det gjeld FRP sitt ønskje om at private skal byggje og drive krematorium, har ikkje dette til no vore ein praksis i Norge, sjølv om det ikkje ut frå lovverket er forbode. Eg meiner imidlertid det er naturleg at krematorium er eit offentleg ansvar og blir drive i offentleg regi, og at kommunar treng å samarbeide godt og planlegge i samnen om behovet i sin region.

SPØRSMÅL NR. 2866

Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 27. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

På hvilken måte mener statsråden at statsforvalterens innsigelser skaper god samfunnsutvikling?

BEGRUNNELSE:

Lier kommune skal bygge nytt regionalt renseanlegg i Drammen sammen med Drammen og Asker kommuner. Dette anlegget er planlagt ferdig i 2030. For å oppfylle kravene om biologisk rensing ved det eksisterende anlegget på Linnes så tidlig som mulig, planlegger LVVA å etablere en sjøledning til Solumstrand renseanlegg i Drammen. Dette kan skje tidligst i 2026.

I desember 2023 kom Statsforvalteren i Oslo og Viken med en innsigelse til Lier kommune som går på at eiendommer ikke kan tilknytte seg kommunalt nett, fordi renseanlegget på Linnes ikke tilfredsstillt krav til biologisk rensing. Etter at Lier kommune mottok innsigelsen har kommunen hatt møte og skriftlig kontakt med Statsforvalteren for å finne en løsning. Statsforvalteren fastholder sin innsigelse.

Innsigelsen fører til at det ikke kan gis byggetillatelse til nye boliger eller næringsbygg i store deler av Lier før kravet om biologisk rensing ved Linnes renseanlegg er oppfylt. Konsekvensen er også at byggesøknader som er sendt til kommunen, men som ikke ble ferdigbehandlet før innsigelsen fra Statsforvalteren kom, ikke kan godkjennes før kravet er oppfylt. Lier kommune anslår at dette gjelder rundt 30 byggesøknader.

Statsforvalteren krever en midlertidig utbedring av dagens renseanlegg vil anslagvis koste ca. 60 millioner kroner, og er beregnet å redusere utslipp av organisk stoff med ca. 2 promille.

Dette betyr at samfunnsutviklingen settes på pause, samtidig som kommunen må investere store summer i et midlertidig tiltak med marginal effekt. Kommunen har vist vilje og forpliktelse til å bruke sine ressurser på et felles regionalt renseanlegg som åpenbart er det beste både for miljøet og storsamfunnet.

Svar:

Det følger av plan- og bygningslova § 5-4 at statlege og regionale organ kan fremme motsegn til kommunale arealplanar som ikkje tek omsyn til nasjonale eller vesentleg regionale interesser. Det er Klima- og miljødepartementet som gjev rammene for statsforvaltarane sin praksis for motsegner knytt til forureining.

Eg er kjent med at Statsforvaltaren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har fremma motsegn til kommunale arealplanar som legg grunnlag for utbygging og tilknytning til kommunale reinseanlegg som ikkje overheld gjeldande reinsekrav, og med utslepp til overbelasta resipientar som Oslofjorden. Nokre av sakene er løyste i dialog mellom kommunane og statsforvaltaren, medan andre framleis er i prosess. Ei sak i Kongsberg kommune ligg på mitt bord for endeleg avgjerd.

Det er uheldig av manglande løysing for reinsing av avlaupsvatn hindrar planlegging og bygging av nye bustader og næringsbygg. Eg kan ikkje kommentere den konkrete situasjonen i Lier kommune, men eg vil saman med klima- og miljøministeren vurdere korleis vi skal følgje opp denne situasjonen i kommunane.

SPØRSMÅL NR. 2867**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 28. september 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Hva er status for arbeidet med å gi servicehunder et generelt unntak fra båndtvang slik et samlet Storting etterlyste i forbindelse med behandlingen av Lov om hundehold?

BEGRUNNELSE:

Førerhunder og servicehunder gjennomgår likeverdige grunn trening, selv om de har forskjellige funksjoner i hverdagen. Mens førerhunder hjelper den som har hunden med å orientere seg trygt, er servicehundens oppdrag å hjelpe med en rekke funksjoner for den som trenger den. Servicehunder er et svært anvendelig og viktig hjelpemiddel for de som har fått muligheten til å ha en hund på jobb for seg.

En servicehund er spesialtrent til å hjelpe deg som har fysiske funksjonsnedsettelse i hverdagen. Servicehunder har adgang til blant annet spisesteder, overnattingssteder, matbutikker, taxier og annen offentlig kommunikasjon. Til tross for at disse hundene er spesialtrente og trenger å gå fritt for å utføre sitt viktige oppdrag har ikke servicehundene det samme generelle unntaket fra båndtvang som førerhunder. Slik situasjonen er i dag virker det å være opp til den enkelte kommune å vurdere om servicehunder skal få unntaket de trenger for å gjøre jobben sin. Norges Handikapforbund peker på at dette gir unødige vanskeligheter i hverdagen for de som bruker servicehund, og det fører til unødig byråkrati.

I Hundeloven gis det unntak for båndtvang for «førerhunder i aktiv tjeneste eller under trening eller prøving for slik tjeneste». Samtidig viser Innst. 312 L (2021–2022) at det var tydelig enighet om at også servicehunder burde gis et tilsvarende unntak, men at komiteen ønsket en forskriftsregulering av dette, i stedet for egen lovtekst. Komiteen skriver:

«Når det gjelder servicehunder, mener komiteen at et slikt unntak må forskriftsfestes. Komiteen viser til at arbeidet med å få på plass en forskrift for servicehunder må igangsettes raskt.»

Svar:

Spørsmålet vart stilt til arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna. Lov om forsvarleg hundehold (hundeloven), ligg til mitt ansvarsområde og eg vil svare på spørsmålet.

Representanten Liev viser til at hundeloven har unntak for bandtvang for «førerhunder i aktiv tjeneste eller under trening eller prøving for slik tjeneste». Rep-

resentanten peikar vidare på at det i Innst. 312 L (2021–2022) var semje om at tilsvarende unntak burde gjelde for servicehundar:

«Når det gjelder servicehunder, mener komiteen at et slikt unntak må forskriftsfestes. Komiteen viser til at arbeidet med å få på plass en forskrift for servicehunder må igangsettes raskt.»

Hundeloven vart endra frå 1. januar 2023. I samband med lovendringa vart det tatt inn heimel i lova til i føresegn å kunne gje nasjonale unntak frå reglane om bandtvang.

Ved høyringa av endringane i hundeloven peikte mange høyringsinstansar på at fleire typar av hundar/bruksformål kan ha trong til fritak frå reglane om bandtvang, mellom anna servicehundar. Samstundes peikte både kommunar, beitenæringa og fleire andre på utfordringar med slike unntak.

Bruken av servicehundar er aukande, men ikkje all bruk av servicehundar er like godt definert, og ikkje alle slags servicehundar har standardisert opplæring. Det er av den grunn naudsynt å utgreie gode vilkår for å kunne gje unntak frå reglane om bandtvang. Per no er det for tidleg å si når ei eventuell forskrift er klar til å bli sendt på høyring.

SPØRSMÅL NR. 2868**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 26. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til statsrådens svar på skriftlig spørsmål 2727. Det er som statsråden skriver, stilt krav til bruk av helikopter med minst 15 seter med åpning for å benytte helikopter med færre antall seter som en eventuell reserveløsning ved planlagt vedlikehold, driftsavbrudd og lignende.

Hvilke begrunnelser har selskapet, Lufttransport AS, gitt for at de har benyttet 12- seters og ikke 15-seters maskiner over tid?

BEGRUNNELSE:

Operatøren har i stor utstrekning benyttet et helikopter som ikke tilfredsstillter kravene fastsatt i kontrakten. Statsråden skriver at departementet har dialog med operatøren om saken for å sørge for at kontraktsvilkårene

blir overholdt. Det er interessant å vite begrunnelsen til at det i stor utstrekning er benyttet et helikopter som ikke tilfredsstillter kravene fastsatt i kontrakten.

Svar:

Dette er en sak som Samferdselsdepartementet følger opp. Lufttransport har opplyst at hovedhelikopteret som skal benyttes på ruten er forsinket fra leverandøren, og at de i påvente av dette har benyttet et reservehelikopter med 12 seter. Departementet har bedt Lufttransport om å utarbeide en plan for hvordan selskapet innen kortest mulig tid kan operere ruten med et helikopter som tilfredsstillter kravene i den inngåtte avtalen. Når dette foreligger, vil Samferdselsdepartementet vurdere videre krav til oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 2869**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 30. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan er status for nedbetaling og fjerning av de resterende bomstasjonene på E6, E16 og Rv 3/25, inkludert eventuelle bommer på sideveiene i Hedmark?

BEGRUNNELSE:

Utgifter til bompenger utgjør en stor og økende andel av folk flest sine utgifter. Sett i lys av økte bo utgifter, økt rente, økte matpriser og ikke minst dyrere strøm, er det viktig at vi politisk bidrar til å bedre folk flest sin økonomi ved å gi skatte og avgiftslettelse. I den forbindelse hadde det vært fint om Samferdselsministeren ville tatt initiativ til å fjerne alle bomstasjoner, men det tror jeg dessverre ikke ministeren ønsker. Men det vil uansett være interessant å få en oppdatert oversikt over status for nedbetaling av bomstasjonene i Hedmark. I fjor var jubelen stor da to bomstasjoner på E6 ble fjernet, en i Ullensaker og en

i Stange. Det er nyttig å få en oppdatert oversikt over når de andre bomstasjonene på E6, E16 og Rv3/25 skal fjernes.

Svar:

Det er i dag bompengerekrav i sju bompengeprosjekter i Innlandet fylkeskommune på E6, E16 og rv. 3/25. Tabellen under viser en oversikt over disse bompengeprojektene, med informasjon om innkrevingslutt i gjeldende stortingsproposisjon og anslag på forventet innkrevingslutt. Enkelte av disse prosjektene er lokalisert i flere tidligere fylker, og alle som i dag er i Innlandet fylkeskommune er derfor inkludert.

Bompengeprosjekt	Anslag på forventet innkrevingslutt	Innkrevingslutt i gjeldende stortingsproposisjon
E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum	2037	2037
E16 Fønhus – Bagn – Bjørge	2031	2035
E16 Kongsvinger – Slomarka	2028	2030
E6 Gardermoen – Kolomoen 1)	2023/2025/2028	2024/2026/2030
E6 Kolomoen – Moelv 2)	2031	2035
E6 Ringebu – Otta 3)	2033	2031
Rv 3/rv 25 Ommangsvollen – Grundset/Basthjørnet 4)	2040	2040

1) Utbyggingen av E6 Gardermoen – Kolomoen skjedde i tre etapper, og bompengeinnkrevingen i disse etappene startet etter at utbyggingen var ferdig. Strekningene Hovinmoen – Dal og Skaberud – Kolomoen utgjør etappe 1, og bompengeinnkrevingen i bomstasjonene på disse strekningene ble avsluttet i 2023. Dal – Boksrud og Boksrud – Minnesund utgjør etappe 2 av prosjektet, og det er forventet at innkreving i bomstasjonene avsluttes i 2025. Strekningene Minnesund – Hedmark grense og Akershus grense – Skaberud utgjør etappe 3, og forventet innkrevingslutt er i 2028.

2) I 2024 er det satt av 58 mill. kr for å videreføre fritak i innkreving på sideveisbommer for prosjektet E6 Kolomoen – Moelv, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Innst. 13 S (2023–2024). Prosjektet har siden 2021 fått tilskudd for å dekke inn reduserte bompengeinntekter på grunn av midlertidig stans i innkrevingen i sideveisbommer.

3) Inntektene for E6 Ringebu – Otta har vært lavere enn forventet, hovedsakelig på grunn av lavere trafikk enn forutsatt og høyere andel trafikk enn beregnet har flyttet over til sideveg hvor det er lavere takst. Prognosen pr. i dag viser et behov for en utvidet innkrevingsstid på to år, selv etter innføring av betaling for nullutslippskjøretøy i 2021 og ekstraordinært tilskudd på 231,5 mill. kr bevilget i 2022, jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Innst. 13 S (2021–2022). Jeg er imidlertid kjent med at det pågår en prosess i Innlandet fylkeskommune og i berørte kommuner for å øke betaling for nullutslippskjøretøy fra 50 % til 70 % av ordinære takster.

4) I 2024 er det satt av 120 mill. kr for å videreføre prøveordningen med fritak på sidevei og halv takst på hovedvei for rv 3/rv 25 Ommangsvollen – Grundset/Basthjørnet, jf. Prop. 1 S (2023–2024) og Innst. 13 S (2023–2024). Proveordningen var fram til 2023 finansiert med midler fra et engangstilskudd som ble bevilget i 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Innst. 13 S (2020–2021).

I Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 er ordningene med statlig tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene forutsatt videreført i planperioden. Innenfor planrammen er det lagt til grunn 7,8 mrd. kr til bompengereduksjon. Av disse er 5,7 mrd. kr lagt til grunn for å videreføre den opprinnelige tilskuddsordningen fra 2027 som ble innført som en del av bompenger reformen, og først omtalt i Prop. 1 S

(2027-2028) for Samferdselsdepartementet. I tillegg til tilskuddsordningen fra 2017 er det lagt til grunn 2,1 mrd. kr i planperioden til å videreføre statlig tilskudd til fritak i bompengeinnkreving på sidevei for prosjektet E6 Kolomoen–Moelv, og tilskudd til halv takst på hovedvei og fritak i bompengeinnkreving på sidevei for prosjektet rv. 3/25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet i Innlandet.

SPØRSMÅL NR. 2870

Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 26. september 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Sauland Kraftverk blir ikke realisert. Hovedaksjonær i prosjektet er Skagerak Energi, der Statkraft eier 2/3.

Hvilke avkastningskrav gjelder for Statkrafts underselskaper i dette prosjektet, og kan statsråden garantere at regjeringens eierskapspolitikk og Statkrafts avkastningskrav ikke hindrer realisering av lønnsomme vannkraftprosjekter?

Svar:

Statens eierskap i Statkraft forvaltes innenfor rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022–2023), som et bredt flertall i Stortinget har sluttet seg til.

For selskaper med statlig eierandel som opererer i konkurranse med andre (selskaper i kategori 1), som Statkraft, er statens mål som eier høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Videre fremgår

det av statens prinsipper for god eierutøvelse at eventuelle hensyn som ikke er begrunnet ut fra statens mål som eier skal fremmes ved bruk av andre virkemidler enn statlig eierskap.

Det er styret og ledelsen som har ansvaret for driften av selskapet, herunder for vurderinger av konkrete investeringsbeslutninger og hvilke avkastningskrav selskapet benytter i den forbindelse. Det gjelder også for selskaper hvor Statkraft har eierskap.

Når staten vurderer måloppnåelse for de selskapene staten er eier i, jf. at statens mål for selskapene i kategori 1 er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer, vurderes normalt oppnådd totalavkastning opp mot et beregnet avkastningskrav, sammenlignbare selskaper og eventuelle referanseindekser.

Som et ledd i dette formidler staten som eier langsiktige avkastningskrav til selskapene i kategori 1, som

Statkraft. Langsiktige avkastningskrav gjelder i utgangspunktet for en periode på opptil fem år, og skal bidra til forutsigbarhet for selskapene. Ved beregning av avkastningskravene brukes anerkjente metoder, blant annet med utgangspunkt i finansiell teori. Avkastningskravene staten formidler reflekterer hvilken avkastning en investor kan forvente å få på en investering med samme relevante risikoprofil, og er således ikke et krav til selskapene, men en forventet referanseavkastning.

Det langsiktige avkastningskravet som formidles til selskapene gjelder for hele selskapets virksomhet og ikke for enkeltområder eller for enkeltinvesteringer, og må ikke blandes med de avkastningskravene som selskapene selv benytter i forbindelse med konkrete investeringer og som hører inn under selskapenes ansvar.

SPØRSMÅL NR. 2871

Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 30. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil nye tiltak kunne settes i verk før valget i 2025 eller vil utvalgsarbeidet, høringer, behandling i departementet gjør at det ikke er mulig med nye tiltak i denne stortingsperioden?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har satt ned et «hurtigarbeidende» utvalg som skal se på tiltak som kan settes i verk ovenfor gruppen unge som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet, herunder muligheten for å etablere Nasjonale Trygghetshus. Det landet trenger er løsninger og ikke utredninger som forsinker nye tiltak.

Svar:

Overfor mange barn og unge som begår lovbrudd, fungerer det tiltaksapparatet vi har i dag. De følges blant annet opp av ulike kommunale tjenester. Dersom de er under straffegjennomføring, følges de opp av den aktuelle straffegjennomføringsaktør i samarbeid med ulike tjenester og virksomheter som kan bidra til positiv utvikling. Flere kommuner har også iverksatt tiltak med tett oppfølging av de barna og ungdommene det gjelder.

For en liten gruppe, både under og over 15 år, som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet, mangler det tiltak som er robuste nok og som ivaretar hensynet til barnets beste og samfunnsvernet. Ulike aktører, herunder politiet, har etterlyst mer effektive virkemidler og tiltak for å stoppe barn og unge fra å ødelegge eget og andres liv. For denne gruppen reiser behovet for effektiv innsats særlige prinsipielle spørsmål om bruk av blant annet tvang og adgangen til frihetsberøvelse.

Som spørsmålsstiller sikkert kjenner til, så trådte en rekke lovendringer i kraft 1. september 2024. Disse skal forbedre straffereaksjonene for unge. Blant annet fjernes kravet om samtykke fra ungdommen og ungdommens verge til ungdomsstraff, virkeområdet for oppholdsforbud utvides og domstolene får mulighet til å kombinere ungdomsstraff med inntil 6 måneders ubetinget fengsel. I tillegg fremmet regjeringen før sommeren Prop. 114 L som blant annet legger til rette for at det lokalt kan etableres «hurtigspor» for behandling av straffesaker med gjerningsperson under 18 år.

Dersom det skal iverksettes mer inngripende tiltak, så krever det grundige utredninger, og vi må vite at vi iverksetter tiltak som virker, hvis ikke kan vi risikere å gjøre mer skade. Vi må også vite at det vi eventuelt iverksetter er i tråd med våre folkerettslige forpliktelser.

Dette utredningsarbeidet er svært viktig for regjeringen. Ekspertgruppen er godt i gang med arbeidet og skal levere sin rapport allerede 1. mars 2025. Forslagene vil følges opp på ordinær måte i tråd med utredningsinstruksen og statens økonomireglement.

Regjeringen vil komme tilbake til ytterligere tiltak i arbeidet mot barne- og ungdomskriminalitet i statsbudsjettet for 2025.

SPØRSMÅL NR. 2872

Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 30. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gjera greie for korleis universell utforming blir sikra i neste fase av Norske togs innkjøp av fjerntog, og vil toga ha trinnfri innstiging?

GRUNNGJEVING:

Etter press frå fleirtalet i Transport og kommunikasjonsskomiteen og fleire interesseorganisasjonar sende statsråden eit brev til Jernbanedirektoratet med oppdrag om å vurdere løysingar for å sikra universell utforming i nye fjerntog.

I mai kom Jernbanedirektoratet med rapporten “Økt tilgjengelighet i nye fjerntog – sluttrapport”. I rapporten stadfestar Jernbanedirektoratet at det er fullt mogleg å leggja til rette for trinnfri tilkomst og for rørslefridom i toget for reisande som nyttar rullestol. Vurderinga av trinnfri tilkomst med innvendige ramper viste at alternativet bidrog positivt til å oppnå målet om sjølvstendige reiser, men at graden av måloppnåing var avhengig av tiltak for å heva plattformer til 76 cm.

Statsråden og medlemmene i Transport- og kommunikasjonsskomiteen fekk før sommaren eit brev frå Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Norges Blindforbund og Norges Handikapforbund med eit felles krav om trinnfri tilkomst på 76 plattformer med intern oppramping dersom opsjon om kjøp av 83 fjerntog frå Stadler blir nytta.

Statsråden har denne veka stadfesta at han både skal skrota flytoget, og vil bruka meir pengar på at toga skal gå presist. Det er på sin plass å spørja korleis han jobbar for at fleire kjem seg på toga og korleis han følgjer opp prosessane han sjølv har sett i gang gjennom rapporten om auka tilgjengelegheit i nye fjerntog.

Svar:

Eg har allereie gjort ei rekke grep for å sikre at dei nye fjerntoga blir så tilgjengelege som teknisk mogleg, for så mange som mogleg. Dei fyste 17 toga som kjem til Noreg vil vere utforma på eit vis som gjer at eit større område om bord i toga blir tilgjengeleg for dei reisande som sit i rullestol eller reisande som på anna vis har behov for meir plass. Det gjeld til dømes tilgang til restauranten om bord i toga og vogn med familieavdeling. Rullestolplassane blir betre integrert med andre sitteplassar i toget, og det vil i dei nye toga vere betre moglegheiter for rullestolbrukarar å reise med kjeledyr. Toga er utstyrt med to ekstra rullestolheiser, noko som gjer innstiginga til toget enklare. Toga har eit ekstra toalett som er tilpassa reisande som har behov for meir plass. Dei nemnde grepa vil gjere det meir attraktivt for alle reisande å bruke fjerntoga, og innebere ein betydeleg forbetring samanlikna med dagens fjerntogmateriell.

Eg har bedd Jernbanedirektoratet og Norske tog om å utgreie om og i så fall korleis vi kan gjere ytterlegare tilpassingar i ein eventuell opsjon i avtalen om kjøp av nye fjerntog, og kva som er konsekvensane av ytterlegare endringar i materiellets utforming for dei reisande, dei som arbeider om bord og dei som drifter toga. Ei føring for arbeidet var at brukarorganisasjonane skulle involverast. Utgreiinga omhandlar både tiltak for å sikre auka tilgjengelegheit i toga og enklare åtkomst til toget frå plattform. I utforminga av togsetta ligg det ei rekke avveingar som det gjeld å finne ei løysing på som er leveleg for alle. Eg fekk rapporten, med interesseorganisasjonanes innspel, oversendt i juli. Eg vurderer no tiltaka.

SPØRSMÅL NR. 2873**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 30. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for at prosessen med å sikre en god ambulansetjeneste i Lofoten blir god og sikre trygghet for et godt tilbud i regionen?

BEGRUNNELSE:

Ambulansetjenesten i Lofoten er i prosess der endringer vurderes av helseforetaket. Dette samtidig som at forsvaret rustes opp og regjeringen jobber med en totalberedskapsmelding til Stortinget. Usikkerheten denne prosessen skaper for befolkningen, turister og ansatte er stor. Stort er også engasjementet i regionen for en bedre prosess der ambulanse blir sett på som en viktig brikke for å ha trygghet for befolkningen. Jeg besøkte 20. september ambulansestasjonen på Gravdal og fikk der se hvor viktig denne er for denne delen av Lofoten. En svekkelse av tilbudet skaper mindre trygghet og mer press på andre deler av beredskapstilbudet, som brann- og redning. Prosessen som helseforetaket nå har lagt opp til har ikke tillit hos kommunene og tjenestene. Her bør statsråden sørge for å få saken inn på rett spor så ikke nok en sak om tryggheten for befolkningen i Lofoten skal prege debatten.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Helse Nord RHF. De har innhentet informasjon fra Nordlandssykehuset HF, som er

ansvarlig for ambulansetjenesten i Lofoten, om prosessen knyttet til vurdering av ambulansetjenesten.

Helse Nord RHF viser til at Nordlandssykehuset HF har lagt stor vekt på å etablere gode arenaer for diskusjon med kommunene, tillitsvalgte og vernetjenesten. I oppstart av arbeidet ble det sendt invitasjon til kommunene ved ordfører og kommunedirektør, og bedt om tre deltakere fra hver kommune. Kommunene fikk selv velge hvem de ønsket skulle delta. Nordlandssykehuset HF viser til at klinikkledelsen har vært opptatt av å skape en prosess der de ansatte gjennom informasjonsbrev, allmøter, personalmøter og dialogmøter har fått informasjon og hatt reell medvirkning i prosessen.

Helse Nord RHF opplyser videre at de foreslåtte endringene i ambulansestructuren som har framkommet gjennom arbeidet, er risikovurdert i samarbeid med representanter fra kommunene, tillitsvalgte, verneombud og brukerrepresentanter. Nordlandssykehuset HF har i denne sammenheng også gjennomført to heldagsmøter med de involverte kommunene.

Forslagene om endringer i ambulansestructuren skulle etter planen vært behandlet av styret i Nordlandssykehuset HF den 25. september d.å. I den forbindelse kom det innspill om at det politiske nivået i kommunene ikke føler seg tilstrekkelig informert underveis i prosessen. På bakgrunn av dette ble saken trukket fra behandling i styremøtet. Saken vil bli fremmet på nytt etter at det er gjennomført møter mellom Nordlandssykehuset HF og politisk nivå i de aktuelle kommunene.

SPØRSMÅL NR. 2874**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 27. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mens regjeringen jobber for å finne ut hva den faglige standarden og innholdet i ambulansetjenesten skal være opplever befolkningen i Lofoten igjen stor utrygghet fordi vi er i ferd med å miste ambulanspersonell og beredskap.

Når kommer regjeringens bebudede melding, og vil denne meldingen kunne sette stopper for Nordlandssykehusets ønske om å ta fra en hel region viktig beredskap?

BEGRUNNELSE:

Vi er vel tverrpolitisk enige om at befolkningen skal ha trygghet for at de får forsvarlig helsehjelp ved akutt sykdom og skade. Denne tryggheten vil befolkningen i Lofoten miste om Nordlandssykehuset får lov å kutte i viktig beredskap. Regjeringen skal legge frem en egen stortingsmelding om de akuttmedisinske tjenestene. Meldingen skal omfatte hele akuttkjeden med særlig vekt på legevakttjenesten, responstiden, og en faglig standard for innholdet i ambulansetjenesten. Samtidig som regjeringen utreder dette sitter altså Nordlandssykehuset og forbereder ei nedbygging av ambulansetjenesten. Uten at det er blitt konsekvensutredet. Befolkningen er svært bekymret. Og ambulanspersonell så vell som politi og brann er også tydelig sitt budskap; dette vil få konsekvenser for den totale beredskapen i hele Lofoten. Jeg trenger forhåpentligvis ikke minne den tidligere næringsministeren om hvor stor befolkning faktisk er i Lofoten i turistsesongen.

Svar:

Det er tverrpolitisk enighet om at befolkningen skal ha trygghet for at de får forsvarlig helsehjelp ved akutt sykdom og skade. Regjeringen er opptatt av god ambulansberedskap, særlig der det er langt til sykehus. Det er helseforetakene som har ansvaret for ambulansetjenesten og som må sørge for at den er dimensjonert slik at den sikrer forsvarlig akuttmedisinsk beredskap til befolkningen. Kommunene og de regionale helseforetakene skal sikre en hensiktsmessig og koordinert innsats i de ulike tjenestene i den akuttmedisinske kjeden og sørge for at innholdet i disse tjenestene er samordnet med de øvrige nødetatene, hovedredningssentralene og andre myndigheter. Regjeringen arbeider med en stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester, men det er helseforetakene og kommunene som må gjøre de konkrete vurderingene av hva som gir best beredskap innen de rammene de har til disposisjon. Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål nummer 2873 om hvilke prosesser Nordlandssykehuset HF har hatt når det gjelder vurderingen av ambulansberedskapen i Lofoten.

SPØRSMÅL NR. 2875

Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 27. september 2024 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Har ventetidene både for ventende og for påbegynt helsehjelp for alle sektorer samlet, økt eller gått ned, siden du overtok som statsminister, og siden venteløftet ble lansert i mai 2024, og hvor stor er denne økningen eller nedgangen i tall?

BEGRUNNELSE:

Tirsdag 17. september skrev statsministeren på Facebook: «Ventetidene går ned – ventetidsløftet virker».

Enkelteksempler vil alltid kunne vise ulike utslag, men jeg etterspør altså tall for alle sektorer samlet, basert på offentlig tilgjengelig ventelistestatistikk fra Helsedirektoratet for landet som helhet.

Svar:

Det er et mål at Norges befolkning skal ha rask tilgang til helsehjelp. Likevel har ventetidene i sykehusene økt siden

2017. Det er flere årsaker, men etter pandemien er hovedårsaken at det fortsatt er mange pasienter som ikke fikk startet opp sin behandling under pandemien fordi sykehusene stengte ned mye av aktiviteten. Dette preger fortsatt ventetidene ved sykehusene.

I mai i år satte vi i gang Ventetidsløftet sammen med de regionale helseforetakene og arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. Målet er å snu trenden og få til en markant nedgang i ventetidene. Det er nødvendig for å sikre befolkningen et fortsatt godt helsetilbud.

I forbindelse med lanseringen av Ventetidsløftet foreslo regjeringen å styrke sykehusbudsjettene med 2,1 mrd. kroner.

Styrkingen ble vedtatt av Stortinget i juni, og helseforetakene har naturligvis brukt noe tid på å starte opp prosjekter ved det enkelte sykehus og innen de ulike fagområdene med de lengste ventetidene. Utover å utvide aktivitet utenfor normal arbeidstid eller kjøp av kapasitet, handler Ventetidsløftet om å endre arbeidsprosesser, for eksempel gjennom å endre ansvar- og oppgavedeling. Det

tar tid å endre slike prosesser og før vi kan se resultatene av tiltakene som nå settes i gang. Vi ser likevel allerede nå mange gode eksempler, blant annet på Akershus universitetssykehus.

Vi må være forberedt på at gjennomsnittlig ventetid kan gå opp før den går ned. Det er noe både jeg og helse- og omsorgsministeren har påpekt. Det skyldes måten vi måler ventetidene. Når det settes i gang tiltak for å redusere ventetidene og pasientene som har stått lengst på venteliste får startet sin helsehjelp, vil de flyttes fra statistikken for ventetid for ventende til statistikken for ven-

tidetid for påbegynt helsehjelp. Pasienter som har ventet lenge vil da bidra til å løfte gjennomsnittsentetiden for pasienter som får påbegynt helsehjelp. Det betyr at den registrerte ventetiden for påbegynt behandling vil kunne øke i stedet for å gå ned, men denne effekten er midlertidig. Dette skjer altså fordi helseforetakene nå er i gang med å redusere ventetidene, og som del av et nødvendig og ønsket arbeid. Vi har også lagt ut informasjon om dette på regjeringens hjemmesider.¹

Tabellen under viser utviklingen i ventetider i perioden mai 2017 og frem til august 2024.²

Tabell: Ventetider hele landet, alle sektorer, 2017–2024. Kilde: Helsedirektoratet

Gj.snittlig ventetid	2017		2018		2019		2020	
	Påbegynt	Ventende	Påbegynt	Ventende	Påbegynt	Ventende	Påbegynt	Ventende
Mai	57	56	59	56	59	60	70	83
August	66	65	66	65	68	70	73	80
Oktober	59	68	60	58	61	61	65	71

Gj.snittlig ventetid	2021		2022		2023		2024	
	Påbegynt	Ventende	Påbegynt	Ventende	Påbegynt	Ventende	Påbegynt	Ventende
Mai	58	65	64	68	72	77	72	83
August	69	76	75	80	81	91	83	91
Oktober	64	69	70	71	77	82		

Tidligere i september besøkte helse- og omsorgsministeren og jeg Akershus universitetssykehus HF (Ahus). Der ser vi nå klare tegn på at ventetidene faller. På Ahus var de allerede i gang med et prosjekt for å redusere ventetider og kunne styrke dette ytterligere da Ventetidsløftet ble lansert. Den jobben de når gjør på Ahus er et godt eksempel på hva det er mulig å få til. Regjeringen ønsker å understøtte alt det gode arbeidet som gjøres i sykehusene. Ventetidsløftet handler om å la sykehusene prøve ut og spre tiltak som virker. Slik kan vi nå målet om å snu trenden som har vart siden 2017 og få til en markant nedgang i de nasjonale ventetidstallene.

¹ Ventetidsstatistikken er nærmere omtalt på [Fakta om ventetider - regjeringen.no](https://fakta.om.ventetider-regjeringen.no).

² På grunn av sesongvariasjoner i ventetidstallene bør en være forsiktig med å tolke utviklingen fra en måned til den neste. For å finne årsveksten må en sammenlikne nivået i en måned med samme måned et år tidligere.

SPØRSMÅL NR. 2876**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 30. september 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Da Stortinget behandlet statsbudsjettet for 2024, ble følgende anmodningsforslag vedtatt (forslag 81): «Stortinget ber regjeringen om å utrede hvordan ikke-kommersielle boliger, med pris- og omsetningskontroll, kan defineres, og komme tilbake på egnet måte innen 1. juli 2024.»

Hva er status for dette arbeidet, og når venter regjeringen at denne definisjonen vil bli lagt frem?

Svar:

Det er ikkje rett fram å gi ein god definisjon av omgrepet «ikkje-kommersielle bustader». I bustadmeldinga (Meld. St. 13 (2023–2024)), som regjeringa la fram i vår, skriv vi på side 129:

«Det finns ingen juridisk eller einskapleg definering av omgrepet ikkje-kommersielle bustader i Noreg i dag. Faglitteraturen gir heller inga avklaring av omgrepet, sjølv om temaet blir drøfta i ein del samanhengar. Ikkje-kommersiell kan forståast som at verksemda blir driven utan fortjeneste».

Vidare har heller ikkje omgrepet «ideelle aktørar» ein fast definisjon. Vanlegvis legg ein til grunn at aktiviteten har eit allmenntytig eller sosialt formål, og at den blir driven utan fortjeneste. For å synleggjere mangfaldet i ikkje-kommersielle alternativ, viser meldinga til fleire døme

på alternative bustadmodellar, i norske kommunar og i andre land.

Eg meiner at oppmodingsvedtaket no er følgt opp. Eg ser samstundes at vi treng meir kunnskap om ikkje-kommersielle bustader. I tildelingsbrevet til Husbanken for 2024 har vi skrive at «Husbanken skal også vurdere hvordan de kan støtte opp om alternative boligmodeller som kommuner og andre aktører etablerer, bl.a. gjennom tilskudd til boligtiltak». Dersom det kjem fram eit behov for ytterlegare utgreiing eller vurderingar, vil eg be om det. Forskingssenteret BOVEL, som blei etablert i 2021, har òg prioritert å skaffe meir kunnskap om den kommunale utleigesektoren dei siste par åra. Vidare har Tidsskrift for boligforskning nyleg gitt ut eit temanummer om sosiale leigebustader i Norden.

Regjeringa sitt mål er at leigemarknaden skal vere trygg og føreseieleg. Eg er sær sars oppteken av utleigemarknaden og korleis vi kan skaffe trygge bustadforhold på denne marknaden. Derfor la vi stor vekt på å beskrive utfordringar og tiltak på leigemarknaden i bustadmeldinga. Ikkje-kommersielle utleigebustader kan vere eit alternativ, men det er òg mykje anna vi kan gjere for å sikre trygge buforhold. Vi har gjort tiltak for å betre bustøtta og tiltak for å stimulere til fleire utleigebustader. Eg ser vidare fram til å få utredninga til husleigelovutvalet i oktober.

SPØRSMÅL NR. 2877**Innlevert 20. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 26. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Må vi vente til statsbudsjettet for å få tallene på politiet utover det som regjeringen følte passe å fortelle ut i forkant uten å vise hele bildet?

BEGRUNNELSE:

Justisministeren presenterte en satsing på politiet sammen med statsministeren og finansministeren denne

uken. Det er uheldig at man kan i lengre tide skape et inntrykk av en stor satsing uten at hele tallene i hele budsjettet blir presentert.

Det som også er interessant for å vurdere om dette er en satsing eller nok et eksempel på pengebruk som er nødvendig for å stoppe ytterligere nedbygging av politiet.

Det er fint om statsråden også kan opplyse om

- hvor mye trenger man ekstra til Politiet i 2025 for å videre føre dagens aktivitetsnivå med lønns og prisvekst.

- hvor mye av veksten i 2025 går til pensjonsregning ut- over lønn og prisveksten.

Svar:

For informasjon om de totale rammene vises det til at regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025 legges frem for Stortinget 7. oktober.

Viser blant annet til mitt svar på spørsmål nr. 2835 fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth.

SPØRSMÅL NR. 2878

Innlevert 21. september 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 2. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er helseministeren enig med Venstre og Møre og Romsdal Arbeiderparti i at dei planlagde kutta i helsetilbud innanfor rus og psykiatri i Møre og Romsdal grunna dei høge kostnadene med tvangsinnføring av Helseplattformen mot Helse Møre og Romsdal si vilje, herunder nedlegging av det einaste tilbodet om medisinfritt behandlingstilbud i Møre og Romsdal, må stoppast, og vil helseministeren sørge for at desse tilboda ikkje blir lagt ned slik hans eige partifylkeslag krev?

GRUNNGJEVING:

Helse Møre og Romsdal foreslår å kutte 30 millionar i tilbodet til psykisk helse og rus, mellom anna med nedlegging av det medisinfrie rusbehandlingstilbudet ved Vegsund DPS, kutt i tverrfaglig spesialisert rusbehandling og kutt ved DPS på Nordmøre.

Møre og Romsdal Venstre reagerer sterkt på desse kutta. Det gjer også Helseministeren sitt eige fylkeslag i Møre og Romsdal Arbeiderparti, som peikar spesielt på innføringa av Helseplattformen som årsak til kutta som no er foreslått. Dei ekstraordinære kostnadene med innføringa er berekna til 348 millionar kroner så langt.

Møre og Romsdal Arbeidarparti krev at vidare omstillingar i Helse Møre og Romsdal skjer utan å leggje ned fleire tilbod. Dette er eit krav Venstre sluttar seg til, og som det er viktig å avklare om Arbeiderpartiet også nasjonalt i regjering er samde med Møre og Romsdal Arbeiderparti i.

Svar:

Psykisk helse og rusbehandling er høyt prioriterte områder for regjeringa. Siden spørsmålet gjelder konkrete

problemstillinger i Helse Møre og Romsdal HF, har jeg bedt Helse Midt-Norge RHF (HMN) om innspill til svaret.

HMN opplyser at arbeidet er i en tidlig fase og at ingenting er besluttet enda. Videre viser de til at styret i Helse Møre og Romsdal HF vedtok innføring av Helseplattformen 17. april 2024 og at vedtaket er bygget på flere risikovurderinger og tiltaksplaner knyttet til pasientsikkerheten og arbeidsmiljøet.

Når det gjelder den økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal HF er den ifølge HMN delvis knyttet til Helseplattformen, men også til et allerede høyt kostnadsnivå og økning i kostnader til fristbruddleverandører innen psykisk helsevern. Helse Møre og Romsdal er i en prosess hvor helseforetaket vurderer muligheter for kostnadsreducerende tiltak for å tilpasse drift til de økonomiske rammene. Det jobbes også med rekruttering til poliklinikkene for å redusere ventetid og fristbrudd. HMN skriver at de legger til grunn at eventuelle endringer i tjenestetilbudet innen psykisk helsevern og rusbehandling i Helse Møre og Romsdal HF gjennomføres på en slik måte at alle pasienter med rett til spesialisthelsetjenester fortsatt skal få forsvarlig helsehjelp.

Avslutningsvis vil jeg opplyse om at Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å foreslå tiltak for forbedring av fristbruddordningen.

SPØRSMÅL NR. 2879**Innlevert 21. september 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 30. september 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Vil statsråden ta et aktivt grep for å sikre at Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums verdifulle samling sikres for fremtiden – og for allmennheten - gjennom økonomiske bidrag framover?

BEGRUNNELSE:

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum (NKIM) har gjennom mer enn 100 år opparbeidet en samling på vel 30 000 objekter og samlingen er av stor nasjonal og internasjonal verdi. Museet forvalter også den største samlingen av vår store internasjonalt kjente tekstilkunstner og vever, Hannah Ryggen, som stadig etterspørres av store museer over hele verden. Denne samlingen oppbevares under kritisk dårlige forhold i museets bygg i Munkegata i Trondheim – en beskrivelse som Kulturdirektoratet benytter i sin faglige vurdering. Museumsbygget har av byggetekniske grunner vært stengt for publikum siden februar 2021. Museet samarbeider med andre aktører slik at det også i dag drives noe formidling.

Trondheims største flyttesjau pågår nå, innenfor dørene, noe som betyr at 30 000 objekter skal registreres, konserveres, fotograferes og pakkes ned for flytting til et eksternt magasin som innfrir kravene til tilfredsstillende oppbevaring. Planene for denne omfattende flytteprosessen krever ekstra kompetanse og kapasitet i dette planlagte 5-årige prosjektet. I tillegg vil det påløpe økte kostnader til magasinering. Det er viktig å understreke at denne flytteprosessen må skje uavhengig av hva konklusjonen blir for et evt. nytt museum for kunst og form i Trondheim. Museene i Sør-Trøndelag, som NKIM er en del av, har prioritert dette prosjektet i sin budsjettøknad for 2025. Erfaringer fra Nasjonalmuseet og Munchmuseet som har vært igjennom lignende prosesser de siste årene, viser at dette ikke er mulig å få til innenfor ordinære budsjetter.

Svar:

Det er ingen tvil om at Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum forvalter kulturarv som er viktig både i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Hannah Ryggen var en pioner og er blant våre mest sentrale tekstilkunstnere.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Trondheim er en avdeling under det konsoliderte museet Museene i Sør-Trøndelag (MiST). Jeg har hatt møter med ledelsen for MiST og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i sommer og er kjent med denne avdelingens utfordringer

knyttet til flytteprosjektet og forholdene rundt oppbevaring av samlingen i bygget i Munkegata i Trondheim.

Staten ved Kultur- og likestillingsdepartementet bidrar med betydelige driftsmidler til MiST. I 2024 utgjør tilskuddet til museet nærmere 165 mill. kroner. Statens andel i de samlede offentlige tilskuddene til museet utgjør om lag 75 %.

Det statlige driftstilskuddet er et rammetilskudd som skal legges til rette for at museet gjør nødvendige museumsfaglige prioriteringer på beste måte. Trygg ivaretagelse av samlingene er ett av formålene med tilskuddet som blir eksplisitt uttrykt i departementets tilskuddsbrev.

Vi legger til grunn at MiST prioriterer ressursbruken på en slik måte at objekter i samlingen som det av konserveringsmessige eller andre grunner er tidskritisk å flytte til mer egnede lokaler, blir prioritert innenfor de budsjetttrammene museet har til rådighet.

Spørsmål om særskilt finansiering av et større flytteprosjekt, er et spørsmål som må håndteres på vanlig måte i budsjettssammenheng.

Saken må for øvrig ses i sammenheng med de omfattende planene MiST arbeider med for å framskaffe tidsmessige lokaler både for kunstmuseet og kunstindustrimuseet i Trondheim. Dette prosjektet er fortsatt i en tidlig fase. Departementet har jevnlig kontakt med museet og følger utviklingen i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 2880**Innlevert 21. september 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 3. oktober 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Ser regjeringen for seg noen øvre grense på hvor mange datasentre som kan bygges ut i Rogaland, eller kan det i teorien bygges ut uendelig mange datasentre uten at staten setter foten ned?

BEGRUNNELSE:

Nylig sprakk nyheten om den israelsk-eide datasentergiganten Green Mountain vil bygge et datasenter på Vagle i Sandnes. Fra før har Green Mountain planer om å bygge datasenter både på Kalberg i Time kommune og på den gamle stålverkstomta i Jørpeland i Strand kommune. I tillegg kommer et datasenter som allerede er i full drift på Rennesøy i Stavanger kommune. Alle disse datasentrene er ment å lagre data for store, internasjonale tech-gigant-er.

Rogaland er del av strømprisområdet NO2, der strømprisene gjennomgående har vært høyest i landet de siste årene. Byggingen av stadig flere datasentre i vår region vil legge ytterligere press på kraftbalansen og gi folk og bedrifter dyrere strøm. Allerede rapporterer flere bedrifter at de har flyttet produksjon og virksomhet ut av fylket på grunn av høye strømpriser.

Det er kanskje mulig å forstå at lokalpolitikere i den enkelte kommune lar seg friste av løfter om hundrevis av arbeidsplasser (selv om motstanden mot datasentre er stor i alle de nevnte kommunene). Men uten noen overordna plan kan resultatet av disse utbyggingene bli en "allmenningens tragedie", med datasenter på hvert nes og dertil skyhøye strømpriser som ruinerer øvrig næringsliv i regionen vår.

Spørsmålet dreier seg om regjeringen har noen tanke om hvor mange datasentre det egentlig kan bli i Rogaland, eller om det i realiteten er fritt fram så lenge Green Mountain får tilslutning i det enkelte kommunestyre.

Svar:

Datasentre er blitt en sentral del av den digitale grunnmuren og er moderne industribygging. For regjeringen er det viktig å sikre en robust nasjonal infrastruktur med rask og trygg lagring for nasjonale data og digitale tjenester. Datasentre lokalisert i Norge legger til rette for at kritiske digitale tjenester kan produseres nasjonalt fremfor i utlandet. Dette vil styrke den nasjonale kontrollen og sikre muligheter for nasjonal autonomi.

For det norske velferdssamfunnet og en bærekraftig økonomi er det avgjørende at vi lykkes med den digitale og grønne omstillingen. Datasentre og kunstig intelligens både kan og må spille en rolle i arbeidet med å nå klimamålene, og de kan bidra til effektiv reduksjon i utslippene. På den ene siden kan datasentertjenester understøtte utslippskutt i alle sektorer gjennom digitale løsninger, for eksempel mer klimavennlige og effektive produksjonsprosesser og tjenester i næringslivet. På den andre siden bruker datasentre store mengder kraft og beslaglegger store arealer. Regjeringen har som mål å øke gjenbruk av overskuddsvarme fra datasentre i Norge og arbeider for at datasentrene skal bli mer sirkulære og resurseffektive.

Datasenternæringen i Norge er forholdsvis ny og har til nå ikke blitt stilt særskilte krav til gjennom lov. I ny ekomlov som ligger til behandling i Stortinget, har regjeringen foreslått å sette krav til datasenternæringen. Regjeringen vil innføre en registreringsplikt som blant annet skal gi navn, adresse, organisasjonsnummer til datasentre, en kontaktperson for hvert senter og nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som tilbys der. En registreringsplikt vil gi bedre oversikt over næringen og bedre grunnlag for tilsyn fra myndighetene. I tillegg stiller vi krav til forsvarlig sikkerhet og beredskap. Datasenteroperatør skal også kunne pålegges å gjennomføre bruksbegrensning i datasentertjeneste av hensyn til nasjonal sikkerhet eller andre viktige samfunnsinteresser, dersom datasenteret for eksempel blir misbrukt av utenforstående til å gjennomføre cyberangrep. Regjeringen ønsker ikke å sette en øvre grense for hvor mange datasentre som kan bygges, verken på nasjonalt eller lokalt nivå, og har derfor ikke foreslått dette.

Videre har kommunene en viktig rolle når det gjelder forsvarlig utbygging av datasentre. Som planmyndighet vil kommunen kunne avgjøre om og hvor et datasenter kan bygges. Det er flere spørsmål og prioriteringer som må vurderes under denne prosessen. Datasenter varierer i størrelse og anvendelsesområde, og med dette varierer også kraftbehovet, arealbehovet og påvirkninger dette har på nærområdet. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (tidligere KDD) har utarbeidet en veileder, Rettleiar for kommunane – etablering av datasenter, om hvilke forholdsregler kommunen bør ta og hvem kommunen kan ta kontakt med når den får forespørsel fra interessenter eller selv ønsker å etablere et datasenter. Målet er å gjøre det enklere for kommunene å vurdere hva som er

en hensiktsmessig beslutning når en datasenteraktør ønsker å etablere seg i kommunen.

Jeg har nettopp lagt fram en ny digitaliseringsstrategi. Der har jeg understreket at vi skal fortsette å legge til

rette for norske datasentre, og at de spiller en sentral rolle for økt verdiskaping, økt sikkerhet og den grønne omstillingen. Arbeidet med en ny datasenterstrategi er godt i gang.

SPØRSMÅL NR. 2881

Innlevert 21. september 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 27. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva har regjeringen gjort i arbeidet med å følge opp BPA-utvalget mellom juni 2023 og februar 2024, og mellom februar og 4. september 2024, og dersom arbeidet ikke er påbegynt, hvorfor ble ikke Stortinget orientert tidligere om at arbeidet var forsinket?

BEGRUNNELSE:

I desember 2021 leverte BPA-utvalget NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt, som foreslår en rekke forbedringer i BPA-ordningen. Utredningen ble sendt på høring og regjeringen mottok 187 høringsinnspill.

I mai 2023 gjorde Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) basert på NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt. Stortinget ber regjeringen komme tilbake på en egnet måte.»

I februar 2024 gjorde Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen følge opp vedtak 742 (2022-2023) om en stortingsmelding om brukerstyrt personlig assistanse snarest, og ber om at meldingen legges frem senest innen utgangen av 2024.»

4. september i år opplyser helseministeren i svar på spørsmål fra representanten Erlend Svardal Bø (Dokument nr. 15:2623 (2023-2024)) at regjeringen ikke vil levere en stortingsmelding om BPA-ordningen innen utgangen av 2024, men at han snart vil invitere til et oppstartsmøte for arbeidet. Dette kan forstås som at utredningen fra BPA-utvalget ikke har vært fulgt opp siden den leverte sin rapport i 2021, på tross av gjentatte anmodninger fra Stortinget. Jeg ønsker svar på om dette er riktig, og om det ikke medfører riktighet hva regjeringen har foretatt seg i denne saken i etterkant av Stortingets første og andre vedtak om at regjeringen skal legge frem sak for Stortinget.

Svar:

Regjeringen vil videreutvikle BPA som et viktig verktøy for å sikre alle mennesker deltakelse og likestilling i samfunnet.

Helse- og omsorgsdepartementet har arbeidet med oppfølging av NOU 2021:11 siden den ble lagt frem. Som representanten Kristjánsson viser til i sitt spørsmål, foreslo BPA-utvalget en rekke forbedringer i ordningen. Samtidig kom de ikke frem til en samlet tilrådning. Et mindretall av medlemmene stilte seg bak det som i utredningen omtales som utvalgets helhetlige forslag. Det var uenighet i utvalget om lovforankring og hvilket forvaltningsnivå som skulle ha ansvaret for ordningen. I tillegg var det en uenighet i utvalget knyttet til de økonomiske beregningene og realismen i disse.

Innstillingen viste at det er stor avstand i synspunktene om hvordan BPA-ordningen bør innrettes i fremtiden. Avstanden er ytterligere tydeliggjort i departementets gjennomgang av de 185 høringssvarene som kom inn i høringen av NOU-en. Avstand i synspunktene er særlig stor mellom kommunesektoren som vedtaks- og tjenesteanvarlig på den ene side, og brukerorganisasjonene på den andre side. Dette er motsetninger som må tas på alvor, slik at vi ikke ender opp med å peke ut en retning for BPA som ikke står seg for fremtiden. Jeg vil i denne sammenheng vise til at den kommunale helse- og omsorgstjenesten står overfor store utfordringer med et stadig økende pasient- og brukertilfang kombinert med knapphet på personellressurser. Vi må sørge for at den videre utviklingen av BPA er treffsikker slik at ordningen kan stå seg i møte med fremtidige utfordringer.

Politisk ledelse i Helse- og omsorgsdepartementet har gjennomført en rekke møter med organisasjoner, aktører og enkeltbrukere på BPA-feltet, som en del av grunnlagsarbeidet for en melding om BPA. Samtidig er det behov for en tettere dialog om veien videre. Det var bakgrunnen for at jeg i samarbeid med FFO inviterte til

et innspillmøte om BPA onsdag 25. september. Møtet ga nyttige perspektiver og innspill til det videre arbeidet, men understreket også at det er behov for krevende

veivalg og utredningsarbeid. Dette tar vi med oss i det videre arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2882

Innlevert 22. september 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 30. september 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

27 juni i år fikk 4 solkraftverk innvilget konsesjon, 2 i Innlandet 1 i Agder og 1 i Rogaland. De 2 solkraftverkene i Innlandet fikk konsesjon til utbygging og tilkobling av solkraftverk på til sammen 12 kwp. De to kraftverkene er Måna solkraftverk på Alvdal og Kile solkraftverk i Sør-Fron i Gudbrandsdalen. Deretter fikk de beskjed fra Statnett at det ikke var tilgjengelig kapasitet allikevel.

Hvordan kan Statnett si at det er plass til 200 MW solkraft i Innlandet, men de eneste som har fått konsesjon får ikke plass?

BEGRUNNELSE:

12 Januar leste man følgende i pressemelding fra Statnett: Legger til rette for solkraft i Innlandet. Det er kapasitet til omtrent 200 MW produksjon fra nye solkraftverk i dagens nett og med igangsatte nettførsterkningstiltak i Innlandet. Elvia og Statnett samarbeider tett for å finne løsninger for å tilby ytterligere nettkapasitet til mer kraftproduksjon i regionen fremover.

Statnett skriver altså at det er plass til 200 MW solkraft i Innlandet med dagens nett.

Allerede i juli hadde NVE mottatt 26 nye solkraftsøknader, hvorav kun fire av dem har fått konsesjon. To av dem er GE Fornybar og NØK Fornybar.

Både NØK og GE mottok bekreftelse på at de ville bli tildelt nettkapasitet før de søkte om konsesjon.

Deretter kom kontrabeskjeden. De to solkraftverkene i Innlandet får ikke plass på nettet. Årsaken er at Statnetts 200 MW som er ledig i sentralnettet er reservert til andre solkraftverk. De andre solkraftverkene har ikke konsesjon og noen har ikke engang søkt konsesjon og ligger årevis frem i tid.

Det betyr at de to eneste solkraftverkene som er byggeklare, blir ikke bygd, fordi Statnett har lovet bort kapasiteten til andre.

Det er veldig interessant å høre Statsråden forklare rasjonale bak Statnetts måte å operere på innen dette feltet.

Svar:

Nettselskapene har tilknytningsplikt og skal tilknytte ny produksjon uten ugrunnet opphold. Solkraftverkene Måna og Kile skal tilknyttes distribusjonsnettet og aktørene som står bak kraftverkene må avklare tilknytningen med sitt lokale distribusjonsnettselskap. Distribusjonsnettselskapene har da ansvaret for å avklare om det er kapasitet i overliggende nett.

Departementet har vært i kontakt med Statnett i anledning representantens spørsmål. Statnett opplyser at foretaket ikke har hatt direkte dialog med aktørene bak kraftverkene.

Ved uenighet mellom kunder og nettselskap om hvorvidt tilknytningsplikten er håndtert på en forskriftsmessig måte, kan saken bringes inn for Reguleringsmyndigheten for energi (RME). Dette har aktørene bak de to solkraftverkene nå gjort. RME er en uavhengig myndighet og kan ikke instrueres av departementet i behandlingen av enkeltsaker. Energiklagenemnda er klageinstans for vedtak fattet av RME. At sakene er bragt inn for RME vil bidra til å avklare hvor det eventuelt har sviktet og om noe må rettes opp.

Solkraft er et viktig bidrag til mer fornybar energi, og regjeringen vil fortsette arbeidet med å legge til rette for en økt og raskere utbygging av solkraftanlegg. Regjeringen jobber for tiden med flere lovendringer og forskriftsendringer som skal forenkle og effektivisere konsesjonsprosesser etter energiloven. Sammen med styrkingen av energimyndighetene, vil dette legge til rette mer solkraft fremover.

Når det gjelder Innlandet spesielt, har Statnett og Elvia i en felles pressemelding sagt at det vil være kapasitet til omtrent 200 MW produksjon fra nye solkraftverk i Innlandet når tiltak de er i gang med å gjennomføre er satt

i drift. Dette inkluderer for eksempel det nye utveksling-

spunktet mellom regional- og transmisjonsnett i Innlandet, Skyberg stasjon.

SPØRSMÅL NR. 2883

Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 30. september 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vannkraft står for hoveddelen av norsk kraftproduksjon, med en årlig produksjon på rundt 140 Terrawatt timer. Potensialet for mer vannkraft i Norge er betydelig. Teknologien går stadig framover, og muligheten for skånsom utnyttelse av vassdrag bedres.

Kan statsråden avklare hva dagens teknisk økonomiske vannkraftpotensial- og realistisk realiserbare vannkraftpotensial er, derav hvor mye nye kraftverk kan bidra med, hvor mye oppgraderinger kan bidra med, og hvor stort potensiale det er i utbygging av vernede vassdrag?

BEGRUNNELSE:

Fra NVE i 2020: Vannkraftpotensialet i Norge er over 600 TWh hvis det hadde vært mulig å utnytte hvert eneste vannfall til kraftproduksjon. NVE anslår et teknisk-økonomisk potensiale på 216 TWh, og at det er mulig å hente ut 6-8 TWh ved opprustning og utvidelse av eksisterende vannkraft

NVE anslår at det realistiske potensiale for ny vannkraft i Norge er 22,7 TWh, tilsvarende 17 prosent av det norske kraftforbruket i fjor. Av dette er 15,1 TWh nye vannkraftverk, mens 7,6 TWh kan hentes fra opprustning og utvidelse.

Svar:

En stor del av vannkraftpotensialet er allerede utbygget, og vannkraft står i dag for 88 pst. av den norske normalårproduksjonen av kraft. Dette tilsvarer om lag 137 TWh. Per andre kvartal i 2024 var det 1,1 TWh ny vannkraft under bygging. I tillegg har vannkraftprosjekter som tilsvarer 4,1 TWh enten fått konsesjon eller er til behandling hos NVE.

Anslagene for nyttbar vannkraft er situasjons- og tidsavhengig. Potensialet er basert på en rekke ulike analyser, noe som gir et usikkert grunnlag. Faktorer som teknologiutvikling, økonomi og vurdering av ulike samfunnshensyn kan endre hvordan man beregner potensia-

let. Potensialtall kan derfor ikke brukes direkte som et tall for hvor mye vannkraft som kan bygges ut i Norge.

NVE gjorde siste oppdatering av vannkraftpotensialet i 2020. Det ble anslått et teknisk-økonomisk potensiale (inkludert allerede utbygget vannkraft) på 216 TWh og et realistisk potensial for ny vannkraft på 22,7 TWh. Av dette var 15,1 TWh nye vannkraftverk og 7,6 TWh var opprustning og utvidelser av eksisterende kraftverk. Denne kartleggingen ble gjort basert på en øvre investeringsgrense på 5 kr/kWh med kostnadsnivå fra 2020. Det teknisk-økonomiske potensialet i vernede vassdrag er tidligere anslått til om lag 50 TWh, men dette er kun et teoretisk potensial.

Økt variasjon i kraftprisene har gitt en økende interesse for større opprustning- og utvidelsesprosjekter som kan gi større reguleringssevne eller økt effekt i eksisterende kraftverk. En del av prosjektene som kraftselskapene nå vurderer vil kreve store investeringer, selv om de ikke nødvendigvis vil gi mye ny kraftproduksjon. Slike prosjekter kan imidlertid bidra til økt effekt, regulerbarhet og bedre forsyningsikkerhet i det norske kraftsystemet. Denne type prosjekter fremkommer ikke i potensialtallene.

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 25 (2015-2016) om energipolitikken mot 2030, jf. Innst. 401 S (2015-2016), sluttet Stortinget seg til at vassdragsvernet i hovedsak skal ligge fast og at kraftutbygging utover 1 MW kun kan vurderes i de tilfellene der flomdemping er formålet. Forvaltningen kan ikke ta saker om utbygging til behandling uten at Stortinget har åpnet for det i hvert enkelt tilfelle.

Regjeringen vil at vassdragsvernet i hovedsak skal ligge fast. Dersom vi skal ta vare på de viktigste verneverdiene, vil det realistiske potensialet for utbygging i vernede vassdrag være begrenset.

Jeg har nylig lagt fram en stortingsmelding om flom og skred (Meld. St. 27 (2023-2024)) der flomdemping som følge av vannkraftregulering er et viktig tema. Regjeringen vil legge mer vekt på flomdemping i konsesjonsbehandlingen av ny vannkraft og være restriktiv med å innføre

magasinrestriksjoner i vilkårsrevisjoner der dette svekker evnen til flomdemping. Det kan være aktuelt å vurdere utbygging i enkelte tilfeller i vernede vassdrag der andre

flomdempende tiltak ikke er tilstrekkelige, der det er vesentlig potensial for flomdemping og verneverdiene ikke vil bli nevneverdig påvirket.

SPØRSMÅL NR. 2884

Innlevert 18. september 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 26. september 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Bergens Tidende avslørte nylig at Equinor er forsinket i arbeidet med elektrifisering av Trollfeltet. Grunnen er at de la opp til dagpendling med helikopter for de ansatte. Helikopterturene er noe av det mest risikofylte ansatte offshore gjør. Derfor har de helt forståelig sagt nei til en slik løsning.

Ble statsråden gjort kjent med utsettelsen av Equinor og når skjedde evt. dette, samt vil statsråden redegjøre for Stortinget om utsettelsen og hva som nå gjøres?

Svar:

Det er rettighetshaverne som er ansvarlig for å planlegge og gjennomføre sin virksomhet på norsk kontinentalsokkel. Det gjelder også gjennomføring av utbyggingspro-

sjekter, inkludert det pågående prosjektet på Troll som innebærer delvis ombygging av Troll B-plattformen, og fullstendig ombygging av Troll C-plattformen til bruk av kraft fra land.

Utbyggingsplanen for prosjektet representanten viser til ble godkjent av Energidepartementet i desember 2021. Troll B og Troll C driftes nå delvis med kraft fra land. Arbeidet med ombygging til full drift med kraft fra land av Troll C pågår fortsatt.

Myndighetene har god oversikt over status for utbyggingsprosjekter på kontinentalsokkelen, men følger de ikke løpende. I statsbudsjettet blir også Stortinget årlig orientert om utviklingen for pågående utbyggingsprosjekter, og prosjekter som nylig er satt i drift. Utviklingen for prosjektet representanten spør om vil bli forelagt for Stortinget i årets budsjettproposisjon.

SPØRSMÅL NR. 2885

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 26. september 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvis strømforbruket i bygg i 2030 blir maksimalt 55,6 TWh vil da nettleien i gjennomsnitt øke med mindre enn 25 prosent fram til 2030?

BEGRUNNELSE:

RME skriver i en nyhetssak 11. september at nettleien vil i gjennomsnitt øke med i underkant av 25 prosent fram til 2030. Beregningene er gjort i faste 2023-priser og før avgifter.

I rapporten «Framskrivning av nettleie i lokalt distribusjonsnett 2024-2030» bruker RME en prognose fra LA

2023 for alminnelig forbruk. I denne prognosen er strømforbruket i bygg i 2030 på 62,2 TWh.

SV og regjeringen ble 17. juni 2024 i budsjettavtalen knyttet til revidert statsbudsjett for 2024 enige om følgende:

«Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen i 2030 sammenlignet med 2015 og rapportere tilbake til Stortinget om dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.»

NVE oversendte 19. februar 2024 til Energidepartementet «Underlag som belyser konsekvensene av et mål om å redusere strømforbruket med 10 TWh i hele bygningsmassen innen 2030, sammenlignet med 2015.»

NVE skriver i dette notatet:

«Strømbruken i bygningsmassen i 2015 var ca. 65,6 TWh, og i 2022 ca. 62,8 TWh. En reduksjon på 10 TWh i hele bygningsmassen innebærer at målet for 2030 blir 55,6 TWh, dvs. en nedgang på ca. 11 % fra i dag. I NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse anslås kraftbruken i bygningsmassen til om lag 62,2 TWh i 2030, gitt eksisterende politikk og virkemidler.»

Hvis mulig ber jeg statsråden estimere hva økningen i nettleien frem til 2030 vil være gitt at vi når målet om at strømforbruket i bygningsmassen i 2030 ikke skal overstige 55,6 TWh.

Svar:

Regjeringen har fastsatt et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015. Energieffektivisering er en viktig forutsetning for å styrke kraftbalansen og for å tilrettelegge for å redusere klimagassutslipp gjennom elektrifisering. Isolert sett vil redusert strømforbruk i bygg på sikt også bidra til å dempe behovet for nettinvesteringer.

I bakgrunnen for spørsmålet viser representanten til RMEs framskrivinger av nettleien fram mot 2030. I disse framskrivingene har RME lagt til grunn nettselskapenes egne tall og prognoser for investeringer. Disse prognosene inkluderer ikke spesifikke scenarier for endret strømforbruk i bygningsmassen som følge av 10 TWh-målet. Det er derfor knyttet usikkerhet til hvordan en slik reduksjon i strømforbruket direkte vil påvirke nettleien.

Lavere behov for nettkapasitet som følge av spart strømforbruk vil, alt annet likt, gi redusert behov nettinvesteringer og dermed lavere nettkostnader. Ledig nettkapasitet som etter hvert oppstår på grunn av lavere strømforbruk i bygg vil være tilgjengelig for andre formål som industri og øvrig næringsliv, men det er vanskelig å forutse hvor overskuddskapasiteten vil oppstå og hvordan den vil bli brukt. Hverken departementet eller RME har utført analyser for hvordan et scenario hvor strømforbruket i bygningsmassen i 2030 ikke overstiger 55,6 TWh vil påvirke behovet for nettinvesteringer.

SPØRSMÅL NR. 2886

Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 26. september 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kva ansvar har utlendingemyndighetene for å levere tilbake originaldokument som asylsøkjara har levert i samband med asylsøknad, og korleis meiner ministeren det skal vere mogleg for asylsøkjara som har bodd papirlause og ureturnerbare i landet i mange år å reise ut av landet før papira er levert tilbake av Norske styrmakter, og kan asylsøkjaren dømmast for ulovleg opphald i denne ventetida når det er UDI som ikkje har levert tilbake papira?

GRUNNGJEVING:

Mange land i Europa strammar inn grensekontroller, og det vert vanskelegare enn før å passere grenser også innfor Schengnområdet.

Svar:

Asylsøkere plikter å legge frem pass eller annett reisedokument de er i besittelse av til politiet. Politiet kan beholde reisedokumentene frem til et eventuelt avslag på asylsøknaden er iverksatt, dvs. frem til utreise. Det er imidlertid ikke slik at norske myndigheter tilbakeholder reisedokumenter i de tilfellene utlendingen selv organiserer sin hjemreise, noe som i praksis ville gjort det umulig å

overholde utreiseplikten. Tvert imot yter utlendingsforvaltningen praktisk og økonomisk bistand til personer som skal returnere til hjemlandet etter at asylsøknaden i Norge er avslått. For øvrig plikter politiet også å levere tilbake reisedokumenter når det ikke lenger er behov for beslaget.

Straff for ulovlig opphold i Norge er regulert i utlendingsloven § 108. Utlendingsdirektoratet har opplyst at de ikke er kjent med saker hvor utlendingens ulovlige opphold er knyttet til at reisedokumenter ikke er tilbakelevert. Alle utlendinger som overholder utreiseplikten eller som senere reiser ut av Norge, får reisedokumentet tilbake før de forlater riket.

SPØRSMÅL NR. 2887

Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 30. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Regjeringa skriv i helseberedskapsmeldinga at det er rundt 25 % sannsynlegheit for ein ny pandemi dei neste ti åra. I meldinga står det også:

“Lett tilgjengelige metoder for syntetisk biologi øker risikoen for uønsket spredning av farlige smittestoffer.”

(Meld. St. 5 2023-2024, 54-55).

Kva gjer regjeringa for å redusere sjansen for og følgjene av ein menneskeskapt pandemi, og kva vurderingar blir gjort av verdien av å investere i forebyggjande tiltak samanlikna med kva ein ny pandemi vil koste og stigande risiko for at det skjer?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa skriv i helseberedskapsmeldinga (Meld. St. 5 2023-2024, side 54):

“Pandemier vil ramme oss igjen. Enkelte modelleringsstudier viser at det kan være rundt 25 prosent sannsynlighet for at et utbrudd som ligner covid-19-pandemien vil ramme oss de neste ti årene. Det er rundt 50 prosent sjanse for at det vil skje i løpet av de neste 25 årene.”

Modelleringsstudien regjeringa viser til, tar så langt undertegna kan sjå ikkje omsyn til at det også er aukande risiko frå laboratorieuhell eller bruk av biologiske våpen, sjølv om regjeringa i same melding skriv:

“Farlige smittestoffer som kommer på avveie, kan forårsake alvorlig sykdom hos mennesker, dyr og planter. Det kan skje etter laboratorieuhell, eller som en villet handling for å gjøre skade (bioterror). Syntetisk biologi gjør det mulig å lage nye, farlige smittestoffer. Lett tilgjengelige metoder for syntetisk biologi øker risikoen for uønsket spredning av farlige smittestoffer.”

I Helse- og omsorgskomiteen si innstilling til Helseberedskapsmeldingen, understreker medlemmane

frå Ap og Sp den auka pandemirisikoen frå syntetisk biologi og behovet for handling:

“Komiteens medlemmer fra Ap og Sp viser til at det både er konstruktive og destruktive muligheter ved nye teknologier som kunstig intelligens, syntetisk biologi og nevroteknologi som utvikles globalt på tvers av statlige og private aktører. Disse medlemmer vil rette et blikk mot utviklingen av syntetisk biologi. Syntetisk biologi vil kunne gi store fremskritt innen medisin og biovitenskap, men også medføre betydelig risiko for skadelig bruk. Koronapandemien førte til store tap av menneskeliv og verdier. En menneskeskapt pandemi kan bli enda mer alvorlig. Disse medlemmer mener det er behov for økt bevissthet rundt utvikling, bruk og skadepotensiale ved denne formen for bioteknologi og det er avgjørende med god regulering.”

SSB meiner koronapandemien kosta samfunnet 270 milliardar kroner i tapt verdiskapning, nesten 10 % av norsk fastlands-BNP for 2021. Sjølv små reduksjonar i sannsyn for ein ny pandemi, eller tiltak som minskar følgjene av ein pandemi, vil kunne vere samfunnsøkonomisk lønnsame. Dersom regjeringa har rett i sin eigen spådom om at syntetisk biologi aukar pandemirisikoen, vil verdien av forebygging og beredskap vere endå større.

Svar:

I Meld. St. 5 (2023-2024) om en motstandsdyktig helseberedskap – fra pandemi til krig, presenterer regjeringen den politiske og strategiske retningen for norsk helseberedskap. Meldingen var den første stortingsmeldingen om helseberedskap og inneholder tre hoveddeler: Et styrket system for helseberedskapen; en motstandsdyktig helseberedskap; og risiko og sårbarhetsområder. Forebygging og beredskap må gis økt prioritet. Regjeringen vil sikre en motstandsdyktig helseberedskap som har som formål å verne liv og helse. Arbeidet med samfunnssikkerhet skal være basert på systematisk risikostyring. Dette inklud-

derer også kunnskapsbasert arbeid, forskning og utvikling innen sektorene.

Regjeringen gjør grep nasjonalt og arbeider for å delta i et forpliktende samarbeid med EUs styrkede helseberedskap og kriserespons. Dette vil sikre robust og forutsigbar beredskap og respons i Norge.

Regjeringen vil arbeide med en plan for modernisering av overvåkingssystemene for smittevernet som inneholder digital infrastruktur basert på erfaringer fra pandemien. Det er også opprettet et eget utvalg innen smittevern med tverrsektoriell representasjon.

Manglende kontroll over farlige smittestoffer kan forårsake alvorlig sykdom hos mennesker, dyr og planter. Det kan også være del av terrorhandlinger eller villet bruk for å skape frykt, sykdom og skade. I helsebered-

skapsmeldingen fremgår det at regjeringen vil utvikle et regelverk om biosikring, inkludert veiledning og kompetansebygging i relevante sektorer. Det fremgår også at smittevernloven og helseberedskapsloven vil revideres.

Fra et samfunnsikkerhetsperspektiv er nye teknologier, som syntetisk bioteknologi, krevende å håndtere. Tempoet i utviklingen og gråsoner knyttet til flerkbrukspotensiale stiller høye krav til sikkerhet både hos myndigheter og virksomheter på tvers av ulike sektorer. En forutsetning for å kunne gjennomføre effektive forebyggende tiltak, er et godt kunnskapsgrunnlag. Regjeringen har derfor satt i gang et målrettet arbeid for å styrke kunnskapsgrunnlaget på nasjonalt nivå knyttet til muligheter og risiko innenfor nye og sensitive teknologiområder.

SPØRSMÅL NR. 2888

Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 25. september 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Når vil regjeringen foreslå endringer i regelverket for medlemskap i folketrygden for personer ansatt i hotell- og restaurantvirksomhet på turistskip registret i norsk internasjonalt skipsregister?

BEGRUNNELSE:

I august i fjor, sendte regjeringen ut et forslag på høring om å endre lov og forskrift slik at personer ansatt i hotell- og restaurantvirksomhet på turistskip registret i norsk internasjonalt skipsregister vil få medlemskap i Folketrygden. Jeg har blitt kontaktet av folk som er utålmodig på at regjeringen leverer slik som lovet, og jeg lurer på hvor saken står og når Stortinget eventuelt får tilsendt en lovproposisjon fra regjeringen.

Svar:

Personer som er ansatt i hotell- og restaurantvirksomhet om bord på turistskip registrert i norsk internasjonalt skipsregister, er i dag eksplisitt unntatt fra både pliktig og frivillig medlemskap i folketrygden.

Departementet har hatt på høring et forslag om å oppheve dette unntaket, for å likestille denne persongruppen med øvrige kategorier arbeidstakere på tilsvarende skip.

Det arbeides fortsatt med å vurdere og følge opp innspillene som kom inn i høringsrunden.

Det tas sikte på å legge frem en lovproposisjon for Stortinget i løpet av høstsesjonen 2024.

SPØRSMÅL NR. 2889**Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 30. september 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvor ofte bestrider arbeidsgivere sykemeldinger?

BEGRUNNELSE:

LO-Aktuelt/FriFagbevegelse har i flere artikler satt søkelys på at arbeidsgivere bestrider sykemeldinger og at ansatte dermed står uten inntekt en periode. Jeg lurer på om det finnes statistikk over hvor ofte arbeidsgivere ikke godkjenner sykemeldinger, og over utviklingen over tid og mellom bransjer og mellom offentlig og privat sektor. Det er relevant å få statsrådets vurdering om det er en utvikling der flere sykemeldinger blir bestridt enn tidligere slik tillitsvalgte hevder, og om det er nødvendig med eventuelle politiske tiltak for å sikre folk inntekt ved sykdom.

Svar:

Dersom arbeidsgiver mener at vilkårene for å få rett til sykepenger ikke er oppfylt, kan arbeidsgiveren la være å utbetale sykepenger, altså bestride sykemeldingen. Det er flere vilkår som må være oppfylt for å få rett til sykepenger, men ved bestridelser er det som oftest det medisinske vilkåret som arbeidsgiver mener at ikke er oppfylt. Arbeidstaker som ikke får utbetalt sykepenger som vedkommende mener hen har rett på fra arbeidsgiver, kan henvende seg til Arbeids- og velferdsetaten og be om at etaten utbetaler sykepengene. Tilfeller av bestridelser der arbeidstaker ikke henvender seg til Arbeids- og velferdsetaten og ber om sykepenger, vet etaten ikke noe om. Det vil være et forhold mellom arbeidstaker og arbeidsgiver.

Kort om regelverket og praktisering

Etter folketrygdloven § 8-4 er det krav om å være arbeidsufør på grunn av en funksjons-nedsettelse som klart skyldes sykdom eller skade, for at man skal få rett til sykepenger. Sosiale eller økonomiske problemer gir ikke rett til sykepenger. Begrepet «klart» i loven gi uttrykk for at det er et skjerpet beviskrav i vurderingen av årsakssammenhengen mellom sykdommen og arbeidsuførheten.

I de aller fleste tilfeller vil en sykmelding fra lege være tilstrekkelig til at det legges til grunn at det medisinske vilkåret i loven er oppfylt. Andre omstendigheter, for eksempel hvis det er konflikt på arbeidsplassen, kan gjøre at sykmeldingen trekkes i tvil. Selv om det er en vanlig oppfatning at legen er den som sykmelder, er legens sykmelding i en sykepengesak formelt sett en sakkyndig utta-

lelse til et krav om sykepenger. Det er sikker rett at legens sykmelding kan overprøves.

Arbeidsgiver har ikke innsyn i de medisinske opplysningene i en sykmelding. Dersom arbeidsgiver mener å ha grunn til å tro at vilkårene for å få sykepenger ikke er oppfylt, kan arbeidsgiveren la være å utbetale sykepenger i arbeidsgiverperioden og henvise den sykmeldte til Arbeids- og velferdsetaten. Arbeidstakeren kan da kreve at Arbeids- og velferdsetaten utbetaler sykepengene. Beløpet som eventuelt blir utbetalt, skal etaten kreve tilbake fra arbeidsgiveren (se folketrygdloven § 8-22).

Når en sykmeldt arbeidstaker henvender seg til Arbeids- og velferdsetaten for å få utbetalt sykepenger i arbeidsgiverperioden, må etaten undersøke om vilkårene for å få rett til sykepenger er oppfylt. For å kunne vurdere om vilkårene er oppfylt, må det foreligge dokumentasjon i saken som gjør dette mulig. Det må ofte innhentes opplysninger fra arbeidsgiver, og eventuelt fra lege, dersom det er tvil om at arbeidstakeren fyller vilkåret om å være arbeidsufør på grunn av sykdom. Arbeidstaker gis også anledning til å uttale seg før det treffes vedtak i saken. Dersom Arbeids- og velferdsetaten kommer fram til at vilkårene for å få sykepenger er oppfylt, vil etaten utbetale sykepenger til arbeidstakeren og kreve det utbetalte beløpet tilbake fra arbeidsgiveren. Arbeidsgiver kan påklage vedtaket til Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden (etter reglene i folketrygdloven § 21-13).

Tall og statistikk

Representanten spør om det finnes statistikk over hvor ofte arbeidsgivere ikke godkjenner sykemeldinger, og over utviklingen over tid og mellom bransjer og mellom offentlig og privat sektor. Videre spør representanten om min vurdering av om det er en utvikling der flere sykemeldinger blir bestridt enn tidligere.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har vært i kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet som opplyser at det ikke finnes lett tilgjengelig statistikk på bestridelsesområdet. Direktoratet har likevel forsøkt å finne tall som kan gi en indikasjon på om det har vært en økning av bestridte sykemeldinger. I 2022 var det registrert 1 315 inntektsmeldinger der arbeidsgiver har oppgitt at de tviler på at den sykmeldte er arbeidsufør. I 2023 var antallet inntektsmeldinger der arbeidsgiver oppgir at de tviler på sykmeldtes arbeidsuførhet økt til 1 631 inntektsmeldinger. Så langt i år (fra 1.1.2024 til 23.09.2024) er det registrert 1 224 inntektsmeldinger med tvil om arbeidsuførhet.

Antallet inntektsmeldinger der arbeidsgiver registrerer tvil om arbeidsuførheten er ikke nødvendigvis det samme som antall bestridelsessaker, men det gir en god indikasjon.

Direktoratet har også fått bekreftet fra saksbehandlerenhetene at tallene de har funnet fra inntektsmeldingene gir et beskrivende bilde av mengden saker og utviklingen på området.

Tallene viser at det har vært en viss økning i antall slike saker. Til sammenligning er det registrert ca. 575 000 inntektsmeldinger totalt sett så langt i år. Antall inntektsmeldinger med registrert bestridelse er derfor fortsatt på et svært lavt nivå sammenlignet med det totale antallet inntektsmeldinger.

Arbeids- og velferdsdirektoratet peker på at en økning av legemeldt sykefravær i arbeidslivet også vil kunne slå ut i økt antall bestridelser. Bedre og mer tilgjengelig informasjon om muligheten til å bestride en sykmelding kan også påvirke dette, i likhet med økt søkelys på bestridelsessaker i media.

Tidligere tilbakemeldinger fra enhetene som behandler bestridelsessaker, gir et inntrykk av at saker med bestridelser kommer fra en rekke ulike arbeidsgivere og bransjer, men at bygg- og anleggsbransjen og vikarbyråbransjen har en viss overrepresentasjon i sakene. NAV Kontaktsenter melder om at de får mange henvendelser i saker som omfatter utenlandske arbeidstakere.

Vurdering av behov for tiltak

Representanten ber videre om statsrådets vurdering av om det er nødvendig med eventuelle politiske tiltak for å sikre folk inntekt ved sykdom.

Basert på saksomfanget som redegjort for ovenfor mener jeg at det ikke er behov for særskilte tiltak knyttet til bestridelser av sykmelding på dette tidspunktet. Antall bestridelser er på et svært lavt nivå sett opp mot det totale antallet sykmeldinger, selv om det har vært en liten vekst i antallet.

SPØRSMÅL NR. 2890

Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 30. september 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

På oppfordring fra representanten Erna Solberg sa utenriksministeren i budsjettdebatten i Stortinget i desember i fjor at han gjerne ville komme til Stortinget på egnet måte med prioriteringer og strategi for Norges periode som gjesteland i G20 i 2024. Utenriksministeren ga en beskrivelse av G20 som forum i sin utenrikspolitiske redegjørelse i mars, men har ennå ikke drøftet med Stortinget prioriteringer og strategi for perioden som gjesteland.

Når og hvordan vil han gjøre det?

Svar:

Jeg omtalte Norges rolle som G20-gjesteland under det brasilianske presidentskapet i min utenrikspolitiske redegjørelse 5. mars. Redegjørelsen ble som kjent tatt opp til debatt i Stortinget 7. mars.

Brasil har satt tre hovedprioriteringer for sitt presidentskap: kamp mot sult og fattigdom, klima og bærekraftig utvikling, og reform av globalt styresett. Norge støtter disse prioriteringene. Vi benytter i tillegg den plattformen

gjestelandsstatusen i G20 gir til å fremme særlige norske interesser.

Arbeidet i G20 omfatter nesten alle departementer. Vi får gode tilbakemeldinger på den brede norske deltakelsen. Våre representanter oppfattes som sterke bidragsyttere med konkrete løsningsforslag, og som brobyggere i en polarisert verden.

Om det er ønskelig fra Stortingets side, er jeg gjerne tilgjengelig for på egnet måte å orientere og drøfte Norges strategi, prioriteringer og erfaringer så langt som gjesteland i G20.

SPØRSMÅL NR. 2891**Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 26. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det riktig at navigasjonsanlegg som VOR og LLZ skal legges ned ettersom såkalte kurvede innflygninger innfases, og er det gjort noen konsekvensanalyser som viser hva som vil skje med sikkerheten og tilgjengeligheten til norsk luftfart når GNSS-signaler jammes?

BEGRUNNELSE:

Avinor er i ferd med å innføre såkalt kurvede innflygninger, noe som er positivt.

Nyhetsoppslag forteller at:

“Ved å gå over til satellittbaserte innflygninger kan Avinor fase ut over 100 navigasjonsanlegg spredt ut over hele landet.”

Samtidig skriver Forsvarets Forum at:

“Jamming skjer nå så ofte i Finnmark at nasjonale myndigheter ikke lengre ønsker at det varsles ifra.”

Den russiske jammingen som pågår rammer luftfarten daglig. I perioder slås GNSS-signalene ut så lang sør som Helgelandskysten. I områder som jammes lar det seg ikke gjøre å fly såkalte kurvede innflygninger som baserer seg på GNSS-signaler.

I en konfliktsituasjon er vi ekstra sårbare for jamming, noe som vil sette flyparken vår ut av spill dersom den gjøres avhengig av GNSS-signaler.

Det er derfor svært betenkelig å legge ned navigasjonsanlegg som det kreves langt større handlinger for å slå ut.

Svar:

Innledningsvis gjør jeg oppmerksom på at Avinor har publisert på sine nettsider en plan over hvilke navigasjonshjelpemidler som skal fases ut: [PBN Transition Plan NORWAY - Avinor](#). Planen er utarbeidet i henhold til felleseuropeiske krav til overgang fra konvensjonelle navigasjonsanlegg til GNSS i europeisk luftrom innen 2030. Av de samme felleseuropeiske kravene følger det at alternative prosedyrer og navigasjonskilder skal være tilgjengelige i tilstrekkelig grad, basert på risikovurderinger. Avinor vurderer det slik at det antall alternative (konvensjonelle) navigasjonsanlegg som i henhold til overnevnte plan skal holdes operative, er tilstrekkelig for å ivareta sikkerheten i luftfarten. Planen sikrer ifølge Avinor et tilstrekkelig nettverk av lufthavner med konvensjonelle navigasjonshjelpemidler. Enkelte navigasjonsanlegg som tidligere var planlagt faset ut, er som eksempel nå besluttet opprettholdt i Finnmark.

Jeg er kjent med at Avinor overvåker omfanget av GNSS-forstyrrelser, og at Avinor kontinuerlig vurderer hvilke navigasjonsanlegg som kan fases ut og hvilke som må opprettholdes. Luftfartstilsynet, som ansvarlig myndighet for sikkerheten i luftfarten, følger også denne utviklingen nøye. Det er derfor min vurdering at sikkerheten i luftfarten er tilstrekkelig ivaretatt gjennom Avinors arbeid.

SPØRSMÅL NR. 2892**Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 30. september 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vurderer helse- og omsorgsministeren helseforetakenes oppfølging av styringssignal gitt og vedtatt i foretaksmøtene 20. april 2021 om å sikre at rehabiliteringstilbud innen spesialisthelsetjenesten ikke legges ned

før man har sikret at kommunene eventuelt er i stand til å overta ansvaret for de aktuelle pasientgruppene, jf. blant aktuell sak ved Oslo Universitetssykehus?

BEGRUNNELSE:

Føringene og vedtakene i foretaksmøtene mellom regionale helseforetak og Helse- og omsorgsdepartementet 20. april 2021 er oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak fra 9. mars 2021 (Innst. 271 S (2020–2021)):

«Stortinget ber regjeringen sørge for at rehabiliteringstilbud innen spesialisthelsetjenesten ikke legges ned før man har sikret at kommunene er i stand til å overta ansvaret for de aktuelle pasientgruppene.»

Flere rapporter viser endringer i spesialisthelsetjenestens rehabiliteringstilbud som ikke er fulgt opp med tilsvarende oppbygging av tilbud i kommunene.

Riksrevisjonens rapport om rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene (Dokument 3:12 (2023–2024) viser at hele seks av syv kommuner mangler lovpålagt kompetanse på området.

Ved Oslo universitetssykehus (OUS) er det nå satt i gang et prosjekt for å vurdere ulike alternativer for avvikling av Enhet for rehabilitering og Enhet for dagbehandling ved Aker sykehus i dagens form. OUS peker selv på at oppdraget berører mange ansatte og pasienter. Etter planen skal endelig vedtak skje i midten av november.

Ansatte og brukerorganisasjoner viser til at dagens tilbud ved Enhet for rehabilitering og Enhet for dagbehandling ved Aker sykehus er rehabilitering som i henhold til Pakkeforløp hjerneslag skal skje i spesialisthelsetjenesten. De frykter at konsekvensene av nedleggelse av OUS-tilbudet blir at pasientene henvises til kommunale rehabiliteringstilbud som ifølge Riksrevisjonens rapport om status i kommunal rehabilitering, ikke finnes.

Svar:

Representanten Hussein spør om endringer i spesialisthelsetjenestens tilbud om rehabilitering og om kommunenes mulighet til å overta oppgaver. Representanten knytter spørsmålet til mulige endringer i et rehabiliteringstilbud ved Oslo universitetssykehus HF.

For å besvare representantens spørsmål, har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF fremholder at befolkningen og sykdomsbildet endrer seg over tid. Oslo universitetssykehus HF må derfor løpende gjennomføre strukturelle endringer for å prioritere kompetanse og ressurser slik at sykehuset kan tilby best mulig pasientbehandling innenfor de gitte økonomiske rammene.

Helse Sør-Øst RHF sier videre:

«Oslo universitetssykehus HF har i denne sammenhengen etablert et prosjekt som vurderer alternativer for avvikling av to enheter på Aker, enhet for rehabilitering og enhet for dagbehandling. Oslo universitetssykehus HF ønsker å undersøke om pasientenes behov for rehabilitering kan ivaretas på andre måter enn ved dagens organisering. For å belyse dette er det etablert et prosjekt som nå er i en utredningsfase. I denne fasen

kartlegges dagens pasientforløp og hvilke rehabiliteringsbehov som spesialisthelsetjenesten må ivareta. I alternativene som skal utarbeides, vil man sikre at pasientenes behov for rehabilitering blir ivaretatt.

Pasienter med hjerneslag er en av pasientgruppene som mottar spesialisert rehabilitering ved Oslo universitetssykehus HF. Pakkeforløp for hjerneslag har tydelige kriterier for å vurdere om en pasient trenger rehabilitering i spesialist- eller i kommunehelsetjenesten. Disse kriteriene benyttes i dag og ligger til grunn for vurdering av pasienters rehabiliteringsnivå. Når Oslo universitetssykehus HF skal vurdere alternative pasientforløp, vil disse kriteriene fortsatt være gjeldende.

Oslo universitetssykehus HF har i arbeidet etablert en god dialog med Oslo kommune for å sikre ivaretagelse av pasientenes totale behov for rehabilitering. Det er også dialog med andre helseforetak som i dag benytter tilbudet ved Oslo universitetssykehus HF. Oslo universitetssykehus HF vil fortsette denne dialogen og samarbeidet gjennom hele prosessen.

Prosjektet er som nevnt i en utredningsfase. Det vil gjennomføres risiko- og konsekvensvurderinger før det tas beslutninger.»

For å kunne tilby gode, effektive helsetjenester og utnytte helsepersonells kompetanse best mulig, er det nødvendig at sykehusene kontinuerlig vurderer ressursbruk og organisering av tjenestene.

Jeg forutsetter imidlertid at slike vurderinger skjer i dialog med aktuelle samarbeidspartnere i helse- og omsorgstjenesten. Dette er nødvendig for å ivareta vår felles helsetjeneste til det beste for pasientene.

Helse Sør-Øst RHF informerer om at prosjektet er under utredning. Jeg forutsetter at Helse Sør-Øst RHF ser til at eventuelle endringer i tilbudet for pasienter med hjerneslag er i tråd med pakkeforløp for hjerneslag, herunder fastsatte kriterier. Videre forutsetter jeg at øvrige pasienter som i dag får rehabilitering ved de to enhetene ved Aker sykehus, sikres et rehabiliteringstilbud også i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 2893**Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 30. september 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Undertegnede har tatt opp med kommunalministeren og Klima- og miljøministeren at staten forskjellsbehandler Nordland negativt mht. søknader om næringsutvikling, særlig innen havbruk. Det har ikke blitt fulgt opp med tiltak som har bidratt til likebehandling. I mellomtiden har situasjonen forverret seg, med ekstremt lange saksbehandlingstider og særskilte krav fra statsforvalteren.

Hvordan vil statsministeren følge opp at statsrådenes konstitusjonelle ansvarsområder følges opp slik at den uakseptable forskjellsbehandlingen, opphører?

BEGRUNNELSE:

Nordland preges av en betydelig forverring av grunnleggende rammebetingelser, først og fremst grunnet praksisen hos Statsforvalteren i Nordland. Saksbehandlingstiden for akvakultursøknader har økt dramatisk, med ventetider som nå overstiger 90 uker for kurante søknader. I 2024 har det ikke blitt gitt tillatelse til én eneste ny lokalitet for laks, noe selv representanter for regjeringens egne partier har slått alarm om i offentligheten.

Det er en rekke eksempler på den uakseptable forskjellsbehandlingen. Statsforvalteren har innført særkrav som ikke eksisterer i andre fylker, som for eksempel standard størrelse (MTB) på nye lokaliteter, krav om ny søknad til Statsforvalteren før man tar i bruk ny moderne driftsteknologi på lokalitet, utstrakt bruk av særvilkår og midlertidige tillatelser samt krav om dokumentasjon som går utover de forskriftsfestede kravene og som heller ikke praktiseres i andre embeter. I sum gir dette økt saksbehandlingsbyrde og lengre saksbehandlingstider hos Statsforvalteren i Nordland. Det er dokumentert tydelige forskjeller i forvaltningspraksis mellom Nordland og nabofylkene i både nord og sør.

Vesterålen Havbruk måtte tidligere i år legge ned et nytt slakteri for oppdrettstorsk i Bø kommune i Vesterålen. 40 arbeidsplasser gikk tapt. Selskapet begrunnet nedleggelsen med at den statlige forvaltningen har stanset alle forsøk på å ta i bruk lokaliteter til oppdrett av torsk i regionen, også de som kommunene allerede hadde godkjent i sine arealplaner.

Havbruksselskapet Sinkaberg drifter havbruk-slokaliteter på begge sidene av fylkesgrensen mellom Trøndelag og Nordland. I 2024 måtte selskapet på grunn av uforutsigbar, uklar og lang saksbehandlingstid hos Statsforvalteren i Nordland slakte ut to hele lokaliteter før fisken hadde nådd ferdig slaktevekt. Selskapet har bereg-

net at kun de tapte skatteinntektene til stat og kommune er på over 40 millioner kroner.

Regjeringen har i tidligere svar erkjent ansvaret for å sørge for lik forvaltningspraksis. Likevel er det ingen bedring å spore. Jeg ber derfor statsministeren bruke sin koordinerende rolle i regjeringkollegiet til å plassere et tydelig ansvar for å rette opp i praksisen som hemmer verdi- og jobbskaping i vår region, Nordland.

Svar:

Sjømatnæringen har hatt en sterk vekst over flere år som medfører mange søknader. Dette gjelder spesielt i Nordland. Statsforvalterne har på samme tid ikke hatt ressurser og bemanning til å øke kapasiteten på saksbehandlingen for å møte den sterke økningen og antall forespørsler fra næringen. Dette har medført et stort etterslep i saksbehandlingen.

En bærekraftig vekst innebærer at bransjens virksomhet må vurderes i en helhetlig sammenheng med andre samfunnsinteresser. Godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for gode beslutninger. En forutsetning for vurderingene er at myndighetene har tilstrekkelige opplysninger i søknadene som skal behandles. Det stilles krav til søknadene slik at disse

bedre skal dekke informasjonen forvaltningen trenger for å vurdere søknadene etter sine regelverkverk. Dette vil påvirke saksbehandlingstiden.

Regjeringen ønsker at regelverket og søknadsbehandlingen skal bli enklere og mer effektiv, samtidig som vi sikrer en bærekraftig utvikling for oppdrettsnæringen. Derfor har vi iverksatt en rekke tiltak for å få til dette. I revidert nasjonalbudsjett styrket regjeringen statsforvalternes arbeid med akvakultur med 2,5 millioner kroner. Med denne bevilgningen vil vi bidra til at statsforvalterne kan ivareta sin rolle, samtidig som det svarer på sjømatnæringens behov for raskere saksbehandling. I 2024 og 2025 blir deler av disse midlene satt av til et restanseprosjekt, som innebærer at andre statsforvaltere med kompetanse på akvakultur skal bidra til å behandle saker hos Statsforvalteren i Nordland og dermed få ned restansene. Det er dessuten tett oppfølging og dialog mellom Miljødirektoratet og statsforvalterne.

Videre trådte nytt forurensningsregelverk for akvakultur i kraft 2. februar 2024 som vil bidra til å effektivisere saksbehandlingen. Det nye regelverket gjelder fullt ut hvis næringen søker om å etablere seg på nye lokaliteter, og statsforvalterne behandler nå og vurderer søknader

om nye lokaliteter i tråd med dette regelverket. Det nye regelverket innebærer at akvakulturanlegg for fisk i sjø som hovedregel er tillatt etter forurensningsloven uten særskilt forurensingstillatelse, dersom lokaliteten er klarert for virksomheten i henhold til forskrifter fastsatt i medhold av akvakulturloven. For de som allerede har en lokalitet og en tillatelse fra statsforvalteren, har regelverket en overgangsordning slik at disse oppdretterne skal få tid til å omstille seg til nytt regelverk. Dersom de søker om endringer av sin eksisterende tillatelse, vil endringene reguleres og eventuelt justeres gjennom eksisterende tillatelser frem til februar 2026. Miljødirektoratet har nå et forslag ute på høring for å forenkle behandlingen av slike endringssøknader.

For å sikre en hensiktsmessig innføring av det nye regelverket har Miljødirektoratet laget veiledning for Statsforvalter. Veiledning er publisert på statsforvalternett, statens nettsted for samlet veiledning til statsforvalteren, og er også blitt formidlet av Miljødirektoratet på flere seminarer med statsforvalteren. Det arbeides også løpende med å videreutvikle veiledning og føringer for å sikre lik praksis. Miljødirektoratet vil følge statsforvalteren tett opp for å sikre en god implementering av regelverket. Utviklingen av veiledning gjøres dels i samarbeid med Fiskeridirektoratet siden søknadskrav og driftsregelverk er felles for myndighetene.

SPØRSMÅL NR. 2894

Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 2. oktober 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Det vises til NFDs oppdragsbrev til Statsbygg om lokasjon for testsenter mot akutt forurensning.

Kan statsråden a) avklare om byggingen av senteret kommer i gang denne stortingsperioden, b) redegjøre for hva de 25 mill. kronene til dette prosjektet er brukt til, og c) indikere kostnadsrammen og tidslinjen for prosjektet sammenlignet med det som var tiltenkt fra Solberg-regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Kommuner i Vesterålen og Lofoten har nylig blitt kontaktet av sentrale myndigheter om de har egnet lokasjon for et test- og treningssenter mot akutt forurensning.

Det er verdt å minne om historikken. Solberg-regjeringen modnet dette prosjektet som inngår i oljevernberedskapen i arktiske områder. Lokasjonen har hele tiden vært Fiskebøl i Hadsel kommune. Prosjektet er ikke mindre aktuelt når over halvparten av nye petroleum-sprosjekter planlegges i Barentshavet og i Norskehavet utenfor Helgeland.

Da Støre-regjeringen overtok regjeringsmakten var prosjektet klart for investeringsbeslutning og å sette spaden i jorda. Daværende fiskeriminister Bjørnar Skjæran fant imidlertid ut at han ønsket en betenkning om ikke oljevernberedskapen i arktiske farvann heller

kunne trenes på i Horten ved Oslofjorden. Etter sterk protest fra opposisjonen ble denne ideen forlatt.

Inneværende stortingsperiode er det bevilget 25 mill. kroner til dette prosjektet, uten at det synes noe nærmere en investeringsbeslutning eller at spaden går i jorda. En rekke statsråder har besøkt den tiltenkte lokasjonen på Fiskebøl.

På denne bakgrunnen er det betimelig å etterspørre hva Stortingets bevilgning på 25 mill. kroner har gått til, all den tid Støre-regjeringen kun har skjøvet på dette prosjektet nå i tre år. Det er også av interesse å høre vurderingen omkring at Fiskebøl ikke synes å være relevant lenger, og hvilken kostnadsramme og tidslinje som regjeringen nå opererer med når det letes etter ny lokasjon.

Svar:

Statsbygg leverte i desember 2023 en rapport som viser at det planlagte testsenteret for beredskap mot akutt forurensning på Fiskebøl i Hadsel kommune i Vesterålen, vil bli langt mer kostbart enn det som hadde vært lagt til grunn tidligere. Analysen viser et samlet investeringsbehov på ca. 1 200 millioner kroner, som er mer enn dobbelt så høyt som tidligere anslag. En viktig grunn til kostnadsøkningen er omfanget av arbeidet med å klargjøre den aktuelle tomte på Kalvøya ved Fiskebøl.

Med den kostnadsøkningen som er avdekket i Statsbyggs rapport, er det ikke forsvarlig å gå videre med etablering av testsenteret før det er undersøkt om det kan bygges rimeligere. Nærings- og fiskeridepartementet har derfor gitt Statsbygg i oppdrag å vurdere om og eventuelt hvordan senteret kan etableres til en lavere kostnad. Som en del av dette oppdraget vurderer Statsbygg også om andre mulige lokaliseringer i regionen kan være hensiktsmessige.

Regjeringen har ikke foreslått å etablere testsenteret i Horten, slik representanten antyder. Det er imidlertid viktig for regjeringen å være økonomisk ansvarlig, og å følge opp Instruks om utredning av statlige tiltak (Utredningsinstruksen). Derfor ba vi Kystverket i 2022 om

et oppdatert kostnadsanslag for etablering av en klimaregulert testhall i Horten, som Kystverket på eget initiativ hadde utredet tidligere.

Midlene som så langt har blitt bevilget til tiltaket, er delvis brukt til å finansiere Statsbyggs utredninger. Etersom en del av midlene ikke er benyttet, ble bevilgningen til testsenteret redusert i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2023, jf. Innst. 490 S (2022-223).

Statsbygg utarbeider for tiden et konseptvalgnotat for prosjektet, og har frist til 31. mai 2025 med å ferdigstille dette arbeidet. Jeg vil i etterkant av dette informere Stortinget på egnet måte om videre tidslinje og kostnadsramme for prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 2895

Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 1. oktober 2024 av klima- og miljøminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva er status for regjeringens arbeid med handlingsplanen for utfasing av gummigranulat i Norge, og når kan vi forvente at handlingsplanen er ferdig og trår i kraft?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok enstemmig i fjor undertegnede og Lan Marie Berg sitt forslag (Representantforslag 265 S, 2022–2023) om at regjeringen skal utarbeide en handlingsplan for en forutsigbar og idrettsvennlig utfasing av gummigranulat fra norske fotballbaner. EUs omsetningsforbud fra 2031 vil som kjent medføre store utfordringer for fotballen om vi ikke kommer i gang tidlig med klare rammer for idretten, kommunene og næringslivet for hvordan omstillingen skal gjennomføres. En handlingsplan som setter kloke rammer for utfasingen er derfor viktig, og er noe som har blitt etterlyst fra flere i idretten. Når det nå snart har gått ett år siden vedtaket ble gjort i Stortinget, er det relevant for flere å få vite mer om hvordan arbeidet ligger an fra regjeringen sin side.

Svar:

Jeg deler fullt og helt representantens bekymring om spredning av mikroplast som et globalt miljøproblem, og er svært glad for at vi nå har EU med oss i omstillingen bort fra gummigranulat på kunstgressbaner. Det at vi nå

får et forbud i hele Europa, er et viktig insentiv for selskapene som produserer og selger gummigranulat til å starte jobben med å utvikle gode forurensningsfrie alternativer. Jeg er samtidig enig i at det er viktig at ikke omstillingen går på bekostning av barn og unges mulighet til å drive med idrett.

Regjeringen jobber derfor, som vedtatt av Stortinget, med en handlingsplan for omstilling bort fra bruk av gummigranulat i Norge. Den vil etter planen være ferdig innen utgangen av 2024. Samtidig som vi utarbeider handlingsplanen, har vi allerede bevilget 5,5 millioner kroner til Norges Fotballforbund (NFF) for å bidra til kartlegging av alle kunstgressbaner i Norge. Dette vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for å komme frem til riktige tiltak i handlingsplanen. Jeg er gjort kjent med at NFF har kartlagt om lag 98% av alle baner i Norge, og jobber nå med å utarbeide analyser. Hovedfunn så langt er at det er stor forskjell på forventet levetid av baner, avhengig av hvor mye de er brukt. Noen tåler fint 15 år, andre er modne for utskifting etter 5 års bruk. Datainnhenting gjort av NFF indikerer i tillegg at det blir dyrere å anskaffe og drifte kunstgressbaner i fremtiden. Komplette rapporter vil offentliggjøres når denne foreligger.

Vi vet for eksempel allerede nå at veiledning til baneiere vil bli viktig, og det jobber EU-kommisjonen med. Samtidig er rammene for omstilling i stor grad allerede kjent; vi vet at det kommer et forbud mot omsetning av gummigranulat i 2031, og da må næringen ha utvik-

let gode nok alternativer. I Norge støtter staten allerede idretten betydelig gjennom tilskudd fra spillemidlene, hvor tilskuddet til baner uten gummigranulat er høyere

enn til baner med gummigranulat. Dette er rammer for omstilling som er, og fortsatt vil være viktig.

SPØRSMÅL NR. 2896

Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 25. september 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Det siste året har mange sjølvstendig næringsdrivande i praksis fått næringsforbod som følge av nye innleigereglar og forbod mot bemanningsbyrå. I juni vedtok Stortinget i samband med handsaminga av eit representantforslag om saka frå Venstre og Høgre å be regjeringa vurdere eit avgrensa unntak frå arbeidsmiljølova slik at sjølvstendige IT-rådgivarar og konsulentar med spesialkompetanse fortsatt skal kunne levere arbeid og oppdrag.

Kva er status for dette arbeidet og når tar statsråden sikte på at eit slikt unntak er på plass?

GRUNNGJEVING:

I representantforslaget foreslo Venstre og Høgre å be regjeringa sikre at enkeltpersonforetak og aksjeselskap med eigar som einaste tilsette kan godkjennast som bemanningsforetak.

Framlegget fekk ikkje fleirtal, men Stortinget vedtok i staden følgjande framlegg, med støtte av alle parti unnateke Rødt:

«Stortinget ber regjeringa vurdere et avgrenset unntak fra arbeidsmiljøloven slik at selvstendige IT-rådgivere og konsulenter med spesialkompetanse fortsatt skal kunne levere arbeid og oppdrag.»

Dette var i juni. No skriv vi slutten av september, og dei mange sjølvstendige konsulentane og rådgivarane som er råka av lovendringa, ventar utålmodig på framdrift i saka i tråd med Stortinget sitt vedtak.

Eg syner også til at Statsråden i debatten om saka i Stortinget i juni sa følgande:

«Jeg er opptatt av at våre dyktige IT-konsulenter – de som har peiling på veldig mange ting som ligger bak den skjermen hver og en av oss ser, som veldig mange av oss andre ikke forstår noen ting av – fortsatt tas i bruk, at de kan fortsette å drive for seg selv, og at offentlige virksomheter skal fortsette å bruke deres kompetanse. I den grad jeg kan komme med en oppfordring, og noen lar seg berøre av den oppfordringen, er det at vi fortsetter å bruke de gode fagmiljøene virksomhetene allerede har gode

relasjoner til, og at man fortsetter å kjøpe inn de tjenestene man trenger fra disse dyktige konsulentene.»

Eg legg til grunn at dette signalet også har blitt vidareformidla til dei statlege verksemdene som har brukt å kjøpe inn tenester frå denne type konsulentar, slik at dei held fram med tidlegare praksis i påvente av eit oppdatert regelverk.

Svar:

Denne saken har høy prioritet og er til utredning i departementet. Som det fremgår av mitt svar til Stortinget på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2744 fra stortingsrepresentant Anna Molberg og representantforslag 154 S (2023-2024) om samme tema, reiser saken både prinsipielle og praktiske problemstillinger. Departementet utreder nå ulike løsningsforslag og har innkalt til innspillmøter, blant annet med partene i arbeidslivet den 8. oktober for å høre deres synspunkter før et eventuelt forslag sendes på høring. Departementet tar sikte på å kunne sende ut et høringsutkast i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 2897**Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 30. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er statsråden sikker på at alle miljøkravene i EUs prosjektdirektiv har blitt fulgt opp ved utstedelse av utvinningstillatelser og ved etablering av gassrørledninger på norsk sokkel, eller vil statsråden sette i gang en undersøkelse av dette?

BEGRUNNELSE:

En ny undersøkelse utført av den danske Kammeradvokaten har avdekket flere brudd på EUs prosjektdirektiv i forbindelse med utstedelse av utvinningstillatelser til olje- og gasselskaper på dansk sokkel over de siste 34 årene. Bruddene omfatter manglende gjennomføring av nødvendige miljøvurderinger, såkalte EIA-utredninger (Environmental Impact Assessments), som skulle ha vurdert de konkrete miljøkonsekvensene av hvert prosjekt.

I en orientering til Folketinget har Energistyrelsen varslet at de skal gjennomføre undersøkelser for å kartlegge om dette har ført til miljøskader. Konsekvensene kan potensielt bli tilbakekall av utvinningstillatelser og en stans i produksjonen på flere felt.

Blant installasjonene i Danmark hvor det er funnet brudd på miljøregelverket er fire gassrørledninger: Europipe I, Europipe II, Franpipe og Zeepipe. Alle disse rørledningene har sitt utspring på norsk sokkel og går gjennom dansk farvann til kontinentet.

EUs prosjektdirektiv, som krever grundige miljøvurderinger før utstedelse av slike tillatelser, er også implementert i Norge gjennom EØS-avtalen. På bakgrunn av den danske saken, er det viktig å forsikre seg om at norske myndigheter følger de samme reglene og sikrer at tilsvarende feil ikke skjer her i Norge.

Svar:

Energistyrelsen i Danmark, som er et forvaltningsorgan innenfor energiområdet, startet i 2022 undersøkelser av om saksbehandlingen knyttet til olje- og gassaktiviteter i Nordsjøen og Østersjøen var i tråd med det danske regelverket. Spørsmålet er utredet av Kammeradvokaten i to omganger, i 2023 og 2024. I 2023 konkluderte Kammeradvokaten med at det i Danmark er gitt tillatelser som ikke har overholdt reglene i EUs prosjektdirektiv og EUs habitatdirektiv. I 2024 kom Kammeradvokaten til at denne typen mangler gjelder for flere prosjekter enn det som ble undersøkt i 2023.

Naturforvaltning, herunder EUs fugle- og habitatdirektiver er ikke en del av EØS-avtalen. Når det gjelder prosjektdirektivet, viste Kammeradvokatens undersøkelse bl.a. at konsekvensutredninger som var gjennomført før medio 2022 ikke inneholdt beskrivelser og vurderinger av konkrete prosjekter, men at dette kom til uttrykk gjennom mer overordnede utredninger for et geografisk område. Etter det Energidepartementet forstår, er det ikke gjennomført individuelle konsekvensutredninger av utvinningsprosjekter eller rørledninger på dansk kontinentalsokkel. Det er i flere tilfeller gitt godkjenninger av prosjekter på vilkår om at tilleggsutredninger skal gjennomføres i etterkant. Kammeradvokaten har konkludert med at dette ikke oppfyller lovmessige krav.

EUs prosjektdirektiv er tatt inn i norsk rett og er på olje- og gassområdet implementert i petroleumslov og petroleumsforskrift. Iht. gjeldende regler i Norge er det rettighetshaverne som gjennomfører konsekvensutredninger for olje- og gassprosjekter på norsk kontinentalsokkel. Det stilles krav om at det i utredningene er konkrete beskrivelser og vurderinger av det enkelte prosjekts virkninger bl.a. for miljøet. Utredningene sendes på offentlig høring i to omganger, først sendes utkast til et utredningsprogram på høring og siden gjennomføres høring av den etterfølgende konsekvensutredningen. Departementet godkjenner ikke utbygging og drift av nye prosjekter uten at regelverkets krav til konsekvensutredning er oppfylt.

Departementet er kjent med at Gassco som operatør for Europipe I, Europipe II, Franpipe og Zeepipe er varslet om Kammeradvokatens funn, samt at Energistyrelsen i Danmark har satt i gang et arbeid for å vurdere ev. konsekvenser av de mangler som Kammeradvokaten har påpekt.

Det er departementets forståelse at myndighetens rolle og anvendelse av prosjektdirektivets krav vært praktisert på en annen måte i Danmark enn i Norge. Departementet kan derfor ikke se at de funn som er gjort av Kammeradvokaten i Danmark gir grunnlag for å sette i gang undersøkelser av den praksis som er fulgt på norsk kontinentalsokkel.

SPØRSMÅL NR. 2898**Innlevert 23. september 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 26. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

«Ut fra en samlet vurdering anbefaler vi at det er rom for utbetaling av inntil 1 200 mill. kroner til underliggende nettselskaper i Q4-2024», skriver Statnett i et brev til Reguleringsmyndigheten for Energi, som Energiteknikk har sett. Slik jeg oppfatter den midlertidige forskriften vil den ikke veie opp for at NO2 har hatt varig høyere strømpris og der mest flaskehalsinntekter oppstår de siste tre årene.

Hvordan vil fordelingen av disse 1 200 mill. kroner være og vil statsråden sørge for at det er NO2 som blir tilgodesett?

BEGRUNNELSE:

For forbruker er det summen av strømpris og nettleie som er avgjørende. Selv om økt strømpris medfører noe økt nett-tap så er det en liten del av totalen. De siste tre årene har NO2 hatt en betydelig høyere strømpris enn f.eks. NO1 og NO5, og spesielt i sommerhalvåret mai-oktober. Det er et paradoks hvis kundene i NO2 skal måtte betale høyest strømpris i landet og at flaskehalsinntekter skapt der skal brukes til å senke nettleien i andre deler av landet.

Svar:

Det har vært svært viktig for regjeringen å begrense nivået på nettleien i en tid med høye strømreregninger for folk og bedrifter. Derfor sørget vi for at det høsten 2022 ble fastsatt en midlertidig forskrift som åpnet for at høye flaskehalsinntekter i transmisjonsnettet tilbakeføres fra Statnett til nettkundene raskere enn det som ellers ville vært tilfelle, og at det er kundene som opplever de høyeste kraftprisene som blir tilgodesett.

Når kraftprisene er høye, medfører dette at nettselskapene må kjøpe inn dyr kraft til å dekke inn nettap til spottpreis (områdepris) i sine områder. Økte nettapskostnader veltes over på kundene gjennom økt nettleie, og dette bidrar til ytterligere økte kostnader i områder med høye kraftpriser.

I tråd med ordningen skal Statnett fremlegge et forslag for RME om hvor store flaskehalsinntekter som kan utbetales til underliggende nett i ulike perioder (kvartaler). Forslaget Statnett fremlegger skal baseres på Statnetts forskriftsfestede plikt til å styre mer-/mindreinntekt mot null ved beregning av tariffene, og skal begrenses til Statnetts merinntekt.

Hvorvidt Statnett skal overføre et beløp gjennom ordningen til underliggende nett, og fordelingen av denne utbetalingen mellom nettselskapene, vedtas av RME. I sin beslutning tar RME utgangspunkt i nettapsvolumet og kraftprisen for hvert nettselskap for beregningsperioden. Kraftprisen baserer seg på de faktiske områdeprisene. RME tar utgangspunkt i en terskelpris på 35 øre per kWh for når nettselskapene mottar utbetaling. De nettselskapene som har en kraftpris som overstiger terskelprisen mottar en utbetaling tilsvarende nettselskapets nettapsvolum, multiplisert med differansen mellom selskapets kraftpris og terskelpris. Det har ikke vært utbetalinger fra ordningen hittil i 2024 og nettapet for hele 2024 vil derfor inngå i beregningene.

Ordningen er således ikke knyttet til prisforskjellene mellom prisområder, men prisnivået i de enkelte prisområdene, slik at det er nettselskapene i områder med de høyeste kraftprisene som blir kompensert. Dette gjør ordningen treffsikker, ved at det er nettkundene som har de høyeste kostnadene knyttet til sitt kraftforbruk som får de største overføringene fra ordningen.

Utbetaling gjennom ordningen for fjerde kvartal 2024 og hvordan denne fordeles blir først kjent når RME fatter sitt vedtak. RME har opplyst at de vil vedta utbetaling av flaskehalsinntekter for fjerde kvartal fra Statnett til underliggende nettselskaper sent i november.

SPØRSMÅL NR. 2899

Innlevert 24. september 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 1. oktober 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for statusen for hvert enkelt tiltak i den nasjonale strategien for kunstig intelligens som ble lansert i 2020 av Solberg-regjeringen?

opp tiltakene videre?». Svaret fra statsråden var generelt og viste ikke til status på hvert enkelt av tiltakene som lå i den nasjonale strategien for kunstig intelligens som ble lansert i 2020.

Det ønskes en liste der alle 51 tiltak er omtalt.

BEGRUNNELSE:

16. september besvarte statsråden spørsmål nr. 2768, og ordlyden i spørsmålet var følgende «Kan statsråden gi en status for de ulike tiltakene i Nasjonal strategi for kunstig intelligens, fremlagt av Solberg-regjeringen, herunder en oversikt over hvordan regjeringen planlegger å følge

Svar:

Jeg viser til vedlagte oversikt over status i tiltakene i Nasjonal strategi for kunstig intelligens fra 2020. Som oversikten viser, er 49 av 51 tiltak fulgt opp eller arbeidet pågår, 1 tiltak er stoppet og 1 tiltak er ikke startet.

Vedlegg:

Status tiltak fra KI-strategi 2020 (per september 2024)

2 Et godt grunnlag for kunstig intelligens				
Data og dataforvaltning		Ansvarlig	Status	Kommentar
1	legge frem en melding for Stortinget om datadrevet økonomi og innovasjon	DFD	Fulgt opp	Lever og behandlet av Stortinget
2	etablere et ressurscenter for deling av data med spisskompetanse på sammenhengen mellom jus, teknologi, forretnings- og forvaltningsprosessere	DFD/Digdir	Fulgt opp	Etablert i 2021 som en del av Digdir
3	etablere et sett prinsipper for uthenting og håndtering av data fra sentrale registre, og en felles API-katalog som skal gi bedre utnyttelse av grunndata gjennom å gi en oversikt over grensesnitt til dataene (API)	DFD/ Digdir	Fulgt opp	API-katalogen er etablert og forvaltes av Digdir
4	vurdere virkemidler som kan gjøre det enklere for bransjer å dele data, og som samtidig tar hensyn til personvern, sikkerhet og forretningsinteresser	DFD / Digital Norway	Fulgt opp	Satt ned to ekspertgrupper for deling av data i næringslivet. Digital Norway har fått tilskudd til oppfølging
5	gi veiledning til offentlige virksomheter om hvordan de kan sikre tilgang til data ved inngåelse av kontrakter, f.eks. ved standard avtaleformuleringer	DFD / DFØ	Pågår	DFØ har fått i supplerende TB for 2022 å forslå endringer i SSA-ene. Rapporten følges opp.
6	vurdere på hvilke områder det kan være i samfunnets interesse å kreve at data fra næringslivet gjøres tilgjengelig, og utrede om krav til tilgjengeliggjøring av data i forbindelse med tildeling av konsesjoner kan være et egnet virkemiddel for dette	DFD/ Sektor	Pågår	Behandles i forbindelse med gjennomføring av EUs rettsakt Data Act.
Språkdata og språkressurser				
7	gi en anbefaling i digitaliseringsrundskrivet om offentlig produsert tekst, som en type data som gjøres tilgjengelig for gjenbruk til språkteknologiske formål, og avleveres til Språkbanken og Felles begrepskatalog	DFD	Fulgt opp	Tatt inn i digitaliseringsrundskrivet
8	utforme standardformuleringer til bruk i offentlige kontrakter for å gi offentlig sektor rettigheter til språkressursene som kommer ut av oversettelsestjenester og andre språktjenester	DFD/KUD	Fulgt opp	Tatt inn i digitaliseringsrundskrivet

9	legge frem en melding til Stortinget om språk	KUD	Fulgt opp	Lagt fram mai 2020
10	fortsette samarbeidet med Universitetet i Oslo om klart og digitaliseringsvennlig lovspråk	DFD/KUD	Fulgt opp	Avtale sagt opp fra 1.1.2024.
11	legge frem en melding til Stortinget om samisk språk, kultur og samfunn, med fokus på digitalisering	KDD	Fulgt opp	Lagt fram mai 2023
Regelverk				
12	gjennomgå og vurdere regelverk som er til hinder for hensiktsmessig og ønsket bruk av kunstig intelligens i offentlig og privat sektor	DFD	Fulgt opp	En arbeidsgruppe har gjennomgått behovet for regulering av KI i Norge utenom KI-forordningens krav.
13	stille krav om gjennomsiktighet og etterrettelighet i nye løsninger for offentlig forvaltning der KI er en del av løsningen	DFD/JD	Pågår	Vurderer endringer i forvaltningsloven
14	etablere et veiledningsmiljø og regulatorisk sandkasse på personvernområdet	DFD/Data-tilsyn	Fulgt opp	Datatilsynet etablerte sandkasse i 2020, og fortsatt i drift
15	være positiv til å etablere flere regulatoriske sandkasser etter initiativ fra offentlige og private virksomheter	DFD I sektor	Pågår	Følges opp i forbindelse med gjennomføring av KI-forordningen.
16	etablere en helseanalyseplattform for å effektivisere og forenkle tilgangen til helsedata til forskning og analyse, samtidig som personvernet styrke	HOD	Stoppet	Helseanalyseplattformen ble stoppet på grunn av Schrems li-dommen, og HOD har orientert Stortinget om dette. Det er nå etablert en alternativ strategi basert på mer effektiv utnyttelse av eksisterende data- og analysetjenester ved UiO, NTNU og UiB, og en samlet organisering av de nasjonale helseregistrene i Folkehelseinstituttet. pasientjournalloven, vedtatt av Stortinget 7.6.2021)
17	gjøre det mulig å benytte helsedata mer aktivt i testing av effekt og sikkerhet i legemidler og medisinsk teknologi	HOD	Pågår	Dekkes delvis av lovforslag om Bruk av helseopplysninger for å lette samarbeid, læring og bruk av kunstig intelligens (endringer i helsepersonelloven og
Infrastruktur - nettverk og regnekraft				
18	vurdere hvordan det kan legges til rette for økt bruk av anonymiserte metadata fra mobilnettene	DFD	Pågår	Lagt fram Prop. 93 LS om ny ekornlov der bruk av metadata er tema.
19	legge frem forslag til lov om bredbåndsutbygging, som skal bidra til økt utbyggingstakt for høyhastighetsnett i Norge	DFD	Fulgt opp	bredbåndsutbyggingsloven LOV-2020-05-07-40 er vedtatt og trådt i kraft
20	legge til rette for rask utbygging av SG	DFD	Fulgt opp	Frekvensauksjon av GHz-båndene gjennomført høsten 2021 for å legge til rette for raskere utbygging av SG
21	legge frem en melding til Stortinget om elektronisk kommunikasjon	DFD	Fulgt opp	Lagt fram våren 2021
22	vurdere videre deltakelse i EuroHPC i sammenheng med Horisont Europa og Programmet for et digitalt Europa (DEP)	DFD/NFD/KD	Fulgt opp	Norge deltar i DIGITAL og EuroHPC
23	etablere en markeds plass for skytjenester, som blant annet skal veilede offentlige virksomheter i anskaffelse av skytjenester, med særlig fokus på sikkerhet	DFØ	Fulgt opp	Etablert og i drift hos DFØ
24	Revidere opp datasenterstrategien «Norge som datasenternasjon»	DFD	Pågår	Skal etter planen legge fram en ny strategi ved årsskiftet 2024/2025

3 Evne til å utvikle og utnytte kunstig intelligens				
Forskning og høyere utdanning				
25	styrke grunnleggende IKT-forskning gjennom Forskningsrådet	KD	Fulgt opp	Fulgt opp i revidert LTP. Bevilget en milliard kroner over fem år til KI-forskning (KI-milliarden). Det skal etableres 4-6 forskningssentre. Søknadsprosessen pågår
26	fullføre opptrappingsplanen «Teknologiløft» fra «Meld. St. 4 (2018-2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning»	KD	Fulgt opp	Fulgt opp i hht revidert LTP.
27	vurdere norsk deltakelse i relevante EU- programmer i kommende programperiode	KD	Fulgt opp	Norge deltar blant annet i Horisont Europa og DIGITAL
28	Ta initiativ til et samarbeid om forskning med privat sektor, etter inspirasjon fra Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program (WASP) i Sverige	NFD/KD	Fulgt opp	Strategi for å øke næringslivets investeringer i forskning og utvikling lagt fram april 2024
29	ha tydelige forventninger til at studiestedene dimensjonerer og innretter studietilbudet innenfor KI i henhold til forventede behov i arbeidsmarkedet, og at KI integreres i etablerte studieprogrammer der det er relevant	KD	Fulgt opp	Lagt fram Meld. St. 16 (2020-2021), jf. Innst. 391 S
30	etablere et kunnskapsgrunnlag som gjør det mulig å følge utviklingen på studieplasser og kandidater innenfor KI	KD	Pågår	Kompetansebehovsutvalget skal levere rapport ved utgangen av 2025. Som en del av mandatet skal de se på digital kompetanse.
Kompetanse				
31	tilgjengeliggjøre «Elements of AI» på norsk gjennom NTNU, og gjennomføre #AIChallenge i Norge	NTNU	Fulgt opp	Kurset er tilgjengelig hos NTNU
32	utrede en digital plattform for etter- og videreutdanningstilbud	KD	Pågår	UH-sektoren utvikler egne tilbud, blant e- læringskurs. Eksempelvis UiB.
33	støtte utvikling av fleksible videreutdanningstilbud, slik at universiteter og høyskoler kan søke om midler til å utvikle tilbud innenfor KI	KD	Pågår	Se tiltak nr. 32.
34	utarbeide en strategi for digital kompetanse i offentlig sektor	DFD	Pågår	Tiltak i nasjonal digitaliseringsstrategi "Fremtidens digitale Norge"
4 Stryket innovasjonskraft med kunstig intelligens				
Næringsrettede virkemidler				
35	jobbe for at de digitale innovasjonsnavene kan bidra til å hjelpe små og mellomstore bedrifter i gang med anvendelse av KI	DFD	Pågår	To innovasjonsnav er etablert og i drift. Følges opp som en del av Strategi for norsk deltakelse i programmet Digital Europa - DIGITAL
36	gå i dialog med Digital Norway om hvordan de kan tilrettelegge for at SMB-er i større grad skal kunne ta i bruk de mulighetene som ligger i KI	DFD i Digital Norway	Fulgt opp	Digital Norway har lansert egne KI-kurs
37	bidra til å fremme arbeid med internasjonale standarder for KI, særlig med tanke på å stimulere SMB-er til å delta i arbeidet	DFD	Fulgt opp	Det bevilges midler til Standard Norges arbeid med en nasjonal skvggekomite til utvikling av internasjonale og europeiske KI-standarder
38	utvikle retningslinjer, herunder forslag til standard avtaleformuleringer, for hvordan offentlige virksomheter skal forholde seg til eierrettigheter når de samarbeider med næringslivet om utvikling av kunstig intelligens	DFD	Ikke påbegynt	Offentlig sektor er i en tidlig fase om utvikling og bruk av KI.

KI-drevet innovasjon i offentlig sektor				
39	utvikle veiledning for ansvarlig bruk av kunstig intelligens i offentlig sektor	DFD/Digdir	Fulgt opp	Beta-versjon lansert juni 2023
40	legge til rette for samarbeid og utveksling av beste praksis for KI i både statlig og kommunal forvaltning	DFD/Digdir	Fulgt opp	Etablert et Fagforum for kunstig intelligens
41	Etablere et nytt program for samhandling mellom oppstartsselskaper og offentlig sektor.	DFD/DFØ	Fulgt opp	Startoff ble etablert januar 2021 og lagt ned i 2023.
42	Legge fram en melding til Stortinget om innovasjon i offentlig sektor	DFD	Fulgt opp	Meld. St. 30 (2019-2020) En innovativ offentlig sektor - Kultur, ledelse og kompetanse
5 Ansvarlig og pålitelig kunstig intelligens				
Etiske prinsipper for kunstig intelligens				
43	at kunstig intelligens som utvikles og brukes i Norge skal bygge på etiske prinsipper, og respektere menneskerettighetene og demokratiet	DFD	Fulgt opp	7 etiske prinsipper for kunstig intelligens er forankret i Nasjonal strategi for KI (2020). Følges også opp i gjennomføringen av KI-forordningen og som en del av veiledningen til Digdir.
44	oppfordre bransje- og interesseorganisasjoner til å etablere sine egne, tilpassede bransjenormer, merkeordninger eller sertifiseringsordninger med utgangspunkt i prinsippene for ansvarlig bruk av kunstig intelligens	DFD /sektor I næringslivet	Pågår	Som et ledd i implementeringen og håndhevingen av KI-forordningens utvikles det harmoniserte europeiske standarder og retningslinjer som skal sørge for ansvarlig bruk og utvikling av KI. Disse vil også gjelde for Norge. Norge deltar i arbeidet.
45	at utdanningsinstitusjonene vurderer hvordan personvern og etikk kan få en sentral plass i utdanningen innenfor kunstig intelligens	KD	Pågår	Dette er primært en oppfordring til institusjonene - det kan ikke legges føringer på hvordan de innretter undervisningen.
46	at tilsynsmyndighetene skal ha kompetanse og myndighet til å føre kontroll med systemer basert på kunstig intelligens innenfor sitt tilsynsområde, blant annet for å sikre at systemene fungerer innenfor prinsippene for ansvarlig og pålitelig kunstig intelligens	DFD	Pågår	Følges opp i gjennomføringen av KI-forordningen i norsk rett, og i implementeringen i håndhevingen av forordningen.
47	opprette et samarbeidsforum for forbruker-, konkurranse- og personvernmyndigheter - Digital Clearing House Norge	BFD	Fulgt opp	Meld. St. 25 (2018-2019), jf. Innst. 171 S- 2019-2020
48	fortsette å delta i europeiske og internasjonale fora, herunder EUs arbeid med et regulatorisk rammeverk for å fremme ansvarlig og pålitelig bruk av kunstig intelligens og EUs arbeid med en modernisering av forbrukerrettighetene i lys av den digitale utviklingen	DFD	Fulgt opp	KI-forordningene ble vedtatt i EU 1. august 2024. EØS-landene, inkludert Norge, har satt i gang arbeidet med å gjennomføre forordningen i nasjonal rett. Norge deltar som observatør i EUs AI Board.
49	stimulere til offentlig debatt om etisk bruk av kunstig intelligens	DFD/sektor	Pågår	Teknologirådet har blant annet lagt fram rapport om generativ kunstig intelligens i 2024. Noen anbefalinger i rapporten følges opp idig.strategi "Fremtidens digitale Norge"
Sikkerhet				
50	utvikle kapasitet ved hjelp av KI til å oppdage og respondere på digitale angrep	JD/NSM	Pågår	Arbeidet pågår i NSM
51	utvikle NSM som et verktøy for oppgaveløsning og samarbeid, med mål om at miljøet skal ha kompetanse både innenfor sikring av KI-systemer, og i bruk av KI for økt digital sikkerhet	JD/NSM	Pågår	Arbeidet pågår i NSM

SPØRSMÅL NR. 2900**Innlevert 24. september 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 27. september 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Når ser samferdselsministeren for seg at prosjektene i utviklingsporteføljen i Nasjonal transportplan skal realiseres, og hvordan skal kommunene, grunneiere og andre aktører langs strekningen E39 Ålesund-Molde forholde seg til de vedtatte reguleringsplanene og pågående planprosessene?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal transportplan 2021-2032 ble hele strekningen E39 Ålesund-Molde prioritert. Statens vegvesen har fulgt opp dette og det er fullført reguleringsplaner for store deler av strekningen og det er gjort et betydelig arbeid med å planlegge fellesstrekningen E39/E136 Ørskogfjellet-Breivika. I Nasjonal transportplan 2025-2036 er disse strekningen, der store deler er ferdig utviklet og klargjort for utbygging, lagt over i en utviklingsportefølge. Det er uklart hvilken fremdrift regjeringen ser for seg at prosjektene i utviklingsporteføljen skal ha. Dette skaper stor usikkerhet for kommunene langs strekningen, grunneiere og alle andre som er berørt av vedtatte reguleringsplaner og andre planprosesser som er satt i gang, herunder planlegging av fellesstrekningen E39/E136 Ørskogfjellet-Breivika.

Svar:

I Nasjonal transportplan 2025–2036 har regjeringen lagt opp til å dele opp Statens vegvesens portefølge av store prosjekter i en planportefølge og en utviklingsportefølge.

Det legges til grunn at planporteføljen skal være mulig å realisere på om lag tolv år.

Som omtalt i Nasjonal transportplan 2025-2036 er det ikke rom for å realisere prosjektene i Statens vegvesens utviklingsportefølge i sin nåværende form i tolvårsperioden. Det vil likevel kunne være aktivitet på strekningene i perioden. Eksempelvis kan det være aktuelt å løse noen av utfordringene ved vurdering av rimeligere løsninger, bruk av ny teknologi, eller forsterket drift og vedlikehold. Statens vegvesen kan arbeide med denne typen tiltak på strekningene, men det vil være begrenset rom for planlegging og ressurskrevende optimalisering av prosjektene.

For E39 Ålesund–Molde (Møreaksen) foreligger det vedtatt reguleringsplan samt ekstern kvalitetssikring (KS2). Dette innebærer at det foreligger en plan for gjennomføringsrekkefølgen i prosjektet. Det kan imidlertid være grunnlag for en annen gjennomføringsrekkefølge, der deler av prosjektet realiseres før for å gjøre det mulig å realisere noe nytte for trafikantene selv om det ikke er midler til hele prosjektet.

Som omtalt i Nasjonal transportplan 2025-2036 vil regjeringen gi Statens vegvesen et oppdrag om å vurdere en annen gjennomføringsrekkefølge der E39 Molde–Julbøen, samt også ev. hengebrua mellom Otrøya og Molde i delprosjektet E39 Vik–Julbøen, realiseres først. Vurderingen skal gjøres med tanke på gjennomførbarhet, kostnader og nytte. Dette vil gi grunnlag for en fornyet vurdering av prosjektet ved neste fremlegg av Nasjonal transportplan, herunder om deler av prosjektet kan startes opp i løpet av den kommende transportplanperioden.

SPØRSMÅL NR. 2901**Innlevert 24. september 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 2. oktober 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for at ikke organisasjoner og bedrifter skal kunne misbruke klasselister på samme måte som Stavanger Arbeiderparti gjorde i valgkampen 2023?

BEGRUNNELSE:

I august 2023 fikk Stavanger Ap utlevert en Excel-fil med kontaktinfo til omkring 21 200 foreldre fra Stavanger kommune. Datatilsynet konkluderte 30. august 2024 med at behandlingen av personopplysningene var ulovlig. Be-

handlingene av persondataene var ikke i tråd med personopplysningsloven og personvernforordningen.

Det er i media blitt kjent at statsråden, som den gangen var ordfører, var godt kjent med planen om uthenting av klasselister som ble utført av Stavanger Arbeiderparti. I Stavanger Aftenblad 24. juli beklaget statsrådet misbruket av klasselistene.

Vi lever i en tid der personvernet tas altfor lett på. Venstre mener det er på tide å stramme inn regelverket slik at ikke misbruk av klasselister kan skje i framtiden.

Svar:

Klasselister er offentlige dokumenter. Dette følger av en [tolkningsuttalelse](#) Justis- og beredskapsdepartementet avga etter henvendelse fra Datatilsynet i 2009. Hovedregelen er derfor at klasselister kan utleveres når noen ber om innsyn etter reglene i offentlighetsloven, så lenge opplysningene ikke er taushetsbelagte. Når personopplysninger innhentes gjennom innsyn etter offentlighetsloven, må den videre bruken av opplysningene skje i samsvar med reglene i personopplysningsloven og personvernforordningen. Personvernregelverket stiller en rekke krav til hvordan personopplysninger skal behandles. Regelverket

skal hindre misbruk av personopplysninger. Det er den behandlingsansvarlige som har ansvaret for å oppfylle disse kravene.

I den aktuelle saken stortingsrepresentant Abid Raja viser til, ble det påpekt fra Datatilsynet at det ikke var gjennomført tilstrekkelig vurdering av aktuell hjemmel for behandlingen, og at det ikke var gitt informasjon til foresatte.

Datatilsynet skal føre kontroll med at personvernregelverket etterleves, og medvirke til at enkeltpersoner ikke blir krenket gjennom bruk av opplysninger som kan knyttes til dem.

Datatilsynet er helt tydelig på at personopplysninger innhentet gjennom innsyn etter offentlighetsloven, ikke kan brukes uten en nærmere begrunnelse som dokumenterer at kravene i personvernregelverket er oppfylt. Dette gjelder også når noen innhenter klasselister etter offentlighetsloven. Datatilsynet fører tilsyn med en rekke virksomheter i både offentlig og privat sektor hvert år. I tillegg informerer tilsynet i etterkant om hva som ble utfallet av de tilsynssakene som har stor allmenn interesse. Informasjon, veiledning og tilsyn skal samlet bidra til etterlevelse av personvernregelverket.

SPØRSMÅL NR. 2902

Innlevert 24. september 2024 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 1. oktober 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til statsrådets svar på skriftlig spørsmål 2750 om donasjonen av tog til Ukraina som ikke var praktisk gjennomførbar.

Kan det bes om å få oversendt en tidslinje for den planlagte donasjonen fra første henvendelse om muligheten for bistand til jernbane i Ukraina, dialog underveis, når man skjønnte at det ikke var praktisk mulig, til avslag?

Svar:

Det har vært nedlagt en betydelig innsats fra både norske og ukrainske myndigheter i forbindelse med den planlagte donasjonen, og mange aktører har vært involvert. Tidslinjen under er ikke ment å være uttømmende, men å gi Stortinget innsikt i kompleksiteten og koordineringsbehovet som preger slike saker. Av tidslinjen fremgår det

også at det til tider har vært vanskelig å få kontakt med riktige personer i Ukraina, for å få tilstrekkelig fremdrift i saken. I tillegg har det vært enkelte utfordringer, som har måttet løses underveis. Jeg berømmer samtlige aktørers bidrag, og anerkjenner den krevende situasjonen våre ukrainske samarbeidspartnere i denne saken står i.

Dato	Hendelse
26.10.2022	Norsk-Ukrainsk Handelskammer kontakter Norske tog på e-post. De ville settes i kontakt med organisasjoner og selskaper innen jernbanen i Norge for å finne ut om det er mulighet for bistand til å sikre jevn operasjonisering av jernbanen, under de omstendighetene landet befinner seg i.
2.11.2022	Norske tog svarer at de ikke har noe av utstyret som etterspørres.
22.11.2022	Norske tog mottar en ny henvendelse fra det Norsk-Ukrainske Handelskammeret, der de forteller at behovet har endret seg og inviterer til felles møte 25.11.2022 med Vy, Bane NOR, Spordrift og Mantena.
25.11.2022	Norske tog svarer på henvendelsen og beklager at de ikke hadde anledning til å delta. Norske tog orienterer om at de vil fase ut diesel togsett type 92 fremover, og lurer på om disse kan være av interesse. Norske tog understreker at de ikke er sikre på om norsk sporvidde vil passe for Ukraina.
26.11.2022	Norsk-Ukrainsk Handelskammer svarer at togene kan brukes til å trekke elektriske tog med passasjerer ved strømstans. Det bekreftes også at Norge har ulik sporvidde, men at denne sporvidden er under utbygging flere steder i Vest-Ukraina og Polen. I tillegg kan togsettene bygges om, men det må vurderes nærmere fra togsett til togsett.
9.12.2022	Norske tog orienterer om saken i et møte med SD.
13.12.2022	Norske tog sender en skriftlig henvendelse til SD om at selskapet ønsker å donere togsett. SD setter Norske tog i kontakt med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). DSB er det nasjonale norske kontaktpunktet for EUs ordning for sivil beredskap, UCPM, som er den valgte kanalen for norsk materiellbistand til Ukraina.
20.12.2022	Norske tog sender samme henvendelse til DSB som var sendt til SD 13.12.2022.
20.12.2022	DSB ber Norske tog om å sende teknisk informasjon om toget på engelsk til DSB. Norske tog bestiller oversettelse av dokumentasjonen.
2.1.2023	Norske tog sender over teknisk informasjon på engelsk til DSB.
2.1.2023	DSB ber om ytterligere dokumentasjon fra Norske tog, knyttet til når togene skal sendes, hvordan de skal fraktes, hva det vil koste osv.
18.1.2023	DSB sender EUs krisekoordineringssenter, ERCC, spesifikasjoner på togene slik at Ukraina kan vurdere hvorvidt togene kan ha nytteverdi for Ukraina. DSB ber om tilbakemelding fra Ukraina på om det er ønskelig å motta togene.
27.1.2023	Norske tog mottar informasjon fra DSB om at Ukraina har meddelt at de ikke kan bruke togene, gitt ulik sporvidde, manglende teknisk kompetanse, og at det er usikkert om de får bygget om togene.
31.1.2023	Norsk-Ukrainsk Handelskammer går i dialog med Ukrainian Railway Company (UZ), som presiserer at de likevel ønsker togene. Norsk-Ukrainsk Handelskammer har derfor bedt UZ om å ta direkte kontakt med EUs ordning for sivil beredskap.
22.2.2023	DSB mottar kontrabeskjed fra Ukraina via EU/ERCC om at de likevel ønsker å motta togsettene og at de vil formelt akseptere disse når Norge tilbyr togene i EUs krisestøtteverktøy CECIS.
14.3.2023	UD gir DSB tilslutning til å dekke kostnader på opptil 12 mill. NOK for restaurering og transport av fire togsett til Ukraina.
14.3.2023	DSB tilbyr formelt en donasjon av fire togsett til Ukraina via EU/CECIS.
15.3.2023	DSB mottok offisiell aksept fra Ukraina gjennom EU/CECIS for de fire første togsettene.
15.3.2023	EU/ERCC informerer DSB at Infrastrukturdepartementet i Ukraina har akseptert donasjonen, og at mottaker for togene vil være UkrZaliznytsia.
30.3.2023	Pressemelding om samferdselsministerens besøk i Polen. Ved en inkurie formidles det at 12 tog er klare for donasjon. Dette var det totale antallet av tog som etter hvert kunne klargjøres for donasjon.
20.4.2023	Teams-møte mellom teknisk avdeling i Norske tog og den Ukrainske jernbane arrangert av det Norske Handelskammeret. Teknisk dokumentasjon ble sendt over etter møtet.
20.4-27.11.2023	Samarbeid mellom de norske aktørene for å klargjøre togene for donasjon (koordinert v/DSB).

27.11.2023	DSB kontakter mottaker i Ukraina, oppgitt av ERCC.
6.12.2023	DSB får svar fra ERCC som bekrefter mottakeren, ettersom DSB ikke oppnådde kontakt.
6.12.2023	DSB ringer mottaker, på oppgitt telefonnummer, men vedkommende snakker ikke engelsk.
7.12.2023	DSB får kontakt med en ny mottaker i Ukraina og oversender vedkommende relevant informasjon.
13.12.2023	DSB etterspør bekreftelse fra mottaker på at informasjonen er mottatt på WhatsApp.
19.12.2023	Via Norske togs dialog med Norsk-Ukrainsk Handelskammer, får DSB oppgitt ny kontaktperson for donasjonen. I e-posten stiller donor (Norske tog) flere spørsmål.
21.12.2023	Mottaker i Ukraina sendte en e-post til Norske tog med noen praktiske spørsmål, for eksempel estimert dato for ankomst av togene, opplæring av personalet, etc. Mottaker oppga også navnene på to personer som skulle motta togene i Polen.
21.12.2023	DSB svarer mottaker i Ukraina.
2.1.2024	DSB sender en ny e-post til mottaker med flere spørsmål.
4.1.2024	Mottaker sendte DSB en e-post som bekreftet at de kunne utføre teknisk aksept av dieseltog og reservedeler. De bekreftet også å kunne koordinere personelloplæring.
19.1.2024	Fra denne datoen begynte en person fra selskapet som er ansvarlig for å transportere togene (DSV) fra Norge til Ukraina, som er basert i Kiev, å kommunisere direkte med mottaker i Ukraina på telefon, for å prøve å få raskere svar.
25.1.2024	Det foreslås et møte mellom DSB, Norske tog (donor), DSV (transportselskap) og UZ.
29.1.2024	Møtet finner sted mandag 29.1.2024. Det blir diskutert flere temaer, inkludert transport av togene og opplæring av personalet.
1.2.2024	Transportselskapet (DSV) får en melding fra UZ som informerer om på hvilken stasjon de ønsker å motta togene
2.2.2024	DSB sender et utkast til invitasjonsbrevet til mottaker, slik at de kan legge til alle navn og pass på personalet som skal komme til opplæring i Norge.
2.2.2024	En proforma sendes også til DSV, som videregir den til UZ, for å kunne sjekke tollprosedyrene i Ukraina.
2.2.2024	DSB, gjennom DSV, får tilbake invitasjonsbrevet med navnene på deltakerne i opplæringen.
5.2.2024	DSB sender det signerte invitasjonsbrevet til UZ.
6.2.2024	Leder for avdelingen for internasjonalt samarbeid JSC "Ukrainske jernbaner", kontakter DSB, da hun skulle være sammen med teamet som skulle få opplæring. Hun ønsket mer praktisk informasjon om opplæringen og tilgang til opplæringsmateriellet, da hun ville jobbe med oversettelse også under kurset.
24.2.2024	Pressemelding om de fire togene som var klaggjort for donasjon til Ukraina.
23.2-8.3.2024	Opplæring av 10 ansatte fra UZ i Norge.
8.3.2024	DSB ber leder for avdelingen for internasjonalt samarbeid JSC "Ukrainske jernbaner" om å støtte dem med å få donasjonsavtalen gjennomgått, i et forsøk på å lette tollprosessen i Ukraina – for å vise myndighetene at dette er en humanitær donasjon.
11.3.2024	UZ kontakter DSV og informerer om at de jobber med å registrere togene som humanitært gods. DSB arbeidet allerede, sammen med DSV, for å få et svar fra UZ når det gjelder tollprosedyrer for å motta togene i Ukraina. Samtidig fikk DSB vite at vanskelighetene UZ hadde med dette skyldtes den nye loven i Ukraina, som krever at alle mottakere av humanitær hjelp i Ukraina må være registrert. Ettersom UZ er et privat selskap, hadde de problemer med å få denne registreringen. Det ble besluttet å likevel jobbe videre med donasjonen, ettersom det var andre private selskaper som hadde fått unntak fra denne loven og kunne registreres og motta humanitær hjelp.
20.3.2024	UZ kontakter DSV og informerer om at de fortsatt ikke har ordnet opp i registreringen.
22.3.2024	UZ sender DSV den gjennomgåtte donasjonsavtalen. DSV bruker dette dokumentet for å sjekke om tollmegleren godtar dette dokumentet som bevis på humanitær bistand.

22.3.2024	Den norske ambassaden i Kiev informerer DSB om sine kontakter ved UZ. DSB ønsket å nå noen høyere opp i UZ for å se om dette kunne være til hjelp med registreringen.
9.4.2024	UZ kontakter DSB og spør om drivstoffbruket til dieseltogene.
10.4.2024	Norske tog svarer UZ.
11.4.2024	UZ kontakter DSV og informerer om at det ikke er noe nytt angående registreringen, og at personen som vil ta den endelige avgjørelsen er på ferie, og kommer tilbake på mandag.
8.5.2024	EUs delegasjon til Ukraina sender en melding til ERCC og DSB som oppdaterer situasjonen angående aksept av reservedeler og registrering av UZ som mottaker av humanitær bistand.
15.5.2024	Det avtales møte mellom ERCC, DSB, UZ og andre ukrainske myndigheter 21. mai 2024.
21.5.2024	Halvannen time før møtet sender UZ et brev til DSB. Den ukrainske jernbanen har bestemt at mens bruk av klasse 92 dieseltog på 1435 mm sporvidde er gjennomførbart med infrastrukturoppraderinger og ettermontering av depoter, krever prosjektet € 1 318 144 i finansiering, noe selskapet for øyeblikket mangler. UZ ber om hjelp av Norge for å sikre denne finansieringen.
21.5.2024	I møtet sier UZ at de aldri har akseptert tilbudet om donasjon av de norske togene og orienterer mer detaljert om investeringen som trengs for å kunne motta togene.
12.6.2024	DSB sender et sammendrag av møtet til UZ og øvrige deltakere. DSB informerer også om at Norge ikke vil kunne bidra med den forespurte investeringen og ber om svar før 3. juli 2024 på om UZ ønsker togene eller ikke.
14.6.2024	UZ ber om all kommunikasjon mellom dem og Norge.
14.6.2024	DSB sender tidslinje og all kommunikasjon mellom UZ og ERCC til UZ.
27.6.2024	DSB følger opp UZ og etterspør et svar på siste melding fra 12. juni 2024.
27.6.2024	UZ sender brev til DSB/Norge og informerer om at de ikke kan motta togene.
6.9.2024	I lys av at saken allerede er krevende, med tanke nytt regelverk for mottak av humanitær bistand, samt ytterligere investeringsbehov, kansellerer Norge v/DSB donasjonen og informerer UZ og EU/ERCC om beslutningen. SD sender ut pressemelding om saken.

SPØRSMÅL NR. 2903

Innlevert 24. september 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 30. september 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Regjeringen har igangsatt en evaluering av åpenhetsloven.

Hva ønsker statsråden å oppnå med evalueringen og når kan vi forvente at en proposisjon for forsterkninger i åpenhetsloven sendes til Stortinget og hvordan ser statsråden for seg at prosessen fram mot en lovproposisjon ser ut?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har bedt Forbruksforskningsinstituttet SIFO og KPMG om å evaluere åpenhetsloven. Prosessen er beskrevet på regjeringens nettsider. Det er uklart hva tidshorisonten for revidering av loven er og hvordan regjeringen planlegger å utrede endringene.

Regjeringen skriver selv at formålet med evalueringen blant annet er å vurdere effekten av loven, om mindre virksomheter også skal inkluderes som pliktsubjekter og om lovens saklige virkeområde skal utvides til å gjelde miljøpåvirkning og eventuelt andre områder som

omfattes av OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. I tillegg er det nødvendig å evaluere loven i lys av nye EU-regelverk.

Svar:

Openheitslova er ei viktig lov som stiller krav til korleis verksemdar skal arbeide med grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidstilhøve. Lova har no verka i over to år, og som varsla i forarbeida til lova (Prop. 150 L (2020-2021)), skal den evaluerast. Dette arbeidet er no i gang. Eg meiner det er naudsynt at vi følgjer nøye med på korleis lova verkar, mellom anna fordi lova stiller opp nye plikter for verksemdene basert på internasjonale prinsipp for ansvarleg næringsliv.

Hovudføremålet med evalueringa er å vurdere om lova har verka etter føremålet, altså å fremje verksemders respekt for grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidstilhøve i samband med produksjon av varer og levering av tenester, og medverke til meir openheit i verksemdene. I forarbeida til openheitslova vart det samstundes peikt på enkelte særlege spørsmål som skulde vurderast nærare i samband med evalueringa av lova. Dette er om mindre verksemdar skal omfattast av lova, og om lova skal utvidast til å gjelde andre område enn grunnleggjande menneskerettar og anstendige arbeidstilhøve, mellom anna miljøpåverknad.

Etter at lova tok til å gjelde har det òg vore ei utvikling internasjonalt, seinast med at EU før sommaren i år vedtok aktsemdsdirektivet. Direktivet har mykje til felles med den norske openheitslova og byggjer på dei same internasjonale prinsippa for ansvarleg næringsliv. I den same prosessen vil det derfor òg bli sett på gjennomføringa av aktsemdsdirektivet, slik at det ikkje må gjerast endringar i openheitslova i fleire ulike prosessar med korte mellomrom. Dette vil vere i verksemdene si interesse.

Eg er oppteken av å skaffe eit godt kunnskapsgrunnlag for å kunne gjere ei grundig evaluering av openheitslova. Derfor er det bestilt to eksterne utgreiingar som saman skal gi eit godt bilete av korleis ulike aktørar opplever lova, og av styrkjer og svakheiter ved den. Forbruksforskningsinstituttet SIFO ved Oslo Met skal sjå nærare på korleis forbrukarane, men òg media og sivilsamfunn har nytta seg av lova hittil. Revisjons- og rådgjevingsselskapet KPMG har fått i oppdrag å sjå nærare på korleis verksemdene har arbeidd med lova og kva for erfaringar dei har. Begge rapportane skal liggje føre i desember i år. Eg har tru på at rapportane vil gi oss eit godt grunnlag for å evaluere lova. Eg vil òg invitere ulike aktørar til eit innspelsmøte om evalueringa i haust. Det er mange som har meininger om openheitslova, og det er viktig å gi desse høve til å kome med sine innspel i prosessen.

Etter at dei eksterne rapportane ligg føre i desember vil Barne- og familiedepartementet gå i gong med å skrive ein evalueringsrapport. Departementet tek sikte på å ferdigstille denne sommaren 2025. Parallelt med arbeidet med evalueringsrapporten vil departementet arbeide med eit høyringsnotat med forslag til endringar i openheitslova, både som følgje av funna i evalueringa og innhaldet i aktsemdsdirektivet. Regjeringa har satt ned ei arbeidsgruppe med fleire andre departement og Forbrukartilsynet som skal hjelpe til med dette arbeidet. Fristen til EU for å gjennomføre aktsemdsdirektivet er sommaren 2026.

Eg er oppteken av at vi skal ha ei sterk openheitslov i Noreg, og ønskjer å byggje vidare på dei utgangspunkta som allereie ligg i lova i dag. Eg arbeider for at regjeringa skal kunne leggje fram forslag til gjennomføring av aktsemdsdirektivet og eventuelle andre velgrunna forslag om endringar i openheitslova slik at Stortinget kan handsame dette før sommaren 2026.

SPØRSMÅL NR. 2904

Innlevert 24. september 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 2. oktober 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Nå som Norge har støttet Palestinas resolusjon om å innføre sanksjoner mot aktører som bidrar til okkupasjonen av Palestina, vil da finansministeren sikre at Statens Pensjonsfond Utland trekker ut sine investeringer i bedrifter

som bidrar eller kan muligens bidra til okkupasjonen av Palestina?

BEGRUNNELSE:

FN vedtok 18. september, med overveldende flertall, en resolusjon fremmet av Palestina som krever at den israelske okkupasjonen oppheves. Generalforsamlingen oppfordret statene til å avstå fra å anerkjenne Israels tilstedeværelse i territoriet som lovlig og å sikre at de ikke gir hjelp eller bistand til å opprettholde situasjonen skapt av okkupasjonen. Dette inkluderer å iverksette tiltak for å hindre deres statsborgere, selskaper og enheter under deres jurisdiksjon fra å delta i aktiviteter som støtter eller opprettholder Israels okkupasjon.

Videre oppfordrer resolusjonen statene til å implementere sanksjoner, som reiseforbud og frysing av eiendeler, mot individer og enheter som er involvert i å opprettholde Israels ulovlige tilstedeværelse i territoriet. Dette inkluderer å ta opp spørsmål knyttet til vold fra bosettere og å sikre at de som er engasjert i disse aktivitetene møter juridiske og økonomiske konsekvenser.

Svar:

Den 18. september stemte Norge, sammen med 123 andre land, for en resolusjon lagt frem av Palestina i FNs generalforsamling. Norge var også medforslagsstiller til resolusjonen. Resolusjonen bygger på og følger opp Den internasjonale domstolens rådgivende uttalelse av 19. juli, der domstolen blant annet slår fast at Israels fortsatte tilstedeværelse i Det okkuperte palestinske territoriet er ulovlig og må opphøre. Resolusjonen stiller en rekke krav til Israel, blant annet at de innen 12 måneder må avslutte sitt ulovlige nærvær i det okkuperte palestinske territo-

riet, og at de overholder sine folkerettslige forpliktelser, som blant annet presisert av domstolen. Resolusjonen kommer også med flere oppfordringer til det internasjonale samfunnet, blant annet – som representant Kaski er inne på i sitt spørsmål – at stater gjennomfører sanksjoner i samsvar med sine internasjonale forpliktelser.

For investeringene i Statens pensjonsfond utland (SPU) har vi et etisk rammeverk det er bred enighet om i Stortinget. Retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU har kriterier om blant annet alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner og grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene. Det er det faglig uavhengige Etikkrådet som overvåker om fondets investeringer er i strid med disse retningslinjene. Dersom rådet finner at så er tilfellet, gir det råd til Norges Banks hovedstyre, som tar beslutninger i slike saker. Etikkrådet har hele tiden lagt til grunn at de israelske bosettingene på Vestbredden er ulovlige etter folkeretten. Etter tilråding fra Etikkrådet er til sammen ni selskaper så langt utelukket fra SPU på bakgrunn av virksomhet på Vestbredden.

Konfliktnivået har eskalert den senere tiden i det okkuperte palestinske territoriet. Finansdepartementet mottok 30. august en redegjørelse fra Etikkrådet om sitt arbeid med selskaper med tilknytning til det okkuperte palestinske territoriet i lys av denne situasjonen. Brevet er lagt ut på Finansdepartementets nettside. Jeg vil orientere Stortinget om denne redegjørelsen på egnet måte, jf. mitt svar på spørsmål 2. september fra representanten Kari Elisabeth Kaski.

SPØRSMÅL NR. 2905

Innlevert 25. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange saksbehandlerårsverk er det i NPEs Team ekspress i perioden 2019 og 2023, og hvordan er aktivitetutviklingen over årlige avviste saker med tilhørende utvalgskriterier samt antall behandlede saker per saksbehandlerårsverk?

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgsdepartementet oppnevnte 31. januar 2024 en ekspertgruppe til vurdering av saksbehandling i pasientskadeordningen. Dette var en oppfølging av Stortingets anmodning om «å gjennomføre en evaluering av Norsk Pasientskadeerstatning hvor rutiner for saksbehandling står sentralt».

Ekspertgruppen leverte sin rapport «Riktig vedtak til rett tid» 22.08.2024.

Sammenholdt med andre kilder etterlater rapporten et behov for og ønske om klargjøring av opplysninger rundt statens behandlingssløp av pasientskader. Dette gjelder fra mottak av pasientklagen i NPE og endelig ankebehandling i Pasientskadenemnda.

Det er neppe uenighet om at saksbehandlingstid ikke skal gå på bekostning av saksbehandlingskvalitet. Det er videre sentralt på ethvert nivå å ha fokus på reelt og korrekt beslutningsgrunnlag før vedtak, hvilken kompetanse som benyttes og hvilke tidsressurser som brukes.

Det bes om en kopi av prosedyrene «Hvordan avvise en sak og når?», Rutinehåndbok for NPE versjon op-

pdatert 07.02.2024 samt «Kvalifisering av saker i NPE». Likeledes bes det om en redegjørelse av hovedgrunnene til at saker avvises inntatt i NPE.

Svar:

Av tabellen under fremgår en oversikt over saksbehandlerårsverk og antall saker behandlet av NPEs Team ekspress. Det har i perioden 2019 til 2023 vært en betydelig vekst i antallet saker behandlet av Team ekspress, mens antallet årsverk er på omtrent samme nivå.

År	Totalt antall saksbehandlerårsverk i Team ekspress	Totalt antall saker behandlet av Team ekspress og antallet pr saksbehandlerårsverk	Antallet saker behandlet pr saksbehandlerårsverk (inkl Team ekspress)
2019	5,37	Totalt 1192 – 222 pr årsverk	104
2020	4,83	Totalt 1054 – 218 pr årsverk	99
2021	5,83	Totalt 1415 – 243 pr årsverk	103
2022	6,76	Totalt 1689 – 250 pr årsverk	110
2023	5,7	Totalt 1904 – 334 pr årsverk	119

Størsteparten av sakene som avvises oppfyller ikke kravene i pasientskadelovens § 4 om at pasientskaden enten skal ha medført et økonomisk tap på minst 10 000 kroner eller gitt en varig skade av et visst omfang. En del saker avvises også fordi de er foreldet. Øvrige avviste sak-

er dreier seg blant annet om behandling som har skjedd ved utenlandske sykehus og saker som ikke dreier seg om ytelse av helsehjelp. Tabellen under viser fordeling per kategori i perioden.

Vedtaksår	Ikke økonomisk tap	Foreldet	Annet	Totalsum
2019	875	81	85	1041
2020	685	103	75	863
2021	768	93	105	966
2022	838	108	115	1061
2023	1037	95	107	1239
Totalsum	4203	480	487	5170

Rutinehåndboken for NPE av 15.3.2024 dekker et stort antall temaer, herunder blant annet «Hvordan avvise en sak og når» (kap. 36) og «Kvalifisering av saker i Team ekspress» (kap. 28). Rutinehåndboken er en sammenstilling av interne rutiner, lovhenvvisninger og sjekklister, og er ment som et hjelpemiddel i den daglige saksbehandlingen i NPE. Kap. 36 «Hvordan avvise en sak og når» inneholder en sjekklister for saksbehandlere for å avdekke om en sak faller inn under pasientskadelovens bestemmelser og en beskrivelse av praktisk gjennomføring av saksbehandlingen. Kap. 28 «Kvalifisering av saker i Team ekspress» inneholder en sjekklister for å kontrollere de formelle kravene i søknadsskjemaene, herunder sjekk av om alle felter er korrekt utfylt og føringer for hvordan en skal følge opp eventuelle feil eller mangler. Formålet er å avdekke om saker skal behandles i Team ekspress eller om de skal fordeles videre til en annen avdeling.

SPØRSMÅL NR. 2906**Innlevert 25. september 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 30. september 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Det er blitt kjent at utbygging av Sauland kraftverk skrinlegges. Årsaken for skrinleggingen synes i hovedsak å være pris- og renteøkninger. Det er høyst sannsynlig at begge disse faktorene i de kommende årene vil endrer seg til fordel for utbygging av kraftverket.

Vil statsråden fornye/ forlenge konsesjonen for Sauland kraftverk i en ny periode slik at de overnevnte endringer bidrar til å gjøre utbyggingen økonomisk bærekraftig?

BEGRUNNELSE:

Norge og våre allierte har en enorm etterspørsel etter ren elektrisitet. Sauland Kraftverk AS vil være et viktig bidrag til å øke kraftproduksjonen i Norge og Telemark. Det som ser ut til å ha stoppet utbyggingen er kostnadsøkningen som skyldes dyrtid og rentenivået. Det er nærliggende å

anta at rente nivået i de kommende årene vil reduseres, og dermed vil lønnsomheten øke.

Svar:

Konsesjonen til bygging og drift av Sauland kraftverk er gitt på ubegrenset tid. Konsesjonæren plikter imidlertid å starte byggingsarbeidet innen fem år fra konsesjonsdato og fullføre innen ytterligere fem år. Sauland Kraftverk AS har tidligere søkt om og fått utsatt frist til å starte byggingen frem til 12. april 2026. Energidepartementet har delegert myndigheten etter vassdragsreguleringsloven til å forlenge byggefrister til NVE. Konsesjonæren har adgang til å søke NVE om ytterligere utsatt byggefrist, og NVEs vedtak kan i så fall påklages til Energidepartementet.

Departementet har ingen søknad om forlenget byggefrist for Sauland kraftverk til behandling i dag.

SPØRSMÅL NR. 2907**Innlevert 25. september 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 3. oktober 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvordan vil kunnskapsministeren følge opp Nordlandsforsknings anbefalinger til Kunnskapsdepartementet i Omstilling i Statped Delrapport 3: Virkninger av ny organisasjonsstruktur og forsøk på avgrensninger i tjenestetilbud?

BEGRUNNELSE:

Siden 2020 har Statlig spesialpedagogisk tjeneste (Statped) vært i en omstillingsprosess som skal vare frem til 2025. Omstillingen er forankret i Meld. St. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO, som varslet endringer for Statped og et nytt kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i kommuner og fylkeskommuner. Ifølge Meld. St. 6 (2019-2020) og Kunnskapsdepartementets spesifisering

av Statpeds ansvar (KD 2021b), skal Statped rette sine tilbud inn mot «barn og elever med varige og omfattende eller særlig komplekse behov». Statped skal altså spise sine tjenester som gis til barn og elever med behov for spesialpedagogisk hjelp, mens kommuner og fylkeskommuner skal bygge opp og styrke egen kompetanse innenfor dette feltet.

Brukerorganisasjonene har uttrykt bekymring for at elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse, fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler risikerer å falle mellom to stoler i omstillingsprosessen all den tid det ikke er tydelig avgrenset hva som faller innenfor «varige og omfattende behov». Brukerorganisasjonene har også uttrykt en felles bekymring for at nedskjæring av Statpeds tilbud vil ha negative konsekvenser for elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring, fordi mange kommuner verken har kapasitet

eller økonomi til å erstatte Statped's tilbud, og vil neppe kunne bygge opp tilstrekkelig egen kompetanse, selv om det pågår en omfattende satsning i Kompetanseløftet.

Et forskersteam fra Nordlandsforskning har fått i oppdrag å evaluere den pågående prosessen og resultater av den. I år ble Delrapport 3: Virkninger av ny organisasjonsstruktur og forsøk på avgrensninger i tjenestetilbud publisert.

Nordlandsforskning skriver at for Kunnskapsdepartementet kan det være hensiktsmessig å:

- vurdere Statped's mandat opp mot den praktiske virkeligheten og mot utfordringer med å avgrense hva som faller innenfor «varige og omfattende behov» og «særlig komplekse saker»
- vurdere en mer omfattende kartlegging av hva som ligger til grunn for nedgangen i antall søknader til Statped
- vurdere måter å kartlegge om barn og elever får god og rask hjelp når de trenger det, uavhengig av hvilken instans som gir tilbudet

Svar:

Statped er nå inne i sine siste måneder av en omstillingsprosess som har vart siden 2020. For meg er det viktig å følge med på hvordan Statped utvikler tjenestetilbudet mot kommuner og fylkeskommuner med målgruppen barn og elever som har varige og omfattende behov for særskilt tilrettelegging. Samtidig med omstillingen av Statped, har vi også et kompetanseløft i spesialpedagogikk og inkluderende praksis for kommuner og fylkeskommuner. Kompetanseløftet vil bli en del av det helhetlige systemet for kompetanse- og karriereutvikling som fases inn i 2025 og 2026.

Nordlandsforskning følger og evaluerer omstillingen i Statped i perioden 2020-2024. Formålet med evalueringen er blant annet å identifisere forhold i omstillingen som det kan være hensiktsmessig å justere underveis i

omstillingsperioden. Evalueringen skal gi råd til Statped i deres interne arbeid med omstillingen. I tillegg skal evalueringen gi råd som departementet kan bruke i politikktviklingen og i styringsdialogen. En stor omstilling medfører naturlig nok i perioder usikkerhet i organisasjonen. Tidligere delrapporter har vært en del av grunnlaget for beslutningen om å stoppe det opprinnelig planlagte kuttet i driftsbudsjettet for 2024 på 40 millioner kroner, slik at vi også reduserer risiko for et dårligere tjenestetilbud. Den siste evalueringsrapporten viser at dette var en riktig vurdering. Kunnskapsdepartementet har tett dialog med Statped i forbindelse med omstillingen, og innspill fra følgeevalueringen inngår som del av denne dialogen.

Det er viktig for meg at Statped har god kontakt med brukerorganisasjonene når de videreutvikler tjenestetilbudet sitt. Samtidig vil jeg understreke at omstillingen i Statped ikke endrer kommunenes oppgaver og ansvar. Omstillingen skal bidra til at det blir tydeligere for alle kommuner hvor Statped skal gi tjenester, og på hvilke områder vi må forvente at kommunene har egen kompetanse. Kombinert med oppbygging av kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, skal dette bidra til at det totale tilbudet blir bedre, og at vi utnytter de ressursene vi har bedre. Mitt inntrykk er at Statped jobber godt med å utvikle tjenestetilbudet sitt. De har kontakt med brukerorganisasjoner, bruker erfaringene fra møtene med kommuner og fylkeskommuner og analyserer søknadsomfanget. Kompetanseløftet evalueres også, slik at vi har mulighet til å vurdere virkemidlene på tvers.

Det er viktig å få til sammenhengende tjenester på tvers av sektorer. Statped samarbeider med regionale helseforetak for å få til dette. Statped deltar også i det tverretatlige samarbeidet for utsatte barn og unge, som skal bidra til å forenkle og samordne tjenestene for barn, unge og deres familier.

SPØRSMÅL NR. 2908

Innlevert 25. september 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 3. oktober 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Etter integreringsloven kom i 2021 og ansvaret for å gi unge mellom 15-18 år skoletilbud, så har det blitt en forverring i situasjonen. Unge blir i noen tilfeller gående uten

skoletilbud i et år, og konsekvensene er at de ikke kommer i gang med sitt liv i Norge.

Hvordan jobber statsråden for å sikre at alle unge kommer i gang med videregående skole så snart praktisk mulig?

BEGRUNNELSE:

Integreringsloven siden 2021 har medført at unge ikke kommer i gang med skole og opplæring etter ankomst Norge. Representanten stilte statsråden spørsmål om ungdommer som ble boende på mottak som ikke fikk starte på videregående, i januar i år. Statsråden svarte at hun skulle følge opp, men det kan synes som det ikke har vært tilstrekkelig. Vi ser at mange unge mellom 16 og 18 år må vente uforholdsmessig lenge før de kan begynne på videregående skole, med de uheldige konsekvenser det kan få for den enkelte og familien. Ved at fristen for å tilby opplæringstilbud er utvidet til 3 måneder, og forvirring om Fylkeskommunens ansvar så skapes det ytterligere utfordringer. Det etterlyses en statusrapport, oversikt på hvor mange dette gjelder og vurdering av konsekvensene av loven, og det er derfor av interesse å vite hvordan statsråden jobber med dette.

Svar:

God integrering er viktig. For nyankomne ungdommer kan opplæring danne grunnlag for senere studier og arbeid, og være nøkkelen til sosial tilhørighet.

I den tidligere introduksjonsloven gjaldt reglene om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for personer mellom 16 og 67 år. Kommunen hadde plikt til å tilby opplæring innen tre måneder. I integreringsloven, som hører inn under Arbeids- og inkluderingsdepartementet og ble innført 1. januar 2021, gjelder ikke disse rettighetene for de under 18 år. Begrunnelsen for å ta ungdommer i alderen 16 til 18 år ut av personkretsen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsregelverket, var at det ble vurdert som mer hensiktsmessig at de får opplæring i grunnskole eller videregående sammen med jevnaldrende, at de får formell opplæring, og at den enkelte ikke skal få et uhensiktsmessig langt opplæringsløp ved først å få opplæring i norsk og samfunnskunnskap og deretter formell opplæring.

Det er noe uklart for meg hva stortingsrepresentanten sikter til når hun i begrunnelsen for spørsmålet viser til at fristen for å tilby opplæring er utvidet til tre måneder. For nyankomne som skal inn i grunnskoleopplæring er det i opplæringsloven § 2-1 en regel om at «Retten skal oppfyllest så raskt som mogleg og seinast innan tre månader etter at barnet er komme til Noreg». I opplæringsloven § 5-1 som gjelder videregående opplæring er det imidlertid ingen slik regel. I § 5-1 første ledd siste punktum er det en regel om at «Retten gjeld berre for dei som truleg skal vere i Noreg i meir enn tre månader i samanheng», men denne handler om hvem som har rett til videregående opplæring, og sier ikke noe om tidspunktet for oppstart.

Ungdommer som er under 18 år, har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven dersom de har

fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring. De har en rett etter søknad slik det også er for andre elever i Norge. Dette skiller seg fra reglene om grunnskoleopplæring, hvor elevene har en rett og plikt til opplæring. Ansvaret for videregående opplæring ligger hos fylkeskommunene, og det er etter loven én søknadsfrist i året. Fylkeskommunen kan også velge å ta inn de som søker etter fristen. Slik ordinær videregående opplæring for ungdom er i dagens regelverk, er det ikke praktisk mulig å sluse elever inn i klasser eller grupper underveis i skoleåret. Dette skyldes blant annet at rammene i opplæringsloven og læreplanverket forutsetter at den enkelte får opplæring som ivaretar alle kompetansemålene i læreplanene for fag, at læreren har tilstrekkelig vurderingsgrunnlag, og at den enkelte ikke overstiger et visst nivå av fravær.

I den nye opplæringsloven § 9-6 har fylkeskommunen fått en plikt til å «ha eit opplæringstilbod for dei som har rett til vidaregåande opplæring etter § 5-1, men som manglar faglege eller språklege føresetnader for å delta i eller gjennomføre slik opplæring». Loven har ikke nærmere regler om omfang av og innhold i et slikt overgangstilbud, men reglene er i stor grad ment å treffe f.eks. innvandrere som har fullført grunnskolen, men som har språklige og/eller faglige hull som bør tettes før oppstart i videregående opplæring. Et slikt overgangs- eller innføringstilbud kan rigges slik at det er tilgjengelig uavhengig av søknadsfrister, men dette er det opp til fylkeskommunen å vurdere. Den nye opplæringsloven trådte i kraft 1. august.

Siden videregående opplæring er et tilbud man søker seg til, har ikke fylkeskommunene i dag en samlet oversikt over skolebakgrunnen og eventuelle ønsker om videregående opplæring for alle nyankomne unge mellom 16 og 18 år.

Kartlegginger Utdanningsdirektoratet (Udir) har gjennomført av tilbudet som gis til ungdommer fra Ukraina viser at de fleste av fylkene har hatt ulike typer innføringstilbud helt siden invasjonen i Ukraina og fordrevne begynte å komme til Norge. Dette er tilbud de har gitt til ungdommer som har søkt om plass i videregående, men som de frem til den nye opplæringsloven trådte i kraft, ikke var forpliktet til å gi. Tilbudene har vært ulike mht. innhold og omfang, men gjennomgående har norskopplæring vært en sentral del av tilbudet. Fylkene oppgir at av de yngste ungdommene som ikke har fullført videregående i Ukraina, er det en andel som har kontakt med skolen i hjemlandet og fortsatt leverer oppgaver samtidig som de lærer norsk i et innføringstilbud. Fylkeskommunene har gitt tilbud i innføringsklasser fram til den enkelte har språklige forutsetninger til å kunne gå inn i et ordinært tilbud i videregående. Noen fylker har også gitt nyankomne fra Ukraina plass i et ordinært tilbud med en gang, og noen elever har fått tilbud i IB-klasser.

Jeg er opptatt av at alle som ønsker opplæring skal slippe å vente lenge på et opplæringstilbud i vide-

regående. Basert på erfaringene med fordrevne fra Ukraina de siste årene har jeg tillitt til at fylkeskommunene vil strekke seg langt for å gi et tilbud så raskt de kan og ivareta ansvaret i den nye opplæringsloven som trådte i kraft nå i høst på en god måte.

Jeg har også registrert at både kommuner og fylkeskommuner mener at reglene er uklare mht. hvem som har rett til opplæring etter henholdsvis opplæringsloven og integreringsloven. Udir, i samarbeid med Integrerings-

og mangfoldsdirektoratet (IMDi), har derfor fått i oppdrag å utarbeide en samlet informasjon om rettigheter og plikter til opplæring etter integreringsloven og opplæringsloven, både for de under og de over 18 år. Informasjonen skal være i en form som treffer behovet ute i kommuner og fylkeskommuner. Direktoratene fikk oppdraget i august, har frist ved utgangen av året, og opplyser at de er godt i gang.

SPØRSMÅL NR. 2909

Innlevert 25. september 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 3. oktober 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er ikkje mogleg å kjøpe billetter til Kystruten sine anløp/turer via EN-TUR.

Vil statsråden ta initiativ til at også statens innkjøp av kystrutens tjenester blir del av staten sin app-tjeneste (EN-TUR) for reisende i Norge?

gjenoppta dialogen for å vurdere mulighetene for også å inkludere deira billetter i appen.

GRUNNGJEVING:

Staten kjøper tjenester til drift av kystruten fra to leverandører. Likevel er det ikkje mogleg å få tak i billetter gjennom staten sin app-tjeneste EN-TUR til disse reisene. I appen blir en bare henvist til den ene leverandøren sine hjemmesider.

Svar:

Entur har dei siste åra jobba med eit mål om å få billetter frå alle offentlege kollektivselskap tilgjengeleg for sal gjennom Entur-appen. Selskapet ligg an til å nå dette målet i løpet av året. I 2024 har også billetter til eit kommersielt selskap, Flybussen Connect i Oslo, blitt gjort tilgjengeleg for sal Entur-appen. Entur vil i 2025 fortsetje arbeidet med å inkludere sal av billetter frå fleire kommersielle tilbydarar av kollektivtrafikk.

Eg vil minne om at det berre er togoperatørar som har trafikkavtale med staten, som er pålagt å selje billetter i Entur-appen. For andre kollektivselskap, som Havila og Hurtigruten, er det frivillig om dei vil gjere sine billetter tilgjengeleg for sal i Entur-appen.

Entur opplyser at det tidlegare har vore dialog mellom Entur og leverandørane av Kystruten om sal av reiser i Entur-appen, og at Entur i det vidare arbeidet ønskjer å

SPØRSMÅL NR. 2910**Innlevert 25. september 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 4. oktober 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Når begynte regjeringen dialogen med EU om rammebetingelsene for eksport av blått hydrogen fra Norge, hvordan har denne dialogen vært fulgt opp for å sikre norske interesser i RED III ? (EU direktiv 2023/2413), og hvordan vil regjeringen følge opp rammevilkårene for blå hydrogenproduksjon i Norge etter Equinors beslutning?

BEGRUNNELSE:

Det nå er seks år siden EU vedtok RED II og det ennå ikke er gjort gjeldende i Norge, mens EU-institusjonene har forhandlet og vedtatt RED III som setter spesifikke mål for fornybar energi i EU. I 2030 skal 42 % av hydrogenet være grønt hydrogen laget med elektrisk kraft, og 60 prosent i 2035. Dette er bindende for medlemslandene og for de industrielle brukerne.

I media kan lese at Equinor skrinlegger planene om produksjon av blått hydrogen i Norge og transport av hydrogenet i rør til Tyskland. Det begrunnes med at rammevilkårene ikke er til stede, og at både tilbuds- og etterspørselssiden mangler.

«Det er få prosjekter jeg følger så tett som det norsk-tyske samarbeidet om wasserstoff,» sa tidligere næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) på et seminar om mulighetene for norsk hydrogensalg til Tyskland i desember 2022. Samtidig er det uklart hva slags dialog regjeringen har hatt med EU og særlig tyske myndigheter om mulighetene for samarbeid knyttet til blått hydrogen.

Svar:

Regjeringen har god dialog med EU-siden i spørsmål som berører Norge, også når det gjelder å ivareta interessene til norsk industri og rammevilkårene for blå hydrogenproduksjon, herunder RED III (EU direktiv 2023/2413). Etter vårt syn bør etterspørselen etter hydrogen med lave eller ingen utslipp dekkes på en mest mulig samfunnsmessig rasjonell måte, uavhengig av om produksjonen skjer med elektrolyse basert på fornybar kraft («grønt») eller reformering av naturgass med CO₂-håndtering («blått»).

Regjeringens syn har vært fremmet overfor Europakommisjonen og medlemsland både i møter og i skriftlige innspill. Eksempelvis har norske myndigheter bidratt med innspill både da Kommisjonen utarbeidet forslag til endring av fornybardirektivet (direktiv 2023/2413) og ved utarbeidelse av forslag til nytt markedsregelverk om markeder for fornybare gasser, naturgass og hydrogen (di-

rektiv 2024/1788/EU og forordning 2024/1789/EU). Begge rettsakter inngår i «Klar for 55»-pakken og må sees i sammenheng. Markedsregelverket om markeder for fornybare gasser, naturgass og hydrogen trådte i kraft i sommer, og er nå på høring i Norge.

Norske selskaper jobber i dag i det europeiske markedet med å etablere en kommersiell verdikjede for blått hydrogen, og har myndighetens støtte til dette. Vår teknologinøytrale tilnærming til hydrogen og utfordringene bestemmelsene om andel fornybart hydrogen i europeisk industri gir, har også blitt tatt opp bilateralt med EUs medlemsland i flere sammenhenger, blant annet i den felles arbeidsgruppen innenfor det norsk-tyske hydrogensamarbeidet. I arbeidet med å legge til rette for lønnsomme og bærekraftige verdikjeder for nye energiløsninger, vil vi fortsette å fremme norske synspunkter overfor EU og EUs medlemsland.

SPØRSMÅL NR. 2911**Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 3. oktober 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan kan statsråden mene at 4-6 måneders behandlingstid for godkjenning av program for konsekvensutredning for Utsira Nord er realistisk når all annen erfaring viser helt andre og mye lengre behandlingstider?

BEGRUNNELSE:

I tildelingskriteriene for Utsira Nord bes søkere legge til grunn at tidsbruken i fremdriftsplanen skal innebære fire måneder til fastsettelse av utredningsprogram hos NVE, samt seks måneder til konsesjonssøknad og detaljplan. Begge tidsanslagene inkluderer høring.

I nyhetsbrevet fra Montel kommer det frem en helt annen tidsbruk.

Goliat Vind sendte departementet forslag til program til sitt prosjekt i Barentshavet i november 2023. På bakgrunn av denne og innspill fra høring, har energidepartementet utarbeidet et utredningsprogram for Goliat Vind. Dette ble sendt til kvalitetssikring hos NVE i mai. Det er vanskelig å se annet enn at dette fremdeles ligger hos NVE. Programmet var lovet ferdig før sommeren, men pga. streik ble ferdigstillelsen utsatt til rett etter sommeren. Nå går september mot slutten og arbeidet er fremdeles ikke ferdigstilt.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi har gode og effektive konsesjonsprosesser. Program for konsekvensutredning legger grunnlaget for konsekvensutredningen som skal vedlegges en senere konsesjonssøknad. Programmet skal blant annet

beskrive den planlagte utbyggingen og hvilke konsekvenser denne kan ha for andre næringer, miljø og samfunn. Det er derfor viktig at myndighetene har tilstrekkelig tid til å kvalitetssikre utredningsprogrammet.

To utredningsprogram for havvind er til behandling hos myndighetene: 1) Utredningsprogram for GoliatVind og 2) Utredningsprogram for Sørliche Nordsjø II. GoliatVind sendte forslag til utredningsprogram til Energidepartementet den 29. november 2023. Det ble sendt på høring 8. desember 2023, med høringsfrist 31. januar 2024. 17. juni 2024 mottok GoliatVind et utkast til fastsettelse av utredningsprogram fra Energidepartementet i påvente av kvalitetssikring fra NVE. Utredningsprogrammet for GoliatVind vurderes samtidig med utredningsprogrammet for Sørliche Nordsjø II, slik at de to programmene kan avstemmes mot hverandre.

Jeg mener det er mest relevant å sammenligne saksbehandlingstiden for Utsira Nord med NVEs pågående behandling av utredningsprogrammet for Sørliche Nordsjø II. NVE mottok Ventyrs program 29. mai. Det ble sendt på høring 31. mai, med høringsfrist 4. september. Det er avholdt to folkemøter i den perioden. Ventyr har oversendt sine kommentarer til innkomne høringsuttalelser til NVE. NVE behandler nå utredningsprogrammet og innkomne høringsuttalelser, og tar sikte på å fastsette utredningsprogrammet for Sørliche Nordsjø II innen kort tid. Total saksbehandlingstid vil da være om lag 5 måneder.

Basert på denne erfaringen, mener jeg 4-6 måneders behandlingstid for godkjenning av program for konsekvensutredning for Utsira Nord er realistisk.

SPØRSMÅL NR. 2912**Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 2. oktober 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Da statsråden ikke svarte på spørsmålet 2856 (2023-2024) stiller jeg spørsmålet på nytt: Senterpartiet tar nå til ordet

for å redusere formueskatten for lokale eiere av små og mellomstore bedrifter.

Er finansministeren enig med sitt eget programutkast om at formuesskatten er blitt for høy for eiere av små og mellomstore bedrifter i Norge, og finnes det eiergrupper i Norge som betaler formueskatt men ikke er lokale?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren unngikk å besvare spørsmålet i Dokument nr. 15:2856 (2023-2024). Jeg håper at statsråden denne gangen kan svare på spørsmålet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 26. september på spørsmål nr. 2856 fra representanten Mahmoud Farahmand.

Jeg er glad for interessen for programarbeidet i Senterpartiet. Programkomiteen i Senterpartiet har lagt fram et førsteutkast til nytt prinsipp- og handlingsprogram. Dette er nå på høring i partiorganisasjonen med høringsfrist 8. november 2024.

Programkomiteen legger fram sitt endelige forslag til nytt prinsipp- og handlingsprogram på nyåret, og det skal så vedtas av landsmøtet i 30. mars 2025. Som del av partidemokratiet vil jeg spille inn mine synspunkter på programmet i denne prosessen, og jeg ser fram til partipolitiske debatter på grunnlag av dette programmet.

Som finansminister og medlem av regjeringen svarer jeg ikke Stortinget om Senterpartiets eller andre partiers programutkast.

SPØRSMÅL NR. 2913

Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 3. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Tanken om et russisk angrep på Norge gjennom Finnmark ble før og like etter Ukraina-krigen brøt ut avvist av de fleste som tull. Også av fremtredende politikere. I dag er ikke dette et urealistisk krigsscenario eller usikker framtidssenario som kan bli en del av virkeligheten i Finnmark og Nord-Tromsø.

Er det ikke da fornuftig å bygge opp akuttberedskap, les krigssykehus, i Finnmark som får samme rolle som beredskapssykehuset i Narvik?

BEGRUNNELSE:

Russlands invasjon av Ukraina har minnet rikspolitikere på at Norge ikke er skjermet for krig. Innkjøp av luftvern til å beskytte vår hovedstad er et eksempel på alvoret.

Narvik sykehus får nå status og midler til å være beredskapssykehus for forsvaret og NATO i nord.

Dermed skjermes sykehuset for den nedbyggingen som lå i Helse Nord sine planer fram til januar i år. Det betyr av at blant annet at akuttkirurgi og fødetilbudet ved Narvik sykehus fredes.

Pasientfokus mener det er fornuftig at Narvik blir beredskapssykehus; det er bra både for forsvaret og folk i regionen.

I februar var finansminister Trygve Slagsvold Vedum sammen med forsvarssjefen i Narvik.

Til NRK uttalte Vedum i forbindelse med besøket på det nye «krigssykehuset»:

«Nå vi skal bygge opp Forsvaret i nord trenger man god helseberedskap. NATO er opptatt av at vi skal ha god beredskap for sine folk. Nå bygger vi opp en kapasitet som gjør at vi kan takle krise, og i ytterste konsekvens også krig. I tillegg får vi mer trygghet for lokalbefolkninga i Narvik.»

Narvik har nærhet til et tradisjonelt tungt forvarsområde, Indre Troms, hvor Brigade Nord holder til. I langtidsplanen for forsvaret skal Norge gå fra én til tre brigader. Den ene av de to nye brigadene er Finnmarksbrigaden. I praksis betyr det om noen år vil flere tusen soldater på bakken i Finnmark – en mangedobling i forhold til dagens nivå.

Med de store avstandene det er hos oss i nord, sier det seg selv at Narvik ikke kan være beredskapssykehus for forsvaret i Finnmark.

Det er for eksempel nærmere 1 000 kilometer med bil gjennom Norge fra Narvik til Kirkenes.

Totalberedskapskommisjonen anbefaler at det må etableres en nasjonal tiltakssone for beredskap i Troms og Finnmark med utgangspunkt i NATOs grunnleggende forventninger til robusthet i kritiske samfunnsfunksjoner, og at nasjonal sikkerhet og forsvarsevne må inngå i vurderingsgrunnlaget når sykehusstruktur og helseberedskap i Troms og Finnmark vurderes.

I kapittel 25.1 definerer kommisjonen formålet med helseberedskap:

«Formålet med helseberedskapen er å verne liv og helse og sørge for medisinsk behandling, pleie og omsorg til berørte personer til daglig, i kriser og i krig. Helseberedskapen omfatter blant annet tjenester innen akuttmedisin, legevakt, kommunale helsetjenester, spesialisthelsetjenester og internasjonalt samarbeid og bistand.»

Kommisjonen skriver videre at:

«Norge har én, samlet offentlig helsetjeneste. Det betyr at helseberedskapen bygger på den daglige driften i den sivile helsetjenesten.»

I dag er det to sykehus i Finnmark. Begge er sårbare i en krigssituasjon. Kirkenes sykehus ligger ved russegrensa. Ukraina-krigen har vist oss at Putin ikke bryr seg om bombemålene er sivile eller militære. Hammerfest sykehus ligger like ved LNG-anlegget på Melkøya som er et av Norges største terrormål. Det er, slik Pasientfokus, svært strategisk uklokt å legge alle totalberedskapseggene i kurver Pasientfokus mener at sykehusene i Hammerfest og Kirkenes må bestå, og ikke ribbes for funksjoner. Men det må også være et alternativt beredskapssykehus som kan takle uforutsigbare situasjoner. Det bor flest folk i Alta-regionen, og en god start på et slik «krigssykehus» vil være å gjenåpne dagkirurgien i Alta som Finnmarkssykehuset har valgt å legge ned.

I dag føler mange i Finnmark utrygghet i forhold til Russlands nye ansikt. 24. september kunne vi lese i Klassekampen om at flere av innbyggerne i Nesseby kommune

i Øst-Finnmark har en plan for å evakuere seg selv og sine nærmeste vestover.

Det er statens primære oppgave å sørge for trygghet for folk, både når det gjelder helse og forsvar. Det må også gjelde i Finnmark.

Svar:

Spesialisthelsetjenestens oppdrag etter lovverket er å sørge for likeverdige tjenester til befolkningen. Spesialisthelsetjenesten har ikke et særskilt oppdrag knyttet til militær beredskap i Finnmark utover det etablerte sivil-militære samarbeidet og rollen innenfor totalforsvarskonseptet.

Som omtalt i svar på spørsmål nr. 2752, er det en viktig premiss for helseberedskapen framover å ha gode avtaler, rutiner og øvelse for å ha nødvendig fleksibilitet ved behov. Dette gjelder både internt i Finnmarkssykehuset HF, internt i Helseregion Nord, mellom helseregionene i Norge og gjennom avtaler med våre naboland. Helse Nord RHF samarbeider med andre innen flere områder, blant annet gjennom operative beredskapsplaner med Forsvaret og gjennom øvelser, for å ivareta sitt ansvar for helseberedskap innen totalforsvaret. Jeg har i tidligere svar til representanten Ojala på spørsmål nr. 2520 også gjort rede for at utfordringene i Finnmark ikke er mangel på operasjonsstuer, men bemanning – og at operasjonsstueene i Alta vil kunne benyttes ved særskilte hendelser og slik vil være en del av totalberedskapen.

SPØRSMÅL NR. 2914

Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 3. oktober 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan har statsråden sørget for å følge opp Stortingets vedtak, jmfør Innst. S. nr. 274 (2000-2001), for å sikre at Bane NOR ikke driver i strid med statsstøtteregelverket og hvordan er dette eventuelt synliggjort i eierdialog og oppdragsbrev?

BEGRUNNELSE:

I dom av 09. januar 2024 fastslår Oslo Tingrett at:

«statsstøttereglene var en av årsakene til at BaneTele ble skilt ut og at man av samme grunn mente Jernbaneverket som utgangspunkt ikke skulle drive kommersiell televirksomhet».

Dommen henviser til Innst. S. nr. 274 (2000-2001). I nevnte innstilling står følgende å lese i komiteens merknader:

«Komiteen er samd i at BaneTele vert skilt ut i eige aksjeselskap, slik at dei potensielle meirverdiene som ligg i Jernbaneverket sin føringsveg og fiberkabelnett kan realiserast på ein meir effektiv måte. På denne måten kan ein finne utviklings- og finansieringsløysingar som ikkje er avhengig av dei årlege løyvingana til jernbane over statsbudsjett. Komiteen er samd i at kommersiell televerksemd ikkje går inn som ein naturleg del av Jern-

baneverkets kjerneverksemd, og at utskiljing av BaneTele til aksjeselskap kan bidra til at Jernbaneverket kan konsentrere seg om meir sentrale oppgåver».

I så måte vil det være av interesse for Stortinget å kjenne til om statsråden på noe tidspunkt har vært orientert om det som Oslo Tingrett fastslår, at Bane NOR har brutt med Stortingets vedtak om å skille ut kommersiell televirksomhet og driver virksomhet som ble skilt ut av Jernbaneverket for å overholde statsstøttereglene.

Svar:

Stortingets vedtak, jf. Innst. S. nr. 274 (2000–2001), var å omdanne BaneTele til aksjeselskap, med virkning fra 1. juli 2001. Dette vedtaket ble fulgt opp ved at BaneTele ble etablert som aksjeselskapet BaneTele AS. Eierskapet i BaneTele AS ble overført til Nærings- og handelsdepartementet i 2002. I min tid som samferdselsminister har det

derfor ikke vært relevant å ta opp Stortingets vedtak fra 2001 i eierdialogen. Jeg oppfatter at spørsmålet fra stortingsrepresentant Stordalen egentlig dreier seg om hvorvidt jeg har hatt dialog med Bane NOR om potensielle statsstøtterettslige problemstillinger knyttet til foretakets televirksomhet. Bane NOR har i eierdialogen med Samferdselsdepartementet orientert om anklager rettet mot foretaket om å ha etablert kommersiell televirksomhet. Jeg er kjent med at det pågår en rettvist for norske domstoler mellom Bane NOR og Global Connect, der statsstøtterettslige problemstillinger er en del av sakskomplekset. Det er ikke naturlig for meg å gå inn i en pågående rettvist mellom Bane NOR og Global Connect. Uavhengig av denne rettvisten for norske domstoler, har ESA åpnet formell undersøkelse etter klage fra Global Connect. Jeg vil sikre at ESA får et godt opplyst grunnlag for sine videre undersøkelser.

SPØRSMÅL NR. 2915

Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 3. oktober 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

En intern rapport fra Fiskeridirektoratet viser at nær en av tre oppdrettstorsk som ble sendt til slakteri i februar i år var i gang med gytingen. Dette står i sterk kontrast til næringens egne tall. Gyting i merd er en alvorlig trussel mot kysttorsken.

Vil statsråden, i lys av dette, omgående stanse torskeoppdrett langs kysten?

BEGRUNNELSE:

Den 24. september skrev Dagens Næringsliv om en intern rapport fra Fiskeridirektoratet, som viser at nær en av tre torsk som ble sendt til slakteri i februar i år var i gang med gytingen. Oppdretterne selv meldte at kun to prosent av fisken var i gyteprosess. Dette er alvorlig. Gyting i merd er en stor trussel mot kysttorsken, og dermed mot både økosystemene langs kysten og mot den viktigste ressursen i fiskerinæringen.

Torskeoppdrett blir av mange sett på som en stor fremtidig næring i Norge. Det er gitt konsesjon til nær 80 lokaliteter med til sammen 88 000 tonn biomasse.

Fiskeridirektør Frank Bakke-Jensen konkluderer, basert på funnene i den nevnte rapporten, med at torskeoppdrettsnæringen ikke er moden nok.

Svar:

Den ferske evalueringen av tilsyn med torskeoppdrett fra Fiskeridirektoratet tyder på at torskeoppdrettere ikke klarer å hindre kjønnsmodning og gyting i merd, selv med en relativt lav total produksjon. Evalueringen viser imidlertid også at ikke alle oppdrettere hadde et like stort problem med kjønnsmodning. I sum tyder dette på at noen oppdrettere synes å ha kontroll på utfordringen med gyting i merd, mens andre ikke har samme grad av kontroll. Jeg mener at aktørene må dele kunnskap og erfaringer med hverandre og at erfaring fra «beste praksis» implementeres av hele næringen.

Det er flere grunner til at kjønnsmodning og gyting i merd er uønsket. Havforskningsinstituttet skriver i sin risikorapport fra 2022 at den største risikoen ved torskeoppdrett er genetisk innblanding fra oppdrettstorsk til ville torskebestander. I tillegg skaper kjønnsmodning hos oppdrettstorsk velferdsproblemer som gytespreng, og det reduserer kvaliteten på fisken.

Det mangler imidlertid fremdeles tilstrekkelig kunnskap om i hvor stor grad, avkom av oppdrettstorsk overlever og reproducerer seg i naturen. Tilstanden til flere kysttorskbestander, og særlig i Midt-Norge, er svært dårlig, og flere områder er underlagt sterke fiskerestriksjoner. Selv med et noe usikkert kunnskapsgrunnlag mener jeg derfor, i tråd med føre-var-prinsippet, at gyting i merd må unngås. Næringen har selv uttalt at mange av problemene med kjønnsmodning og gyting i merd nærmer seg løst.

Samtidig viser Fiskeridirektoratets tilsyn at aktørene har et stykke igjen til målet.

Produksjonen av oppdrettstorsk i Norge er liten. Jeg ønsker en fremtidig vekst i torskoppdrett, men veksten i næringen må være bærekraftig. Torskoppdrett har allerede hatt flere vekstfaser som har endt i kollaps, fordi oppdretterne ikke har hatt kontroll på sykdom, miljøpåvirkningen eller fiskevelferden. For å hindre en ny vekstfase med etterfølgende kollaps, er vi avhengig av en forsiktig vekst mens kunnskapshullene dekkes.

SPØRSMÅL NR. 2916

Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 8. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor er det ikke viktig for justisministeren å ha oversikt over antallet utlendinger som oppholder seg illegalt i Norge, og planlegger justisministeren å iverksette nye tiltak for å få en oppdatert oversikt, i så fall hvordan vil hun gjøre det?

BEGRUNNELSE:

Ifølge justisministerens tidligere svar av 02.01.2023 Dokument nr. 15:764 (2022-2023), har ikke Regjeringen gjort noe analyse, telling eller anslag over antall illegale i landet. Siste anslag fra SSB i 2006 og Oxford Research fra 2010, anslo at det oppholdt seg om lag 18 000 illegalt. Dette er snart 15 år siden, og landet har opplevd en rekke store inntak av migranter siden da. Mange av disse har ikke hatt rett til opphold og mange har fått avslag. Justisministeren hevder også i sitt tidligere svar at «erfaringen er at svært mange forlater Norge ved et endelig avslag på søknad om opphold, men på en slik måte at utreisen ikke blir registrert». Men hvordan er det mulig å påstå at «svært mange forlater Norge på en slik måte at utreisen ikke blir registrert», så lenge justisministeren de facto ikke kan dokumentere at de har forlatt landet. Denne tilnærmingen til problemet oppleves som passivt og som Regjeringen ikke tar tematikken alvorlig.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at utlendinger som oppholder seg ulovlig i Norge skal returnere til sitt hjemland. Som jeg skrev i mitt svar til representanten Wiborg på spørs-

mål om samme tema 2. januar 2023 (Dokument nr. 15:764 (2022-2023)), arbeider politidistriktene målrettet, både erfarings- og etterretningsbasert, for å avdekke og uttransportere personer som oppholder seg ulovlig i Norge. Politidistriktene følger derfor aktivt opp utlendinger som har fått frist til å forlate Norge for å sikre at de overholder denne.

Det er allerede innført, og vil bli innført flere felleseuropeiske systemer som vil styrke kontrollnivået med hvem som kommer til og oppholder seg i Schengen-området. Systemene vil, når de er ferdig implementert og har fått virke over noe tid, gi myndighetene en langt bedre oversikt over hvilke tredjelandborgere som ikke forlater Schengen-området som forutsatt. Jeg vil særlig fremheve en endring i Schengen informasjonssystem (SIS) innført våren 2023. Denne endringen innebærer at alle tredjelandborgere med vedtak om utreiseplikt gitt av et Schengen-lands myndigheter blir registrert i systemet. Registreringen slettes først når vedkommende fremstiller seg for utreisekontroll ved Schengen-områdets yttergrense.

SPØRSMÅL NR. 2917**Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 7. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange straffesaker er opprettet mot personer som har fått avslag på asyl- eller oppholdstillatelse, og/eller vedtak og pålegg om å forlate landet de siste 10 årene, fordelt per år?

BEGRUNNELSE:

Justisministeren har tidligere informert at hun ikke har oversikt over antallet illegale som oppholder seg i landet. Problemstillingene rundt illegale er mange, men en av de viktigste punktene i tematikken er hvordan disse gjør utslag i kriminalstatistikken. For å få litt innsikt i hvordan illegale påvirker kriminalitetsstatistikken, ønsker vi antall opprettede straffesaker, fordelt på lovbrudds kategorier.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at utlendinger som oppholder seg ulovlig i Norge skal returnere til sitt hjemland. Dersom personene begår straffbare handlinger i den tid man oppholder seg her, så skal naturligvis dette straffefølges på ordinært vis.

Politidirektoratet opplyser at straffesaksregisteret (Strasak) ikke inneholder informasjon om de registrertes oppholdsstatus. Informasjon om oppholdsstatus registreres i utlendingsforvaltningens systemer, og det er i dag ingen direkte informasjonsoverføring mellom politiets og utlendingsforvaltningens systemer for det formålet representanten etterspør.

Utlendingsdirektoratet (UDI) kan etter utlendingsloven § 66 første ledd, bokstav c, utvise en utlending som ikke har oppholdstillatelse når utlendingen er ilagt straff eller særreaksjon for et forhold som kan medføre fengselsstraff, eller for overtredelse av straffeloven §§ 323 (mindre tyveri), 326 (mindre underslag), 334 (mindre heleri), 339 (mindre hvitvasking), 362 (mindre dokumentfalsk) og 373 (mindre bedrageri). UDI har utarbeidet oversikt over antallet vedtak om utvisning etter denne bestemmelsen i perioden:

År	Antall
2014	979
2015	883
2016	764
2017	639
2018	578
2019	424
2020	233
2021	145
2022	185
2023	233
2024, januar-august	220
Totalsum	5283

Informasjonen er hentet fra utlendingsdatabasen 27. september 2024, og det kan derfor være enkelte mindre avvik mellom tallene i tabellen og tidligere publiserte tall.

Merk at utlendinger som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen ikke kan utvises med grunnlag i utlendingsloven § 66. Tabellen omhandler følgelig kun tredjestatsborgere.

SPØRSMÅL NR. 2918**Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 4. oktober 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Ser statsråden behovet for at E45 prioriteres også av sikkerhetspolitiske og beredskapsmessige årsaker, og vil det bli oppstart av tunnelarbeidet på E45 Kløfta våren 2025?

BEGRUNNELSE:

Pasientfokus fremmet i forbindelse med Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2025-2036 følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen prioritere oppstart av tunnelarbeidet på E45, Natoveien mellom Altafjorden og Finland, våren 2025.»

E45 er hovedferdselsåren mellom Altafjorden i Vest-Finnmark og NATO-landene Finland og Sverige.

Den er viktig i hverdagslivet for befolkningen i Finnmark, særlig for dem som bor i Kautokeino.

Den er viktig for transport av varer og tjenester fra Finnmark til EU og ikke minst for transport av fisk ut av Finnmark.

E45 er også viktig i et beredskapsperspektiv.

NATO-veien E45 er sykehusveien for befolkningen som bor i Kautokeino, og standarden på E45 svekker deres beredskap svært mye.

Hvis den eneste veien gjennom Norge til Finnmark, E6, er stengt over fjelloverganger, eller ved ras, er det kun E45 gjennom Finland og Sverige som knytter Vest-Finnmark til Norge.

Med en endret sikkerhetssituasjon i Europa er det viktig å ta sikkerhetspolitiske hensyn på alvor og sikre transportårene som er nødvendig for å skape trygghet for folk og gode løsninger for og mellom NATO-landene i nord.

Svar:

Jeg vil vise til at veiprojektet E45 Kløfta er prioritert i Nasjonal transportplan 2025-2036. Strekningen er skredutsatt og har beredskapsmessig betydning.

Regjeringen har varslet prosjektstart i 2025. Jeg vil komme nærmere tilbake til videre fremdrift i prosjekt i budsjettproposisjonen som legges frem mandag 7. oktober 2024.

SPØRSMÅL NR. 2919**Innlevert 26. september 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 7. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Oppslaget i Fædrelandsvennen 26. september 2024 viser at Agder topper statistikken for arrestasjon av mindreårige.

Kan statsråden redegjøre for om det er like rutiner for arrestasjon av mindreårige i alle politidistrikt, eventuelt hvorfor Agder skiller seg ut?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen skriver at 50 barn ble plassert på celle i Agder politidistrikt i løpet av 2023. Tallet for Agder ligger over tallene for Oslo.

Svar:

Det finnes både nasjonalt regelverk og retningslinjer som regulerer og beskriver pågrepelse, innbringelse og bruk av arrest overfor mindreårige.

Av straffeprosessloven følger det at personer under 18 år ikke bør pågripes hvis det ikke er særlig påkrevd. Riksadvokaten har i brev 11. februar 2022 skjerpet innkravene til begrunnelse for at dette vilkåret er oppfylt. Bakgrunnen for innskjerpingen var blant annet en undersøkelse fra Sivilombudet i 2021 som påpekte at det ofte var mangler knyttet til begrunnelsen for fengslingen, selv om politiet virket å ha et bevisst forhold til den særlig høye terskelen for pågrepelse av barn.

Politidirektoratet har nylig revidert sin arrestinstruks for politiet, denne gjelder for alle politidistrikt og er lik i hele landet. Arrestinstruksen trådte i kraft 1. september 2024 og er under implementering i politidistriktene. I instruksen er det gitt retningslinjer for vurderingene knyttet til bruk av arrest for mindreårige mellom 15 og 18 år og barn under 15 år skal etter arrestinstruksen ikke settes i arrest. Formålet med instruksen er å sikre at alle tjenestepersoner i politiet praktiserer regelverket om innsettelse og opphold i politiets arrester på en ensartet og god måte. Jeg mener det eksisterende lovverket og den reviderte arrestinstruksen gir et godt grunnlag for en ensartet praksis for pågrepelse og innsettelse av mindreårige i arrest i alle politidistrikt i Norge.

Politidirektoratet lager årlig en rapport om arrestforhold for mindreårige i Norge. Årsrapporten for arrestforhold i 2023 viser som påpekt at Agder politidistrikt skiller seg ut ved at politidistriktet har hatt et høyere antall mindreårige i arrest sammenlignet med andre distrikter. Agder politidistrikt har via Politidirektoratet opplyst om at distriktet har hatt store utfordringer innenfor ungdomskriminalitet og at en av hovedårsakene til dette antas å være at flere av landets barnevernsinstitusjoner

er plassert i dette fylket. Både Agder politidistrikt og Riksadvokaten har vist til at ungdom på barnevernsinstitusjon utgjør mer enn halvparten (29 av 50) av tilfellene der mindreårige har blitt plassert på celle i 2023. Agder politidistrikt har gjennomgått samtlige av tilfellene der mindreårige ble plassert på celle, og opplyser om at flere av disse har begått alvorlige straffbare forhold som har resultert i lange ubetingede fengselsstraffer.

Selv om konkrete forhold kan bidra til å forklare hvorfor Agder politidistrikt har hatt et høyere antall mindreårige i arrest, har Agder politidistrikt opplyst om at distriktet fremover vil iverksette flere tiltak for å redusere dette antallet. Blant annet vil distriktet sammen med barnevern og barnevernsinstitusjoner gjennomgå sine rutiner for arrestasjon av mindreårige. Det er også igangsatt en revisjon av organiseringen av arrestasjon i distriktet, der det blant annet skal ses på mulighetene for å i større grad benytte alternativer til å plassere mindreårige på celle.

Jeg viser også til mitt svar til representanten Wettrhus Thorsvik sitt spørsmål nr. 2925 om samme tematikk, og til mitt tidligere svar til representanten Bastholm sitt spørsmål nr. 519.

SPØRSMÅL NR. 2920

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Regjeringen informerte i statsbudsjettet for 2024 at de har som mål om å få på plass et voksensvaksinasjonsprogram.

Hvor langt dette arbeidet har kommet, eller hva innholdet i et slikt program skal være, er Stortinget per i dag ikke informert om, og i påvente av et fullverdig voksensvaksinasjonsprogram, vil statsråden vurdere offentlig fullfinansiering av en forsterket influensavaksine til personer over 75 år?

BEGRUNNELSE:

Folkehelseinstituttet anbefaler at alle personer over 65 år tar influensavaksine, men jo eldre du blir, desto mer øker risikoen for alvorlig sykdom og død som følge av en helt vanlig sesonginfluensa.

Investering i forebygging er en viktig forutsetning for å sikre en fortsatt bærekraftig helsetjeneste til den norske befolkningen.

I løpet av influensasesongene 2022/2023 og 2023/2024 ble det rapportert inn totalt 10 141 sykehusinnleggelse på grunn av influensa.

Å tilby eldre over 75 år en forsterket influensavaksine, vil spare en allerede presset helsetjeneste for mange sykehusinnleggelse i hver influensasesong.

En forsterket influensavaksine reduserer nemlig risikoen for sykehusinnleggelse på grunn av influensa hos eldre med 59,2 prosent sammenlignet med standardvaksiner, ifølge en studie referert til i en rapport fra European Center for Disease Controls (ECDC).

Det er også viktig at denne forsterkede vaksinen er gratis. Når eldre selv må betale for vaksinasjon, kan dette bidra til lavere vaksinasjonsdekning enn ønsket og skape ulikhet i befolkningen.

Vi har ikke tilgang på legemiddelpriser, men vi vet at en standardvaksine koster rundt 100 kroner å kjøpe inn. Erfaringer fra andre land som har åpne legemiddelpriser, viser at en forsterket influensavaksine har en pris

som er om lag 50 prosent høyere. Det vil si at en forsterket influensavaksiner vil koste oss i underkant av 150 kroner.

Det er et billig folkehelseiltak som vil gi store gevinster. Flere av de eldste blant oss vil holde seg friske og klare seg i eget hjem og færre vil ha behov for hjelp av fastlegen, sykehjem eller sykehus.

Svar:

Regjeringen varslet i Folkehelsemeldingen (2023) at vi vil arbeide for å etablere et vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper. Regjeringen legger Folkehelseinstituttets anbefaling om voksevakinasjonsprogram fra 2018 til grunn for arbeidet. Ny kunnskap og erfaring har tilkommet siden 2018, og det er nødvendig med videre utredninger. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forsterket (adjuvantert) vaksine mot influensa gir en sterkere immunrespons etter vaksinasjon, og er særlig aktuell for personer med svekket immunforsvar. Forsterket vaksine er tilgjengelig gjennom influensavaksinasjonsprogrammet for beboere i sykehjem og omsorgsboliger, samt for eldre med utstrakt helserelatert hjelpebehov (behov for hjemme-sykepleie flere ganger daglig).

Forslag om å utvide tilbudet om forsterket vaksine for større grupper i befolkningen gjennom vaksinasjonsprogrammet må utredes. Det er etablert et eget system for slike utredninger for å sikre forutsigbarhet, samt for å sikre åpne og kunnskapsbaserte prosesser. Ansvaret for prosessen ligger til Direktoratet for medisinske produkter. Gjennom systemet gjøres det en metodevurdering, der blant annet effekten og nytten av vaksinen veies mot kostnader i en samfunnsøkonomisk analyse.

SPØRSMÅL NR. 2921

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 3. oktober 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Viser til mitt spørsmål av 17. november 2022, knyttet til regelverk for refusjon av MVA for utenlandske turister. Statsråden skrev til svar at nytt regelverk skulle på høring første halvår 2023.

Hva er status på dette arbeidet nå?

Svar:

Som jeg redegjorde for i mitt svar 22. november 2022, er jeg enig i at det kan være grunn til å se nærmere på regelverket for refusjon av merverdiavgift med sikte på å legge til rette for digitale løsninger. Samtidig er det viktig i saken å avveie forenklingshensyn mot kontrollhensyn ved utformingen av regelverket.

Arbeidet i departementet med å vurdere forslaget fra Skattedirektoratet har av ulike årsaker tatt noe lengre tid enn først planlagt. Jeg vil prioritere å få dette avklart rimelig raskt, slik at direktoratet kan sende et forslag på høring. Jeg gjør likevel oppmerksom på at Skattedirektoratet har et betydelig arbeidspress med oppfølging av endringer i skatte- og avgiftsreglene, som må prioriteres.

SPØRSMÅL NR. 2922**Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 4. oktober 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva er årsaken til at fagprøven ikke kan tas på engelsk, og vil ministeren åpne for at det blir mulig?

BEGRUNNELSE:

I en tid hvor befolkningen består av en vesentlig andel innvandrere og flyktninger er det et behov for å kunne ta fagprøven på engelsk. I dag er det en barriere for å kunne øke kompetansen for mange. Rogaland fylkeskommune gjennomførte i 2012 et vellykket prøveprosjekt med et firma der fagprøven ble tatt på engelsk. Fagopplæringsjef Kjell Reidar Hetland sa den gang i Frifagbevegelse at erfaringene er gode og ønsker ordningen permanent, for fagene stillas og isolatør. Siden den gang har lite skjedd.

Dersom fagprøven kan tas på engelsk vil en få fastsatt en nasjonal kompetanse, og vise at vedkommende innehar den kompetansen som aktørene i arbeidslivet etterspør. Det vil også kunne bety noe for sikkerheten på arbeidsplassen. HMS er en vesentlig del av fagprøven, og både den faglige kompetansen og sikkerhetskompetansen ligger inne i pensum. Om prøven er på norsk eller engelsk bør dermed være underordnet.

Svar:

Opplæringspråket i norsk grunnopplæring er norsk, samisk eller norsk tegnspråk. Dette er presisert i paragraf

15-1 i den nye opplæringsloven som trådte i kraft i høst. Når opplæringspråket er norsk, skal også eksamen avlegges på norsk. Det samme gjelder for fag- og svenneprøver.

I en tid hvor det er mange innvandrere og flyktninger i Norge, og hvor behovet for fagarbeidere er stort, er det forståelig at noen tenker det kan være hensiktsmessig å gjennomføre fag- og svenneprøver på engelsk.

Samtidig er arbeidsspråket i Norge i all hovedsak norsk, selv om enkelte bedrifter og virksomheter i Norge praktiserer engelsk. Fag- og svennebrev er nasjonalt fastsatt, og de gjelder for jobb i alle bedrifter og virksomheter. Innholdet i de fleste læreplanene forutsetter også ferdigheter i norsk. Dette gjelder for eksempel kompetansemål knyttet til norsk regelverk, HMS, kundebehandling og service.

Videre må fagarbeidere for eksempel kunne lese bruksanvisninger og kommunisere med kunder og kollegaer på norsk. En fagarbeider som ikke oppfatter beskjeder og advarsler som gis på en arbeidsplass kan utgjøre en sikkerhetsrisiko.

Jeg mener derfor at det er viktig at fagarbeidere behersker norsk, og at det er riktig at fagprøven gjennomføres på norsk. Stortinget har nylig vedtatt en ny opplæringslov, der det er presisert at opplæringspråket er norsk, samisk eller norsk tegnspråk. Det er ikke aktuelt å endre dette på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2923**Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 4. oktober 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan utenriksministeren svare på hvorfor hans eget departement nekter å bistå en norsk kvinne og hennes barn i å komme hjem til Norge, når Bufdir allerede har bekreftet at de kan dekke boten hun har pådratt seg etter langvarig opphold i Etiopia?

BEGRUNNELSE:

I Etiopia sitter norske Hamda fast med sine to små barn etter å ha hentet datteren fra Somalia, fordi hun fryktet at hun sto i fare for å bli kjønnslemlestet. Etter råd fra Utenriksdepartementet dro hun med barna til Etiopia og til den norske ambassaden i Addis Abeba for å få nødpass og bistand til å komme seg hjem til Norge. Utgifter til hjem-

reise kan dekkes av Refusjonsordningen, som forvaltes av Bufdir ved kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll, kjønnslemlestelse og tvangsgifte.

På grunn av langvarig opphold på ulovlig grunnlag i Etiopia har Hamda pådratt seg store bøter, og grunnen til at bøtene har kunnet vokse seg så store skyldes ambassadens egen tidsbruk på saken hennes. Hun hadde sitt første møte med ambassaden 13. oktober 2023, men fikk ikke pass til barna før februar 2024. Hamda var ikke selv kjent med at man kan pådra seg dagbøter for ulovlig opphold i Etiopia, men dette burde Utenriksdepartementet og ambassaden vært klar over.

Refusjonsordningen for utgifter til hjemreise til Norge ved negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse forhåndsgodkjente utgiftene til pass og flybilletter i midten av februar 2024. Kompetanseteamet i Bufdir la også frem et forslag til hvordan utgiftene til bøtene kunne dekkes, men dette valgte Konsulær avdeling i Utenriksdepartementet og ambassaden å ikke søke om å få refundert.

Anja Bredal, som ledet regjeringens ekspertgruppe om barn og unge som utsettes for ufrivillige og skadelige opphold i utlandet, har til Klassekampen kritisert Utenriksdepartementet og sagt:

«Ambassaden søker om støtte på vegne av barna og deres følgeperson, altså Hamda. Her hadde Bufdir vurdert at de hadde mulighet til å dekke boten. Når UD så setter foten ned fordi bøter ikke dekkes av konsulær bistand, er dette etter min mening feil».

Bredal henviser til rundskriv F-02-18 – Utgifter til hjemreise til Norge ved negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Politisk ledelse i Utenriksdepartementet har ikke villet stille til intervju med avisa Klassekampen, men henvist til kommunikasjonsavdelingen som uttaler seg i saker som gjelder konsulær bistand.

Svar:

Konsulær bistand er de tjenestene som norske myndigheter kan tilby personer som oppholder seg i utlandet. Det gjøres konkrete og individuelle vurderinger i hver enkelt sak om hva utenriktjenesten kan gjøre innenfor de rammene som eksisterer for konsulær bistand. Utgangspunktet for konsulær bistand er at den enkelte selv må dekke sine egne utgifter.

Når det gjelder den konkrete saken representanten tar opp, er det ikke slik at departementet eller utenriktjenesten nekter å bistå kvinnen og barna med å reise til Norge. Utenriktjenesten har gitt konsulær bistand over lengre tid i denne saken, både fra ambassaden i Addis Abeba og fra departementet i Oslo, og vi vil fortsatt gi konsulær bistand til kvinnen og barna. Spørsmålet som har gjenstått er hvordan de utgiftene som kvinnen har pådratt seg under sitt opphold i Etiopia, herunder bøter, skulle dekkes.

Personer som står i fare for, eller er utsatt for, negativ sosial kontroll, tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse eller er ufrivillig etterlatt i utlandet, og som selv ikke har mulighet til å dekke utgifter til hjemreise til Norge, kan få utgifter til hjemreise dekket av det offentlige etter den såkalte refusjonsordningen. Ordningen gjelder rimeligste og sikreste reisemåte for den utsatte og eventuelt følge til trygg destinasjon i Norge. Basert på retningslinjene i rundskriv F-02-18 vil det være opp til Bufdir å vurdere hvilke utgifter som kan dekkes når de mottar en søknad.

Det er som hovedregel norske utenriksstasjoner som søker om refusjon via ordningen, innenfor rammene av rundskrivet og den konsulære bistanden som utenriktjenesten kan gi. I visse tilfeller er det også mulig for hjelpeorganisasjoner å søke om dekning av utgifter på vegne av personer som de hjelper tilbake til Norge. I denne saken har Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (Seif) søkt om og fått innvilget refusjon av reiseutgifter og utgifter til dekning av bøter som kvinnen og hennes barn har pådratt seg i Etiopia. Utenriktjenesten vil på vanlig måte gi nødvendig konsulær bistand i forbindelse med hjemreisen.

Lovutvalget om negativ sosial kontroll leverte før sommeren sin utredning, der de kommer med flere anbefalinger når det gjelder tiltak før, under og etter ufrivillige og skadelige utenlandsopphold. En av anbefalingene er at refusjonsordningen forskriftsfestes. Utredningen er nå ute på høring, med frist i oktober.

Utenriksdepartementet jobber også med en ny melding til Stortinget om konsulær bistand og bistand til norske borgere i krisesituasjoner i utlandet. Her vil det tas opp spørsmål om hvilken bistand den enkelte kan forvente fra norske myndigheter i utlandet. Regjeringen vil etter planen legge frem denne meldingen for Stortinget innen utgangen av inneværende sesjon.

SPØRSMÅL NR. 2924**Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 3. oktober 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Gjelder ambisjonen om at alle i Norge skal ha tilbud om bredbånd med minst 1 Gbit/s nedlastningshastighet innen 2030, kun fast bredbånd, eller inkluderes andre typer, som trådløst, mobilt og satellittbasert bredbånd, i måling av dekningen?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens digitaliseringsstrategi stadfestes et mål om at alle i Norge skal ha tilbud om minst 1 Gbit/s nedlastningshastighet innen 2030. Dagens dekning på 95,1 prosent som det vises til i strategien, er hentet fra NKOMs dekningsoversikt som tilsynelatende gjelder fast bredbånd. Til NRK Dagsnytt har statsråden sagt at vi skal ha fiber over hele landet, som også indikerer fast bredbånd.

Svar:

Regjeringens bredbåndspolitik er teknologinøytral. Det gjelder også den nye målsetningen om at alle husstander og virksomheter skal ha tilbud om bredbånd med minst 1 Gbit/s nedlastningshastighet innen utgangen av 2030. I Nasjonal kommunikasjonsmyndighets siste dekningsundersøkelse er det kun fiber og såkalt HFC-nett (hybrid fiber coaxial) som gir dekning for hastigheter på 1 Gbit/s eller høyere. Per i dag er fiber i praksis den mest aktuelle teknologien for å etablere tilbud om slike hastigheter der dette fremdeles ikke finnes. Teknologiene utvikler seg imidlertid raskt, og rent teknisk kan det derfor være mulig å oppnå gigabithastighet også trådløst, selv om løsningen ikke er særlig utbredt. På sikt kan det derfor være aktuelt at også trådløse teknologier, som mobilt bredbånd, kan bidra til at vi når dette målet.

SPØRSMÅL NR. 2925**Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 7. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden forebygge at mindreårige blir satt i arresten utenom i de tilfellene hvor det er tvingende nødvendig, og hvordan vil statsråden sikre at de barna som må i arresten faktisk får de ekstratiltakene de har krav på?

BEGRUNNELSE:

Hvert år lager Politidirektoratet en rapport om arrestforholdene i Norge.

I Fædrelandsvennen omtales rapporten denne uken, i artikkelen «Kraftig økning av barn i arresten».

I artikkelen kan vi lese at Agder politidistrikt i 2023 satte mindreårige i arrest mer enn noen andre politidistrikter. I fjor ble barn i alderen 15-17 år plassert i celle 50 ganger i Agder politidistrikt. Dette er en dobling fra 2022, hvor mindreårige i 23 tilfeller ble satt i arresten i Agder.

Alle de mindreårige som ble satt i celle i Agder i fjor var gutter. De ble pågrepet for blant annet ran, vold, tru-

sler, ordensforstyrrelse, bilbrukstyveri og skadeverk. Flere av de mindreårige som havnet i arresten i Agder bor på institusjon.

Agder-politiet mener økningen av celleplasseringer samsvarer med utviklingen i ungdomskriminaliteten.

Oslo politidistrikt var nummer to på listen i 2023, med 48 celleplasseringer. I Oslo er antallet arrestopphold for barn redusert fra 248 i 2019 til 48 i fjor.

Av rapporten fremgår det at det var totalt 81 innbringelser av mindreårige i Agder i fjor, hvorav 50 endte med arrest. Til sammenligning endte 48 av 173 innbringelser med plassering i arresten i Oslo politidistrikt.

Det følger av FNs barnekonvensjon at mindreårige bare skal settes i fengsel som aller siste utvei.

Barn i arresten har dessuten krav på ekstra tiltak som skal gjøre oppholdet mindre belastende. De skal blant annet skjermes fra voksne som sitter i arresten, tilbys åpen celledør, samt ha mulighet til samvær med ar-

restforvarere, politifolk eller andre omsorgspersoner under hele oppholdet.

Barneombudet kaller antallet plasseringer av mindreårige i arresten i Agder for urovekkende høyt. Gerhardsen mener det er grunn til å sette spørsmålstegn ved om Agder har gode nok rutiner for å ivareta barns behov.

Svar:

Jeg finner innledningsvis grunn til å påpeke at det i noen tilfeller er nødvendig at mindreårige som mistenkes for å ha begått alvorlig kriminalitet, pågripes, typisk for å hindre bevisforspillelse eller gjentatte straffbare handlinger. Fordi frihetsberøvelse er en enda større belastning for mindreårige, er vilkårene for pågrepelse av barn klart strengere. Det følger av straffeprosessloven § 174 at personer under 18 år ikke bør pågripes uten at det er særlig påkrevd, dette følger av straffeprosessloven.

Politiet og påtalemyndigheten har over år arbeidet målrettet for å redusere antall mindreårige som blir innsett i politiarrest, og for å sikre at mindreåriges rettigheter ivaretas under oppholdet i politiarresten.

Sivilombudet undersøkte i 2021 hvordan barns rettigheter ivaretas i forbindelse med pågrepelse og arrest, og flere av Sivilombudets anbefalinger er fulgt opp av politiet og påtalemyndigheten. Blant annet har Riksadvokaten ved brev 11. februar 2022 innskjerpet kravene til begrunnelse for pågripelsesbeslutninger som gjelder barn. I brevet er det gitt anvisning på hvilke momenter som skal vektlegges i vurderingen av om pågrepelse anses forholdsmessig, som for mindreårige vil omfatte alder, fysiske forhold og muligheten for praktisk tilrettelegging.

Den 1. september i år trådte ny revidert arrestinstruks i kraft i politiet. Denne er utgitt av Politidirektora-

ret, og gjelder for alle politidistrikt. Arrestinstruksen skal blant annet bidra til å sikre at barn håndteres på en god måte ved innsettelse og under opphold i politiets arrester. De delene av arrestinstruksen som omhandler arrestasjon av mindreårige mellom 15 og 18 år er oppdatert. Det er vist til at kravet for å pågripe en mindreårig er at det må være «særlig påkrevd,» og i retningslinjene oppstilles særlige krav for å ivareta mindreårige under oppholdet i arresten. Blant annet følger det av instruksen at politidistriktene skal etablere og følge opp samarbeid med helsemyndighetene, barnevernet og kriminalomsorgen for å sikre ivaretagelse av arrestantens liv og helse, sikre kortest mulig oppholdstid i politiarresten, samt særskilt ivareta mindreåriges rettigheter og behov.

Jeg mener at gjeldende regelverk sammenholdt med den oppdaterte instruksen oppstiller rammer som kan bidra til å redusere antallet mindreårige i politiarrest og bidrar til å sikre at mindreåriges rettigheter ivaretas under oppholdet i politiarresten.

Jeg vil imidlertid understreke at det også er viktig å styrke det kriminalitetsforebyggende arbeidet generelt, slik at færrest mulig utvikler en kriminell løpebane. Gjennom egne ordninger med politikontakt og politiråd er det etablert faste samarbeidsstrukturer mellom politiet og de kommunale tjenestene. Forebygging av barne- og ungdomskriminalitet utgjør en sentral del av arbeidet i disse strukturene. Samtidig må vi erkjenne at det er tilfeller hvor det er særlig påkrevd å pågripe, selv om den siktede er under 18 år.

Jeg viser for øvrig til mitt svar til representanten Foss sitt spørsmål nr. 2919 om samme tematikk, og til mitt tidligere svar til representanten Bastholm sitt spørsmål nr. 519.

SPØRSMÅL NR. 2926

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 3. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden endre tildelingskriteriene til Helsedirektoratet sin årlige tilskuddsordning «styrking av legevakt-tjenesten i distriktskommuner» slik at kommuner som er rett over grensen på 5 000 innbyggere men som har vesentlige geografiske hindringer for å kunne etablere in-

terkommunal legevaktsamarbeid, får mulighet å søke på dette tilskuddet?

BEGRUNNELSE:

Justiskomiteen besøkte denne uken Vestlandet og deriblant min hjemkommune Austevoll som er en øykommune uten fastlandsforbindelse på Vestlandskysten, med

5 367 innbyggere. Kommunen er i sentralitetsgruppe 5. Innbyggertallet har steget mye de siste årene grunnet innvandring/flyktninger. Kommunen er også en turistkommune, der folketallet kan dobles/tredobles grunnet fritidsreisende.

Kommunen er ikke landfast, og all kommunikasjon inn og ut av kommunen må gå med ferge eller båt. Fergesambandet har lav frekvens særlig på kveld og i helger, og er stengt på natt. Fergen er heller ikke i beredskap. Dermed har man ikke mulighet å komme seg til eller fra kommunen med kjøretøy i vesentlige deler av døgnet.

Dette utgjør en risikosituasjon som kommunen må ta hensyn til når beredskap og legevakt skal planlegges. Det vil i nærmere 8 timer hvert døgn ikke være mulig for Austevoll å motta ressurser som ambulanser, brannkjøretøy eller vesentlig ekstra personell fra andre kommuner. I resten av døgnet vil hjelpen være forsinket og ta lang tid grunnet rutetiden til fergen. Videre vil pasienter som trenger legehjelp i begrenset grad kunne reise til nabokommunen for dette, på grunn av lav frekvens og nattestengt vei. Ros analyser tilsier at det utgjør en uakseptabel risiko å ikke ha lokal lege og legevaktstasjon i kommunen. Samtidig så er det svært kostbart å skulle etablere en legevaktordning for et så begrenset folketall.

Det finnes en tilskuddsordning som distriktslegevakter kan søke på. Men Austevoll kommune får ikke søke på denne, da folketallet er like over grensen på 5 000 innbyggere.

Dette fremstår som strengt da kommunen åpenbart har distriktsutfordringer som kommunelegen orienterte komiteen om under besøket. Det er Norges største kommune som ikke er landfast og såles en kommune som burde fått lov å søke på et slikt tilskudd.

Svar:

Regjeringen har hatt søkelyset på tilgjengelige og gode legevaktstjenester fra første dag i posisjon. Jeg er glad for

at representant Njåstad er enige med regjeringen i at rekrutterings-tilskuddet vi innførte i vårt første statsbudsjett, er et godt grep for at innbyggerne våre skal ha trygge og gode legevaktstjenester i hele landet. Ekspertgruppen for legevakt analyserte situasjonen i dagens legevaktorganisering og dokumenterte at desto mindre kommune, desto større utfordringer med vaktbelastning og reiseavstand til sykehus. Fastlegene i de minste kommunene hadde nær dobbelt så mange helgevakter med aktivitet enn fastleger i kommuner større enn 5 000 innbyggere. Vi valgte derfor først å innføre tilskuddet for kommuner i sentralitetsgruppe 6, men har senere utvidet tilskuddet til å gjelde for kommuner i sentralitetsgruppe 5. Samtidig ble tilskuddsordningen økt i størrelse. Grensen på 5 000 innbyggere ble imidlertid beholdt.

Jeg er kjent med at også større og mer sentrale kommuner som Austevoll, kan oppleve rekrutteringsutfordringer i sin legevaktstjeneste. Jeg mener likevel at det er viktig at vi retter innsatsen spesielt mot de kommunene som har størst utfordringer, at de som søker får et tilskuddsbidrag av en viss størrelse slik at tilskuddet gjør en faktisk forskjell og at det er minst mulig bruk av skjønn ved tildeling. De mest desentraliserte kommunene mangler ofte nærhet til sykehus, og det gjør legevaktstjenesten enda viktigere som førstelinjetilbud. Samtidig kan legevaktsbelastning være avgjørende for å rekruttere allmennleger som fastleger og sykehjemsleger. En utvidelse til kommuner over 5 000 innbyggere innebærer at tilskuddsbeløpet til den enkelte kommune vil måtte bli mindre – med risiko for at kommunene ikke oppnår en bedring av rekruttering til legevaktstjenesten.

Regjeringen jobber kontinuerlig med forbedringer av legevakt- og allmennlegetjenesten i Norge, og har blant annet varslet en stortingsmelding om allmennlegetjenesten våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 2927

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 3. oktober 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Det har i det siste vært mye oppmerksomhet rundt oljepionerene som ofret liv og helse for og bygge opp den nor-

ske oljenæringen. Den norske statens behandling av disse menneskene har vært skamfull. Nå planlegger Norge på ny og bygge opp en helt ny næring med gruvedrift på

havbunnen, også denne gangen er det ikke et HMS-regelverk på plass.

Vil statsråden sørge for at et HMS-regelverk vil være på plass før det gis noen lete og utvinningstillatelser til gruvedrift på havbunnen?

Svar:

Havbunnsmineralloven trådte i kraft 1. juli 2019. Loven har overordnede bestemmelser om krav til helse, miljø og sikkerhet. Det følger av loven at virksomheten «skal gjennomføres slik at et høyt sikkerhetsnivå kan opprettholdes og utvikles i takt med den teknologiske utviklingen». Videre er det i loven krav om at det skal opprettholdes en «effektiv beredskap med sikte på å møte fare- og ulykkesituasjoner som kan medføre tap av menneskeliv eller annen personskade, forurensning eller stor materiell skade».

Loven gir også hjemmel til å gi mer detaljerte regler i form av forskrifter. Ansvar for sikkerhet og beredskap for mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel ble i april 2022 delegert til Petroleumstilsynet (nå Havindustri- tilsynet). I tillegg til havbunnsmineralloven kommer også arbeidsmiljøloven til anvendelse for denne virksomheten. Havindustri- tilsynet arbeider nå med å utvikle et regelverk for både arbeidsmiljø, sikkerhet og beredskap for den første fasen av havbunnsmineralaktiviteter på norsk kontinentalsokkel, og vil sende utkast til forskrift på offentlig høring i nær fremtid.

Utviklingen av et HMS-regelverk skjer parallelt med utvikling av øvrige forskrifter under havbunnsmineralloven og med forberedelsene til første konsesjonsrunde og tildeling av utvinningstillatelser, slik at disse prosessene kan ses i sammenheng.

Det vil ikke bli iverksatt havbunnsmineralvirksomhet i henhold til tillatelser etter havbunnsmineralloven før et regelverk for arbeidsmiljø, sikkerhet og beredskap er trådt i kraft.

Representanten setter gjennom sitt spørsmål likhetstegn mellom utfordringer knyttet til helse og liv i petroleumsvirksomheten fra tiår tilbake og ved havbunnsmineralvirksomhet framover. Det er helt andre risikoelementer for liv og helse ved å drive petroleumsvirksomhet – og da særlig slik det ble drevet i en tidlig fase på kontinentalsokkelen – enn ved havbunnsmineralvirksomhet. Jeg er derfor ikke enig i dette sentrale premisset bak spørsmålet.

Når det er sagt så vil myndighetene, også for havbunnsmineralvirksomheten, utvikle et funksjonelt og virksomhetstilpasset HMS-regelverk slik vi har god erfaring med fra petroleumsvirksomheten. Det betyr at det blir stilt tydelige, relevante krav til sikkerhet og styring av den konkrete virksomheten som skal skje. Det betyr også at det vil være forskjeller mellom sektorene blant annet ut fra den konkrete risiko aktiviteten medfører.

SPØRSMÅL NR. 2928

Innlevert 13. september 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 7. oktober 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har NVE eller Statnett gjennomført analyser av hvordan en stor nedgang i strømforbruk innenfor alminnelig forsyning fra 2021 til 2022 påvirket maksforbruket i de timene med høyest strømforbruk disse årene, og hvordan vil en reduksjon i strømforbruket på 10 TWH slik SV og regjeringen har blitt enige om slå ut for nettleia framover?

BEGRUNNELSE:

Det er maksforbruket i de strammeste timene som er avgjørende for hvor mye nett som må bygges. Jeg er derfor interessert i om det er gjennomført analyser som viser om maksforbruket faller like mye som strømforbruket gjen-

nom året totalt, eller om maksforbruket eventuelt faller mer eller mindre enn totalt strømforbruk.

Statnett har en omtale av dette i rapporten "Forbruksutvikling i Norge 2022-2050":

"Med 10 TWh reduksjon av alminnelige forbruket reduseres maksimalt effektbehov med ca. 2 000 MW, som innebærer ca. en 10 % reduksjon i maksimalt effektbehov. Sammenlignet med et industriforbruk, med en flat forbruksprofil, vil tilsvarende nedgang omregnet til effekt tilsvare 1 140 MW. Det betyr at reduksjon i byggforbruk vil bidra til større nedgang i maksimalt effektforbruk enn tilsvarende nedgang i industrien. Årsaken er at alminnelig forbruk har en forbruksprofil nært knyttet til oppvarmingsbehov med høyest forbruk vinterstid hvor det maksimale effektforbruket er som høyest."

Svar:

Ifølge NVE var det en betydelig nedgang i temperatur-korrigert strømforbruk fra 2021 til 2022. Denne forbruksreduksjonen skjedde hovedsakelig for husholdninger, og var nært knyttet til høye kraftpriser og et økt fokus på strømsparing. Analyser fra NVE og Statnett viser at en reduksjon i strømforbruk også vil kunne senke maksimalt effektforbruk i timene med høyest forbruk. Statnett har i 2023 estimert at en reduksjon i alminnelig forbruk på 10 TWh vil kunne redusere maksimalt effektbehov med om lag 2 000 MW, noe som tilsvarer rundt 10 pst. av maksimalt effektbehov i kraftsystemet. Dette utgjør en større prosentvis nedgang enn en tilsvarende reduksjon i industriforbruket, siden alminnelig forbruk har en forbruksprofil som er nært knyttet til oppvarmingsbehovet og topper seg i vintermånedene, når effektforbruket er høyest.

På grunn av store variasjoner i værforhold mellom år og regioner er det stor usikkerhet knyttet til når forbrukstoppene vil kunne oppstå, men nettet må likevel dimensjoneres for å håndtere dem.

Statnett har i sin systemutviklingsplan fra 2023 også gjort beregninger for hvordan energieffektivisering i bygningsmassen vil kunne påvirke effekttoppene. Blant

annet har de beregnet at en reduksjon på 4-5 TWh i strømforbruket til oppvarming i bygninger på Østlandet (NO1) vil kunne redusert maksimalforbruket i en kuldeperiode med rundt 2 000 MW, og gjennom dette frigjøre kapasitet på alle nettnivåer. Dette gir bedre utnyttelse av eksisterende nett, og kan i noen tilfeller også redusere behovet for nye investeringer i nettet. En slik effekt kan føre til lavere nettleie over tid.

Regjeringen har fastsatt et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015. Energieffektivisering er en viktig forutsetning for å styrke kraftbalansen og for å legge til rette for reduserte klimagassutslipp gjennom elektrifisering. Isolert sett vil redusert strømforbruk i bygg på sikt også bidra til å dempe behovet for nettinvesteringer.

RME har utarbeidet framskrivninger av nettleien fram mot 2030. I disse framskrivingene har RME lagt til grunn nettselskapenes egne tall og prognoser for investeringer. Disse prognosene inkluderer ikke spesifikke scenarier for endret strømforbruk i bygningsmassen som følge av 10 TWh-målet. Det er derfor knyttet usikkerhet til hvordan en slik reduksjon i strømforbruket direkte vil påvirke nettleien.

SPØRSMÅL NR. 2929

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 7. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ser statsråden at opphevelsen av de midlertidige paragrafene 6a-c i vaksinasjonsforskriften vanskeliggjør at kommunene kan gjennomføre effektiv vaksinasjon mot covid-19 i regi fastlegene, og vil statsråden gjeninnføre paragrafene 6a-c i vaksinasjonsforskriften slik at fastlegene kan pålegges å bidra med vaksinerings allerede i høst, og det igjen blir én felles takst for alle landets kommuner?

BEGRUNNELSE:

I Oslo kommune var det i 2023 ett vaksinesenter som sto for koronavaksinerings. Oslo kommune har meldt at det gjorde det vanskelig for mange i risikogruppen å komme seg dit, og kommunen ønsket å få vaksinert flere for å unngå sykdom. Spesielt bydelene i Oslo øst har hatt lavere vaksinedekning enn ønsket. For å få opp vaksinedekning

har Oslo kommune hatt planer om en helt ny måte å innrette korona- og influensavaksinerings på. Det gikk ut på at kommunen går fra å ha ett vaksinesenter, til at alle 591 fastleger i Oslo skulle vaksinere. Videre var planen at fastlegene skulle vaksinere mot både covid-19 og influensa samtidig. Rent praktisk ville ordningen bety at innbyggere i risikogruppen kunne bestille time hos fastlegen sin og fått både koronavaksinen og influensavaksinen i samme konsultasjon. Det ville være tidsbesparende og enklere for både fastlege og pasient. Ordningen ville vært mulig med plikten fastleger har til vaksinerings, som ble innført under pandemien. Dessverre har helse- og omsorgsdepartementet med virkning fra 30. juni 2024 opphevet de midlertidige paragrafene 6a-c i vaksinasjonsforskriften om fastlegers oppgaver ved vaksinasjon mot covid-19, og om økonomisk vederlag gjennom Helfo og kostnadsdekning fra kommunen. I Aftp. 25.09.24 uttalte

statssekretær Usman A. Mushtaq at forskriftene og taksten ikke gjeninnføres og at «Helsebyråden har tydeligvis sovet i timen og ikke fått med seg at den midlertidige ordningen, innført under pandemien, utløp da den skulle». Men Oslo kommune var, i god tid før opphevelsen av den midlertidige forskriften, i sonderinger med statlige myndigheter, som kunne bekrefte at retningslinjene for vaksinerings ville bli tilsvarende som høsten 2023. HOD gjør med dette at Oslo og andre kommuner som ønsker å benytte fastlegene må forhandle avtaler med alle fastlegene, eller den lokale legeforeningen, om vaksinerings. Selv om man skulle lande en avtale med den lokale legeforeningen, kan fastlegene likevel velge å ikke være med på vaksinerings, noe som vanskeliggjør informasjonen ut mot innbyggerne. Fjerningen av Helfo-taksten setter også kommune i en noe svakere forhandlingsposisjon, da det før har vært én statlig, fastsatt takst, men nå i prinsippet kan bli opptil 357 ulike takster.

Svar:

Da regjeringens strategi og beredskapsplan for håndtering av covid-19-pandemien opphørte i juli 2024, opphørte også midlertidige hjemler i forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram. De midlertidige hjemlene ga fastlegene plikt til å bidra i vaksinasjonsprogram etter avtale med kommunene. Kommunene og fastlegene har samarbeidet om gjennomføringen av influensavaksinasjonsprogrammet både før og etter pandemien uten at det har vært en pliktig oppgave for fastlegene. Videre fastsatte de midlertidige hjemlene en kompensasjon for fastlegers arbeid med vaksinasjon og fastsatte en ordning for oppgjør gjennom Helfo. I den midlertidige ordningen fungerte Helfo kun som en oppgjørmekanisme, som kunne virke fordi det var én fastsatt nasjonal kompensasjonssats.

Ordningen var midlertidig og ga ikke gode nok muligheter for å kontrollere kravene. Da ordningen opphørte i juli 2024 var det også et mål å normalisere håndterings av covid-19. Folkehelseinstituttet opplyser til oss at det ikke på noe tidspunkt er gitt signaler om at den midlertidige forskriften skulle forlenges.

Jeg mener det er viktig at fastlegene bidrar i vaksinasjonsarbeidet, men det er rimelig at de ekstra pliktene som ble lagt til fastlegene under pandemien utgår nå.

Å endre forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram slik at ordningen som var midlertidig under covid-19-pandemien gjeninnføres/innføres permanent, krever høring og høringsfristen skal normalt være tre måneder. En forskriftsendring nå vil derfor ikke avhjelpe vaksinerings i oktober eller i de kommende månedene.

Vi har imidlertid de siste ukene arbeidet for å få på plass en løsning som letter fastlegenes oppgjør med kommunene med sikte på at dette er på plass når vaksinerings starter i uke 41.

Folkehelseinstituttet (FHI) følger smittespredningen nøye. Smittetilfeller fortsetter å forekomme gjennom hele året. Det er ikke mulig å presist forutsi når spredningen av covid-19 vil øke, men vinteren forblir den perioden med størst smitterisiko for enkeltpersoner og press på helsetjenesten. FHI anbefaler derfor at oppfriskningsvaksinerings med korona-vaksine startes fra 1.oktober 2024, for å opprettholde best mulig immunitet gjennom vintermånedene.

I Folkehelsemeldingen (Meld. St. 15 2022-23) fremgår det at regjeringen vil arbeide med å etablere et voksenvaksinasjonsprogram som bygger på dagens influensavaksinasjonsprogram. Regjeringen vil ta med erfaringene med oppgjørsordningen i arbeidet med et voksenvaksinasjonsprogram.

SPØRSMÅL NR. 2930

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 16. oktober 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hva er årsaken til at Statsbygg må sentralisere rådgivningssavtalene for oppfølgingen av sin eiendomsforvaltning, hvordan er denne endringen forankret hos statsråden og i regjeringsplattformen, og hva vil statsråden eventuelt foreta seg for å sikre at man unngår en unødvendig

sentralisering av arbeidsplasser som følge av Statsbyggs pågående anbudsprosess på dette feltet?

BEGRUNNELSE:

Statsbygg er i dag inndelt i fire områder innen drift og vedlikehold. Område nord, område Oslo, område sør-øst og

område vest. For hvert av disse områdene har Statsbygg sin egen stab, og det er inngått avtaler med lokale / regionale prosjekterende og utførende foretak som leverer tjenester innen prosjektering, bygging, drift og vedlikehold på statens eiendommer.

Agderbenken har i møte med lokale rådgivingsbedrifter, som har oppdrag på Sørlandet i forbindelse med den nåværende anbudskontrakten, fått tilbakemelding om at Statsbygg like før sommeren hasteutlyste et anbud som vil sentralisere all denne virksomheten til Oslo. Bare for Agder sin del vil det kunne innebære tap av et titalls desentraliserte arbeidsplasser. På landsbasis vil tallet være betydelig større.

Det skal heller ikke være gjennomført drøftinger før utlysning av den nye avtalen med bransjeorganisasjoner som RIF (Rådgivende ingeniørers forening) og NAL (Norske arkitekters landsforbund). I tillegg kan det stilles spørsmål om denne utlysningen er i tråd med reglene for vekting av klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser. Dette fordi man her sentraliserer en rådgivningstjeneste for oppfølging av bygg, som ligger plassert rundt om i Norges land, og vil måtte generere ny reiseaktivitet fra Oslo.

Videre sier Hurdalsplattformen sier blant annet at:

«Nye statlige arbeidsplasser skal legges utenfor Oslo, med mindre helt åpenbare grunner tilsier noe annet. Veksten innenfor eksisterende statlige arbeidsplasser skal fordeles mer rettferdig mellom by og land.»

«Det skal bygges sterke kompetansemiljøer i hele landet gjennom en jevnere fordeling av offentlige arbeidsplasser.»

Den pågående omorganiseringen av Statsbygg sine kjøp av rådgivningstjenester synes ikke å være i tråd med

regjeringsplattformens målsetninger om desentralisering av kompetansemiljøer og arbeidsplasser.

Svar:

Statsbygg er statens byggherre og forvalter statlig fast eiendom i hele landet. Kjøp av varer, tjenester og bygg- og anleggskontrakter kontraheres i stor grad fra lokale leverandører, basert på reglene i anskaffelsesregelverket.

Kontraktene Statsbygg inngår har ulik innretning for å utnytte samfunnets midler mest mulig effektivt. Oppdragene som denne rammeavtalen skal dekke, omfatter arkitekt og rådgivende ingeniørtjenester. Dette er tjenester som forutsetter tett samhandling med Statsbygg og derfor daglig tilstedeværelse. Formålet med å stille krav om at leverandørene arbeider fra Statsbyggs lokaler i Oslo, er bedre prosjekter, samtidig som staten oppnår tids- og kostnadsbesparelser. Det oppnår Statsbygg ved at samme rådgivningsgruppe jobber med samme type prosjekt gjentatte ganger.

Rammeavtalen gjelder for private virksomheter og rokker derfor ikke ved regjeringens målsetting om at nye statlige arbeidsplasser skal legges utenfor Oslo. Verken den utlyste rammeavtalen, eller andre konkurranser Statsbygg avholder, utelukker leverandører fra andre deler av landet å inngi tilbud. Alle kvalifiserte leverandørbedrifter, alene eller sammen med andre, kan gi tilbud i de konkurransene Statsbygg utlyser.

For øvrig vises det til at Statsbygg i løpet av høsten 2024 vil kunngjøre konkurranser for mindre vedlikehold-soppdrag som nye regionalt inndelte rammeavtaler. Disse vil ikke ha krav om tilstedeværelse i Oslo.

SPØRSMÅL NR. 2931

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 4. oktober 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at institusjonene som har fått unntak fra karakterkrav på lærerutdanningene sikrer at dette ikke går ut over kvalitet og gjennomføring.

Har statsråden et system for rapportering av tiltak og måling av effekt av tiltakene?

BEGRUNNELSE:

I år fikk 35 lærerutdanninger unntak fra karakterkrav. Dispensasjonsordningen ble omtalt i opptaksmeldingen som ble behandlet i Stortinget i vår. Spørsmålsstiller er bekymret for at man gjennom dispensasjonene risikerer å forringe kvaliteten i utdanningene og at det kan gå på bekostning av både innhold og gjennomføringsgrad. Regjeringspartiene har selv pekt på at ved en dispensasjon fra nivåkrav må institusjonene innføre tiltak som

nivåkravene er ment å ivareta. Og at denne ordningen ikke skal gå «ut over kvalitet og gjennomføring» og at institusjonene må innføre tiltak som nivåkravene er ment å ivareta.

Svar:

Opptak til høgare utdanning valde regjeringa å føre vidare nasjonale nivåkrav for opptak til lærarutdanningane, samstundes som departementet opna for dispensasjon frå nivåkrava, med vilkår om at institusjonen har tiltak som varetek dei same omsyna som nivåkrava er meint å vareta. Nærmare bestemt skal tiltaka vareta omsyna til gjennomføring av utdanninga og sluttkompetansen til kandidatane.

Stortingsrepresentanten spør om eg har eit system for rapportering av tiltak og måling av effekt av tiltaka. Kunnskapsdepartementet har god oversikt over tiltaka ved dei ulike universiteta og høgskulane. I søknadane om dispensasjon skildra institusjonane kva slags tiltak dei vil sette i verk. Tiltaka omfattar mellom anna mentorordningar, forsterka rettleiingsordningar, aktivitetar på læringsentre og bibliotek, deling av nettressursar mellom institusjonane og studentseminar. Det var tolv universitet og høgskular som søkte om dispensasjon frå ulike opptakskrav til ulike lærarutdanningar. I svarbrevet der Kunnskapsdepartementet innvilga søknadane legg departementet til grunn at institusjonane vil iverksette tiltaka på ein god måte og utvikle dei i tråd med erfaringane som blir gjort lokalt og i samråd med andre institusjonar. I brevet skriv departementet at vi vil ha behov for tilbakemelding på kva slags utfordringar ein møter på, og korleis tiltaka verker.

Som varsla i Meld. St. 20 (2023–2024), tar regjeringa initiativ til ei løpande evaluering av dispensasjonsordninga. Kunnskapsdepartementet har i [supplerande tildeingsbrev datert 28.09.2024 gitt Høgskulen på Vestlandet \(HVL\)](#) midlar til å igangsette ei nasjonal evaluering av dispensasjonsordninga og dei forsterka tiltaka knytt til ho. Det vil ta tid før det er mogleg å få kunnskap om sluttkompetansen til kandidatane. Det vil òg ta tid før ein får god kunnskap om gjennomføring og fråfall. Vi kan heller ikkje vente eksakt kunnskap om kva slags effektstorleik dei forsterka tiltaka har, nett som vi ikkje har eksakt kunnskap om nivåkravas effekt på gjennomføring og kvalitet. I første omgang kan vi få kunnskap om kva slags erfaringar ein har med å ta opp nye grupper med studentar, kva ein opplever skal til for at dei kommer godt i gang med studiane sine, og kunnskap om kor mange fleire lærarstudentar ein har fått tatt opp i kraft av dispensasjonsordninga.

Eg meiner årets opptakstal viser at det var nødvendig at vi opna opp for dispensasjon frå nivåkrava. Eg registrerer at mange institusjonar har nytta seg av høve for å søke dispensasjon og at dei har gode planar for å følge opp studentane. Krava til læringsutbytte i utdanningane ligg fast, og eg har tillit til at institusjonane gir studentane gode føresetnader for å lukkast med å oppnå dette. Foreløpig melder institusjonane om stor interesse frå søkarar og godt oppmøte. Først seinare i haust vil vi få endelig oversikt over kor mange studentar som har starta på ei lærarutdanning i år, og vi følger tett med på utviklinga. Fleire studentar er eit godt utgangspunkt for at vi får uteksaminert fleire lærarar dei komande åra. Om evalueringa viser at ein lukkast med å utdanne gode lærarar som ikkje har innfridd nivåkrava, vil regjeringa vurdere om heile ordninga med nivåkrav skal avviklast.

SPØRSMÅL NR. 2932

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 3. oktober 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Mener statsråden at barn og unge som er blinde eller sterkt svaksynte har et annet skriftspråk, og mulighet til å lære å lese og skrive enn punktskrift siden statsråden mener det ikke er behov for å rettighetsfeste opplæringen?

BEGRUNNELSE:

Det henvises til svar på skriftlig spørsmål fra statsråden Dokument nr. 15:2695 (2023-2024). Der statsråden i sitt svar skriver Elever som er blinde eller sterkt svaksynte, har som alle andre elever rett til individuell tilrettelegging hvis de trenger det for å få tilfredsstillende utbytte av opplæringen. I sitt svar viser ministeren til opplæringsloven § 17-1 som slår fast at kommunen og fylkeskommunen

skal sørge for rett og nødvendig kompetanse i skolen. Statsråden begrunner fravær av egne læreplaner for blinde og sterkt svaksynte kommer av at punktskrift ikke er et språk i språkloven.

Svar:

Jeg er opptatt av at skolen skal gi elevene god mulighet til tilpasset læring og utvikling uavhengig av elevenes forutsetninger. For elever som er blinde eller sterkt svaksynte, er punktskrift en forutsetning for at de skal kunne lese og uttrykke seg skriftlig. Punktskrift er likevel ikke et eget språk, slik som for eksempel norsk, samisk og norsk tegnspråk. Punktskrift er et taktilt skriftsystem som brukes over hele verden, og er tilpasset ulike skriftspråk.

Som beskrevet i svaret på stortingsrepresentantens forrige spørsmål, har barn og unge som er blinde eller sterkt svaksynte lovfestet rett til nødvendig opplæring i punktskrift i grunnskolen og i videregående opplæring. Dette følger av opplæringsloven §§ 3-5 og 6-4. Elevene har også rett til opplæring i mobilitet, og til de tekniske hjelpemidlene og fysiske tilretteleggingen de trenger for å kunne delta i og få tilfredsstillende utbytte av opplæringen, jf. opplæringsloven § 11-5.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet forslag til opplæringsmål i punktskrift, tekniske hjelpemidler og mobilitet som skolene kan bruke når de skal lage en plan for denne opplæringen. I tillegg støtter Statped kommunene med rådgiving, veiledning, kompetansebygging, kartlegginger, kurs og læremidler/læringsressurser.

SPØRSMÅL NR. 2933

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 7. oktober 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen besluttet i fjor å bruke 23 milliarder på bunnfast havvind, som er kjent teknologi, mens vannkraftprosjekter som er miljøvennlige, har lang levetid og gir verdifull vinterkraft og regulerbar kraft ikke realiseres. I motsetning til havvind, er vannkraft et felt som Norge har høy kompetanse og over hundreårs erfaring med utbygginger fra.

Har statsråden vurdert bruk av differansekontrakter eller andre virkemidler for å sikre at Saulandkraftverk og andre vannkraftprosjekter blir realisert, og hva ville da vært potensialet?

monn allerede det siste tiåret. I tillegg er det et utenlandsk selskap som får penger for å bygge havvindprosjektet, så kompetansen forblir heller ikke i Norge.

I motsetning til havvind, er vannkraft et felt som Norge har over hundre års erfaring med og høy kompetanse innenfor. Det er av interesse å vite om Statsråden har vurdert bruk av differansekontrakter eller andre virkemidler på Fastland-Norge for å sikre at Saulandkraftverk og andre vannkraftprosjekter blir realisert, og om man har regnet på det teoretiske og teknisk økonomiske potensialet for ny kraftproduksjon hvis man hadde gått den veien.

BEGRUNNELSE:

I forrige uke ble det kjent at Sauland kraftverk i Telemark blir skrinlagt. Sauland kraftverk kunne gitt 220 GWh tilsvarende strøm til 11 000 husstander, hvorav 53 % vinterkraft ifølge konsesjonssøknaden. Bakgrunnen for skrinleggelsen er at vannkraftverket ble for dyrt ut fra lønnsomhetskravet Statkraft operer etter.

For havvind-prosjektet Sørliche Nordsjø II har regjeringen tatt i bruk differansekontrakter og støtteramme på hele 23 milliarder kroner (30 milliarder inflasjonsjustert). Sørliche Nordsjø 2 vil bygges med kjent teknologi i form av bunnfast havvind, hvor Norge ikke har et spesielt konkurransefortrinn, og som Europeiske land har bygget i stort

Svar:

Regjeringens havvindsatsing har mål om å bidra med økt fornybar kraftproduksjon, legge til rette for teknologiutvikling og bidra med utvikling av industri. Arbeidet med havvind tok et stort steg videre med den vellykkede auksjonen for prosjektområdet i Sørliche Nordsjø II i år. Prosjektet vil bidra med betydelig økt kraftproduksjon inn i det norske kraftmarkedet. Neste steg for havvindsatsingen er nå en utlysning for flytende havvind i 2025 og regjeringen har lagt frem et forslag til støtteprogram i statsbudsjettet. Kostnadene for havvind har økt de siste årene. På sikt er det imidlertid ventet betydelige kostnadsreduksjoner for flytende havvind. Jeg vil føre en stegvis og ansvarlig

havvindpolitikk for å følge opp regjeringens og Stortingets ambisjoner på dette området.

Vannkraften står i dag for 88 pst. av den norske normalårsproduksjonen av kraft, og den regulerbare vannkraften kommer til å være både viktig og verdifull i en tid med økt elektrifisering og utbygging av uregulerbar kraft. Generelt mener jeg derfor det er gode utsikter til at den regulerbare norske vannkraften fortsatt kommer til å være lønnsom i årene som kommer.

Stabile og gode rammevilkår for investeringer i vannkraftprosjekter er imidlertid viktig for å utløse nye prosjekter. Den nøytrale grunnrenteskatten utformet som en kontantstrømskatt med umiddelbare fradrag for investeringer er sentralt i dette. Lønnsomheten til et prosjekt avhenger imidlertid av en rekke faktorer, og det er

produsentene selv som må vurdere lønnsomheten i det enkelte prosjekt. Det er ikke vurdert som aktuelt å innføre støtteordninger i form av differansekontrakter e.l. for utbygging av vannkraft.

For spørsmål om det teoretiske potensialet for vannkraftproduksjon viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 2883 datert 30. september. Her kommer det blant annet fram at anslagene for nyttbar vannkraft er situasjons- og tidsavhengig. Teknologitviking, økonomi og vurdering av ulike samfunnshensyn kan endre hvordan man beregner potensialet. Potensialtall kan derfor ikke brukes direkte som et tall for hvor mye vannkraft som faktisk kan bygges ut i Norge. NVE gjorde siste oppdatering av vannkraftpotensialet i 2020, og det ble gitt et anslag for realistisk potensial for ny vannkraft på 22,7 TWh.

SPØRSMÅL NR. 2934

Innlevert 27. september 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 1. oktober 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre oppfølging av Stortingets flertallsmerknad om kapasitetsøkende tiltak på Trønderbanen, slik at det blir mulig å få to tog i timen mellom Trondheim og Steinkjer?

BEGRUNNELSE:

Det vises til flertallsmerknaden i Nasjonal transportplan (NTP), der Stortinget ber regjeringen om å sikre videre planlegging og oppstart av nødvendige kapasitetsøkende tiltak for Trønderbanen, som vil muliggjøre to togavganger i timen mellom Trondheim og Steinkjer. Nå er det foreslått å utsette løftet om «to tog i timen» helt til 2029, etter tidligere utsettelse fra 2024 til 2027. Det er på høy tid å få på plass et togpendlertilbud som reflekterer behovene i Norges tredje største by, hvor mer enn én avgang i timen er helt nødvendig for å sikre god forbindelse mellom områder med høy befolkningstetthet og arbeidsplasser.

Svar:

Målet mitt er å gi befolkningen i Trøndelag et attraktivt og effektivt togtilbud så raskt som mulig. Et godt togtilbud på Trønderbanen er viktig for å gi befolkningen en fleksibel og enklere reisehverdag og for å nå målet om

nullvekst i by-området. Det er derfor viktig for regjeringen at tilbudsforbedringen på Trønderbanen realiseres så fort som mulig. Dette har vi lagt til rette for ved å gi effektpakken To tog i timen på Trønderbanen høy prioritet i Nasjonal transportplan. Gjennomføringen av tiltaket vil gi en forbedring i togtilbudet fra ett til to tog i timen mellom Melhus og Stjørdal i grunnrute, med utvidet rushperioder til og fra Steinkjer. Med dette får også regiontrafikken inn og ut av Trondheim ett løft. I den videre planleggingen av togtilbudet på Trønderbanen, skal Bane NOR sørge for at grunnruteforbedringen også strekker seg til Steinkjer.

Å få flere avganger på Trønderbanen har vært planlagt over lengre tid. Tilbudsforbedringen har imidlertid vist seg å være et mer omfattende prosjekt enn først antatt. Bane NOR har identifisert 20 tiltak som må ferdigstilles før tilbudsforbedringen kan tre i kraft, blant annet kryssingssporforlengelser slik at togene kan passere hverandre på enkeltsporet bane, samt en rekke stasjonstiltak. Tilbudsforbedringen har i tillegg avhengigheter til innføring av nytt digitalt signalsystem (ERTMS), som nå er under replanlegging. I tillegg skal byggearbeidene gjennomføres samtidig som det går trafikk på banen. Når Jernbanedirektoratet nå varsler at plan- og byggeperioden trekker ut, blir det viktig å vurdere mulighetene for å ta ut trinnvise forbedringer for de reisende frem mot 2029. Jernbanedirektoratet og Bane NOR vil nå vurdere mulighetene for dette underveis.

SPØRSMÅL NR. 2935**Innlevert 28. september 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 3. oktober 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for fremgangsmåte og prosess i forbindelse med at nasjonalt senter for yrkesfag ble vedtatt etablert i Molde?

BEGRUNNELSE:

Rogaland fylke er nasjonalt ledende i gjennomføring av yrkesrelaterte utdanninger, det fylke med flest lærlinger og med best resultater i fagopplæring. Derfor var det naturlig for Rogaland fylkeskommune å søke om å etablere et nasjonalt senter i Rogaland, da det i regjeringens plattform er tatt med eget punkt at det skal etableres et nasjonalt senter for yrkesfag.

Store deler av dagens politikk på områder kommer fra Rogaland og Rogaland burde absolutt være en sterk kandidat til en slik etablering.

Kunnskapsdepartementets opplyste i en pressemelding 8. august 2022 at regjeringen setter i gang arbeidet med å etablere et nasjonalt senter for yrkesfag, i første omgang ved at det settes ned en arbeidsgruppe som skal se på hva slags mandat og finansiering et slikt senter kan ha. Denne arbeidsgruppen la frem sitt resultat i oktober 2023.

At det plutselig dukker opp et premiss at senteret må være samlokalisert med et udir-kontor, har ikke vært kjent tidligere, og vil bety at det aldri var aktuelt for regjeringen å etablere et senter i Rogaland.

Svar:

Ekspertgruppen som høsten 2023 leverte rapporten om formål og oppgaver til et eget nasjonalt senter for yrkesfag vurderte ikke spørsmålet om lokaliseringen av senteret. Dette er derfor en vurdering regjeringen har gjort etter at gruppen leverte sine anbefalinger.

Nasjonalt senter for yrkesfag skal være et nytt nasjonalt knutepunkt som skal bidra til at innholdet og relevansen i utdanningene styrkes, i tett samarbeid med arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene. Senteret skal være tydelig orientert ut mot arbeidslivet og sørge for kunnskap og kompetanse som kan bli brukt av alle aktørene innenfor fag- og yrkesopplæringen. Senteret skal også ha som mål å styrke samarbeidet mellom fag- og yrkesopplæringen og høyere yrkesfaglig utdanning.

Senteret skal organisatorisk være en del av Utdanningsdirektoratet og virksomhetslederen i direktoratet har det juridiske og personmessige ansvaret. Tildelings-

brevet og instruksen til Utdanningsdirektoratet skal fastsette oppgavebeskrivelser og ressurstildeling til senteret. Utdanningsdirektoratet har i dag en helt sentral rolle i utarbeidelse av forslag til lover og forskrifter, læreplaner og veiledning til fylkeskommunene som gjelder fag- og yrkesopplæring. Styrken med denne organiseringen er derfor at senteret lettere vil kunne samarbeide med og ha tilgang til all den kompetansen som allerede ligger i Utdanningsdirektoratet.

Utdanningsdirektoratet har fire lokasjoner som var aktuelle for en slik lokalisering; Oslo, Hamar, Molde og Tromsø. Direktoratets lokasjon i Molde er godt egnet, fordi det ligger i en region med svært høy søking til yrkesfag. For skoleåret 2024/25 søkte 67 % av elevene i Møre og Romsdal til et yrkesfaglig utdanningsprogram. Molde og Møre og Romsdal har mange ulike bedrifter som har behov for fagarbeidere, og har ulike fagmiljøer som kan bidra med verdifull kompetanse til senteret. Jeg vil understreke at selv om senteret blir lagt til Molde skal det samarbeide og være relevant for næringsliv og offentlig sektor over hele landet og alle de ulike yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Jeg mener Molde har gode forutsetninger for å utvikle et senter for hele Norge.

Et nasjonalt senter for yrkesfag vil kun lykkes dersom vi har et tett og godt trepartssamarbeid. Derfor vil partene i arbeidslivet være representert i et råd som vil gi anbefalinger om senterets prioriteringer og oppgaver. Jeg har også vært opptatt av å ha tett dialog med partene underveis i prosessen.

SPØRSMÅL NR. 2936**Innlevert 28. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 7. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvorfor er om lag 30 prosent av de innsatte på Bastøy fengsel utlendinger med utvisningsvedtak?

BEGRUNNELSE:

Bastøy er et fengsel med lav sikkert og høyt fokus på rehabilitering. Bastøy fengsel tar imot innsatte som har gjennomført en del av straffen og nærmer seg slutten av lengre dommer. Fengeleiet har vist seg å inneha en positiv nytteverdi i å forberede fanger i slutten av lange soninger, til livet utenfor murene i det sivile Norge. Å få sone på Bastøy er noe mange fanger ønsker, men ikke får. Siden Bastøy har et helt unikt fokus på rehabilitering, virker det som sløsing av ressurser å bruke plassene på fanger som ikke skal tilbakeføres til vårt samfunn. Eller mener regjeringen det er en god bruk av ressurser å rehabilitere utlendinger som er utvist fra Norge.

Svar:

Kriminalomsorgen behandler søknader om overføring til fengeleiet i samsvar med straffegjennomføringsloven. Overføring skjer for å skape en gradvis tilbakeføring fra fengsel til full frihet. Både sikkerheten, rømmingsfare

og målet med straffen blir tatt med i vurderingen før en overføring.

Utenlandsk statsborgerskap skal ikke, i seg selv, diskvalifisere fra straffegjennomføring ved et fengsel. Individuelle vurderinger er nødvendige, og i noen saker vil et utvisningsvedtak tilsa at fengsel med lavere sikkerhetsnivå (som Bastøy) ikke er egnet. Flere utenlandske innsatte får derfor avslag på søknad om overføring til Bastøy, grunnet blant annet unndragelsesfare eller fare for nye straffbare forhold.

Kriminalomsorgen har utenlandske innsatte med utvisningsvedtak i fengsler over hele landet. Ved Kriminalomsorgen innlandet er det en avdeling i Kongsvinger som er særlig tilrettelagt for innsatte som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunnet. Avdelingen ble etablert som en avdeling for utenlandske innsatte i 2012, og er en avdeling for utenlandske innsatte som er forventet uttransportert etter endt soning, eller som skal soneoverføres til hjemlandet. Kriminalomsorgsdirektoratet rapporterer imidlertid at denne avdelingen har fullt belegg per i dag. Kriminalomsorgen må derfor kunne ta i bruk gjeldende kapasitet og andre enheter også til denne gruppen innsatte, blant annet for å sikre progresjon i straffegjennomføringen.

SPØRSMÅL NR. 2937**Innlevert 28. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 8. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Når planlegger statsråden å presentere forslag til et oppdatert apotekregelverk?

BEGRUNNELSE:

Den nåværende apotekloven trådte i kraft i 2001. Siden den gang har antall apoteker mer enn doblet seg, og den teknologiske utviklingen har muliggjort nye apotekformer og løsninger som ikke er tilpasset dagens regelverk.

I september 2021 oppnevnte regjeringen Solberg et utvalg som fikk i oppgave å gjennomgå regelverk knyttet til apotekvirksomhet med sikte på å foreslå en fremtidsrettet regulering som tilrettelegger for økt konkurranse og nye apotekløsninger. Apoteklovutvalget overleverte sin utredning til regjeringen i januar 2023.

Apoteklovutvalget anbefaler å gjøre det lettere å etablere nettapotek i konkurranse med de tre dominerende apotekkjedene. Blant annet foreslås det å fjerne apoteklovens krav om at apotek skal være fysisk tilgjengelig

for publikum, at det skal innføres digitale fullmakter og at det skal bli enklere å etablere kjedeuavhengige grossister. Dette er barrierer i dagens regelverk som medfører negative konsekvenser for forbrukere, og som gjør det unødvendig krevende å drive nettapotek.

Nettapoteket Farmasiet tapte tidligere i år en retts-sak mot staten, der Hordaland tingrett fastslo at nettapoteket ikke har lov til å sende reseptfrie legemidler, som for eksempel paracet og neseppray, til ulåste postkasser. Farmasiet anket saken. Under rettsbehandlingen i Gulating lagmannsrett i september skal embetsverket i Helse- og omsorgsdepartementet ha hevdet at det ikke foreligger politiske signaler som tilsier at NOU-en vil bli fulgt opp i 2025.

Høringsrunden til Apoteklovutvalgets utredning ble avsluttet i midten av mai 2023, og har fortsatt status som under behandling. I desember 2023 uttalte statssekretær Karl Kristian Bekeng til TV2 at departementet tar sikte på å følge opp NOU-en i 2024 og 2025. Dette svaret ble gjentatt av daværende statsråd i et skriftlig svar på spørsmål 1243 fra undertegnede i februar 2024.

Svar:

NOU 2023:2 Fremtidens apotek – fleksibelt og forsvarlig peker blant annet på at det er krevende for nye apotek- og grossistaktører å etablere seg i markedet. Videre fremholdes det at etter 2016, da det ble åpnet for forsendelse av reseptpliktige legemidler utenfor apotekets nærområde, har det vært høy etableringstakt av nye apotek – men få nettapotek og frittstående fysiske apotek uten kjedetil-hørighet. Utvalget peker også på at det er flere krav i regelverk som er til hinder for etablering av nye, frittstående aktører.

NOU 2023:2 inneholder flere forslag til regelverk-sendinger og andre tiltak som må ses i sammenheng. Apotek- og legemiddelmarkedet er komplekst, og det er viktig at eventuelle endringer i dagens apoteklov og til-hørende forskrifter understøtter de legemiddelpolitiske målene Stortinget har sluttet seg til.

Som spørsmålsstiller er kjent med fra tidligere svar, vil flere av forslagene måtte utredes nærmere før eventuelle endringer i regelverket kan sendes på høring. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når de nødvendige utredninger foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2938

Innlevert 28. september 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. oktober 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor store årlige investeringer til energieffektivisering og omlegging av oppvarming i bygningsmassen ligger inne i rapporten «NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse (LA23)» gitt eksisterende politikk og virkemidler?

BEGRUNNELSE:

NVE skriver i rapporten «Vurdering av kostnader for 10 TWh redusert strømbruk i bygninger innen 2030»:

«Strømbruken i bygningsmassen i 2015 var ca. 65,6 TWh, og i 2022 ca. 62,8 TWh. I NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse (LA23) anslås kraftbruken i bygningsmassen til om lag 62,2 TWh i 2030, gitt eksisterende politikk og virkemidler. En reduksjon på 10 TWh i hele bygningsmassen innebærer at målet for 2030 blir 55,6 TWh, dvs. en nedgang på ca. 11 prosent fra nivået i 2022.»

NVE skriver i rapporten «Vurdering av kostnader for 10 TWh redusert strømbruk i bygninger innen 2030»:

«Å utløse energieffektivisering og omlegging av oppvarming i bygningsmassen i størrelsesorden 5,5 TWh vil ifølge NVEs anslag innebære investeringskostnader i størrelsesorden 100-150 mrd totalt i perioden frem til 2030. Dette vil innebære årlige investeringskostnader i spennet mellom 17-25 mrd. Til sammenligning utgjør markedet for rehabilitering, ombygging og tilbygg (ROT) årlig rundt 200 mrd.»

Vennligst spesifiser i svaret om 100-150 mrd. er investeringer som kommer i tillegg til de som allerede ligger inne i «NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse (LA23)», eller om dette er hva som totalt kreves av investeringer til energieffektivisering og omlegging av oppvarming i bygningsmassen.

Svar:

NVE har ikke regnet på hvor store årlige investeringer som skal til for å utløse energieffektiviseringen som ligger inne i deres langsiktige kraftmarkedsanalyse (LA23). Energieffektiviseringen er antatt å skje med eksisterende virkem-

idler og marked, og tar ikke hensyn til regjeringens satsing på energieffektivisering som ble lagt fram i Handlingsplanen for energieffektivisering høsten 2023. En del av effektiviseringen i LA23 skyldes antakelsen om at eldre bygg vil rives og erstattes med nye, effektive bygg. NVE antar også at byggeiere gjennomfører noe effektivisering i tråd med byggets alder. I tillegg viser NVE til at regulatoriske og økonomiske virkemidler vil kunne bidra. For eksempel antas det at EUs økodesignregelverk vil gi økt innfasing av mer energieffektive elektriske apparater og belysning.

På lengre sikt antar NVE at strømforbruket i bygg totalt sett vil reduseres på grunn av mer energieffektive bygg og elektriske apparater, til tross for at det blir flere boliger og yrkesbygg. Denne energieffektiviseringen bidrar til å bremse veksten i strømforbruket. NVEs framskrivning av strømforbruk i Norge ville vært 6 TWh høyere i 2030 om det ikke hadde vært lagt til grunn energieffektivisering i bygg. I LA23 er strømbroken i bygningsmassen antatt å være 62,2 TWh, mens det uten energieffektivisering ville vært anslått til 68,2 TWh.

SPØRSMÅL NR. 2939

Innlevert 29. september 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 7. oktober 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Dersom Brannsjansen og andre lignende aktører ikke lenger vil kunne søke på tilskudd til sårt etterspurt arbeidstrening, finnes det en annen ordning å søke på, og dersom ikke, vil ministeren ta grep for å sikre at slike viktige tilbud til ungdom ikke forsvinner?

BEGRUNNELSE:

Fakta om Brannsjansen:

Brannsjansen er et arbeidstreningsprogram for unge voksne i alderen 18-30 år, der målet er fast arbeid eller skole. Samarbeidet mellom Brann, Bergen kommune og NAV startet i 2011, og siden oppstarten har godt over 200 unge voksne vært innom (2022)

Hvert år gir Brannsjansen arbeidstrening til unge mennesker i Bergen. Dette har gitt mange gode eksempler at et slikt tilbud kan bety en stor forskjell i unge menneskers liv og hverdag. For mange har dette vært et viktig skritt inn mot fast arbeid og mestring i eget liv

Det finnes lignende tiltak rundt om i andre fotballklubber.

Det er derfor svært overraskende at gode tiltak som dette i en tid hvor stadig flere unge mennesker står utenfor arbeidslivet står i fare for å miste viktig finansiering.

Bufdir har etter hva undertegnede oppfatter, sendt et signal om at Brannsjansen og andre lignende tiltak ikke kan forvente støtte til arbeidstiltak i fremtiden.

I et brev fra Bufdir står bl.a. følgende:

“Fritid er i ordningen regnet som tiden der barn og unge ikke oppholder seg i barnehage eller skole: det vil si ettermiddag og kveld, helger og ferier. Bufdir vurderer videre at omfattende ar-

beidstrening, slik det skisseres i deres prosjekt, er utenfor rammene av denne tilskuddsordningen.

Dere er velkomne til å søke på ordningen Tilskudd til inkludering av barn og unge når den lyses ut på nytt for 2025-2027, men vi vil presisere at vi kun vil kunne gi tilskudd til aktivitet i ungdommens fritid. Det er et stort behov for tiltak for unge som av ulike grunner ikke er på skole eller i jobb på dagtid, men slike tiltak faller dessverre utenfor denne ordningen.”

Svar:

Eg forstår det som at representanten i spørsmålet siktar til tilskotsordninga Tilskot til å inkludere barn og unge. Ordninga har som mål å leggje til rette for at alle barn og unge skal ha høve til meistring og deltaking i samfunnet. Tilskotsordninga skal medverke til å utvikle opne møteplassar, deltaking i ferie- og fritidsaktivitetar og fullføring av utdanningsløp. Målgruppa er barn og unge i alderen frå 0 til og med 24 år som av ulike grunner står i fare for å hamne i utanforskap. På denne måten skal ordninga dempe konsekvensar ved fattigdom for utsette barn og unge, men òg bidra til å førebyggje framtidig utanforskap. Regjeringa har auka tilskotsordninga betydeleg over tid, frå 554,5 mill. kroner i 2022 til 758 mill. kroner i 2024.

Gjennom tilskotsordninga kan offentlege instansar, frivillige organisasjonar og private aktørar søkje om tilskot til fleire ulike aktivitetstypar. Ein av desse er jobbtillbod og rettleiing. Innanfor denne aktivitetstypen kan ein få tilskot til tilbod om deltidsjobb, sommarjobb, jobbforbereidande aktivitet, eller anna for form rettleiing og kurs. Eit av kriteria for tilskot er at aktiviteten skal vere på

fritida. Det vil seie tida der barn og unge ikkje oppheld seg i barnehage eller skule. Årsaka til dette er at ordninga skal leggje til rette for at målgruppa skal fullføre skulegangen. Tiltaka som kan få tilskot gjennom ordninga skal derfor vere eit supplement til skulen. Eg meiner dette er ei rimeleg avgrensing.

Eg har bede Bufdir om innspel til i kva for omfang Brannsjansen og andre liknande aktørar fram til no har kunne fått tilskot gjennom tilskotsordninga til arbeidstrening utanfor målgruppa si fritid. Bufdir har informert om at Brannsjansen og Stiftelsen Vålerenga Fotball Samfunn ved ein inkurie blei innvilga tilskot for høvesvis 2022-2024 og 2023-2025. Direktoratet oppdaga seinare at prosjekta inneheldt arbeidstrening på dagtid. Søkjarane blei då informert av Bufdir om at omfattande arbeidstrening utanfor målgruppa si fritid er utanfor ramma av denne tilskotsordninga. Tilbakemeldinga frå Bufdir påverkar ikkje dei pågåande prosjekta, men blei gitt slik at tilskotsmottakarane kan ta omsyn til dette i eventuelle

framtidige søknader, til dømes gjennom å leggje opp til at arbeidstrening blir gjennomført i barn og unge si fritid.

Vidare kan eg informere om at Arbeids- og velferdsetaten forvaltar fleire arbeidsmarknadstiltak som kan nyttast for å styrkje ungdomar sine mogelegheiter i arbeidsmarknaden. Arbeidstrening er eit av desse tiltaka. Eg vil òg vise til at regjeringa i den nyleg framlagde stortingsmeldinga «En forsterket arbeidslinje – flere i jobb og færre på trygd» understrekar eit stort behov for å inkludere fleire i arbeidslivet, særleg unge, og at regjeringa vil styrkje og vidareutvikle innsatsen overfor denne gruppa. Regjeringa fekk på plass ein ungdomsgaranti i fjor, med mål om å hjelpe fleire unge mellom 16 og 30 år som treng det til å fullføre utdanning og kome i arbeid. Garantien skal gi unge tidleg, tett og tilpassa oppfølging frå ein fast rettleiar i NAV så lenge det er naudsynt. I meldinga varslar vi ytterlegare satsing på dei unge ved å føreslå å prøve ut eit heilt nytt arbeidsretta ungdomsprogram, meir og betre bruk av opplæring og lønstilskot, og fleire og betre lågterskeltilbod for unge.

SPØRSMÅL NR. 2940

Innlevert 29. september 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 7. oktober 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvordan vil barne- og familieministeren følge opp de bekymringsverdige tallene fra Frelsesarmeen, og hvilke tiltak vil hun konkret foreslå for at barn og unge ikke skal falle fra fritidsaktiviteter?

BEGRUNNELSE:

I nok en sak kan vi lese at flere idrettsklubber har det krevende økonomisk og kanskje mest urovekkende at en krevende økonomisk hverdag gjør det stadig vanskelige for foreldre å betale kontingent for deltakelse på fritidsaktiviteter. I en sak på tv2.no skrives følgende:

“Tall fra Opinion og Frelsesarmeen viser at 19 prosent av foreldre kutter i fritidsaktiviteter for barna sine på grunn av utfordrende økonomi. I fjor på samme tid var tallet 11 prosent. I organisert idrett og trening velger 13 prosent å kutte. I fjor var også dette 11 prosent.”

Barne- og familieminister, Kjersti Toppe, sier selv til TV2 at hun mener tallene fra Frelsesarmeen er alvorlige og at hun er bekymret. Forslag til løsninger på utfordrin-

gene nevner imidlertid ikke ministeren utenom at regjeringen ikke har gjort nok.

<https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/merker-negativ-okning-alvorlig/17026823/>

Svar:

Eg deler uroa over tala frå Frelsesarmeen om at barn fell utanfor fritidsaktivitet på grunn av dårleg familieøkonomi. For regjeringa har det i dyrtida vore viktig å styrke dei universelle ordningane som er særleg viktige for familiar med låg inntekt. Barnetrygda er auka og barnehage og SFO er gjort billegare. Bustøtta og minstesatsane for uføre og personar på arbeidsavklaringspengar og kvalifiseringsstønad er òg auka, og barnetrygda blir no heldt utanfor berekning av økonomisk sosialhjelp. Framover vidarefører og forsterkar regjeringa samarbeidsstrategien for barn og ungdom i låginntektsfamiliar for å sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge og førebyggje at fattigdom går i arv.

Regjeringa arbeider for å leggje til rette for at alle barn, uansett bakgrunn og bustad, kan delta i fritidsaktiv-

itetar. Gjennom Fritidserklæringa arbeider fleire departement saman med KS og frivillige organisasjonar for å sikre at alle barn og unge har høve til å delta jamleg i minst ei organisert fritidsaktivitet saman med andre.

Som eit ledd i dette arbeidet har regjeringa styrkt dei målretta ordningane for å inkludere fleire barn og unge i fritidsaktivitetar. I denne regjeringsperioden er ordninga Tilskot til å inkludere barn og unge auka med til saman 231 millionar kroner. Heile ordninga er på 758 mill. kroner i 2024. Styrkinga av ordninga har mellom anna blitt prioritert til lokale fritidskasser for å dekkje utgifter til fritidsaktivitetar og til utlånssentralar for gratis utlån av sports- og fritidsutstyr.

Frivillige organisasjonar spelar ein viktig rolle i å inkludere barn og unge i fritidsaktivitetar. Regjeringa har styrka tilskotet til nasjonal grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjonane med 10 millionar kroner i 2024. Heile tilskotet er nå på om lag 183,3 millionar kroner. Vidare har regjeringa sikra full momskompensasjon for

frivillige organisasjonar kvart einaste år sidan vi tiltrådde. Dette bidreg til ein betre økonomi i idrettslag, kultur og frivillighet, slik at dei slepp å ta så høge eigenandelar.

Regjeringa har òg lagt fram ein handlingsplan for at barn og unge skal få like moglegheiter til å delta i kultur-, idretts- og fritidsaktivitetar. I 2024 er det satt av 286 mill. kroner av spelemidlane, og 10 mill. kroner frå statsbudsjettet, til dette arbeidet.

Regjeringa arbeider vidare med å leggje til rette for at vi lykkast i å jobbe langsiktig, kunnskapsbasert og på tvers av sektorar med å inkludere fleire barn og unge. Vi er til dømes i gang med å utarbeide ei felles stortingsmelding for sosial mobilitet og utjamning, der eit sentralt mål er å samordne politikken på heile oppvekstfeltet og å bidra til like moglegheiter for barn og unge – uavhengig av familiebakgrunn. Stortingsmeldinga vil legge eit viktig grunnlag for det vidare arbeidet med å inkludere fleire barn og unge i fritidsaktivitetar.

SPØRSMÅL NR. 2941

Innlevert 29. september 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 4. oktober 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Vil statsråden ta noen hurtige grep for å hjelpe de 500 fagskolestudentene som etter AOF-konkursen og Akademiets overtakelse/problemstillingen rundt akkreditering nå står uten faktisk godkjent studietilbud?

BEGRUNNELSE:

28. juni begjærte styret til Studieforbundet AOF Norge konsernet (som da var eid av LO) konkurs. Også fagskolen deres var underlagt dette. Som følge av dette mistet 84 ansatte jobben sin på dagen. 500 studenter og flere titalls fagskolekandidater ble stående igjen i en uavklart situasjon.

Fagskoleledelen av AOF ble kjøpt opp av Akademiet, som skulle ta over og drifte videre. Akademiet har imidlertid ikke fått godkjennelse til å drifte de studiene de kjøpte opp, da de ikke har akkreditering for å drive fagskole. Da står studentene igjen i en krise. En krise som gjør at de ikke har studier å gå til og som kan ha alvorlige økonomiske konsekvenser for mange av studentene.

Svar:

Eg viser til mitt svar på om lag likelydande spørsmål frå representanten Raja. Det er heldigvis uvanleg at ein fagskule går konkurs. Konkursen til fagskuleledelen av Studieforbundet AOF Norge har satt mange studentar i ein uheldig og usikker situasjon. Eg er, som representanten, uroa for fagskolestudentane som denne hausten skulle følge undervisning ved AOF Norge.

Eg er kjent med at mange studentar ikkje enno har fått vitnemål for utdanninga dei har fullført ved AOF Norge våren 2024. Av omsyn til studentane er det viktig å finne ei løysing for dei. Eg har derfor oppfordra NOKUT til å samarbeide med Akademiet for å sikre slik at dei som tok fagskuleutdanninga ved AOF Norge våren 2024, så raskt som mogleg kan få vitnemål og karakterutskrift. Eg er kjent med at NOKUT har tatt kontakt med Akademiet om dette.

Eg er også kjent med at NOKUT nyleg har bedt Akademiet om meir informasjon for å få belyst spørsmålet om akkreditering betre.

NOKUT er fagleg uavhengig i saker som gjeld akkreditering og tilsyn med fagskuleverksemd. NOKUT har

mellom anna ansvar for å sørge for at ein tilbydar har fagskuleutdanning av god kvalitet. Det er bra at vi har denne kvalitetssikringa, og det kjem fagskulestudentane til gode. Dette er òg med på å forsikre arbeidsgivarar at fagskule-

kandidatar oppnår den kompetansen dei treng i arbeidslivet.

Vi må framover finne gode løysingar for å sikre studentane når ein fagskuleverksemd går konkurs. Det vil eg følge opp.

SPØRSMÅL NR. 2942

Innlevert 29. september 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 2. oktober 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statnett fokuserer i disse dager på mulig fornyelse og oppgradering av to av kablene mellom Norge og Danmark, samt diskuterer Nordsjønett og andre internasjonale prosjekter. Det norske nettet er til gjengjeld mindre i fokus.

Kan statsråden avklare hva konkret som gjøres for å forsterke det norske nettet, redusere flaskehalsene og bygge opp økt kapasitet internt i Norge (Det ønskes konkrete prosjekter, konkrete effekter av prosjektene, samt konkrete tidsplaner for når prosjektene planlegges, både start og ferdigstilling.)?

BEGRUNNELSE:

Norges interne transmisjonsnett mellom Nord og Sør, og mellom øst og vest er en brøkdel av det svenske nettet, og har blitt sparsom bygget ut de siste år. Norges nett til kontinentet er til gjengjeld massivt forsterket de siste år. NO2 som region har i lang tid hatt høyere priser enn resten av landet grunnet prissmitte fra kontinentet. Flere analytikere peker på eliminering av interne flaskehals ved å utbedre nettet internt i Norge som en måte å få ned prisene på i Norge, samt for å kunne økt kraftflyten i Norge. Det er meget interessant å få vite hvilke konkrete prosjekter Statnett jobber med for å fjerne innenlandske flaskehals, og for å forsterke det norske nettet og øke kapasiteten. Det er ønskelig med detaljert info om de forskjellige prosjektene, tidsperiode, forventet effekt, etc.

Svar:

Jeg deler ikke representantens oppfatning av at Statnetts fokus i hovedsak er rettet mot utlandet. I Statnetts oppdaterte investeringsplan for 2023 lister foretaket opp 85 prosjekter under planlegging og gjennomføring. I tillegg redegjør foretaket for en rekke nettinvesteringer under

planlegging i sin systemutviklingsplan for 2023 og i de ti ulike områdeplanene. I systemutviklingsplanen skriver Statnett at de har investert 70 milliarder kroner i det innenlandske nettet de siste årene, og at de skal investere for 100-150 mrd. kroner i nett og digitalisering de neste 10 årene.

Statnetts netttiltak er utløst av ulike behov, inkludert reinvesteringsbehov og nettilknytninger, samt behovet for å øke kapasiteten i og mellom regioner.

Jeg er svært opptatt av at nettet vi har i dag skal utnyttes best mulig, slik også målsetningen er når Statnett fastsetter nettkapasiteten. Jeg har vært tydelig overfor Statnett om viktigheten av nettutnyttelse, og vi ser nå at Statnett følger dette opp. Det pågår flere initiativer på området, for eksempel gjennomfører nå Statnett og de andre nordiske systemoperatørene siste del av testingen av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet, og har ambisjon om å ta den i bruk i løpet av høsten.. Dette vil bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe.

SPØRSMÅL NR. 2943**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 4. oktober 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

500 fagskolestudenter står nå uten sitt fagskoletilbud.

Vil statsråden ta initiativ til en rask avklaring av situasjonen og bidra til en løsning slik at studentene kan fortsette på utdanningen sin?

BEGRUNNELSE:

28. juni begjærte styret til Studieforbundet AOF Norge konsernet (som da var eid av LO) konkurs, også fagskolen som var underlagt det. I den anledning mistet 84 ansatte jobben sin på dagen. Akademiet overtok etter konkurransen i AOF. Etter at AOF gikk konkurs har ikke Akademiet fått NOKUTs godkjenning til å overta og drifte studiene. Studentene og fagskolekandidatene har alle trodd de skulle starte på fagskolen, men Akademiet har ikke hatt godkjent akkreditering før de startet opp. Akademiet overtok et konkursbo ved virksomhetsoverdragelse, og det er de samme lærerne, det samme fagmiljøet, de samme lokalene og samme rektor som før. Til E24 opplyser NOKUT om at de for tiden har mange søknader som står i kø for behandling og at det er vanskelig å si hvor lang saksbehandlingstiden eventuelt vil kunne bli.

Svar:

Eg viser til mitt svar på om lag likelydande spørsmål frå representanten Gulati. Det er heldigvis uvanleg at ein

fagskule går konkurs. Konkursen til fagskuledelen av Studieforbundet AOF Norge har satt mange studentar i ein uheldig og usikker situasjon. Eg er, som representanten, uroa for fagskolestudentane som denne hausten skulle følge undervisning ved AOF Norge.

Eg er kjent med at mange studentar ikkje enno har fått vitnemål for utdanninga dei har fullført ved AOF Norge våren 2024. Av omsyn til studentane er det viktig å finne ei løysing for dei. Eg har derfor oppfordra NOKUT til å samarbeide med Akademiet for å sikre slik at dei som tok fagskuleutdanninga ved AOF Norge våren 2024, så raskt som mogleg kan få vitnemål og karakterutskrift. Eg er kjent med at NOKUT har tatt kontakt med Akademiet om dette.

Eg er også kjent med at NOKUT nyleg har bedt Akademiet om meir informasjon for å få belyst spørsmålet om akkreditering betre.

NOKUT er fagleg uavhengig i saker som gjeld akkreditering og tilsyn med fagskuleverksemd. NOKUT har mellom anna ansvar for å sørge for at ein tilbydar har fagskuleutdanning av god kvalitet. Det er bra at vi har denne kvalitetssikringa, og det kjem fagskulestudentane til gode. Dette er òg med på å forsikre arbeidsgivarar at fagskulekandidatar oppnår den kompetansen dei treng i arbeidslivet.

Eg meiner at vi framover må finne gode løysingar for å sikre studentane når ein fagskuleverksemd går konkurs. Det vil eg følge opp.

SPØRSMÅL NR. 2944**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 7. oktober 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hvilken gyldighet har «Plakaten på veggen» for tidligere befal som ikke inngår i Forsvarets styrkestruktur, og hvordan skal disse forholde seg til «Plakaten på veggen»?

BEGRUNNELSE:

Kgl. Resolusjon av 10. juni 1949, bedre kjent som «Plakaten på veggen» gir føringer på hva som forventes av befalingsmenn og tidligere befal ved angrep på Norge.

Svar:

Direktiver for militære befalingsmenn og militære sjefer ved væpnet angrep på Norge av 10. juni 1949, bedre kjent som «Plakaten på veggen», er en kongelig resolusjon som pålegger alt befal og militære sjefer i Forsvaret å gjøre motstand mot fienden ved et væpnet angrep mot Norge. Regelverket kom som en reaksjon på de erfaringer som ble gjort ved Tysklands overfall på Norge natt til 9. april 1940. Regelverket innebærer en delegering av mobiliseringsmyndighet i Grunnloven § 25 til militære sjefer ved overraskende væpnet angrep på Norge.

«Plakaten på veggen» er også en forhåndsordre i tilfelle kommunikasjon er avskåret. Befal og militære sjefer skal etter regelverket blant annet gjøre sitt ytterste for å nå frem til sitt

mobiliseringssted på kortest mulig tid og ta opp kampen mot enhver fiende med alle midler som står dem til rådighet.

Forsvarets styrkestruktur er Forsvarets «krigsstruktur» og omfatter personell som er nødvendige for gjennomføringen av militære operasjoner i krise og krig. Styrkestrukturen består av tjenestepliktig personell inne til tjeneste i Forsvaret og reservister. Ikke alt tjenestepliktig personell inngår i styrkestrukturen. «Plakaten på veggen» gjelder kun for personell som inngår i Forsvarets styrkestruktur.

Tidligere befal som ikke inngår i Forsvarets styrkestruktur skal derfor ikke foreta seg noe etter «Plakaten på veggen». Dersom disse personene fortsatt har en tjenesteplikt i Forsvaret, kan de imidlertid senere innkalles til tjeneste i samsvar med Forsvarets behov.

SPØRSMÅL NR. 2945

Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 7. oktober 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om hvor mye kommunene samlet brukte på betaling av kabelpåvisninger på egen grunn i 2022?

BEGRUNNELSE:

Skjult under bakken, gjennom hele landet, ligger det ca. 700 000 kilometer med ledninger, rør og kabler. For å unngå graveskader må kommunene som skal få utført arbeid i grunnen ha informasjon om hva som ligger der fra før.

Frem til 2015 ble disse tjenestene gjennomført gratis. De siste årene har imidlertid flere ledningseiere krevd gebyrer for dette og kostnadene faller blant annet på kommunene.

Svar:

Eigarar av grunnen der ledningane ligg, har etter ledningsregistreringsforskrifta (under plan- og bygningsloven), krav på å få nærmare angitt ledningsinformasjon kostnadsfritt utlevert frå leidningseigar. Dette går fram av forskrifta § 7 tredje og fjerde ledd, samanhalde med § 5 fyrste ledd. I praksis vil kommunen i mange tilfelle, som vegeigar, kunne gjere denne føreseigna gjeldande. Det inkluderer også arbeidet med å påvise ledningane på staden

dersom leidningseigaren meiner at dokumentasjonen ikkje er tilstrekkeleg nøyaktig eller påliteleg til at gravearbeidet kan utførast utan fare for skade, jf. forskrifta § 5 tredje ledd. På den andre sida kan leidningseigaren krevje betaling dersom kommunen ønsker meir detaljert informasjon enn det forskrifta regulerer, eller vil ha utlevert informasjonen raskare enn det forskrifta legg opp til (5 vyrkedagar), eller har behov for påvising utanfor normal arbeidstid med meir. Forskrifta er ikkje til hinder for at kommunen og leidningseigaren kan avtale at all informasjon skal vere gratis.

Kommunane rapporterer kvart år sine rekneskap til SSB sin KOSTRA-database. Rapporteringa i KOSTRA skjer på bakgrunn av ein funksjonskontoplan. Kvar funksjon omfattar utgifter og inntekter for tenesteområda som kommunane har ansvaret for. Inndelinga i funksjonar er ikkje så detaljerte at det blir rapportert utgifter til kabelpåvisningar på eigen grunn. Kommunal- og distriktsdepartementet har derfor ikkje opplysningar om kva kommunane bruker på kabelpåvisningar på eigen grunn.

SPØRSMÅL NR. 2946**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 7. oktober 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Med utgangspunkt i forslag til statsbudsjett for 2025, kan jeg få en oversikt over fordelingseffekten av å fjerne formuesskatten på aksjer og driftsmidler?

BEGRUNNELSE:

Ber om svar på følgende:

I gjennomsnitt hvor stor skattelette ville fjerning av formuesskatten på aksjer og driftsmidler ha betydd for den ene prosenten med høyest formue i Norge, og hvor mye ville denne skatteletten ha utgjort for denne prosenten totalt sett.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning av å fjerne formuesskatten for alle personer over 17 år fordelt på bruttoinntekt.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning av formuesskatteendringer for berørte personer 17 år og eldre fordelt etter bruttoinntekt.

En oversikt over anslått fordelingsvirkning for personlig skattelette etter beregnet nettoformue.

Geografisk fordeling av anslåtte formueskatteinntekter fordelt etter sentralitetssone. Hvis mulig: Hvor mange personer har en beregnet formue på mer enn 100 millioner fordelt per år siden 2013.

Svar:

Det anslås at inntektene fra formuesskatten vil utgjøre om lag 34,9 mrd. kroner i 2025 (34 mrd. kroner fra personlig skattytere og resten fra upersonlige skattytere). Med regjeringens budsjettforslag for 2025 verdsettes fortsatt aksjer og næringseiendom mv. til 80 pst. og direkte eide driftsmidler til 70 pst.

Fjerning av formuesskatten for aksjer og driftsmidler anslås å redusere formuesskatteinntektene med om lag 21 mrd. kroner.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2022. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2025. Av beregningstekniske årsaker er det ikke tatt hensyn til provenyvirkninger for upersonlige skattytere, som ikke er omfattet av modellen, eller forbedringer av verdsettelsesmetoder etter 2022, for eksempel endringen for næringseiendom fra 2024.

Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skatereguleringene. Fjerning av formuesskatten på aksjer og driftsmidler vil føre til store tilpasninger. Personer vil kunne flytte formue fra banksparing til aksjer, inkludert å flytte banksparing mv. til et aksjeselskap (AS), for ikke å betale formuesskatt. De som leier ut sekundærboliger kan tilsvarende slippe formuesskatt på boligene ved å leie dem ut gjennom AS. Provenytapet må over tid antas å bli betydelig høyere enn anslått ovenfor som følge av tilpasninger.

Lettelsen er svært skjevt fordelt. De 1 pst. mest formuende (om lag 45 900 personer) ville få en lettelse på i gjennomsnitt om lag 375 000 kroner, se tabell 1. Til sammen får disse personene om lag 17,2 mrd. kroner (mer enn 80 pst.) av samlet lettelse.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger etter beregnet nettoformue av å fjerne formuesskatten for aksjer og driftsmidler. Alle personer 17 år og eldre. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Beregnet nettoformue ¹	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue i referansealternativet. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansealternativet. Kroner	Gjenn-snittlig endring i formues-skatt. Kroner	Samlet lettelse. Mill. kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
Desiler (om lag 459 020 personer)					
Desil 1	-1 529 400	180 400	0	0	0
Desil 2	-198 200	96 000	0	0	0
Desil 3	4 400	47 800	0	0	0,0
Desil 4	116 400	80 600	0	0	0,0
Desil 5	475 800	129 000	0	0	0,1
Desil 6	1 179 400	153 400	0	0	0,1
Desil 7	2 006 600	156 400	-200	0	0,3
Desil 8	2 952 200	168 000	-200	-200	0,6
Desil 9	4 383 000	198 000	-800	-400	1,9
Desil 10	13 700 600	444 200	-44 400	-20 400	97,0
Høyeste 1 pst. (om lag 45 900 personer)	60 681 200	1 564 000	-373 400	-17 200	81,5
Høyeste 0,1 pst. (om lag 4 590 personer)	311 638 800	5 764 600	-2 400 200	-11 000	52,4
I alt	2 309 000	165 400	-4 600	-21 000	100,0

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 viser gjennomsnittlig endring i skatt av å fjerne formuesskatten på aksjer og driftsmidler etter intervaller for bruttoinntekt for alle bosatte personer 17 år eller eldre, sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Tabell 3 viser endring i skatt for de som blir berørt av endringen, dvs. de som antas å betale formuesskatt med forslaget for 2025.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger av å fjerne formuesskatten for aksjer og driftsmidler. Personer 17 år og eldre. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Bruttoinntekt ¹	Antall personer	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Prosent	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
0–100 000 kr	308 400	1 000	2,7	-600	1,0
100 000–200 000 kr	212 000	6 000	4,0	-1 000	0,9
200 000–250 000 kr	132 300	11 800	5,2	-600	0,3
250 000–300 000 kr	201 300	18 200	6,6	-400	0,4
300 000–350 000 kr	250 900	33 600	10,3	-600	0,6
350 000–400 000 kr	288 400	52 000	13,8	-400	0,7
400 000–450 000 kr	286 300	69 200	16,3	-600	0,9
450 000–500 000 kr	272 200	86 200	18,1	-800	1,1
500 000–550 000 kr	282 900	102 800	19,6	-800	1,1
550 000–600 000 kr	273 500	118 600	20,6	-1 000	1,2
600 000–700 000 kr	510 500	141 600	21,8	-1 000	2,6
700 000–800 000 kr	423 600	174 000	23,3	-1 600	3,0
800 000–1 mill. kr	507 300	229 400	25,9	-2 600	6,4
1–2 mill. kr	547 200	407 000	31,4	-9 200	23,7
2–3 mill. kr	59 700	889 800	37,5	-40 400	11,5
3 mill. kr og over	33 600	2 556 800	41,6	-278 600	44,5
I alt	4 590 200	165 400	25,0	-4 600	100,0

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslåtte fordelingsvirkninger av å fjerne formuesskatten for aksjer og driftsmidler. Berørte personer 17 år og eldre. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall betyr lettelser. Kroner

Bruttoinntekt ¹	Antall personer	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansen. Prosent	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
0–100 000 kr	5 200	51 800	135,6	-38 600	1,0
100 000–200 000 kr	4 200	66 400	42,2	-47 200	0,9
200 000–250 000 kr	6 600	24 200	10,7	-10 800	0,3
250 000–300 000 kr	9 200	24 600	8,9	-8 200	0,4
300 000–350 000 kr	14 100	42 200	12,9	-9 000	0,6
350 000–400 000 kr	18 700	58 200	15,5	-7 400	0,7
400 000–450 000 kr	23 500	79 000	18,6	-8 000	0,9
450 000–500 000 kr	26 300	97 400	20,5	-9 000	1,1
500 000–550 000 kr	27 400	115 400	22,0	-8 200	1,1
550 000–600 000 kr	26 800	135 200	23,5	-9 600	1,2
600 000–700 000 kr	51 800	162 200	25,0	-10 600	2,6
700 000–800 000 kr	45 800	199 800	26,7	-14 000	3,0
800 000–1 mill. kr	72 600	259 000	29,0	-18 600	6,4
1–2 mill. kr	134 400	469 000	34,6	-37 000	23,7
2–3 mill. kr	28 600	943 600	39,3	-84 400	11,5
3 mill. kr og over	23 200	2 941 800	43,0	-403 200	44,5
I alt	518 400	402 200	34,1	-40 600	100,0

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 viser anslåtte endringer i formuesskatt etter beregnet nettoformue. Om lag 45 pst. av lettelsen går til de 0,06 pst. av skattyterne med over 150 mill. kroner i beregnet nettoformue.

Tabell 4 Anslåtte fordelingsvirkninger av å fjerne formuesskatten for aksjer og driftsmidler etter beregnet nettoformue. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2025. Negative tall er skattelettelse

Beregnet nettoformue ¹	Antall	Gjennomsnittlig beregnet nettoformue. Kroner	Gjennom-snittlig bruttoinntekt ² . Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansealternativet. Kroner	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent
negativ	1 023 000	-776 800	599 000	131 600	0	0,0
0 - 500 000. kr.	1 076 600	140 200	391 200	76 800	0	0,0
0,5 -1 mill. kr.	324 500	737 800	644 200	145 400	0	0,1
1 -5 mill. kr.	1 624 300	2 635 800	699 000	167 800	-400	2,4
5 -10 mill. kr.	399 400	6 750 000	920 200	263 400	-3 600	6,8
10 -50 mill. kr.	131 900	16 754 800	1 655 000	601 600	-43 400	27,3
50 - 100 mill. kr.	6 300	68 826 400	4 363 800	1 991 600	-418 800	12,6
100 - 150 mill. kr.	1 500	121 554 100	6 375 900	3 176 600	-842 800	5,9
Over 150 mill. kr.	2 600	463 072 200	11 410 600	7 850 800	-3 640 400	44,9
I alt	4 590 200	2 309 000	660 200	165 400	-4 600	100,0

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes formuesverdier heller ikke redusert.

² Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 5 viser anslåtte gjennomsnittlige skatteendringer av å fjerne formuesskatten for personer i seks sentralitetssoner. Sone 1 er den meste sentrale og omfatter Oslo med enkelte nabokommuner, mens sone 6 er den minst sentrale.

Tabell 5 Geografisk fordeling av å fjerne formuesskatten for aksjer og driftsmidler, sammenlignet med regjeringens forslag for 2025

Sentralitets-soner	Antall	Gjennomsnittlig bruttoinntekt. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansealternativet. Kroner	Gjennom-snittlig beregnet nettoformue i referansealternativet. Kroner		Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring i formues-skatt. Prosent.
				Formuesskatt i referansen. Mill. kroner	Formuesskatt i referansen. Mill. kroner		
S01	888 300	762 800	215 000	3 856 600	13 180	-8 800	37,0
S02	1 170 900	671 000	170 800	2 410 200	8 420	-4 400	24,9
S03	1 171 700	628 800	150 400	1 912 400	6 080	-3 200	17,8
S04	737 800	614 600	142 000	1 526 800	2 840	-2 400	8,1
S05	421 200	611 400	141 200	1 551 600	2 190	-3 400	7,0
S06	200 100	597 200	137 400	1 648 800	1 440	-5 400	5,2
I ALT	4 590 200	660 200	165 400	2 309 000	34 140	-4 600	100,0

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 6 viser antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner i årene 2013-2022. Når formuen måles i faste 2022-kroner, er det om lag 2,6 ganger flere personer med formue over 100 mill. kroner i 2022 enn det var i 2013.

Tabell 6 Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner. 2013-2022

År	Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner (nominelt)	Antall personer med beregnet nettoformue over 100 mill. kroner målt i 2022-kroner ¹
2013	900	1 300
2014	1 000	1 400
2015	1 300	1 600
2016	1 400	1 800
2017	1 900	2 300
2018	2 200	2 500
2019	2 400	2 800
2020	2 800	3 200
2021	3 300	3 600
2022	3 500	3 500

¹ Justert med KPI.

Kilde: Statistisk sentralbyrås inntekts- og formuesstatistikk.

SPØRSMÅL NR. 2947

Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange årsverk er bunden opp i regjeringen sine ree-tablerte politistasjoner?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen er opptatt av reversering og har etablert nye politistasjoner som binder opp årsverk som politidistriktene kunne brukt bedre om de hadde fått tillit til å disponere årsverkene der behovet er størst. Spørsmålet er hvor mange årsverk er direkte bunden opp gjennom regjeringens sine overstyring av politidistriktene.

Svar:

Regjeringen har besluttet at det skal etableres 20 nye tjenesteder i perioden 2022–2024. For å legge til rette for dialog med og kunne ivareta innbyggernes trygghet, må politiet være til stede, synlige og tilgjengelige i lokalsamfunnet. Politiets bidrag til samfunnets samlede forebyg-

gende innsats krever tilstedeværelse og aktiv deltakelse i faste arenaer i lokalsamfunnet. Tett dialog og samarbeid mellom politiet og kommunene er viktig for å sikre en god forståelse av utfordringsbildet lokalt, og for å avstemme tiltak i det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Regjeringen ønsker å styrke politiets tilstedeværelse og synlighet i hele landet gjennom ulike tiltak.

Den såkalte «nærpolitireformen», som ble gjennomført mens representantens parti hadde justisministeren Norge, bidro til en kraftig sentralisering av politiet. Derfor har Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering tatt nødvendig grep for å legge til rette for økt lokal tilstedeværelse, økt lokalkunnskap og bedre forebygging.

Tjenestestedene i Engerdal, Meråker, Salangen, Sigdal og Steigen skal være bemannet med minst fem årsverk hver. Tjenestestedene i Hemsedal, Karlsøy, Kvinesdal, Levanger, Lillestrøm - Sørumsand, Nesodden, Rakkestad, Sør-Odal, Vaksdal og Åseral skal bemannes med til sammen minst 47,5 årsverk. For de øvrige nye tjenestestedene

har regjeringen ikke stilt krav til nivå på bemanningen. Politiet gjør her lokale vurderinger.

De nye tjenestestedene skal komme både vertskommunen og nærliggende kommuner til gode og er finansiert med friske midler slik at de ikke går på bekostning av andre tjenestesteder i distriktet.

Regjeringen vil sikre trygghet og tilgjengelige tjenester for folk i hele landet. Kriminalitetsbildet tilsier at det bør opprettes. Flere tjenestesteder vil sikre at folk i hele landet får tilgang til polititjenester nær seg. Et synlig politi gir økt trygghet i lokalsamfunn i bygd og by i hele Norge. Det medfører bedre beredskap.

SPØRSMÅL NR. 2948

Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Howdan vil justisministeren styrke kriminalomsorgen for å betre rekrutteringen og beholde tilsette i sektoren?

BEGRUNNELSE:

Justiskomiteen besøkte nylig ungdomsenheten ved Bjørgvin fengsel. Der kom det tydelege tilbakemelding fra de tillitsvalgte og andre på at det trengs en satsing på kriminalomsorgen for å rekruttere og sikre nok ansatte til å levere gode økte tenester som det er behov for.

Når det lyses ut stillinger, er det svært få som søker. Fengselet mister også stadig ansatte til mindre belastende og bedre betalte yrker.

Av fengselsbetjentene selv påpekes det at de ønsker en annen turnus som gir dem lengre friperioder, så de får bedre tid til å hente seg inn etter å ha vært på krevende vakter over lengre tid.

– Belastningen av å jobbe her må kompenseres med høyere lønn, mer fri og økt faglig kompetanse, oppsummerer Steine om hva de først og fremst trenger penger til.

Fremgår det i Bergensavisen sin dekning av komiteens besøk.

Medieoppslag i Bergensavisen: <https://www.ba.no/det-tar-tid-a-snu-en-bat-som-kommer-i-full-fart/s/5-8-2755443>

Svar:

Kriminalomsorgen har over tid hatt en anstrengt økonomisk situasjon. Det krever arbeid over tid å bedre situasjonen, og regjeringen har styrket kriminalomsorgen sitt budsjett hvert år fra 2021, senest i forslaget til statsbudsjett for 2025. Dette har vært en nødvendig kursendring etter at regjeringer med Høyre og Fremskrittspartiet gjennomførte osthøvelkutt gjennom 8 år med avbrytning

tiserings- og effektiviseringsreformen. Høy inflasjon og kostnadsvekst de siste årene har også vært krevende for kriminalomsorgen. Senterpartiet og Arbeiderpartiet ønsker å legge til rette for at bemanningssituasjonen blir bedre, blant annet for å lette presset på de ansatte og gjøre arbeidshverdagen mindre belastende.

I budsjettet for 2025 legger Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering også opp til å bygge flere plasser i ungdomsenhetene for å øke kapasiteten og dempe presset. Vi vil også utrede flere nye fengsler som vil kunne bedre arbeidshverdagen for ansatte og soningsforholdene for innsatte, blant annet et kvinnefengsel på Østlandet, nye fengsler i Ålesund og Mosjøen, samt økt kapasitet i Vadsø.

Våren 2025 vil regjeringen fremme en egen stortingsmelding om straffegjennomføring. I meldingen vil kompetanse og rekruttering av fengselsbetjenter i hele landet være et sentralt tema, i tillegg til innhold i straffegjennomføringen, kvaliteten på tilbudene som gis m.m. Regjeringen vil fortsette jobben med å sikre gode soningsforhold for de innsatte og best mulig arbeidsforhold for de ansatte i hele landet. Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har ansvar for budsjettfordelingen i etaten, og jeg har tillit til at KDI håndterer dette på en slik måte at det ivaretar sikkerhet, kapasitetsbehov og god drift.

SPØRSMÅL NR. 2949**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 8. oktober 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Er kommunene forberedt på at systemene deres ikke vil virke når 2G legges ned, og er kommunene kompensert for ekstrakostnaden ved å fornye systemene raskere enn om vi følger tidsplanen til resten av Europa?

BEGRUNNELSE:

En rekke typer velferdsteknologi og styringssystemer for kommunene våre kan bli rammet når 2G-nettet stenges ned fra 2025. Brannvarslere, trygghetsalarmer, nødtelefoner i tunneller, pumper til vann- og avløp er - eller har vært - styrt via 2G-nettet.

Svar:

Telenor og Telia har informert om planer for stenging av 2G-nettene i Norge i lang tid. Dette ble intensivert allerede i forbindelse med nedstengningen av 3G-nettene i 2019. Det er vanlig at gammel teknologi fases ut for å effektivisere driften, og for å levere sikrere og bedre tjenester. Regelverket i ekomsektoren er basert på prinsippet om teknologinøytralitet, og tilbyderne vurderer selv behovet for å skifte teknologi og igangsette slike omleggingsprosesser. Både Telenor og Telia har varslet sine grossistkunder i god tid om den planlagte slukkingen, slik at disse igjen kan informere sine sluttbrukere i henhold til varslingsplikten i ekomloven § 2-4. Det finnes veiledning på netteierens hjemmesider om hvordan man kan forholde seg til overgangen. Telenor har bl.a. lansert en løsning som gir oversikt over kundenes abonnement med avhengighet til 2G-nett. Aktører som benytter seg av 2G i sine tekniske løsninger og tjenesteleveranser, bør ha fått god informasjon om slukkeplanene slik at de over tid har kunnet vurdere tilpasninger, valg av nye tjenester og utskifting av brukerstyr.

Det finnes flere alternativer til å bruke 2G for alarmsystemer, fjernstyringssystemer, nødtelefonanlegg o.l. Utbyggingen av 4G- og 5G-nettene har kommet langt i Norge sammenlignet med mange europeiske land. 4G i Norge har tilsvarende dekning som 2G og er et godt alternativ for telefoniløsninger som baserer seg på 2G. Tilsvarende kan 4G og 5G benyttes for fjernstyring, alarmanlegg mv., og i denne tjenesteporteføljen finnes det også spesialløsninger tilpasset maskin-til-maskin-kommunikasjon (M2M) basert på teknologier som NB-IoT og LTE-M. WiFi-baserte løsninger med tilkobling til en bred-

båndslinje er også et mulig alternativ for stasjonære løsninger f.eks. i hjem eller hytter.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har over lengre tid hatt dialog med markedsaktørene og kommunesektoren for å få oversikt over situasjonen. Dette inkluderer dialog med KS som har informert sine medlemmer om slukkeplanene for 2G-nettene. Det er gitt anbefalinger om å lage utskiftingsplaner slik at kostnadene kan tas gradvis over driftsbudsjettet. Nkom har ikke mottatt henvendelser fra kommuner knyttet til 2G-slukking.

Dette innebærer ikke at en slik teknologiovergang som slukking av 2G-nettene fører med seg, vil være problemfri. Det vil ganske sikkert finnes tilfeller der noen ikke har rukket å tilpasse seg, eller der man kan ha oversett at en løsning er 2G-basert. Det overordnede bildet er imidlertid at både aktørene som leverer 2G-baserte løsninger, og brukerne av disse løsningene, i stor grad har tilpasset seg den varslede omleggingen.

Når det eksempelvis gjelder 2G-baserte løsninger knyttet til europa- og riksveinettet i Norge, har Nkom fått tilbakemeldinger fra Statens vegvesen om at omlegging av kommunikasjonsløsning i tunneler er håndtert, og at det meste av dette ble gjennomført i tidsrommet 2022-2023.

Utstyr må skiftes ut og fornyes med jevne mellomrom. Siden slukking av 2G har vært varslet i lang tid, har kommuner og andre som bruker 2G-baserte løsninger, kunnet ta hensyn til 2G-avviklingen i forbindelse med planlagt utskifting. Det legges videre til grunn at slike tilpasninger foretas innenfor kommunenes gitte økonomiske rammer. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har ingen ordninger for å kompensere kommuner for ekstra-kostnader knyttet til å skifte ut 2G-baserte systemer.

SPØRSMÅL NR. 2950**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 8. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden lyse ut en tilleggsanskaffelse på bakgrunn av det som ble kommunisert av regjeringspartiene i dok. 8:82 S (2023-2024) eller er det ny faglig innretning om kortere oppholdstid og sekvensiell behandling som skal være styrende i regjeringens ruspolitikk?

BEGRUNNELSE:

Det vises til spørsmål 2761 som ble mottatt besvart 19.09.2024. Spørsmålet som opprinnelig ble sendt fra undertegnede var om det var aktuelt å lyse ut en tilleggsanskaffelse etter den pågående anbudsrunderen i HSØ for å sikre at ruspasienter får god behandling og for å forhindre at vi mister fagmiljøer og behandlingssteder som Renåvangen, jf. også dokument 8:82 S (2023-2024) der regjeringspartiene og SV understreket at det kunne bli aktuelt med en tilleggsanskaffelse for ruspasienter dersom tilbudet i den pågående anskaffelsen viser seg å ikke være tilstrekkelig til å møte pasientenes behov. Videre viser statsråden i svarbrevet til at det er "endret faglig innretning i den kommende anskaffelsen sammenlignet med dagens avtaler", og at dette har å gjøre med et ønske om kortere oppholdstid og at det i større grad skal legges opp til sekvensiell behandling. Spørsmålet som da melder seg, er om Renåvangen sitt tilbud heller ikke passer inn i den nye faglige innretningen som HSØ nå tilsynelatende arbeider etter, eller om det kun var kravet til tolketjenester som var avgjørende for Renåvangens eksistens. Et grunnleggende prinsipp i anskaffelsesregelverket er prinsippet om forholdsmessighet der det settes grenser for hvor strenge krav oppdragsgiver kan stille til leverandørene ved gjennomføringen av en anskaffelse. I tiden etter at avslaget til Renåvangen ble kjent, har det vært en massiv mobilisering mot vedtaket. Facebookgruppen "Nei til nedleggelse av Stiftelsen Renåvangen" har passert 6500 medlemmer og nåværende og tidligere pasienter står frem med sine historier om hvor avgjørende behandlingen Renåvangen tilbyr har vært og er for deres liv. Dagens pasienter står nå i en situasjon preget av stor usikkerhet om hva fremtiden vil bringe, og lokalsamfunnet mister en viktig institusjon og mange arbeidsplasser. Det er vanskelig å forstå forholdsmessigheten i dette når Renåvangen i hele sin levetid har levert forsvarlige og gode tjenester med gode resultater. Dette underbygges videre med at Renåvangen drives med fullt belegg og at flere pasienter står i kø for å få et opphold her.

Svar:

Regjeringen prioriterer tilbudet til mennesker med rusmiddellidelser høyt. Jeg viser til mitt svar på dok 8:82 S (2023 -2024). Det er de regionale helseforetakenes ansvar for å sørge for tilstrekkelig kapasitet slik at pasientenes rett til forsvarlig behandling sikres. Dette løses gjennom tilbud i egne helseforetak og gjennom avtaler med private leverandører. Dersom situasjonen skulle tilsi det, vil helseforetakene på kort varsel enten øke kapasiteten i egne helseforetak, utvide gjeldende avtaler med private leverandører eller inngå nye avtaler.

Mitt overordnede oppdrag til de regionale helseforetakene er å styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), herunder å bygge opp basistjenester innen TSB og holde ventetider nede. I oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene fremgår mine prioriteringer og målsetninger for spesialisthelsetjenesten. I oppdragsdokumentet fremgår det blant annet et nytt krav til de regionale helseforetakene om at veksten i ressursbruken både til psykisk helsevern og rusbehandling skal være høyere enn veksten i de generelle bevilgningene til sykehusene. I tillegg fremgår det at den polikliniske aktiviteten både innen psykisk helsevern og rusbehandling skal være høyere i 2024 sammenlignet med 2023. Disse to kravene har jeg stilt for å følge opp det overordnede målet om at psykisk helsevern og TSB skal styrkes.

Det har vært en betydelig faglig utvikling og endringer i struktur og oppgavedeling i helsetjenesten som helhet, hvilket også har betydning for fremtidig innretning av rusbehandling. Et viktig tiltak i forebyggings- og behandlings-reformen for rusfeltet vil derfor være å tydeliggjøre hvilket faglig innhold og kompetanse som skal inngå i tjenestetilbudet i spesialisthelsetjenesten, og hvilket behandlingsansvar som skal ligge til kommunalt nivå framover. Regjeringen vil derfor sette ned et offentlig utvalg som skal utrede fremtidig rus- og avhengighetsbehandling og vil komme tilbake til mandat og sammensetning av utvalget.

Mine krav til helseforetakene om kvalitet, ressursbruk og ventetider ligger fast, og så må helseforetakene løse sitt oppdrag innenfor sine rammer. Samtidig skal det aldri være tvil om at det er pasientens individuelle behov som skal ligge til grunn for hjelpen som gis.

SPØRSMÅL NR. 2951**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 8. oktober 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Er kommunal- og distriktsministeren enig i at søknaden sendt av Statsforvalteren i Agder om delvis dekning av de ekstraordinære kostnadene etter ekstremværet nyttårshelgen 2023/2024 er innenfor retningslinjene for å kunne søke på de tilbakeholdte skjønnsmidlene, hvis den ikke er det, hvorfor har man da ikke gjort Statsforvalteren kjent med dette på et tidligere tidspunkt, og hvis den er innenfor retningslinjene, vil statsråden da sørge for at det blir gjort en ny vurdering av søknaden?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med nyttårshelgen 2023/2024 opplevde deler av Sørlandet ekstreme nedbørmengder i form av snø, som påførte en rekke kommuner betydelige ekstraordinære kostnader da de gjorde sitt beste for å sikre innbyggernes liv og helse, infrastruktur og bygg.

Statsforvalteren i Agder har i brev av 22.mars 2024 levert en søknad på de skjønnsmidlene som er tilbakeholdt av departementet, for at de åtte hardest rammede kommunene skulle få en delvis kompensasjon for den ekstraordinære og kritiske hendelsen. Statsforvalteren har også gjort en vurdering av om enkelte av kostnadene kommunene har hatt faller utenfor retningslinjene, og i den forbindelse trukket ut om lag 7,6 mill. kr. fra søknaden.

Det ble søkt om 41,8 mill.kr, og Statsforvalteren bekreftet samtidig i søknaden at:

«Utgiftene ikke inneholder kommunenes ordinære lønnsutgifter.»

20. juni 2024 kom avslaget på søknaden om skjønnskudd fra departementet. Dette begrunner departementet blant annet med at man i praksis kun tildeles skjønnsmidler til kommuner som har hatt utgifter til naturskade, og at «kostnadene til snøværet kan anses som en ordinær overskridelse av driftsbudsjettet». Dette på tross av Statsforvalterens forsikring om at man ikke hadde søkt dekning for kommunenes ordinære lønns- og driftsutgifter.

Om de tilbakeholdte skjønnsmidlene sies det i kommuneproposisjonen for 2024 at midlene hovedsakelig dekker naturskade, «men midlene kan også kompensere for uforutsette utgifter grunnet andre ekstraordinære forhold». Videre sies det at:

«Samtidig skal storsamfunnet stille opp når lokalsamfunn rammes av store naturskader eller andre ekstraordinære hendelser.»

Søknaden sendt av Statsforvalteren i Agder, om delvis dekning av kostnader etter ekstremværet, er for øvrig av en slik størrelsesorden at den ville tatt omtrent hele beløpet embetet på Agder har tilgjengelig innenfor de ordinære skjønnsmidlene. Ekstremværet kan således vanskelig ses på som en mindre uforutsett hendelse, som skal løses lokalt av Statsforvalteren i Agder.

Svar:

Departementet held tilbake ein del av skjønsmidlane til kommunane for å dekkje uforholdsmessig store kostnader til ekstraordinære og uventa kritiske hendingar i løpet av året. Skjønstilskotet skal i hovudsak gå til kompensasjon for skadar på kommunal infrastruktur, og skal være eit sikringsnett for kommunane etter naturskade for å setje i stand kritisk kommunal infrastruktur som kommunane er avhengige av for å kunne utføre dei lovpålagte oppgåvene sine.

Eg forstår at handteringa av snøværet i nyttårshelga var belastande, både for dei tilsette og innleigd personell, men òg på kommunebudsjetta. Kommunane i Agder har vist til om lag 90 millionar kroner i ekstra kostnader som følge av snøværet, og Statsforvalteren i Agder innstilte på ein kompensasjon på totalt 42 mill. kroner.

Utgifter som følgje av kraftig snøvær er ikkje eksplisitt omtalt i retningslinjene for skjønstilskotet. Men sidan utgiftene det blei søkt om å få dekkja i stor grad var knytt til ordinære driftsoppgåver, som brøyting og bortkøyring av snø, er departementet si vurdering at denne typen utgifter ligg utanfor retningslinjene for skjønstilskotet.

Etter gjeldande retningslinjer skal ikkje skjønstilskotet dekkje uventa høge utgifter til ordinære driftsoppgåver og tenesteområde. Brøyting og bortkøyring av snø er i denne kategorien, på same måte som levering av heimetenester under svært utfordrande værforhold, også i tilfelle der omfanget er større enn kommunane opphavelig har planlagt for. Kommunane må planlegge for uønskte hendingar, og dei har også ansvaret for å handtere uventa utgifter. Dimensjonering av beredskapen og budsjettet for brøyting er ei vurdering kvar kommune sjølv har ansvar for. Det vil vere vanskeleg å vite kor mykje snø det blir kvart år, men svingingar i brøytekostnadene frå år til år må kommunane handtere sjølve. Eventuelle over-

skridingar her bør kommunane kunne handtere innanfor disposisjonsfonda, som utgjer ein buffer for å handtere uventa ekstrakostnader.

Det har ikkje vore liknande saker, der kommunar har søkt om skjønsmidlar i samband med kraftig snøvær, i seinare tid. Det er derfor ikkje unaturleg at Statsforvaltaren i Agder sendte desse søknadane vidare til departementet, til endeleg vurdering og avgjerd. Departemen-

tet har vurdert søknadene frå kommunane i lys av både vurderingane frå Statsforvaltaren og gjeldande retningslinjer for skjønstilskotet. Departementet kom deretter til ein annan konklusjon enn Statsforvaltaren, og vurderer det slik at søknadane ligg utanfor retningslinjene for skjønstilskotet. Eg ser ikkje grunnlag for å vurdere denne saka på nytt.

SPØRSMÅL NR. 2952

Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 8. oktober 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil regjeringen legge vekk planene om storsatsing på eksport av blått hydrogen til Europa nå som Equinor har trukket seg fra samtale om å bygge et hydrogenrør til Tyskland, og hvor store volum av urensset naturgass tror norske myndigheter at EU kommer til å etterspørre etter 2030?

BEGRUNNELSE:

Shell og Equinor har skrinlagt sine prosjekter for produksjon av blått hydrogen i Norge og eksport til Tyskland i en ny rørledning. Regjeringspartiene har flere ganger vist til at blå hydrogen skal gjøre det mulig å eksportere naturgass fra Norge til Europa også i et lenger perspektiv.

Norge leverer primært naturgass til europeiske land. EU har tatt i bruk mange virkemidler for å fase ut bruken av konvensjonell naturgass. EUs hydrogen- og avkarboniseringspakke har som formål å omstille EUs forbruk av konvensjonell naturgass til fornybar- og lavutslippsgasser. Kravet til lavutslippsgasser er at gassen i løpet av sin livstid produserer minst 70 % mindre utslipp av klimagasser over sin levetid sammenlignet med konvensjonell naturgass. Det betyr i praksis at naturgassen må omdannes til hydrogen. Langtidskontrakter for levering av konvensjonell naturgass kan ikke vare lenger enn 2049. EU har også bestemt at taket i kvotesystemet skal gå til null før 2040, og det vil gjøre det svært vanskelig for aktører i Europa å bruke konvensjonell naturgass i et lenger perspektiv. Det er viktig for en opplyst diskusjon at offentligheten har god forståelse av hva norske myndigheter tror om langsiktig etterspørsel etter norsk naturgass.

Svar:

Regjeringen har som mål å bidra til utviklingen av sammenhengende verdikjeder for hydrogen produsert uten eller med lave utslipp. Vi vil også bidra til utvikling av et hydrogenmarked i Europa, blant annet gjennom å delta i relevante samarbeidsforumer, europeisk regelverktøymaking, forskningssamarbeider og bilateralt samarbeid med relevante land. Den overordnede målsetningen er at dette på sikt skal bidra til reduserte klimagassutslipp, og verdikjeder for eksport av blått hydrogen bør være kommersielt baserte og lønnsomme.

Hydrogen produsert uten eller med lave utslipp kan ha potensial til å kutte utslipp i sektorer hvor blant annet direkte elektrifisering ikke er et alternativ, eller som innsatsfaktor i industriprosesser. Både EU og enkeltland har opprettet støtteordninger for å bidra til utviklingen av et marked for hydrogen.

Samtidig er det viktig å ta innover seg de tekniske og økonomiske utfordringene vi står overfor i utviklingen av kommersielle og bærekraftige verdikjeder for hydrogen. For eksempel pekte Den europeiske revisjonsretten i sommer på behovet for å sikre at EUs mål på området er realistiske og bygger på gode analyser, og at strategiske valg på veien videre ikke bør svekke konkurransevnen til viktige næringer. I dag finnes det ikke et marked for hydrogen som energibærer, eller kunder som er villig til å påta seg forpliktelser om langsiktige storskala kjøp av hydrogen produsert med lave eller ingen utslipp.

Gass har i dag en viktig rolle i europeiske energisystem, blant annet i oppvarming av bygninger, i industri og i kraftproduksjon. Gasskraft er fleksibelt og passer godt sammen med en økende andel variabel fornybar kraftproduksjon. Gasskraft har vært og er viktig for å kunne

fase ut kullkraft i Europa. Sentrale analysemiljøer forventer at Europa vil være avhengige av import av store mengder naturgass i lang tid fremover. Både i EU og Storbritannias framskrivninger for utviklingen i energimarkeder i tråd med klimaambisjonene ligger det inne import av betydelige mengder naturgass også i 2040.

Markedene for naturgass har det siste tiåret «blitt globale» på grunn av den sterke veksten i skipsbasert eksport av flytende gass (LNG) mellom verdensdelene. Ved LNG-produksjon må gass kjøpes, gjøres flytende og fraktes til leveransestedet for regassifisering der. Kostnadene ved å levere gass i form av LNG vil derfor alltid være høyere enn prisen på å kjøpe gass i markedet der LNG-en produseres. Gass produsert i Norge gjennom vårt etablerte gasseksportsystem har generelt et kostnadsmessig, og derfor også et konkurransemessig, fortrinn i forhold til LNG i Europa.

Europa importerte i 2023 samlet nær 60 pst. av sitt gassbehov, eller tilsvarende mer enn det dobbelte av totalt norsk gasseksport. Nær 60 pst. av den europeiske importen var i form av LNG, med USA og Russland som de største kildene. Norge er største produsent og eneste nettoeksportør av gass i Europa. Norske felt stod for om lag

60 pst. av den europeiske egenproduksjonen i 2023, eller om lag en fjerdedel av det totale europeiske gassbehovet dette året. Dette er bakgrunnen for at norsk petroleumproduksjon er viktig for Europas energisikkerhet.

Norsk gasseksport forventes gradvis å avta fra rundt 2030. Dette skyldes at produksjonen fra nye prosjekter ikke vil være tilstrekkelig til å oppveie det forventede produksjonsfallet fra eksisterende felt og prosjekter. Norske tilgjengelige og forventede utvinnbare gassressurser er begrensede. Jeg forventer derfor ikke at norsk gasseksport vil være begrenset av mangel på etterspørsel. Begrensningen på vår produksjon vil være omfanget av de ressurser som blir påvist, bygd ut og produsert framover.

Avslutningsvis vil jeg understreke at innenfor rammene myndighetene legger, er det rettighetshaverne på norsk kontinentalsokkel, ikke staten, som er ansvarlig for å avsette den olje og gass de produserer i markedet. Det er også rettighetshaverne og ev. andre kommersielle aktører som er ansvarlige for ev. omdanning av gass til blått hydrogen. Gassco har en rolle som systemarkitekt for å bidra til at ny transportinfrastruktur på kontinentalsokkelen, inkl. knyttet til ev. blå hydrogenproduksjon, blir vurdert i et helhetsperspektiv.

SPØRSMÅL NR. 2953

Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 14. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange personer med diabetes type 2 har fått utlevert kontinuerlige glukosemålere (CGM) i spesialisthelsetjenesten etter innføringen av gruppeunntaket den 19. juni 2023?

BEGRUNNELSE:

Interregionalt fagdirektørmøte vedtok den 19. juni 2023 å innføre et gruppeunntak for tildeling av kontinuerlig glukosemålere for diabetes type 2 pasienter. Gruppeunntaket gjelder diabetes type 2 pasienter som oppfyller strenge kriterier og tildelingen skal godkjennes i etablert faggruppe eller av fagdirektør i ansvarlig helseforetak. Innretningen på gruppeunntaket har i praksis stoppet tildelingen av CGM til diabetes type 2 pasienter.

Representanten er gjort kjent med at enkelte sykehus nå har igangsatt en prosess med å ta fra personer med diabetes type 2 kontinuerlige glukosemålere de tid-

ligere har fått tildelt av helseforetakene. Mange pasienter står i fare for å miste et godt og effektivt tilbud som er helsefremmende og samfunnsøkonomisk gunstig. Samtidig skaper det en vesentlig usikkerhet for en stor gruppe personer med diabetes type 2 som ikke får tilgang til den beste og mest effektive behandlingen.

Bruk av CGM ved diabetes type 2 ble spilt inn til Bestillerforum av fagdirektørene i de fire regionale helseforetakene den 19. juni 2023. Direktoratet for Medisinske produkter støtter en fullstendig metodevurdering av hele populasjonen som bruker insulin. Bestillerforum vedtok deretter i møte den 11. desember 2023 å utsette beslutningen om hvilken tilnærming som skal benyttes. Verken Sekretariatet for Nye metoder eller den ansvarlige etaten for gjennomføring av metodevurdering, Direktoratet for medisinske produkter, kan svare på den videre prosessen. Det er forventet at en fullstendig metodevurdering vil ta minst ett år. Uforutsigbarheten skaper en svært vanskelig

situasjon for mennesker med diabetes type 2 som har behov for insulin.

Utviklingen går motsatt vei av Stortingets forventning i behandling av Prop 1 S (2020-2021) hvor en samlet helse- og omsorgskomite viste til at «regjeringen bør vurdere at pasienter med type 2 diabetes som behandles med insulin, får tilgang til sensorteknologi til monitorering av glukoseverdier gjennom folketrygden raskest mulig, og senest innen utgangen av 2021».

Representanten er kjent med at Helse- og omsorgsdepartementet har hatt endring i regelverket for folketrygdens finansiering av medisinsk forbruksmateriell og næringsmidler etter blåreseptforskriften på høring med svarfrist 15. mars 2024.

Svar:

Jeg har innhentet tall fra de regionale helseforetakene som viser at 530 pasienter med Diabetes Mellitus type 2 har fått utlevert kontinuerlige glukosemålere (CGM) i spesialist-helsetjenesten etter innføringen av gruppeunntaket den 19. juni 2023. Tallgrunnlaget gir derfor ikke belegg for påstanden om at tildelingen i praksis har stoppet opp.

De regionale helseforetakene informerer om at saken er planlagt til møte i Bestillerforum 21. oktober d.å. I møtet vil et oppdatert saksnotat fra Direktoratet for medisinske produkter diskuteres, og det legges opp til å beslutte hvilken type metodevurdering som vil være mest hensiktsmessig å bestille.

SPØRSMÅL NR. 2954

Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 8. oktober 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor langt inn i kontraktperioden er det akseptert at et flyselskap skal kunne bruke materiell som ikke er i henhold til kontrakten og vil departementet vurdere krav om kompensasjon for at selskapet som vant kontrakten for helikopterruten Bodø - Værøy, ikke leverer den flytypen som er kontraktfestet?

i den videre kontraktsoppfølgingen fra departementets side.

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mine 2 tidligere spørsmål vedr helikopterruten Bodø-Værøy, dokument 15:2727 (2023-2024) og dokument 15:2868 (2023-2024).

Svar:

Samferdselsdepartementet forutsetter at operatørene som betjener fly- og helikopterruter på kontrakt med departementet gjør dette i henhold til kontraktskravene og ser svært alvorlig på brudd. Derfor har denne saken også høyeste prioritet.

Som jeg redegjorde for i mitt svar på spørsmål nr. 2868, har operatøren på helikopterruten Værøy-Bodø redegjort for bakgrunnen for situasjonen og om mulige handlingsalternativer på kort og lang sikt. Operatøren har i den videre dialogen opplyst om at det i løpet av kort tid vil bli satt inn et helikopter på ruten som tilfredsstiller alle kravene i kontrakten. Det er bra, og så vil dette bli tatt med

SPØRSMÅL NR. 2955**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen****Besvart 8. oktober 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan helseministeren bekrefte at også mennesker med nedsatt funksjonsevne med mer eller mindre omfattende behov for bistand i hverdagen for å leve liv i tråd med egne ønsker og verdier, også skal kunne velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og ikke må bo i en bestemt boform, og hva gjør i så fall statsråden for å sikre at kommunene følger artikkel 19 i CRPD?

BEGRUNNELSE:

I artikkel 19 i CRPD (funksjonsevnekonvensjonen) slår partene fast at de skal sikre at "mennesker med nedsatt funksjonsevne har anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og ikke må bo i en bestemt boform,"

VG har undersøkt tvangsflyttinger gjort i norske kommuner og slår fast at det er gjennomført 116 ufrivillige flyttinger de siste årene.

På et spørsmål fra herværende stortingsrepresentant i 2023 svarte daværende helseminister følgende på tilsvarende spørsmål:

"Personer med funksjonsnedsettelse skal kunne velge hvor de vil bo, og jeg vil understreke at regjeringen vil at personer med nedsatt funksjonsevne, på lik linje med andre, skal kunne velge hvor og hvordan de bor."

Selv om det først og fremst ikke er helseministerens eller helsedepartementet sitt ansvar å sikre at folk selv får bestemme hvor de skal bo, kan det se ut for, i lys av VG sine avsløringer, at kommunene vurderer at tjenester og hjem ofte er uløselig knyttet til hverandre, og derfor er det nyttig å høre helseministerens vurderinger av dette.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at personer med utviklingshemming, på lik linje med andre, skal kunne påvirke bolig og boform – og med hvem de skal bo. Normalisering og integrering har vært sentrale føringer for å skaffe boliger til personer med utviklingshemming. I dette ligger også et mål om at alle skal kunne bo i ordinære bomiljøer og ha like muligheter til å leve selvstendige og aktive liv. For eksempel er det slik at for å få lån eller tilskudd fra Husbanken må kommunene vise at prosjektet tar hensyn til normalisering og integrering, og at boenhetene ikke har institusjonsliknende preg.

Det er Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) som har ansvaret for den overordnede boligpoli-

tikken, herunder ansvaret og virkemidlene for å hjelpe vanskeligstilte i bolig-markedet. Kommunenes ansvar innen det boligsosiale feltet er regulert i boligsosialloven. Formålet med loven er å forebygge boligsosiale utfordringer og bidra til at vanskeligstilte i boligmarkedet skal få bistand til å skaffe seg og beholde en egnet bolig. Loven sier at «Kommunen vurderer hvilken bistand som skal gis. Bistandens art og omfang skal tilpasses den enkeltes behov». Med andre ord regulerer ikke loven hvilke konkrete tiltak den enkelte kommune benytter.

Regjeringen vil føre en aktiv boligpolitikk som skal bidra til å utjevne sosiale og geografiske forskjeller i boligmarkedet. I Meld. St. 13 (2023-2024) Bustadmeldinga, legger regjeringen frem tiltak som skal legge til rette for en helhetlig og aktiv boligpolitikk, lokalt og nasjonalt. Flertallet av personer med utviklingshemming leier i dag bolig gjennom kommunen. I boligmeldingen er ett av tiltakene å øke bruken av Husbankens virkemidler, slik at flere personer med utviklingshemming kan eie sin egen bolig. Personer med utviklingshemming er en prioritert målgruppe innenfor startlansordningen til Husbanken. Flere kommuner har i senere tid lagt til rette for at personer med utviklingshemming kan kjøpe egen bolig.

SPØRSMÅL NR. 2956**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 9. oktober 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Mener statsråden at kommuneøkonomien er bedre eller dårligere nå enn da regjeringen tiltrådte?

BEGRUNNELSE:

Mange kommuner har store økonomiske utfordringer som nå vil gå ut over tjenestetilbudet.

Svar:

Regjeringa er oppteken av at kommunane har ein føreseieleg økonomi som sikrar felles velferd, og som bidreg til tryggleik, vekst og busetjing i heile landet. Då denne regjeringa tiltredde, la vi fram eit tilleggsnummer til statsbudsjettet 2022 med ein vekst på 2,5 milliardar kroner i dei frie inntektene til kommunesektoren på toppen av det Solberg-regjeringa la fram i sitt siste statsbudsjett.

Over fleire år har sektoren hatt høgare vekst i frie inntekter og større handlingsrom enn føresett i dei framlagde budsjetta. Det er særleg høgare skatteinntekter enn venta som har bidrege til dette. I alle år sidan 2016 med unntak av 2022, som var prega av høg kostnadsvekst, har realinntektene utvikla seg betre enn venta.

Kommunesektoren har dei seinare åra måtte handsame mange uventa hendingar som covid-19, flyktingtilstrøyminga frå Ukraina, høg kostnadsvekst og konsekvensar av ekstremvær, noko sektoren har gjort på ein god måte.

Kommunane har opparbeida seg monalege fond etter fleire år med gode driftsresultat, og få kommunar har vore registrerte i ROBEK dei seinare åra. I augneblinken er 23 kommunar førde opp i registeret, noko som historisk sett er eit lågt tal, men kraftig renteauke og høgare kostnadsnivå bidrog til at mange kommunar hadde negative driftsresultat i 2023. Forskjellane mellom kommunane har auka. For kommunar som har inntekter frå eigedomsskatt eller utnytting av lokale naturressursar, til dømes konsesjonskraft og havbruk, har desse inntektene trekt opp resultat.

Regjeringa la i vår fram forslag til nytt inntektssystem for kommunane, som blei vedteke i samband med at Stortinget handsama kommuneproposisjonen for 2025. Nytt inntektssystem for kommunane vil tre i kraft frå og med 2025. Regjeringa har sett at forskjellane i kommune-Noreg har blitt større over tid. No omfordeler vi inntektene til kommunane på ein betre måte. Det vil styrke velferdsstaten vår. Vi løfter dei skattesvake kom-

munane ved å i større grad omfordele inntekter mellom kommunar med høge skatteinntekter og kommunar med låge skatteinntekter. Vi gjev fullt basistilskot til alle kommunar og vi fordelar 1,5 milliardar av veksten til kommunane, slik at dei som har lave eigne inntekter får klart mest.

Regjeringa er kjend med at fleire kommunar opplever den økonomiske situasjonen som krevjande i 2024. Dette har mellom anna å gjere med endringar i sentrale storleikar kor kommunane må planlegge budsjetta ut frå usikre anslag, som til dømes skatteinntekter, kostnadsvekst og demografisk utvikling. Regjeringa jobbar med dette og vil komme tilbake seinast i samband med nysalderinga av 2024-budsjettet.

Regjeringa foreslår i Statsbudsjettet 2025 ein vekst i dei frie inntektene til kommunesektoren på 6,8 milliardar kroner. Utover demografi og pensjon utgjer dette 3,6 milliardar kroner i auka handlingsrom. Dette er 1,1 milliardar kroner høgare enn varsla i kommuneproposisjonen. Med dette bidreg vi til å redusere presset på kommunane i ei krevjande tid.

SPØRSMÅL NR. 2957**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 7. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor stor er andelen asylanter som kommer uten identifikasjonspapirer fordelt på antatt landbakgrunn, hvordan er tallet i Norge sammenlignet med i våre naboland og hvordan har utviklingen vært siste 15 år?

BEGRUNNELSE:

Flere asylanter kommer til Norge uten identifikasjonspapirer eller med identifikasjonspapirer det er grunn til å tro er falske. Dette kan skyldes at de aldri har hatt identifikasjonspapirer, blitt fratatt på reisen til Norge, bevisst ødelagt identifikasjonspapirene før ankomst i Norge etc.

Svar:

Fra Utlendingsdirektoratet har departementet fått statistikk for andelen utlendinger som har levert pass i forbindelse med en søknad om beskyttelse (asyl) etter utlendingsloven § 28 første ledd bokstav a, fra 2014 og hittil i 2024, og andelen utlendinger som har levert pass i forbindelse med en søknad om kollektiv beskyttelse etter utlendingsloven § 34 fra 2022 og hittil i 2024. Utlendingsdirektoratet har per i dag ingen tilgjengelig statistikk for øvrige identitetsdokumenter enn pass.

For søknader om beskyttelse (asyl), var andelen som leverte pass 18 % i 2014, 28 % i 2015, 18 % i 2016, 18 % i 2017, 23 % i 2018, 31 % i 2019, 21 % i 2020, 20 % i 2021, 32 % i 2022, og 37 % i 2023. Hittil i 2024 er andelen på 36 %. For søknader om kollektiv beskyttelse, var andelen på 61 % i 2022, 85 % i 2023. Hittil i 2024 er andelen på 91 %.

Fra land med flere enn 200 søkere i perioden fra 2014 og hittil i 2024, fordeler andelen seg på følgende måte når det gjelder landbakgrunn, sortert fra flest til færrest søknader:

Land	Antall søkere	Pass ved søknad
Ukraina	86635	76 %
Syria	20626	32 %
Afghanistan	9870	15 %
Eritrea	8989	1 %
Irak	3932	27 %
Statsløs	2869	13 %
Tyrkia	2706	35 %
Iran	2175	12 %
Somalia	1856	3 %
Etiopia	1645	5 %
Russland	1548	32 %
Sudan	1438	6 %
Albania	1074	81 %
Pakistan	765	48 %
Nigeria	694	11 %
Colombia	589	67 %
Marokko	538	18 %
Egypt	443	73 %
Kosovo	423	22 %
Bangladesh	390	82 %
Kina	372	41 %
Venezuela	358	71 %
Algerie	340	20 %
Georgia	321	57 %
Libya	288	34 %
Jemen	276	38 %
Libanon	266	50 %
Usbekistan	257	45 %
Serbia	254	66 %
Aserbajdsjan	223	45 %

Utlendingsdirektoratet har ikke tilgjengelig statistikk fra våre naboland som gjør det mulig å sammenligne med tallene i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2958**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 7. oktober 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I Arbeiderpartiets utkast til partiprogram heter det på side syv at “noen svært rike nordmenn utnytter også store hull i skattesystemet”.

Kan statsministeren si hvilke konkrete regler i skattesystemet formuleringen sikter til, og hva regjeringen vil foreta seg med dette?

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Henrik Asheim til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Programkomiteens utkast til partiprogram for Arbeiderpartiet er utarbeidet som del av deres interne prosess fram til programmet skal vedtas på landsmøtet i april 2025. Som finansminister og medlem av regjeringen svarer jeg ikke Stortinget om Arbeiderpartiets eller andre partiers programutkast.

I Hurdalsplattformen fremgår det at regjeringen vil utrede tiltak mot utilsiktede tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden. I statsbudsjettet for 2025 foreslår regjeringen endringer i reglene om utflyttingsskatt på aksjer mv. for fysiske personer.

Hensikten er å tette et hull i skatteregelveverket, for å sikre tilliten til skattesystemet og gjøre det mer rettferdig.

SPØRSMÅL NR. 2959**Innlevert 30. september 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 7. oktober 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Eg viser til justis- og beredskapsministeren sitt svar til meg 26. januar 2024 på spørsmål stilt 19. januar 2024 (Dok 15:985) der ministeren svarte at det var bedt om ei tilleggsutgreiing frå KDI/POD med frist 1. juli 2024 i samband med tilrådinga om å overføre ansvaret for Trandum til Kriminalomsorga.

Vil tilleggsutgreiinga bli gjort offentleg slik at ålmenta kan fremje synspunkt til problemstillingane, og vil justis og beredskapsministeren sørge for at det blir fatta vedtak om drift av Trandum med det første?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til den faglege tilrådinga frå Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) og Politidirektoratet (POD) om å overføre ansvaret for Trandum frå Politiet til Kriminalomsorga, og svaret til meg om saka datert 26 januar 2023. Tilrådinga frå dei to direktorata om å overføre ansvaret frå Politiet til Kriminalomsorga kom for å bedre situasjonen for dei internerte på grunn av den mangeårige kritikken som har kome mot forholda ved Trandum frå Sivilombodet, Til-

synsrådet for Trandum og andre instansar. 1. september 2023 gav POD/KDI råd om at driftsansvaret for Trandum skulle overførast til Kriminalomsorga. Som det går fram av grunngjevinga for spørsmålet mitt la direktorata «avgjørende vekt på at driften skal ivareta de internertes menneskerettigheter og at sikkerhetstiltakene skal baseres på gode individuelle vurderinger som tilrettelegger for lavest mulig sikkerhetsnivå for den enkelte.» Direktoratata tilrådde også ein open prosess, og at den ikkje skulle dra ut i tid. Det er no gått nær to og eit halvt år sidan departementet våren 2022 tok initiativ til å vurdere organiseringa. Etter det har situasjonen på Trandum ikkje blitt særlig betre.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet ba, som representanten beskriver, Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) og Politidirektoratet (POD) om en tilleggsutredning i 2024 om en nærmere vurdering av nødvendig nivå på tjenester og innhold ved internatet, og økonomiske konsekvenser av dette. Oppdraget hadde frist 1. juli, men direktoratene

fikk en utvidet frist til 20. august. Oppdraget er levert og dette er nå til vurdering i departementet.

En avklaring om driftsansvaret ved utlendingsinternatet vil gjøres så snart mulig, og tilleggsoppdraget vil også gjøres offentlig.

